

**INATSIARTUT
OMBUDSMANDIATA
UKIUMOORTUMIK
NALUNAARUTAA
2011**

ROSENDAHLS-SCHULTZ GRAFISK

ISSN 1396-6782

Inatsisartunut

Ombudsmandi pillugu inatsimmi nr. 8-mi, 3. december 2009-meersumi § 10, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq Ombudsmandi Inatsisartunut sulinini pillugu ukiumoortumik nalunaaruteqartassasoq. Nalunaarut taanna tamanut saqqummiunneqartassaaq, Inatsisartullu ukiakkut nalinginnaasumik ataatsimiinneranni Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 10, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat tunngavigalugit Inatsisartunit oqaluuserineqartassalluni. Suliat nalunaarummi ilanngunneqartut misissuiffigineqartup imminut illersorluni oqaaserisaanik ilaqartinneqartassapput, tak. inatsimmi § 10, imm. 2.

2011-mi ukiumoortumik nalunaarut aalajangersakkat taaneqartut tunngavigalugit matumuuna saqqummiuppara.

Suliat tamanut saqqummiunneqartut nalunaarummi ilanngunneqassanngillat, cd-rommikkulli nalunaarutip naqitanngortinneqarnerani quppernermut kingullermut nipitinneqartukkut saqqummiunneqassallutik.

Suliat tamanut saqqummiussassanngortinneqartut manna tikillugu pisarnertut Ombudsmandip nittartagaanut www.ombudsmand.gl-imut ingerlaavartumik ilineqartassapput.

2011-mi ukiumoortumik nalunaarut apeqqutit aqqissuussaannermut inatsiseqartitsinermullu tunngasut Atorfeqarfiup 2011-mi ukiumoortumik nalunaarusiuunneqartumi uanga suleqatimalu immikkut maluginiarsimasavut pillugit allaaserisatsinnik ilisimatitsissutaasunik aammattaaq imaqarpoq.

Inatsisartut Allattoqarfiat assigalugu 2011-mi Atorfeqarfik nutaamik ilisarnaateqalerpoq.

Nuuk, juli 2012

Vera Leth

Imai

Siulequt	3
1. Atorfeqarfimmi pissutsit nalinginnaasut.....	10
1.1 Sulisut	10
1.2 Angalanerit tikeraarnerillu kiisalu nunanik allanik suleqateqarneq	11
1.3 Ombudsmandip pisinnaatitaanera.....	11
1.3.1 Kommunimi sulinermi aningaasarsiaqartitsineq pillugu apeqquummik Nunamut Namminermit Tunngasunut Naalakkersuisoqarfimmut ingerlatitseqqilluni nassiussineq (j.nr. 2010-311-0011)	11
1.3.2 Sulisilluni Ajoqusersinnaanermut Sillimmasiisarfik pillugu naammagittaalliut (j.nr. 2011-312-0007)	12
1.4 Allanik suleqateqarneq	12
2. Kisitsisit atorlugit takussutissiat	13
3. Allaaserisat	25
3.1 Suliani allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi ataatsimut ajornartorsiutit, allaaserinnittoq inatsisilerinermi pisortaq Michael Mikkelsen	25
3.2 Kalaallit Nunaanni qitiusumik aqutsisoqarfimmi ingerlat-sinermi oqartussaasut ilusiligaanerat, allaaserinnittoq immikkut siunnersorti Anders Jørgensen	30
3.3 Inatsiseqartitsinermi oqaatsinik oqariartaatsinillu aalajangersimasunik assigiinngisitaartumik atuineq, allaaserinnittoq nutserisut/oqalutsit pisortaat Jørgen Hansen	37
4. Apeqqutit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermit tunngasut pillugit ataatsimoortumik oqaaseqaatit	44
4.1 Kommunit inuit ataasiakkaat aqqissuussinerisigut ilaqutariinnut paarsassanngortitsineq pillugu suliani suliasat (j.nr. 2008-149-0001)	44
4.2 Oqartussaasup suliami illua'tungiusumut, Inatsisartut Ombudsmandianut naammagittaalliorsimasumut, nalunaarutai Inatsisartut Ombudsmandiat tiguisussanngorlugu ingerlatinneqarsinnaanngillat, suliamili illua'tungiu-	

sumut pineqartumut toqqaannartumik ingerlatinneqas- sallutik (j.nr. 2008-230-0001).....	44
4.3 Piffissaq Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup Kalaallit Katsorsartittut Angerlarsimaffiat Brøns- højimiittoq pillugu naammagittaalliummik su- liarinninnermut atugaa (j.nr. 2008-104-0003)	45
4.4 Piffissaq sulianik suliarinninnermut atorpeqartoq naammaginangitsoq, ilaatigut Atuisartunut Pisisar- tunullu Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliap naam- mattunik amerlassuseqartunik ataatsimiittannginnerata kingunerisaanik (j.nr. 2010-804-0006).....	45
4.5 Qinnuteqaammik oqartussaasumut eqqortumut i- ngerlatitseqqilluni nassiussinissamut pisussaaffik. Naammagittaalliuuteqarfissatut oqartussaasup suliamik suliarinninnerani peqataasinnaassuseqannginneq pillugu apeqqut (j.nr. 2011-151-0006).....	46
4.6 Utoqqalinermi pensionisianit pinngitsaaliilluni aki- liisitsiniarneq (j.nr. 2011-630-0003).....	47
4.7 Tjenestemandinut assingusumik atorfinitsinneqar- tunut atugassarititaasut (j.nr. 2011-901-0042).....	48
5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiu- sunut agguataakkat.....	50
5.1 Paasisimasat allagaatinillu paasitinneqarsinnaatitaaneq.....	50
5.1.1 Aluminiumik aatsitsiviliorniarnermut aqutsinikkut ata- qatigiissaarisut pillugit allagaatinik paasitinneqarnis- samik itigartitsineq (j.nr. 2008-802-0001).....	50
5.2 Innarluutillit.....	67
5.2.1 Kommuni innarluutilinnut tapersersortitut ikiortai pil- lugit aammagittaalliuut (j.nr. 2009-146-0008)	67
5.3 Allat.....	79
5.3.1 Borgmesterit soraarnerussutisiaannit ataatsimut ilan- ngaassisarneq pillugu malittarisassat pisariaqarnerat- tut inatsisikkut tunngavigisassaqaanngillat. Suliassaqar- fik taanna pillugu nalunaarut kingulleq aamma atorun- naarpoq (j.nr. 2010-309-0001)	79

5.3.2 Suliami aalajangiiffigineqartumi suliamik suliarinnin- nissamut pisinnaatitaanermik eqqartuussissuserisu- mut inatsisinik unioqqutitsilluni isumagisassanngortit- sineq (j.nr. 2011-109-0002)	101
5.4 Soraarsitsineq	122
5.4.1 Sulisup ataatsimut sipaarniuteqarneq pissutigalugu so- raarsinneqarneranut atatillugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasimannginneq amigartumillu tun- ngavilersuisimaneq (j.nr. 2010-323-0022)	122
5.4.2 Oqartussaasut sulianik soraarsitsinermut tunngasunik i- naarsaalluni suliarinninnernik sulisut kattuffiitut isuma- qatigiissuteqartarnerat (j.nr. 2011-323-0029)	132
5.5 Akitsuutit akiliutillu	144
5.5.1 Kommunimut akileraarutitigut utertoortisiassat akit- suutitut akiitsutigut Nunap Karsiata pisassarisaanut ma- tussutissatut ilanngaavigineqarsinnaanngillat. Aamma amigartumik tunngavilersuineq atsiorsimannginnerlu pil- lugit apeqqutit (j.nr. 2010-620-0001)	144
5.6 Tapiissutit	163
5.6.1 Aallarteqqinnissamut tapiissutinik itigartinneqarneq pil- lugu naammagittaalliuut (j.nr. 2010-823-0001)	163
5.7 Piffissaq suliamik suliarinninnermi atorineqartoq su- liamilu uppersaasersuineq	183
5.7.1 Piffissaq suliamik pensionisiassanik naatsorsuinnermi ator- ineqartup sivisunera akuerineqarsinnaanngitsoq isorisaria- lerujussuarlu (j.nr. 2011-104-0013)	183
5.8 Palasit palaseqarfyllu	202
5.8.1 Kalaallit Nunaanni Ilagiit Danmarkimi sulinerat (j.nr. 2011-241-0001)	202
6. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqar- tunut malitseqartitsineq – Naammagittaalliuutit pillugit suliat	221
6.1 2009-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 3, qupperneq 55 tullialu	221
Ulluunerani paaqqinniffinnik atuisut akiliutaat pillugit nalu- naarummi malittarisassani akiliisussaataaneq pillugu	

malittarisassanik aalajangersaanissamut inatsisikkut
tunngavigisassaqaqannginneq (j.nr. 2009-149-0005)

- 6.2 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 6, qupperneq 60 tullilu** 223
Ineqarnermut tapiissutinik oqartussaasup paasinninnera malillugu pissutissaqaqanngitsumik tunniunneqarsimasunik inatsisunik unioqutitsilluni akiliisitsiniarneq. Attartorallartitsinermi ineqarnermut akiliutinik akiliisarneq pillugu malittarisassat qanoq paasineqarnissaanik apeqqut ilanngullugu (j.nr. 2008-119-0001)
- 6.3 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 6, qupperneq 103 tullilu** 224
Peqqinnissaqarfimmi atorfeqartitaanerup unitsinneqarneranut atatillugu suliami pissusiviusut taakkulu inatsiseqartitsinikkut suussusilerneqarneranni kukkunerit erseqqarluttullu. Pisinnaatitaanermi amigaatit pillugit apeqqutit aamma ilanngullugit (j.nr. 2008-310-0001)
- 6.4 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 6, qupperneq 187 tullilu** 234
Tusarniaasussaataaneq aamma oqartussaasup nammineertup qanoq nassuiarneqarnissaa pillugit apeqqutit (j.nr. 2008-820-0001)
- 6.5 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 6, qupperneq 431 tullilu** 235
Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq aamma tunngavilersuisarneq pillugit malittarisassat soraarsitsinermut ata tillugu malinneqarsimannginnerat. Suliap oqartussaasumi qulliunerusutut naammagittaalliorfisami naammaginangitsumik paasissutissartalersorneqarnera (j.nr. 2009-323-0019)
- 6.6 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 7, qupperneq 530 tullilu** 237
Namminersorerullutik Oqartussat Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiata meeqqanik paarsinermik aaqquissuussineranik atuinermut angajoqqaat atuisut akiliutinik Namminersorerullutik Oqartussat kommunini ulluunerani paaqqinniffinnut aalajangersarsimasat unioqutillugit

	akiliisitsiniarnissaminnut inatsisitigut tunngavissaqanngitsut (j.nr. 2008-143-0001)	
6.7	2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 7, qupperneq 542 tullilu	244
	Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata aningaasarsiaqartitaaneranut inatsisikkut tunngavigisaq aamma aningaasarsiat naatsorsornissaannut pisinnaatitaaneq (j.nr. 2009-721-0001)	
6.8	2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 8, qupperneq 561 tullialu	245
	Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup siusinaartumik pensionisiaqalersitsinissap itigartitsisutigineqarneranik atortussangortitsinera (j.nr. 2008-120-0008)	
7.	Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Suliat nammineerluni misissugasannngortitat.....	248
7.1	2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 6, qupperneq 490 tullilu	248
	Tarnikkut napparsimasunik katsorsaanermi pinngitsaaliinermik atuinermik inatsiseqartitsinikkut aalajangersaaviginninneq (j.nr. 2009-905-0009)	
7.2	2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 8, qupperneq 546 tullilu	248
	Ineqarnermut akiliutinut akiitsut naafferartumik akilersorneqarnissaannut inatsisikkut tunngavigisami amigaatit (j.nr. 2008-904-0003)	
7.3	2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 8, qupperneq 551	249
	Piffissaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnerminut atortagaa (j.nr. 2008-905-0006)	
7.4	2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 8, qupperneq 558 tullilu	250
	Qarasaasiakkut allattukkanik/ullorsiuutinik naqitanngortitsisanninneq aamma akiligassaqarfiusunik	

	tullerriaarisarneq pillugit ataatsimut oqaaseqaatit (j.nr. 2008-901-0018)	
7.5	2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 8, qupperneq 557	250
	Akiitsut pisoqalisootarnerat aamma akiitsoqartumut pin- ngitsaaliiniutinik inatsisunik unioqqutitsilluni atuineq pillugit apeqqutit assigiinngitsut (j.nr. 2008- 901-0024)	
7.6	2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 8, qupperneq 563	255
	Kommunimi suliat akiliisitsiniarnermut tunngasut pil- lugit ataatsimut oqaaseqaatit (j.nr. 2009-901-0031)	
7.7	2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 8, qupperneq 564	255
	Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik misissuineq. Inatsisikkut tunngavigisaq pisinnaatitaanerlu pillugit apeq- qutit (j.nr. 2009-901-0028)	
7.8	2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 8, qupperneq 564 tullialu	255
	Sulianik akiliisitsiniarnermut, akiliisinnaajunnaarnermut, qularnaveeqqutitut arsaarinninnermi sulianik upernar- saasersuinnermut, pisortat ilanngaassinissamut periarfis- saannut aamma akissarsianit unerartitseqqusissumut malitseqartitsineq pillugu apeq qutinut tunngasunik mi- sissuineq (j.nr. 2009-901-0029)	
7.9	2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 8, qupperneq 569	256
	Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik misissuineq (j.nr. 2008-901-0026)	

1. Atorfeqarfimmi pissutsit nalinginnaasut

1.1 Sulisut

Seniorrådgiver Kent Fridberg seniorrådgiveritut atorfimminit pilersaarutit malilugit attartorneqarnera naamat majip naanerani 2011-mi tunuarpoq.

Fuldmægtig Jens Aalkjær atorfimminit 2011-mi majip qaammataata naanerani tunuarpoq.

Immikkut siunnersorti Line Lander Madsen atorfimminit 1. august 2011-mi tunuarpoq.

Anders Jørgensen 1. august 2011 aallarnerfigalugu atorfinitsippara. Anders Jørgensen Københavns Universitetimi inatsisilerituutut ilinniarsimavoq.

Lone N. Jensen aamma 1. august 2011 aallarnerfigalugu atorfinitsippara. Lone N. Jensen Aarhus Universitetimi inatsisilerituutut ilinniarsimavoq.

Kiisalu Mie Vejen Ritter 1. december 2011 aallarnerfigalugu atorfinitsippara. Mie Vejen Ritter Københavns Universitetimi inatsisilerituutut ilinniarsimavoq.

Atorfeqarfimmi 2011-p naanerani uku sulisorineqarput:

Inatsisilerinermi pisortaq Michael Mikkelsen

Nutserisut/oqalutsit pisortaat Jørgen Hansen

Nutserisoq/oqalutsi Lars Vahl

Allatsi Alice Møller

Fuldmægtig Lili Rasmussen

Nutserisoq/oqalutsi Jakob Kristiansen

Fuldmægtig Maria Louise Mikkelsen

Immikkut siunnersorti Anders Jørgensen

Fuldmægtig Lone N. Jensen

Fuldmægtig Mie Vejen Ritter

1.2 Angalanerit tikeraarnerillu kiisalu nunanik allanik suleqateqar-neq

2011-mi Qeqqata Kommuniani illoqarfinnut tikeraarnerit makku naammassivakka:

Sisimiunut aprilip qaammataani
Maniitsumut majip qaammataani

Nunat Killiit Avannarliit Ombudsmandiisa Københavniimi aprilip qaammataani, Vestmannat qeqertaanni augustip qaammataani kiisalu Københavniimi decembeerip qaammataani ataatsimiinnerini peqataavunga.

1.3 Ombudsmandip pisinnaatitaanera

1.3.1 Kommuniimi sulinermi aningaasarsiaqartitsineq pillugu apeqqummik Nunamut Namminermut Tunngasunut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmut ingerlatitseqqilluni nassiussineq (j.nr. 2010-311-0011)

Innuttaasup naammagittaalliumminut kommunimut 2008-mi nassiussimasaminut akissummik tigusaqarsimannginnini uannut 2010-mi naammagittaalliuutigaa, kommuni nunaqarfinnik aqutsisut siulittaasuattut sulinermi aningaasarsianik utertitsilluni akileeqqusisimammat. Innuttaasoq isumaqarpoq utertitsilluni akileeqqusineq pissutissaqanngitsoq.

Kommunit kattussuunnerisa kingornatigut kommunimut akisussaasuusumut tusarniaaninnut atatillugu erseerpoq kommuni 2008-mi aalajangiisimasoq utertillugit akileqquneqartut isumakkeerneqarsinnaanngitsut, tassami pineqartoq pensionisiaqartuunngimmat.

Taamaattumik kommuni innuttaasup kommunimut naammagittaalliutaq pillugu isummersimanersoq nalorninarpoq.

Tamatuma kingornatigut isumaqarpunga suliaq kommuninik aqutsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 14-imi, 5. december 2008-meersumi § 56, imm. 1 tunngavigalugu kommuninik nakkutiginnittumut Nunamut Namminermut Tunngasunut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmut saqqummiuttariaqartoq.

Tamanna tunngavigalugu aalajangerpunga suliaq Naalakkersuisoqarfimmut ingerlateqqillugu nassiunnarlugu, tamatumunngami peqatigitillugu isumaqarama pisup pineranit ukioq ataaseq qaangiutsinnagu suliassanngortitsinermut Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 12, imm. 3-mi killissarititaasoq pisumi pineqartumi aporfiginagu kommuninik nakkutilliisutut oqartussaasoq suliaq isummerfigeqqullugu qinnuigisinnaallugu.

1.3.2 Sulisilluni Ajoqusersinnaanermut Sillimmasiisarfik pillugu naammagittaalliut (j.nr. 2011-312-0007)

Suliat sulisilluni ajoqusernertut tunngasut siullermeertumik suliarineqartarnerisa aqunneqarnerat Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit Danmarkip naalagaaffianut 1. januar 2011 aallarnerfigalugu nuunneqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu aalajangerpunga Sulisilluni Ajoqusersinnaanermut Sillimmasiisarfik pillugu naammagittaalliuttip 2011-mi tigusama suliarineqarnissaa itigartitsissutiginiarlugu, mannami pingaartillugu isiginiarakku, tassalu naalagaaffimmi oqartussaasoq nutaaq paasissutisseeqqullugu oqaaseqaateqaqqullugulu piumasqaateqarfiginissaanut pisinnaatitaanngitsunga.

Naammagittaalliut taanna Folketingip Ombudsmandianut tamatumunnga peqatigitillugu ingerlateqqillugu nassiuppara, taannalu suliami pissutsinik Namminersorlutik Oqartussani oqartussaasunut tunngasunik suliassaqrifiup naalagaaffimmi ingerlatsivimmut aamma nuunneqarnerata kingornatigut plusoqartoq isumaqarpat qinnuigalugu tamatuminnga ilisimateqqullunga.

1.4 Allaniq suleqateqarneq

Atorfeqarfik 1. november 2011-imi qarasaasianik atuinermi ikiorneqarneq pillugu nutaamik isumaqatigiissuteqarpoq.

2. Kisitsisit atorlugit takussutissiat

Kisitsisit atorlugit takussutissiat sulianut Atorfeqarfimmi 2011-mi suliarisimasannut attuumassuteqartut tulliuttuni saqqummiunneqarput. Ukiuni nalunaarusiuunneqartuni marlunni matuma siuliini kisitsisit sanilliussissutissatut aammattaaq takutinneqarput.

Suliat inaarlugit suliarineqartut amerlassusii naammagittaalliuutit ukiup ingerlanerani takkuttut amerlassusiinut suussusiinullu ilaatigut ataneqarput. Atorfeqarfiup sulisoqarnikkut inissisimanagera kiisalu ingerlatai allat piffissap sulianik suliarinninnermut atorneqartup sivisussusianut taamalu suliat ukiumi pineqartumi inaarlugit suliarineqartut amerlassusiinut aamma sunniuteqarsinnaapput.

Ilitsersuinerit naammagittaalliuutillu takkuttut amerlassusii Atorfeqarfiup kommuninut tikeraarnerisa amerlassusiinut kiisalu Atorfeqarfiup tusagassiuutitigut eqqartorneqarsimaguni qanoq annertutigisumik eqqartorneqarsimaneranut aammattaaq ataneqarsorinarput.

Ukiumi nalunaarusiuunneqartumi 2011-mi (1. januar 2011-mit 31. december 2011-mut) naammagittaalliuutit tiguneqarsimasut tunngavigalugit sulianik ataa-siakkaanik 94-inik pilersitsivunga. Taakkua saniatigut sulianik nammineerluni misissugassanngortitanik 11-nik aallarniivunga.

Ukiumi nalunaarusiuunneqartumi 2011-mi naalliutsitsisarneq allatullu peqqar-niingartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittar-neq imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugu Naalagaaffiit Peqatigiit (FN-ip) isumaqatigiissutaanut ilassutip nammineq piuumassuseq tunngavigalugu ilannguffi-gineqarsinnaasoq tunngavigalugu Nuna Tamakkerlugu Pinaveersaartitsisutut (NTP-tut) toqqarneqarnera tunngavigalugu 2012-imi misissuinerimik suliaqar-nissannut piareersaatitut sulianik arfinilinnik pilersitsivunga.

Aammattaaq innuttaasunit saaffiginnissutit tunngavigalugit 2011-mi 62-eriarluni ilitsersuisoqarsimavoq. Ilitsersuinerit 2011-mi ingerlanneqarsimasut 2010-mi ingerlanneqarsimasunut 63-inut sanilliullutik ataatsimik ikileriarsimapput. Sanilliussissutitut oqaatigisinnaavara 2009-mi 91-eriarlunga ilitsersuisimasu-nga.

Ilitsersuinerit ingerlattakkakka immikkoortunut marlunnut avinneqarsimagajup-put. Siulliit saaffiginnissutininut naammagittaalliuutivittut uannut tunniunneqarsi-masuugunik suliarineqarnissaat itigartissutigineqarsimasussaagaluanut tun-

ngasuupput. Ilitsersuinerni taakkunani innuttaasut oqartussaasunut allanut saaffiginninnissaannik innersuunneqarajuttarsimapput. Aappaat tassaapput saaffiginnissutit, sulianik innuttaasunit saaffiginnissutaasut tunngavigalugit naammagittaalliutinik suliarinninnerpiamik allartitsivigisinnaasimasakka.

2011-mi oqartussaasunit suliffeqarfinnillu saaffiginnissutit tunngavigalugit pingasoriarlunga (3) ilitsersuivunga.

Naatsorsuinerit tulliuttuni takutinneqartut sulianik 2011-mi inaarlugit suliarineqartunik tunngaveqarput. Taamaalillutik naatsorsuinerit taakku sulianut ukiumi nalunaarusiuunneqartumi matumani ukiumilu nalunaarusiuunneqartumi matuma siuliani tiguneqarsimasuusinnaasut inaarlugit suliarineqarsimasunut tunngasuupput.

Suliat 2011-mi inaarlugit suliarineqarsimasut naatsorsorneqarneri matuma ataani immikkoortunut pingaarnernut marlunnut avinneqarsimapput:

Suliat aalajangersimasumik suliarineqarsimannigitsut: Suliat ataani taaneqartunik pissuteqarlunga suliarisinnaanngikkukkit inissisimaffimmut tassunga ilanngunneqassapput. Oqartussaasoq suliap uannit suliarineqalereernerata kingornatigut suliamik suliarinneqqilerpat, naammagittaalliortumullu tamatuma kingornatigut tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit tapersiilluni, taava suliat taamaattut misissuininnik inaarsaalersinnanga naammagittaalliutitut aalajangersimasumik suliarineqanngitsunut ilaasutut, naammagittaalliortumit tunuartinneqarsimasutut naatsorsuunneqartarput.

Suliat aalajangersimasumik suliarineqarsimasut: Suliat inissisimaffimmut tassunga ilanngunneqassapput naammagittaalliutit suliarineqarnera sulialluunniit aalajangiivigineqarnera isummerfigineqarsimappat.

Suliat aalajangersimasumik suliarineqarsimannigitsut

Ukiumi nalunaarusiuunneqartumi 2011-mi naammagittaalliutit katillugit 89-it suliarineqarnissaat itigartitsissutigineqarput. Paasissutissat nalunaarsukkani matumani ataaniittuni itigartitsinermut pissutaasut ukiunullu 2011-mut, 2010-mut 2009-mullu tunngasunik amerlassutsit taaneqarput (procentinngorlugit naatsorsuineq assiliartami 1-imi takuuk):

2. Kisitsisit atorlugit takussutissiat

	2011	2010	2009
Naammagittaalliuutit kingusinaartumik tun- niunneqarsimasut	2	1	6
Naammagittaalliuutit eqqartuussutitut eqqartuussisulluunniit atorfimmunik inger- latsinerannut tunngasut	5	0	0
Naammagittaalliuutit naalagaaffimmi oqar- tussaasunut tunngasut	5	4	5
Naammagittaalliuutit namminersortunut/ inunnut ataasiakkaanut tunngasut	4	1	1
Naammagittaalliuutit oqartussaasumut qul- liunerusumut suliaasiissutigineqarsinnaasut	28	15	17
Naammagittaalliuutit Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaannut tun- ngasut	0	0	0
Naammagittaalliuutit tunuartinneqartut	13	9	0
Apeqquteqaatit	1	0	1
Naammagittaalliortut piumasqaataat akuer- saarneqartut	9	6	12
Suliap suliarineqarnerani peqataasinnaati- taannginneq	0	0	0
*Allat	22	33	19
Katillugit	89	69	61

* Taaguut "allat" naammagittaalliuutit itigartinneqarnerani tunngavilersuinermit immikkoortiteriffinnut allanut imaaliillaannaq ilanngunneqarsinnaanngitsunut tunngasuvoq. Tamanna pingaarnertut makkununga atuuppoq:

- Naammagittaalliuutinut, tamatumani aalajangiinerup uppersaasiussanik naliliinernik eqqartuussivimmi misilinneqarnissaat piukkunnarnerpaasorisannik piumasqaateqarfiusussaasunut,
- Inatsisartut inatsisaat Inatsisartullu peqqussutaat pillugit naammagittaalliuutinut,
- naammagittaalliuutinut, oqartussaasup mappiutaanik suliani allagaatinik imalinnik misissuereernerma kingornatigut sukumiinerusumik misissuiffiginissaat naammattumik pissutissarsiffigisimanngisannut, kiisalu
- piffissat sulianik suliarinninnernut atorneqartut sivikinnerusut pillugit naammagittaalliuutinut, suliat nukingiunneqarnissaat qinnutigalugu oqartussaasunut pineqartunut ingerlateqqillugit nassiussimasannut.

Suliat aalajangersimasumik suliarineqarsimasut

Immikkoortumi tassani kisitsisit naammagittaalliuutiniq tiguneqartuinnarnik tunngaveqarput. Taamaalillutik suliat ukiup ingerlanerani nammineerluni misissuiffiginninnermik aallartitsivigisimasakka ukiullu ingerlanerani inaarlugit suliarisimasakka ilanngunneqanngillat.

Taakku pillugit oqaatigaara suliat Kalaallit Nunaanni kommuninut tikeraarninnut atatillugu imaluunniit nammineerluni misissuiffiginninnermik suliatorpiaq misissuiffiginninnermik aallartitsivigisimasakka arfineq pingasut (8) 2011-mi inaarlugit suliarisimagikka. 2010-mi suliat taamaattut tallimat 2009-milu 12-it inaarlugit suliaaraakka.

Ukiumi nalunaarusiuunneqartumi 2011-mi naammagittaalliuutit 24-it aalajangersimasumik suliarineqareerlutik inaarlugit suliarineqarput, taakkulu naammagittaalliuutigineqartut tunngavigalugit aallartinneqarsimallutik.

Kisitsisit matuma ataani takutinneqartut suliat oqartussaasumut, inatsisunik atuut-sitsiffiusumut naammagittaalliuutigisamullu agguataarneqarnerannik takutitsipput. Assiliartani 2-mit 4-mut kisitsisit ukiumi pineqartumi naammagittaalliuutinit inaarlugit suliarineqarsimasunit tamarmiusunit procentinngorlugit takutinneqarput.

Naammagittaalliuutit aalajangersimasumik suliarineqarlutik inaarlugit suliarineqartut, oqartussaasut sorliit naammagittaalliuutigineqarnerannut agguataagaasut (procentinngorlugit naatsorsuineq assiliartami 2-mi takuuk):

	2011	2010	2009
Namminersorlutik Oqartussani oqartussaa-soq, qitiusumi allaffeqarfissuaq	14	5	7
Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik	0	1	1
Skatterådi	0	0	0
Allat	5	0	0
Kommunit	5	12	12
A/S Inissiaatileqatigiiffik INI	0	0	2
Katillugit	24	18	22

Naammagittaalliuutit aalajangersimasumik suliarineqarlutik inaarlugit suliarineqarsimasut, inatsisunik atortitsiffiusup sorliup naammagittaalliuutigineqarnera malillugu agguataagaasut (procentinngorlugit naatsorsuineq assiliartami 3-mi takuuk):

2. Kisitsisit atorlugit takussutissiat

	2011	2010	2009
Isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsineq	2	4	5
Taakkunannga:			
- Isumaginninnermi inissiat	0	0	0
- Ineqarnermut tapiissutit	0	0	0
- Isumaginninnermi pensionisiat	0	3	1
- Inummut tapit	0	0	0
- Pisortanit allatigut ikiorsiissutit allat	1	0	1
- Meeqqanut akilersuutit il.il.	0	0	0
- Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiissutit	0	0	2
- Utertitassanngortillugit ikiorsiissutit	0	0	0
- Annertussusilerikkani ikiorsiissutit	0	0	0
- Allat	1	1	1
Atorfinitsitsisarneq pillugu inatsiseqartitsineq	5	5	12
Taakkunannga:			
- Atorfinitsitsineq atorfinitsitsinermilu atugassarititaasut/pisinnaatitaaffiit	0	1	3
- Atorfinitsitsineq, pisussaaffiit, pineqaatisiinerit soraarsitsinerillu	3	4	6
- Pensionisiantunngasut	1	0	0
- Sulisunut inissiat	0	0	0
- Allat	1	0	3
Attartortitsisarneq pillugu inatsiseqartitsineq	1	0	3
Taakkunannga:			
- Attartugassamik innersuussineq	0	0	0
- Attartornermik atorunnaarsitsineq	1	0	0
- Ineqarnermut akiliutinut akiitsut	0	0	0
- Attartukkamik allamut attartorallartitsineq	0	0	0
- Ineqarnermut akiliutinik naatsorsuineq	0	0	0
- Kiassarnermut naatsorsuutit	0	0	0
- Qularnaveeqqutinut siumut akiliutit	0	0	0
- Utaqqisut allattorsimaffiat	0	0	0
- Aserfallatsaaliineq	0	0	1
Inissialiornermut/illuliornermut tapersiissutit (BSU)	0	0	1

- Nunaminertamik tunniussineq	0	0	0
- Allat	0	0	1
Akileraarutit akitsuutillu	0	0	1
Taakkunangga:			
- Naatsorsuineq	0	0	0
- Erniat	0	0	0
- § 50 tunngavigalugu tunniussinerit	0	0	0
- Immikkut akuersissuteqarnerit	0	0	0
- Allat	0	0	1
Akiliisitsiniarnermik suliaqarneq	1	0	0
Peqqinnissaq	2	1	1
Taakkunangga:			
- Aqutsineq pillugu naammagittaalliuitit	1	0	1
- Allat	1	1	0
Aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	3	0	0
Taakkunangga:			
- Aalisarneq	0	0	0
- Piniarneq	0	0	0
- Inuussutissarsiornermut tapersiissutit	3	0	0
- Pisassiissutinik akuersissutinillu tunniussi-			
nerit	0	0	0
- Allat	0	0	0
Inuussutissarsiornermut tunngasut allat	4	2	0
Atuartitsineq	4	0	0
Taakkunangga:			
- Suliffimmi sungiusarneq	0	0	0
- Allat	4	0	0
Ilageeqarneq	0	0	0
Atuisartut/pisisartut	1	0	0
Allat	1	6	0
Katillugit	24	18	22

2. Kisitsisit atorlugit takussutissiat

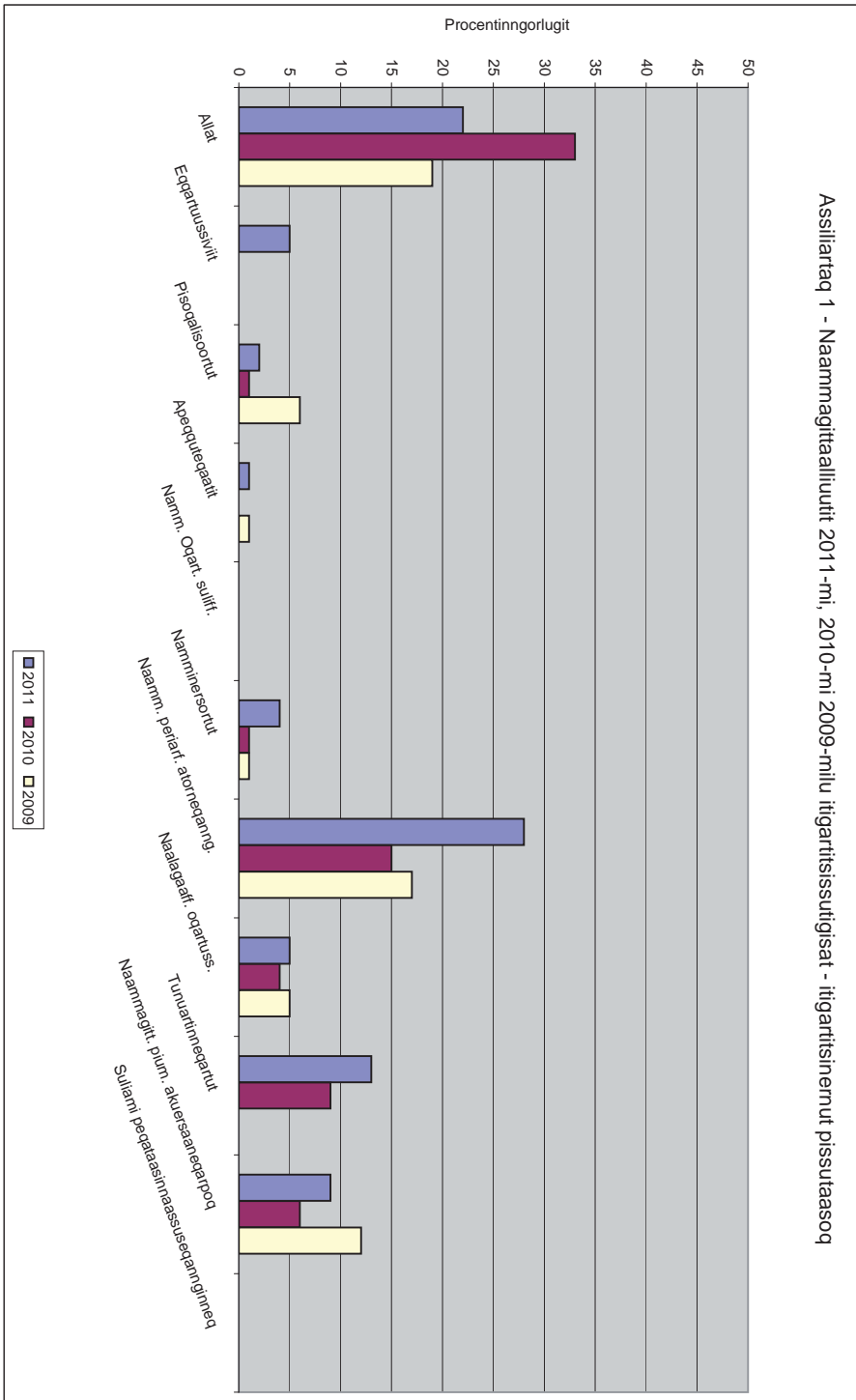
Naammagittaalliuutit 2011-mi aalajangersimasumik suliarineqareerlutik inaar-neqarsimasut, suut naammagittaalliuutigineqarneri tunngavigalugit agguataagaa-sut (procentinngorlugit naatsorsuineq assiliartami 4-mi takuuk):

	2011	2010	2009
Aalajangiinerit	10	11	10
Tunngavilersuineq	5	0	1
Pisinnaatitaaneq	0	0	0
Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorne-qartoq	4	3	7
Ingerlatsinermi ileqqorissaarneq	0	0	0
Paasitinneqarsinnaatitaaneq	2	1	0
Ingerlatsinermik suliaqarnivik	1	0	0
Inatsisini tunngavissaqarnermik apeqqut	0	0	0
Paasissutissanik ingerlatitseqqinneq	0	0	0
Nipangiussisussaataaneq	1	0	1
Ilitsersuineq	1	0	0
Naligiimmik pinnittarnermik tunngavik	0	0	0
Allat	0	3	3
Katillugit	24	18	22

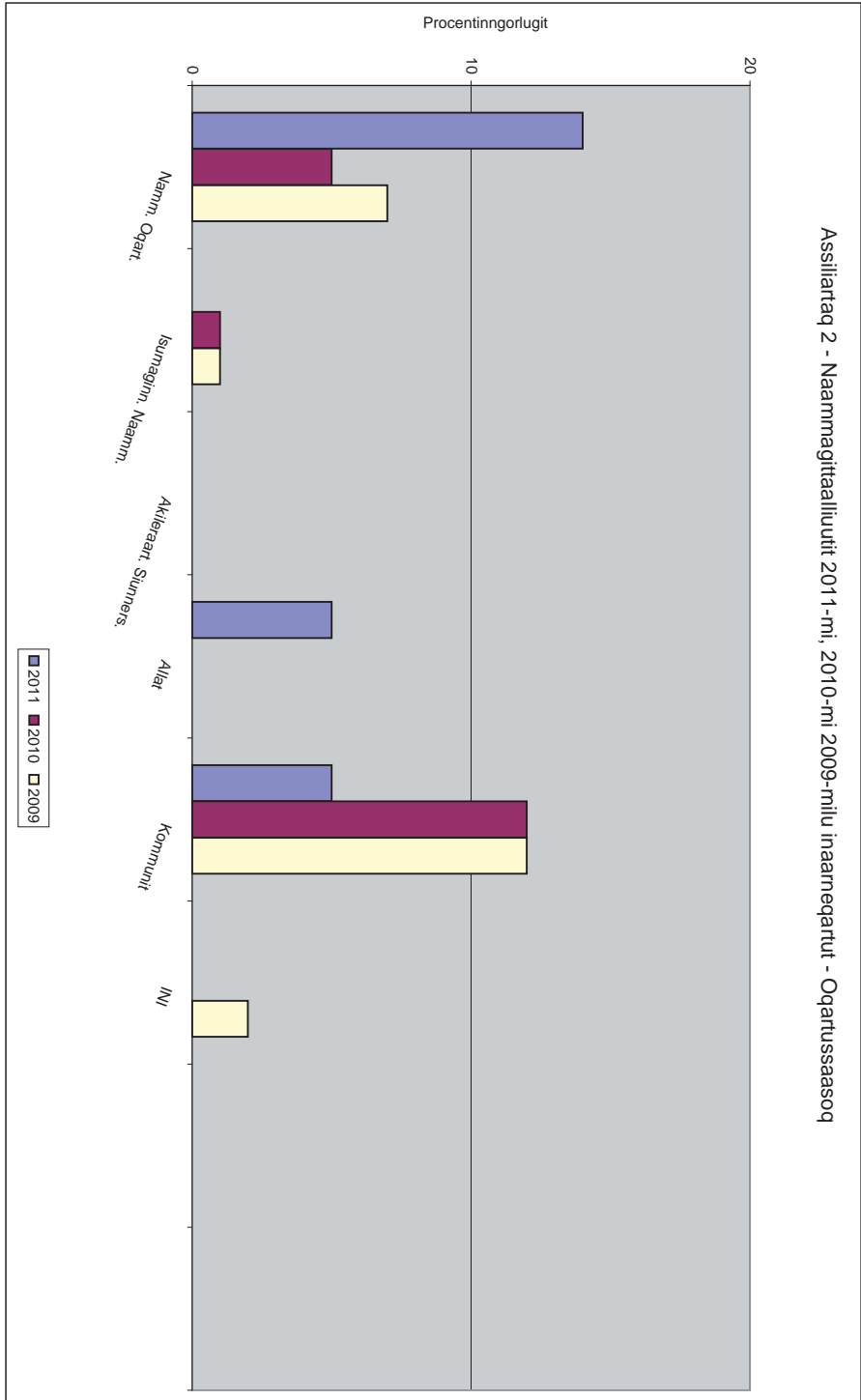
Naammagittaalliuutit aalajangersimasumik suliarineqarnermik kingornatigut 2011-mi inaarlugit suliarineqarsimasut, misissuinerma qanoq inernilerneqarneri-nut agguataakkat (procentinngorlugit naatsorsuineq assiliartami 5-imi takuuk):

	2011	2010	2009
Isornartorsuineq	6	11	3
Inassuteqaateqarneq kisimiitillugu	4	0	2
Isornartorsuineq inassuteqaateqarnerlu	10	6	14
Oqaaseqaateqarfigineqanngitsut	4	1	3
Katillugit	24	18	22

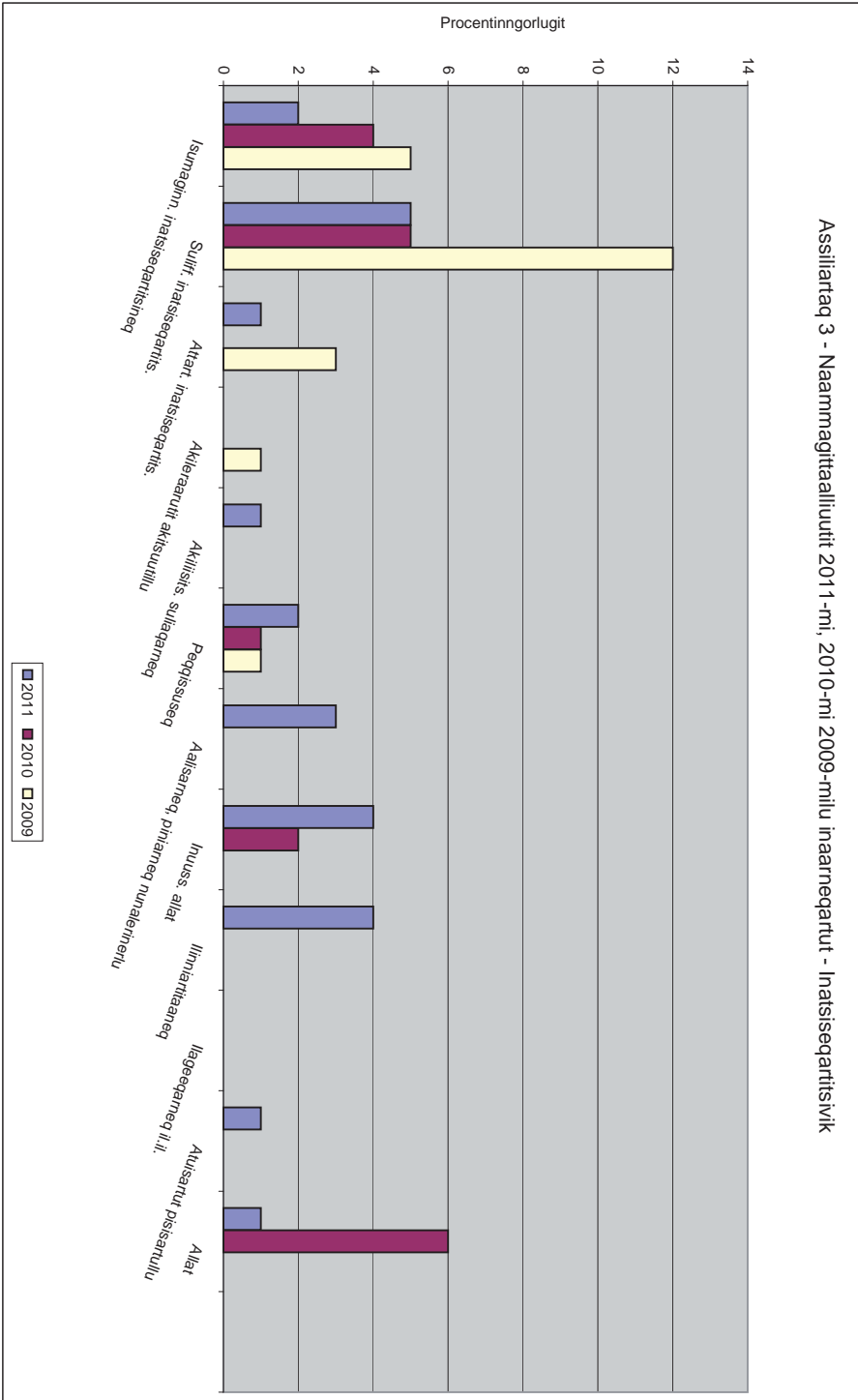
Assiliartaq 1 - Naammagittaalliuuti 2011-mi, 2010-mi 2009-milu itigartissutigisat - itigartisinnermut pissutaasoq

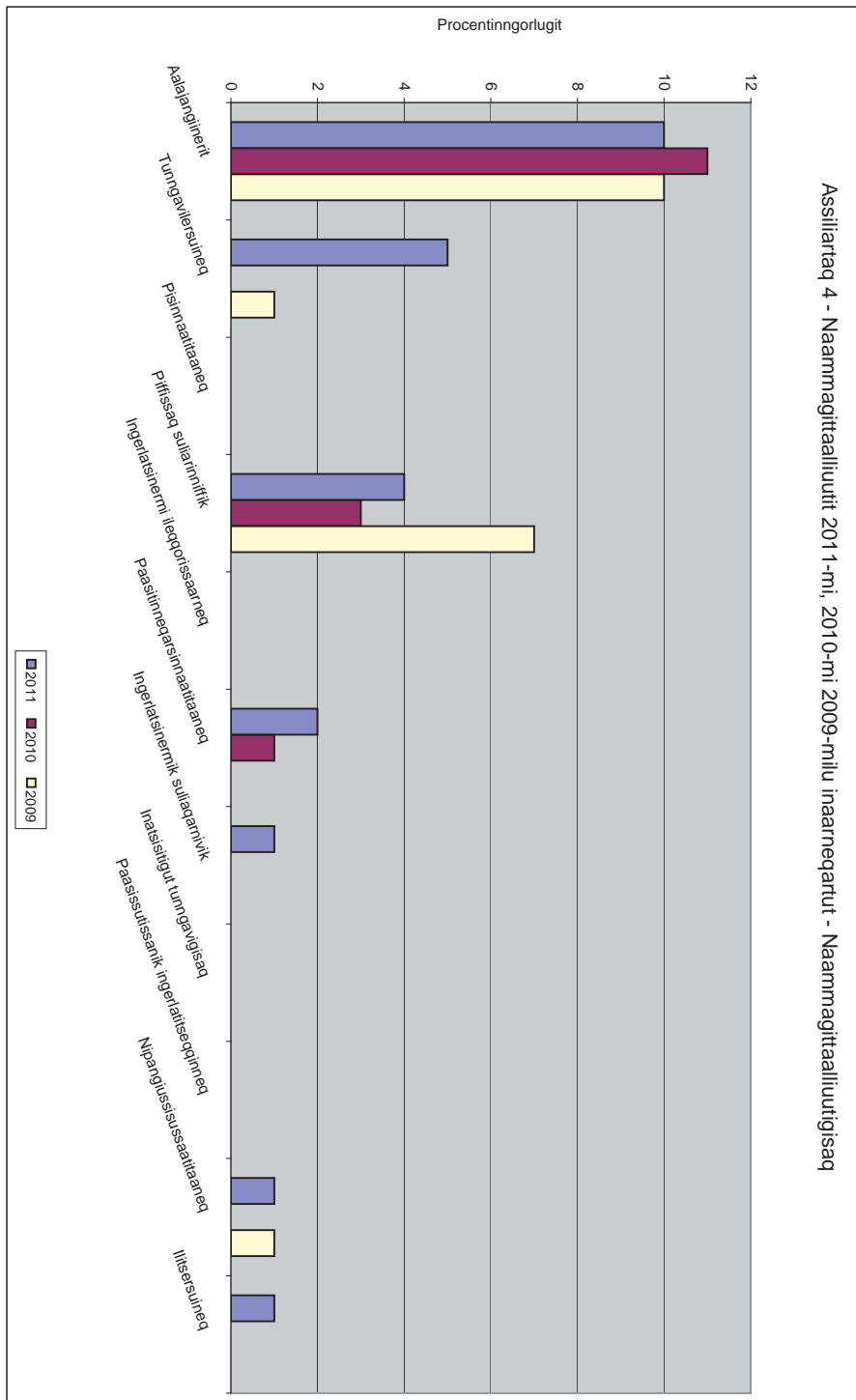
Assliartaq 2 - Naammagitaalluuit 2011-mi, 2010-mi 2009-milu inaarqartut - Oqartussasooq

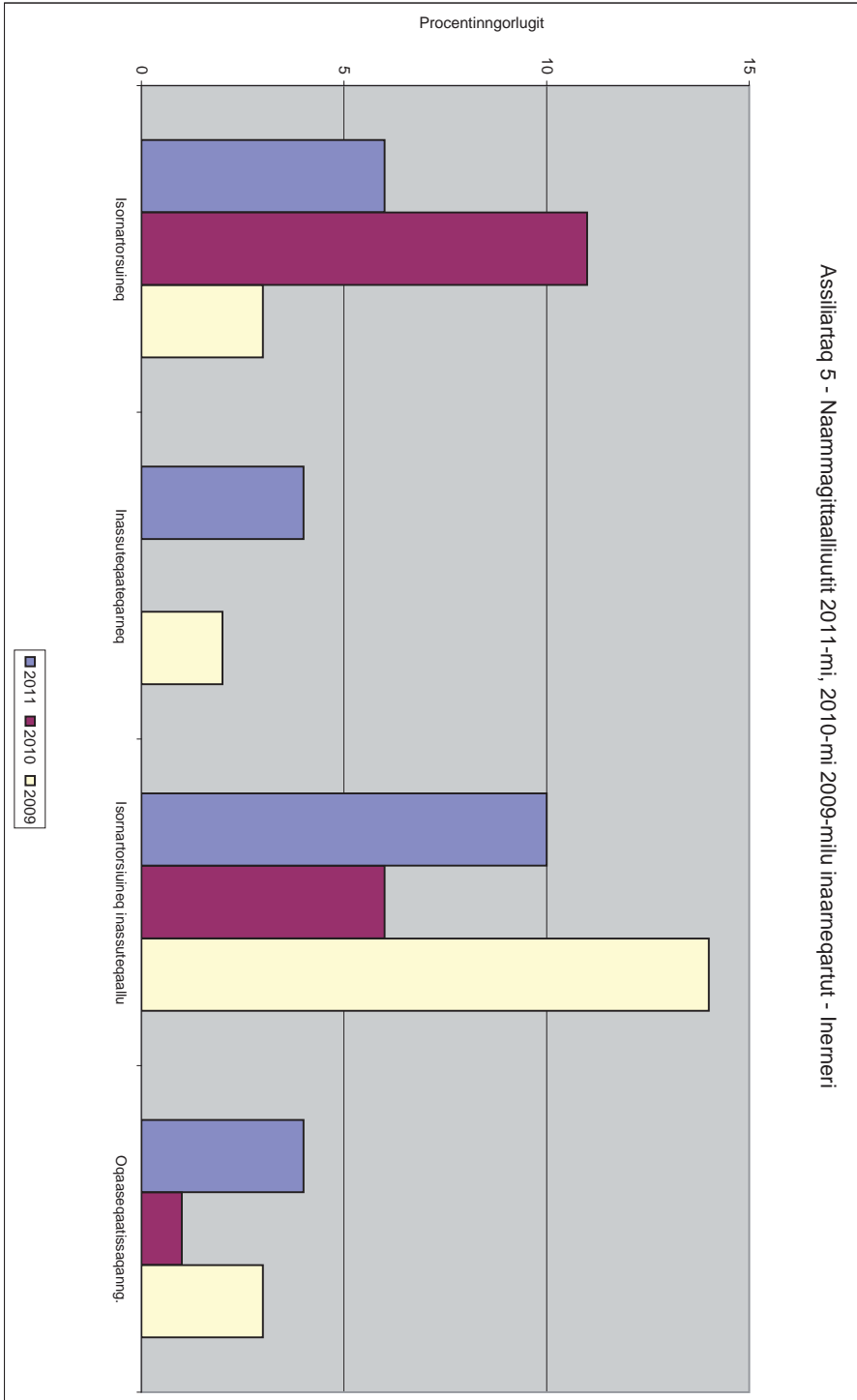
Assiliartaq 3 - Naammagitaalluutit 2011-mi, 2010-mi 2009-milu inaarnegartut - Inatsiseqartitsivik

Assiliartaq 4 - Naammagittaalluutit 2011-mi, 2010-mi 2009-milu Inaarnegartut - Naammagittaalluutisigisat

Assliartaq 5 - Naammagittaalluutit 2011-ri, 2010-mi 2009-nilu inaameqartut - Inmeri

3. Allaaserisat

3.1 Suliani allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi ataatsimut ajornartorsiutit, allaaserinnittoq inatsisilerinermi pisortaq Michael Mikkelsen

1. Suliassaqarfik pingaaruteqaleriartuinnartoq

Kalaallit Nunaanni Ombudsmandeqarfiup 1995-imi pilersinneqarnerani tamatumalu kingornatigut ukiuni siullerni suliat allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermut tunngasut Ombudsmandimut suliassanngortinneqartartut akuttusimaqaat. Naak allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit Kalaallit Nunaanni Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu inatsimmut peqatigitillugu akuerineqarsimagaluartoq.

Suliali innuttaasut tusagassiuutilluunniit allagaatinik paasitinneqarumallutik qinnuteqaatiminnik itigartinneqarsimanerannut tunngasut Ombudsmandip suliarisarsimasai ukiuni kingullerni malunnartumik amerleriarsimapput.

Taamatut ineriartortoqarsimanera “oqartussaasut sulinerannik misissuiffiginninnissamut” inatsisiliornikkut periarfissiisoqarsimaneranik innuttaasut annertusiartuinnartumik ilisimasaqalersimanerannut qularutissaanngitsumik takussutissaavoq.

Suliat Ombudsmandip suliarisartagaasa amerliartornerat tamatumunnga peqatigitillugu oqartussaasut allagaatinik paasitinneqarumasunut sukangavallaamik aalajangiisarnernannik pissuteqarnerisigut ersiutaanersorlu ataatsimut oqaatigiuminaappoq.

Suliani Ombudsmandip tigummisaani malittarisassat paasiuminaatsut oqartussaasut suliarinninnerminni ajornartorsiutigisarsimagaat takuneqarsinnaalluarpoq, tamannalu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermik killiliisarnikkut, piffissamik sulianik suliarinninnermut atorneqartumik sivisuallaartumik atuigajunnerni, imaappoq allagaatinik paasitinneqarumallutik qinnuteqartut kukkusumik pingaarnersiuffigineqartarnerisigut, ersersinneqarpoq.

Ajornartorsiutit uteqqiattut sulianut allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermut Ombudsmandip suliarisimasaanut attuumassuteqartut, naggataatigullu paasitinneqarsinnaatitaanermik tunngaveqarnerup ineriartornerani inatsisiliortut allaffisornikkullu aqutsisut unamminiagassaat marlussuit tulliuttuni allaaserissavakka.

2. Allagaatit allaffiup iluinnaani sulinermi atugassat

Allagaatit qaqugukkut allaffiup iluinnaani sulinermi atugassaanersut, taamalu paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut ilaatinneqannginersut oqartussaasut immikkut ajornartorsiutigisarpaat.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-ikkut aalajangersarneqarpoq “allagaatit allaffiup iluinnaani sulinermi atugassat paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut ilaatinneqanngitsut.

Aalajangersagaq ataaseq Namminersorlutik Oqartussat qitiusumik allaffeqarfis-suani Naalakkersuisoqarfiit arlaqartut sulianik suliarinninnermut atatillugu sule-qatigiinneranni pingaartumik ajornartorsiutigineqartarpoq.

Aallaaviusoq unaavoq allagaat oqartussaasumit oqartussaasumut allamut nas-siunneqartoq allaffiup iluaniinnaanngitsoq atugassaalersartoq. Taamaalilluni al-lagaat taamaattoq allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu malittarisas-sami pingaarnermi pineqartunut ilaatinneqalersarpoq.

Pisuni arlalinni oqartussaasut assigiinngitsut suleqatigiinnerat suleqatigiissita-liakkoorlugu ingerlanneqartarpoq, suleqatigiissitaliallu oqartussaasutut nammi-neertutut isiginiarneqartarsimapput, tamatumalu kingunerisarlugu allagaatit sule-qatigiissitaliap sulineranut ilaatillugit suliarineqartut allagaatit allaffiup iluin-naani sulinermi atugassatut isigalugit paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut ilaatinneqartarsimannginnerat.

Ombudsmandip ajornartorsiummut tassunga tunngatillugu oqaatigaa suleqati-giissitaliap oqartussaasutut nammineertutut imaaliallaannaq isigineqalersinnaan-ngitsoq. Aallaaviusoq unaavoq suleqatigiissitaliap oqartussaasup suleqatigiissita-liamik pilersitsisuusup ilagigaa, taamaattumillu suleqatigiissitaliap paasissutissa-nik oqartussaasunut allanut paarlaasseqateqartarmat paasissutissat taakku alla-gaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut atortuutinneqassasoq. Sule-qatigiissitaliap oqartussaasutut nammineertuuneranik naliliinermi tunngavittut ilaasut arlaqarput:

Oqartussaasut allat suleqatigiissitaliami sinniisoqarnersut, piffissaq sammisarlu eqqarsaatigalugit taakku suleqatigiissitaliap sulinerani killissaligaanersut, sulias-saq namminersuutigineqassanersoq, oqartussaasut allat suleqatigiissitamut ilit-sersuisussaataitanersut suleqatigiissitaliallu aalajangiineri oqartussaasumut alla-mut suliaassanngortinneqarsinnaanersut.

3. Paasissutissiinermi paasissutissani pineqartoq oqartussaasorlu eqqarsaatigalugit paasissutissanik ilanngussinngitsoorneq

Paasissutissani pineqartoq immikkut eqqarsaatigalugu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 12-imi paasissutissat arlaqartut paasitinneqarsinnaatitaanermi ilaatinneqanngitsut taaneqarput, § 13-imilu immikkut eqqarsaatigisassat pingaartumik ingerlatsivimmut namminermut tunngasuteqartut paasitinneqarsinnaatitaanermik killiliisinnaatitsipput.

Aalajangersakkat taakku ataatsimoorutigaat illersugassatut eqqarsaatigisassat pillugit oqartussaasumit aalajangersakkanut tunuliaqutaasut eqqortinneqarnersut pisumi nalilerneqartussaanerat. Naliliineq taanna oqartussaasut ajornartorsiutigisarsimavaat.

§ 12-imut atatillugu pingaartumillu aalajangersakkami imm. 1, nr. 2-mi paasitinneqarsinnaatitaanermi paasissutissat makku: “teknikkikkut atortulersuutit imaluunniit periaatsit imaluunniit ingerlatsinikkut niuernikkulluunniit pissutsit assigisaalluunniit, inummut suliffeqarfimmulluunniit aningaasaqarnikkut annertuumik pingaarutillit pissutigalugit saqqummiunneqarnissaat akuersissutigineqarsinnaanngitsut”, ilaatinneqannginnerat ajornartorsiutigineqartarsimavoq.

Suliffeqarfik namminersortoq suliffeqarfinnik allanik unammillerteqartoq asser-suutigalugu pisortani oqartussaasumut isumaqatigiissuteqarsimappat suliffeqarfiup isumaqatigiissutai allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi ilaatinneqassanngitsut oqartussaasut naatsorsuutigigajuttarpaat.

Taamaattoqaqqajannilaq. Unammilleqatigiinnermimi immikkut isiginiagassat allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi killiliinissamut tunngaviutinneqassappata unammilleqatigiinnermi mianerisassanik pisumi piusoqartariaqarpoq. Suliffeqarfiup pisortanut isumaqatigiissutaanik paasitinneqarsinnaatitaanermik itigartitsinermi suliffeqarfiup unammillerneqalersinnaanera tunngavilersuutigisallugu naammannilaq.

§ 13-imi ilaatinneqanngitsut eqqarsaatigalugit oqartussaasunit annertunerusumik erseqqissaatitaqanngitsunik ilimagisaannarminnik tunngaveqarlutik paasitinneqarsinnaatitaanermik killiliisunik Ombudsmandi naammattuuisarsimavoq, paasitinneqarsinnaatitaanermi killiliineq pisariaqalertarpoq assersuutigalugu pisortat aningaasaqarnikkut soqutigisaat eqqarsaatigineqartariaqarpata (§ 13, imm. 1, nr. 5) imaluunniit pisortatigoortumik nakkutilliinerup, naleqqussaanerup imaluunniit pilersaarusiortluni sulinerup piviusunngortitaanissaa pineqarpat (§ 13, imm. 1, nr. 4).

Paasitinneqarsinnaatitaanermik killiliiniartoqartillugu immikkut eqqarsaatigisasat ersarissarneqarnissaat ilimanaateqarnerannillu uppernarnerulersitsinissaq immini erseqqereerpoq:

Allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip aallaavittut tunngavigaa paasitinneqarsinnaatitaanermik tunngaveqarneq, tamannalu inatsimmi § 4-mi allaaserineqarpoq, taamaalillutik oqartussaasut paasitinneqarumalluni qinnuteqaatinik suliarinninnerminni paasitinneqarsinnaatitaanermik killiliinissaq aallaavigisassanngilaat, paasitinneqarsinnaatitaanerulli akuersissutiginnissaa ilimagisariaqartoq aallaavigisassallugu.

4. Annertusisamik paasissutissiisinnaaneq

Allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaasigut aalajangersarneqarpoq oqartussaasut annertusisamik paasitinneqarsinnaatitaanermik inuttaasup inatsimmi pisinnaatitaaffiinik qaangiisumik akuersissuteqarsinnaasut.

Allagaatinik annertusisamik paasitinneqarsinnaatitaanermi akuersinissamut periarfissaq taanna “annertusisamik paasissutissiisinnaaneq”-mik taaneqarpoq, tamannalu taamaallaat nipangiussisimasussaataaneq pillugu malittarisassanit killilerneqarsimalluni.

Taamaalilluni allagaatinik suliffiup iluinnaani sulinermi atugassanik paasissutissanillu oqartussaasoq nammineq eqqarsaatigalugu nipangiussisussaataanermik killilerneqarsinnaasunik paasissutissiisinnissamut periarfissaqarsinnaagajuttussavoq. Periarfissamut tassunga killiliisoq tassaaneruvoq inuttaasut namminerisamik inuunerisa illersorneqarnissaat. Taamaalilluni annertusisamik paasissutissiisinnaaneq pillugu malittarisassaq malillugu tusagassiutit soqutigisaqatigiilluunniit inuit ataasiakkaat isumaginninnermi atugaannut tunngasut pillugit peqqissut-simulluunniit tunngasut pillugit paasissutissanik tunineqarsinnaanngillat, paasissutissat taamaattut nipangiussisussaataaneq pillugu malittarisassani pineqartunut ilaatinneqarmata.

Ombudsmandip paasinninnera unaavoq allagaatinik annertusisamik paasitinneqarsinnaatitaanermi periarfissaq oqartussaasut pisariaqarneratut annertutigisumik isumaliutersuutigineq ajoraat.

Paasitinneqarumalluni qinnuteqartoqarneranut atatillugu annertusisamik paasissutissiisinnaatitaaneq pillugu malittarisassaqarnerata oqartussaasut pisussaaffi-

lerpai paasitinneqarsinnaatitaaneq ilumut killilissallugu naammattumik tunngavissaqarnersoq isummerfigissallugu.

Annertusisamik paasissutissiisinnaaneq pillugu aalajangersagaq ingerlatsiviup ammasuunissaanik innuttaasunullu paasissutissiisarnissaanik nalinginnaasumik kissaateqarnermik aallaaveqarpoq. Aalajangersagaq taanna pisortat paasissutissiisinnaatitaneranni killiliissutit suliamut tunngassuteqassasut tunngaviusumillu pisinnaatitaaffimmi ilanngussinngitsoornertut erseqqissumik iluseqassasut erseqqissaaqataavoq.

5. Siunissami ineriartorneq

Kalaallit Nunaanni allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit 1994-imi ilusiligaavoq Danmarkimi taamani malittarisassat atuuttut tunngavigalugit. Tamanna imaaliallaannaq ersarilluartunik matuminnga iluaqutissartaqarsimavoq, tassalu inatsimmik atuisuusut, matumani Ombudsmandi ilanngullugu eqqarsaatigalugu, inatsisip qanoq paasineqarnissaanik nassuiaanermi Danmarkimi misilittagaasunik aamma eqqartuussivinni Folketingillu Ombudsmandianni periaasiusunik tunngavissarsiorsinnaasarnerisigut.

Danmarkimili Kalaallillu Nunaanni ineriartornerup takutippaa paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu malittarisassani periarfissaritinneqartut saniatigut pisortat aalajangiiniarnerini innuttaasut akuutinneqartarnissaat piumasaqaataaneruleriartortoq.

Ingerlatsinerup ammanerulernissaanik piumasaqaatit malunnartumik annertuse-riartinneqassasut Danmarkimi paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu ataatsimiititaliarsuup, offentlighedskommissionip, allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmut tunngatillugu isumaliutissiissutaani 1510-mi 2009-meersumi siunnersuutigineqarpoq:

Ataatsimiititaliarsuup siunnersuutigaa aalajangersakkamik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi ilanngussisoqassasoq, tassanilu inatsisip ingerlatsiner- mi ammasuunermik tunngavittut isuma aallaavigalugu tunngaviusumik isiginia- gassat siunertallu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip isumagisai oqaati- gineqassasut.

Aalajangersagassatut siunnersuummi (inatsisissamut missingiummi § 1, imm. 1) imaalillugu erseqqissarneqarpoq, tassalu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisikkut oqartussaasut il.il. ammasuunerisa qulakkeerneqarnissaat siunertarineqartoq pingaartumik paasissutissiisarnerup killilersugaanngitsumillu

oqaaseqarsinnaatitaanerup qulakkeerneqarnissaat siunertaralugu, tamat oqartussaaqataaneranni innuttaasut peqataatinneqarneratigut, pisortat ingerlatsineranik innuttaasut nakkutilliisinnaatitaanerisigut, tusagassiuutit innuttaasunik paasissutissiisarnerisigut pisortallu ingerlatsiviinik tatiginninnerulersitsinikkut.

Tassunga ataneqartillugu siunnersuutigineqarpoq aalajangersakkamik ilanngusisoqassasoq, tassanilu aalajangersarneqassalluni oqartussaasut il.il. inatsimmi pineqartunut ilaatinneqartut IT-kkut aaqqiissutinik nutaanik toqqaanermi, pileritsinermi ineriartortitsinermilu ammasuunissamik isiginiagassat sapinngisamik annertunerpaamik eqquutsinneqarnissaat isumagissagaat.

Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermi uuliasiornermilu pilersaarutit annertuut isumaliutersuutigineqaleruttorneranni innuttaasut pilersaarutinik tamakkuninnga naammattumik paasissutissinneqartarnersut oqartussaasullu ataatsimut isigalugu ammanerusariaqarnersut oqallisigineqarput.

Tamatumunnga peqatigitillugu attaveqaatit paasissutissanik isummanillu sukka-summik paarlaasseqatigiinnissamut siaruarternissamullu periarfissiisut Danmarkimi allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaata isumassarsiorfigisimasaata pilersinneqarnerata nalaani isiginiarneqarsimanngillat.

Ineriartorneq taanna isiginiarlugu siunissami ungasippallaanngitsumi Kalaallit Nunaanni inatsit atuuttoq naammannersoq aamma oqaluserineqalerumaartoq qularutissaagunangilaq.

3.2 Kalaallit Nunaanni qitiusumik aqutsisoqarfimmi ingerlatsinermi oqartussaasut ilusiligaanerat, allaaserinnittoq immikkut siunnersorti Anders Jørgensen

1. Ajornartorsiummik saqqummiussineq

Namminersorneq pillugu inatsimmi § 1-ikkut aalajangersarneqarpoq Kalaallit Nunaanni inatsisinik atuutsitsisutut pissaaneq Naalakkersuisuniittoq.

Inatsisinik atuutsitsisutut pissaaneq Naalakkersuisuniittoq ingerlatsinermi oqartussaasunit inatsisilerinikkut ingerlanneqarpoq.

Ingerlatsinermi oqartussaasut tassaapput inatsisilerinikkut aqqissuussaapput, soorlu peqatigiiffittut, aktienik piginneqatigiiffittut aningaasaateqarfittulluunniit. Ingerlatsinermi oqartussaasut naatsumik nassuiarneqarsinnaapput tassaasut pisortat suliassaqarfii, inatsisiliortutut pissaanermut eqqartuussivittullu pissaanermut (eqqartuussivinnut) ilaanngitsut.

Allaaserisami matumani qitiusumik allaffeqarfissuarmi ingerlatsinermi oqartussaasut aqqissuussaananerat sukumiinerusumik nassuiarneqassaap. Siullermik ingerlatsinermi oqartussaasut aqqissuussaananerannut inatsisilerinikkut tunuliaqutaasut allaaserineqassapput (immikkoortoq 2). Tamatuma kingornatigut ingerlatsinermi oqartussaasut ersarissumik aqqissuussaananissaat sooq pingaaruteqarnersoq (immikkoortoq 3), kingullertullu qitiusumik allaffeqarfissuup ingerlatsinermi oqartussaasutut aqqissuussaananerata kissaatigineqarsinnaasutut ersaritsiginnginnera (immikkoortoq 4) naatsumik allaaserineqassapput.

2.1 Naalackersuisoqarfik ingerlatsinermi oqartussaasutut qullerpaatut

Naalackersuisut Siulittaasuata suliassaqarfiit assigiinngitsut Naalackersuisunut ilaasortanut agguaattarpai. Suliassaqarfik assersuutigalugu tassaasinnaavoq akileraartarnermut akitsuutinullu tunngasunik suliassaqarfik.

Naalackersuisunut ilaasortat ataasiakkaat inatsisilerinikkut suliassaqarfitik Naalackersuisoqarfikkoortumik (immaqa Naalackersuisoqarfiit naligiittut arlariit aqutugalugit) taakkununga qullerpaajullutik pisortatut isumagisarpaat. Naalackersuisoqarfiit qitiusumik allaffeqarfissuarmi ingerlatsinermi oqartussaasutut qullerpaajupput.

2.2 Naalackersuisoqarfiit ataasiakkaat

Naalackersuisoqarfik suliassaqarfimmut Naalackersuisoqarfittut allaffissornermi aqutassanngortinneqarsimasumut akisussaasuvoq.

Naalackersuisoqarfiup suliassaqarfia imatut aqunneqarsinnaavoq: (A) Ingerlatsinermi oqartussaasumit ataatsimit (Naalackersuisoqarfimmit namminermit) isumagineqarluni, imaluunniit (B) ingerlatsinermi oqartussaasunit arlalinnit (Naalackersuisoqarfimmit kiisalu ingerlatsinermi oqartussaasumit ataatsimit arlalinnilluunniit Naalackersuisoqarfiup akisussaaffeqarfiata ataaniittunit (“ingerlatsinermi oqartussaasunit alliunerusunit”)) isumagineqarluni.

A pillugu – Naalackersuisoqarfiup suliassaqarfia ingerlatsinermi oqartussaasumit ataatsimit isumagineqartoq

Ilusiliineq nalinginnaasoq, Naalackersuisoqarfiup suliaasaqarfiata aqunneqarfia, tassaavoq suliaassanik tamarmiusunik Naalackersuisoqarfiup nammineq isumaginniffigisaa.

Ilusiliineq taamaattoq amerlanertigut imatut isumagineqartarpoq, tassalu Naalackersuisoqarfik ilumini immikkoortunut arlalinnut agguarsimasarluni (amerlanertigut immikkoortorta qarfinnut allaffeqarfinnullu), taakkulu tamarmik immikkut Naalackersuisoqarfiup suliaasaqarfiisa ilaannik isumaginnittarput. Assersuutigalugu Naalackersuisoqarfik aalisarnermut aallaaniarnermullu tunngasunik suliaqaruni immikkoortorta qarfinnut marlunnut avinneqarsimasinnaavoq, siullermi aalisarnermut tunngasunik aappaanilu aallaaniarnermut tunngasunik suliaqartunut. Immikkoortorta qarfiit ataasiakkaat allaffeqarfinnut arlalinnut assigiingitsunik suliaqartunut agguarneqarsinnaallutik.

B pillugu – Naalackersuisoqarfiup suliaasaqarfii ingerlatsinermi oqartussaasunit arlalinnit isumagineqartut

Naalackersuisoqarfiup suliaasaqarfia ingerlatsinermi oqartussaasunit arlalinnit allaffissornikkut aamma aqunneqarsinnaapput.

Ilusiliinermi tassani Naalackersuisoqarfik ingerlatsinermi oqartussaasutut qullersaavoq akisussaaffeqarfimminilu “ingerlatsinermi oqartussaasumik alliunerusumik” ataatsimik arlalinnilluunniit peqarluni.

Ilusiliineq taanna naatsumik nassuiassagaanni ilusiliinernut marlunnut avinneqaaqqissinnaavoq, tamannalu Naalackersuisoqarfiit ataasiakkaat ilusiliinermi ingerlatsinermi oqartussaasumit ingerlatsinermi oqartussaasumut tapertariissillugit soorunami atorsinnaavaat.

Ilusiliinerup avinneqaaqqinnerani siullermi pineqartoq tassaavoq ingerlatsinermi oqartussaasup alliunerusup Naalackersuisoqarfimmik qullersaqarnera. Tamatumma nassataraa Naalackersuisoqarfiup assersuutigalugu ingerlatsinermi oqartussaasumut alliunerusumut suliaassanik naalakkiuteqarsinnaanera, tassa suliaassani ingerlatsinermi oqartussaasumut alliunerusumut isumagisassanngortissinnaavai imaluunniit “suliata aallanut isumagisassanngortitani tigoqqissinnaallugit” (callin-imik taaneqartumik). Tassa imaappoq ingerlatsinermi oqartussaasoq alliunerusoq Naalackersuisoqarfiup aqutsinerata tamarmiusup ataaniittoq.

Ilusiliinermik taassuminnga toqqaanermut pissutaanerpaasarpoq naalackersuinermut tunngasunik suliaqarnerup (tassa imaappoq Naalackersuisoqarfiup Naalackersuisunut ilaasortamik ataatsimik pisortaqartup) aamma allaffissornikkut

aqutsinermi suliassat akornanni avissaarsimanermik pilersitsisoqarsinnaanera, Naalackersuisoqarfiup allaffissornikkut aqutsinermi suliassanik ingerlatsinermi oqartussaasunut alliunerusunut namminneq ingerlasunut isumagisassanngortitsineratigut. Taamaalilluni Naalackersuisoqarfiup naalackersuinikkut pingaarnerusutut suliassat aallussinnaanerulissavai.

Ilusiliinerup aappaani Naalackersuisoqarfiup ingerlatsinermi oqartussaasumut alliunerusumut aqutsinikkut naalakkiinissamut piginnaatitaanera annerusumik minnerusumilluunniit – inatsisikkut - killilerneqarsimavoq. Assersuutitut taaneqarsinnaapput Akileraarusiinermik Aalajangiisartut, Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiup suliassa qarfiata ataaniittut. Immikkuualuttulersorluagaasunik aalajangersakkat suliassallu Akileraarusiinermillu Aalajangiisartut suliassaattut atuuttut isiginiarlugit Akileraarusiinermik Aalajangiisartut Naalackersuisoqarfiup naalakkiisinnaatitaanerata ataaniittutut oqaatigineqarsinnaanaviannngillat.

Ilusiliinermik taassuminnga toqqaanermut amerlanertigut pissutaasarpoq ingerlatsinermik nakkutilliinermit periarfissap pitsaanerunissaata inatsisiliortumit kissaatigineqarnera. Akileraarusiinermik Aalajangiisartut assersuutigineqarneranni ingerlatsinermi oqartussaasut (Akileraarusiinermik Aalajangiisartut) akileraartarnermik ingerlatsiviup aalajangigaanik nakkutilliisassappata Naalackersuisoqarfiup Akileraarusiinermik Aalajangiisartut akileraartarnermillu ingerlatsivik tamakkiisumik nakkutigisinnaassappagit tamanna soorunalimi immi isumas-saqangaanngilaq.

2.3 Naalackersuisoqarfiup suliassa qarfia ingerlatsinermi oqartussaasumit ataatsimit arlalinnilluunniit isumagineqassanersoq kia aalajangissavaa?

Naalackersuisoqarfiup suliassa qarfia taamaallaat Naalackersuisoqarfimmit namminermit isumagineqassasoq aallaavigineqartarpoq.

Aallaavik taanna saneqqunneqartarpoq inatsisikkut imaluunniit inatsit tunngavigalugu aalajangersarneqarsimappat Naalackersuisoqarfiup suliassa qarfia ingerlatsinermi oqartussaasunit arlalinnit isumagineqassasoq, tassa imaappoq Naalackersuisoqarfimmit ingerlatsinermilu oqartussaasumit ataatsimit arlalinnilluunniit, tak. Akileraarusiinermik Aalajangiisartut pillugit assersuut.

Inatsisilerinermi tunngaviit aammattaq aalajangersarsinnaavaat Naalackersuisoqarfiup suliassa qarfiisa ilaat ataaseq taamaallaat Naalackersuisoqarfimmit isumagineqarani ingerlatsinermi oqartussaasunit arlalinnit isumagineqassasoq. Akileraartarnermik Aqutsisoqarfimmi sulisumik soraarsitsineq pillugu oqaaseqaammini qanittukkut saqqummiussamini Ombudsmandip inerniliuppaa Akileraartar-

nermik Aqutsisoqarfik Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiup ataani immikkoortortaannaanani (immikkoortortaqarfiuinnarani) Naalackersuisoqarfimmi ingerlatsinermi oqartussaasutut isigineqartariaqartoq. Ombudsmandip oqaaseqaammimi manna pingaartillugu isiginiarpaa, tassalu Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup Naalackersuisoqarfik eqqarsaatigalugu suliassanik isumaginninnermini namminersornerata annertunera. Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup ingerlatsinermi oqartussaasutut inissisimaneranut aalajangiisuvoq sulisup pineqartup soraarsitsineq pillugu aalajangiinermik Naalackersuisoqarfimmut naammagittaalliuutiginnissinnaanera.

3. Ingerlatsinermi oqartussaasut aaqqissuussaanerisa ersarissuunissaat sooq pingaaruteqarpa?

Naalackersuisoqarfiup suliassaqaafiata iluani ingerlatsinermi oqartussaasut ersarissumik ilusilersugaanerata inatsiseqartitsinikkut ataatsimut innarlitsaaliinermut annertuumik pingaaruteqarpoq, matumani suliap sumi sularineqartussaaneranut tunngatillugu innuttaasut akornanni paatsiveerusimaarnerup pinaveersimatinnegarnissaa ilanngullugu eqqarsaatigalugu. Innuttaasup assersuutigalugu suliassanngortitassami sumut ingerlatinnissaa nalornissutigissanngilaa.

Ingerlatsinermi oqartussaasut ilusiligaanerata aamma sulianik sularinnittarneq pillugu malittarisassanik atuuttunik ingerlatsinermi oqartussaasut atuisinnaanerannut annertuumik pingaaruteqarpoq. Taamaalillutik assersuutigalugu nipaangiussisussaataaneq, ingerlatsinermi oqartussaasut akornanni paasisutissanik isertuussassanik paarlaasseqatigiittarneq, allagaatinik paasitinnegarsinnaatitaaneq ingerlatsinermilu oqartussaasumit alliunerusumit ingerlatsinermi oqartussaasumut qulliuunerusumut naammagittaalliornissamut periarfissat (rekurs) pillugit malittarisassat taaneqarsinnaapput.

Ingerlatsinermi oqartussaasut ilusiligaanerata ersarissuunngippat sulianik sularinninneq pillugu malittarisassat taakku innuttaasut illersorneqarnissaannik, sulianik sularinninnerup paasiuminartuunerata, inatsisinik unioqqutitsisuunnginnerata suliamalla tunngasuteqartut tunngavigalugit ingerlanneqarnerata qulakkeerneqarnissaannik siunertaqartut tamakkiisumik sunniunnaviannngillat, taamalu siunertarisatik eqqortinnaviarnagit.

Naalackersuisoqarfiup suliassaqaafiani ingerlatsinermi oqartussanik ilusiliinerup ersarinnera ingerlatsinermi oqartussaasumut namminermut aamma pingaaruteqarpoq. Ingerlatsinermimmi oqartussaasut akornanni pisinnaatitaanerit pillugit apeqqutinik pilertoqassagaluarpata tamanna naleqquttuunaviannngilaq.

Ingerlatsinermi oqartussaasut ersarissumik ilusiligaanerat soorlu aamma Ombudsmandeqarfimmut pingaarutilerujussuvoq. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 13-ikkut aalajangersarneqarpoq pissutsit ingerlatsinermi oqartussaasumut allamut naammagittaalliuutigineqarsinnaasut pillugit naammagittaalliuutit Ombudsmandimut suliassanngortinneqarsinnaanngitsut, oqartussaasoq qulliunerusoq taanna pisoq pillugu aalajangeereersimatinnagu.

4. Qitiusumik allaffeqarfissuarmi ingerlatsinermi oqartussaasut ersarissumik ilusiligaappat?

Qitiusumik allaffeqarfissuarmik ilusilersuineq 2008-mi annertuumik allannngortiterneqarpoq. Aaqqissuusseqqinnermi ingerlatsinermi oqartussaasunut qulliunerusunut taaguut naalackersuisoqarfik atulersinneqarpoq, oqaatigineqareersutullu Naalackersuisunut ilaasortat Naalackersuisoqarfinni pisortaapput.

Ingerlatsinermi oqartussaasunut qullerpaanut naalackersuisoqarfittut taaguut atulersinneqartoq tamatigut isumaqartillugu atorneqartannigilaq, tamannalu paatsiveerusimaartitsilersinnaalluni. Peqqinnissaqarfimmik Nakkutilliisoqarfik aamma Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik inatsisilerinermi naalackersuisoqarfimmik oqartarnertut aamma Naalackersuisoqarfiupput. Paarlattuanik Nunanut Allanut Tunngasunut Pisortaqarfik – naak “pisortaqarfik”-mik taaguuteqaraluarluni Naalackersuisoqarfittut inissisimannigilaq. Pisortaqarfik taanna tassaa nerugunarpoq immikkoortortaqarfik Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfiata ataaniittoq; tamannalu ersarivissutut oqaatigineqarsinnaagunannigilaq.

Naalackersuisoqarfiit arlallit iluanni aqutsisoqarfinnik taaneqartunik piusoqarpoq, Naalackersuisoqarfiit eqqarsaatigalugit ataatsimut nammineertuusunik; taaguut aqutsisoqarfik Danmarkimi inatsiseqartitsinermi ingerlatsinermi oqartussaanut nammineertunuinaq qangali atorneqarsimavoq. Ombudsmandip 2008-mi 2009-milu apeqquteqaataa tunngavigalugu Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia paasissutissiivoq Aqutsisoqarfiit taakku tamarmik ingerlatsinermi oqartussaasuunngitsut Naalackersuisoqarfinnili immikkoortortatut (“immikkoortortaqarfittut”) ilaasut. Aqutsisoqarfiit eqqarsaatigalugit aqutsisoqarfinnik ataatsimut paasinnineq taanna Ombudsmandip nalorninartutut isumaqarfigaa, nalorninerlu taanna Akileraartarnermik Aqutsisoqarfik pillugu suliame siuliani taaneqartumi qularinnineq uppernarsineqarpoq, tassanilu aamma takuneqarsinnaavoq Akileraartarnermik Aqutsisoqarfik Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfiup ataani ingerlatsinermi oqartussaasutut nammineertutut isigineqartariaqartoq. Ombudsmandip Aqutsisoqarfinni allani suliame siulianaqarnerminut atatillugu tamatuma assinganik inerniliisinnaanissaa ilimanarpoq; tamannali

Aqutsisoqarfinnik ataasiakkaannik pisut ataasiakkaat aallaavigalugit nalilivigininnermik tunngaveqartussaassaaq.

Ombudsmandeqarfik ingerlatsinermi oqartussaasunik ingerlatsinermi oqartussaasutut inissisimanerminnik nalornissutiginnittunik akuttunngitsumik naammattuuisarpoq. Taamaalilluni assersuutigalugu taaneqarsinnaavoq peqqissaaveqarfimmi sulisumik soraarsitsineq pillugu suliami qanittukut suliarineqartumi aalajangiinerup Naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliuutiqeqarsinnaanerata sulisumut soraarsineqartumut ilitsersuutigineqarsimannginnera – tassami peqqissaaveqarfimmi aqutsisut peqqissaaveqarfik (maanna peqqinnissaqarfik) Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup ataani ingerlatsinermi oqartussaasutut nammineertutut inissisimanera nalummassuk.

Ingerlatsinermi oqartussaasut ilusiligaanertik - taamatut piniarnatik - akuttunngitsumik namminneq ersarluttunngortittarpaat. Assersuutitut innersuussutigineqarsinnaavoq taaguut “peqqinnissaqarfimmi aqutsisut” ingerlatsinermi oqartussaasunit atorpeqakulasarpoq - aamma napparsimasunut ilitsersuutini, matumani naammagittaalliuuteqarsinnaanermut ilitsersuutit ilanngullugit eqqarsaatigalugit.¹ Naak “peqqinnissaqarfimmi aqutsisut” ingerlatsinermi oqartussaasuunngikkaluartut, Peqqinnissamilli Pinaveersaartitsinermillu Aqutsisoqarfimmi immikkoortotaqarfiinnaagaluartut, (aamma taanna - Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup ataani immikkoortotaqarfiinnaagunalaruatoq, tak. qulaani aqutsisoqarfiit pillugit allaaserisaq). Napparsimasut naammagittaalliuutiminnik ingerlatsinermi oqartussaasumut sorlermut ingerlatitsissallutik soorunami nalunngittariaqarpaat.

Inatsisini inatsiseqartitsinermilu najoqqutassiani allani ingerlatsinermi oqartussaasutut taaneqarsinnaasut ersarissumik aalajangersarneqarsimanngillat. Ingerlatsinermi oqartussaasutut taaguut (assersuutigalugu “kommunimut”/“kommunalbestyrelsimut”) ilaannikkut atorpeqartarpoq, ingerlatsinermilu oqartussaasunut arlalinnut il.il. (assersuutigalugu “Naalakkersuisut”) ilaannikkut ataatsimut taaguutigineqartarluni.

Assersuutit qulaani taaneqartut qitiusumik allaffeqarfissuarmi ingerlatsinermi oqartussaasut ilusilersugaanerat immaqa kissaatigisatut ersaritsiginngitsoq tikkuussipput.

1) Tak. peqqinnissaqarfimmut tunngasuni naammagittaalliuuteqarsinnaanermut ilitsersuut 2009-meersoq.

5. Eqikkaaneq

Namminersorneq pillugu inatsimmi § 1-ikkut aalajangersarneqarpoq atuutsitsisutut pissaaneq Naalakkersuisuniittoq. Namminersorneq pillugu inatsisikkut inatsisiliortutut pissaaneq, atuutsitsisutut pissaaneq eqqartuussivittullu pissaaneq avisartillugit siullermeertumik aalajangersarneqarput.

Pissaaneq Naalakkersuisunut tunniunneqarsimasoq ingerlatsinermi oqartussaasunit inatsisilerinikkut isumagineqarpoq.

Taamaalillutik ingerlatsinermi oqartussaasut ataasiakkaat suliassaqarfimmut tunniunneqarsimasumut inatsisilerinikkut akisussaasuupput.² Taamaalilluni akisussaaffik ingerlatsinermi oqartussaasunut inissinneqarsimammat ingerlatsinerlu pillugu inatsisiliorneq ingerlatsinermi oqartussaasoqarnermik tunngaveqarmat ingerlatsinermi oqartussaasut ilusiligaanerisa ersaritsuunissaat inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliinermut pingaarutilerujussuuvoq. Tassunga tunngatillugu ingerlatsinermi oqartussaasut iluminni qanoq ilusilersuinerat innuttaasumut pingaaruteqarpallaanngilaq.

Allaaserisami matumani assersuutit innersuussutigalugit aperisoqarsinnaavoq Kalaallit Nunaanni qitiusumik allaffeqarfissuarmi ingerlatsinermi oqartussaasut ullumikkut ilusiligaanerat kissaatigineqarsinnaasutut ersaritsiginersoq.

3.3 Inatsiseqartitsinermi oqaatsinik oqariartaatsinillu aalajangersimasunik assigiinngisitaartumik atuineq, allaaserinnittoq nutserisut/oqalutsit pisortaat Jørgen Hansen

1. Aallaqqaasiut

Kalaallit Nunaanni oqartussaasuni oqaatsit sulinermi atorineqartut piffissap ingerlanerani Danmarkimi ingerlatsinikkut kulturimit Danmarkimilu oqaatsinik oqariartaatsinillu aalajangersumik atorineqartunit sunnigaajuarsimapput.

Tamanna inatsisissatut siunnersuutininik, malittarisassanut missingiutinik allanik sulianillu suliarinninnermi allakkatigut suliarinninnermi sulianik kalaallisuumut nutserinermi unamminiagassanik pilersitsiuartarsimavoq.

2) Ingerlatsinermi oqartussaasut akisussaasuunerat Naalakkersuisunut ilaasortamut tutsinneqarsinnaavoq, tak. Inatsisartut inatsisaat nr. 6, 13. maj 1993-imeersoq Inatsisartunut ilaasortat akisussaanagerat, Inatsisartut inatsisaatigut nr. 16, 22. november 2011-meersukkut allannngortineqartoq.

Malittarisassani, malinneqarnerat Ombudsmandip nakkutigisassaani, aqutsiner-miluunniit oqartussaasut periaasiini inatsiseqartitsinikkut taaguutinik qitiusumik ator-neqartuni kalaallisut taaguutinik oqariartaatsinillu assigiissaartunik atuiso-qannginnera Ombudsmandip sulinerani ingerlaavartumik unamminiagassaasi-mavoq ajornartorsiutissaqartitsisarsimallunilu.

Pineqartoq tassaavoq ajornartorsiut kalaallit oqaasiisa eqqortumik ator-neqar-ne-rannik qulakkeerinerinnaanngitsumut pingaaruteqartoq, tassami taaguutinik oqariartaatsinillu assigiissaartumik atuinnginneq taaguutit taakku assigiit pineqar-nersut nalornilersitsisinnaasarmat, taamattaarlu innuttaasut pisinnaatitaaffii pi-sussaaffiilu eqqarsaatigalugit nalornilersitsisinnaasarluni.

Allaaserisaq manna inatsisinik, allakkanik inatsisileriner-mut tunngasunik il.il. nutserinerup oqaluttuassartaanik naatsumik aallarnerneqarpoq, tamatumalu ki-ngornatigut kalaallisuumut nutsikkani oqaatsinik oqariartaatsinillu assigiissaar-tunik atuinnginneq pillugu assersuutinik ataasiakkaanik saqqummiussisoqarluni.

2. Ataatsimut

Inatsisartut Ombudsmandianni sulininnut ilaatillugu inatsisissatut siunnersuutit, inatsisissat piareersarlugit suliat allaaserisallu inatsisileriner-mut tunngasut atuar-tarpakka, tamatumunngalu atatillugu inatsiseqartitsiner-mi taaguutinik oqariar-taatsinillu assigiissaartunik piffissap ingerlanerani atuinnginneq erseqqissorujus-suuvoq.

Allaaserisanik, inatsisinik inatsisilerinerlu pillugu allagaatinik allanik nutseriner-mi nutserisut inatsisileriner-mut tunngasunik ilinniagaqarsimannngitsut inatsisile-riner-mi oqaatsinik oqariartaatsinillu aalajangersimasunik namminneq qanoq paa-sinninnertik tunngavigalugu assigiinngisitaarsinnaasunik oqaasertalersuisarnerat nalinginnaalluinnartuuvoq. Taamaattumik nutsikkat taakkuusunik imallit nutse-risumit nutserisumut assigiinngisitaartarput, tamannalu ullumikkumut suli anner-tuumik atugaavoq, aamma inatsisiliortut suliassaqarfianni.

Namminersornerullutik Oqartussat 1979-imi atulersinneqarnerat sioqqullugu i-natsisinik Kalaallit Nunaannut tamanut atuuttunik il.il. nutserineq ilaatigut Stats-ministereqarfimmi nutserisumit/-nit aalajangersimasunit nutserisutut (translatøritut) ilinniarsimasunit ingerlanneqartarsimavoq.

Namminersornerullutik Oqartussat 1979-imi atulersinneqarneranni taamani pi-sortaqarfiusut namminerisaminnik nutserisoqartarsimapput, nutseriner-mik ilin-niarsimasunik (A-tolke, B-tolke, tolkeuddannelse) nutseriner-millu ilinniagaqar-

simanngikkaluarlutik kalaallit oqaasiinik atuillaarsinnaanertik tunngavigalugu imminnut ilinniartillutik (autodidakte) nutserisunik. Taamaallitutik nutserisut ataasiakkaat suliassaqarfimmi pineqartumi oqaatsit atorneqakulanerusut iserfigilluarnissaannut periarfissaqarnermikkut nutserinerminni taakku atorsinnaasar-simavaat, ilaatigullumi oqaatsit oqariartaatsillu aalajangersimasut suliassaqarfimmut pineqartumut tunngasut allattorlugit katersortarsimallugit. Tamakku massakut pigineerupput, imaluunniit pigineqarunik sumiissusii nalunarlutik, qitiusumik katersorneqannginnerat pissutaalluni.

Taaguutininik oqariartaatsinillu aalajangersimasunik katersineq immiini ajunngikkaluaqaaq, qitiusumilli aqunneqanngippat, katersorneqartullu suliassaqarfimmi atorneqarfissaminni atorneqarnissaat piumasaqaataalinngippat tamanna nukinnik atuilussinnarfiussaag.

Namminersornerullutik Oqartussat 1979-imit atuunneranni pingaartumillu 1980-ikkut naajartulerneranni 1990-ikkullu aallartinneranni nutserisoqarnerup aqqis-suussaannerusumik qanoq iliorluni ingerlanneqalernissaa misissorneqarpoq. Misissuinerup taassuma inernerisaa tassaavoq Namminersornerullutik Oqartussat ataatsimut nutserisoqarfiata 1990-1992-imi aallarnisarneqarnera tamatumalu kingornatigut aallartivinneqarnera. Taamanerniilli nutserisoqarfik ajunngitsutigut ajortutigullu ingerlasimavoq, imatut paasillugu taanna immiini iluaqutissartaqartoq, suliassat ataatsimoorluni ikioqatigiillunilu suliarineqartarmata. Il-lua'tungaanili suliassaqarfimmi ataasiakkaani oqaatsit oqariartaatsillu aalajangersimasut iterna tikillugu pulaffiginissaannut atornissaannullu periarfissaq annikis-simavoq, sulisoqarniarnikkut sulisitsinikkullu pissutsit kiisalu sulinermi atugas-sarititaasut assigiinngitsorpassuit pissutaallutik.

Inatsisilerinermi oqaatsinik oqariartaatsinillu aalajangersimasunik kalaallisut a-tuilerniarluni suliniuteqqaarpiaasutut isigineqartariaqartoq tassaavoq pisortat i-ngerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaata aamma pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsi-sartut inatsisaata 1994-imi atortuulernerinut atatillugu Namminersornerullutik Oqartussat Inatsisileriffiata suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitsersuusisaata, 1994-imi decemberimi saqqummertup, kalaallisuumut nutserne-qarnera.

Suliassaqarfimmi qulaani taaneqartuni oqaatsit oqariartaatsillu aalajangersimasut kalaallisut atornissaannut tassuuna siullerpaamik tunngavissaliisoqarpoq, manna tikillugu suli atorneqartumik.

Piffissap ingerlanerani kalaallisuumut nutserinerup ineriartortinneqarnerani inatsisilerinermi oqaatsit oqariartaatsillu suli eqqornerusumik oqaasertalersorneqarneri nutserisut ilaasa namminneq sulinertik aallaavigalugu ingerlassimavaat, taamalu ilitsersuutip 1994-imeersup kalaallisua ilaatigut inatsisilerinermut tunngasunik kalaallisut nutserinermi najoqqutassatut immaqa pisoqalisuulersutut nutartertariaqalersimasutullu isigineqartariaqarluni.

Taamaakkaluartoq atuagaq taanna massakkut siunissamilu sulinermi suli iluatinnaatilerujussuuvoq. Tassuuna takutinneqarpoq inatsisilerinermi kalaallisut taaguutunik oqariartaatsinillu assigiissaartumik atuneq ajornanngitsoq, aatsaalli ilitsersuummi pineqartumi oqaatsit oqariartaatsillu tassani allassimanermittut ator-neqarnissamittullu ator-neqarpata, imaanngitsoq nutserisumit nutserisumut qanoq paasinnisorineq maliinnarlugu assigiinngisitaartumik ator-neqarpata.

Taamaattumik ullumikkut inatsisinik inatsisilerinermullu tunngasunik kalaallisuumut nutserinermi periaaseq suli ineriartortinneqartarialerujussuuvoq.

Nutserisunnornianik / oqalutsinnornianik ilinniartitsinerup Ilimmarfimmuut nuunniarneqarnera nutserinermik suliassaqaarfimmuut matumunnga soqutiginaateqarpoq. Ilinniartitsinerummi ilisimasaqaarfinnut suliassaqaarfinnullu assigiinngitsunut sammivilersugaasumik ilusilersorneqarsinnaanera tassani periarfissaqarsorinarmat soqutiginaateqarlunilu, assigiinngitsorpassuarnillu isummorsorfigalugulu takorluuiffigineqarsinnaalluni.

3. Taaguutunik oqariartaatsinillu aalajangersimasunik atuinnginnermut assersuutit ataasiakkaat

Aallaqqaasiussami oqaatigineqartutut taaguutunik oqariartaatsinillu aalajangersimasunik assigiissaartunik atuneq ileqquusimanngilaq, ilaatigut assigiissaartumik atuinissamut toqqammavissaaleqineq pissutaalluni.

Tamatumunnga assersuutit tulliuttuni saqqummiunneqarput.

Naammagittaalliuut/maalaarut

Kalaallit Nunaanni inatsisiliornermi oqaatsit “naammagittaalliuut” aamma “maalaarut” qanorpiaq isumaqarnerat apeqqutaatinnagu ator-neqarput.

“Naammagittaalliuut”-ip aamma “maalaarut”-ip isumaat assigiikanneraluarput, kisianni kingulleq, tassalu “maalaarut”, siulliullugu tigugaanni taassuma nagguia allaalluinnarpoq, tassaallunilu maalavoq, isumaqartillugu annerluni nillialuppoq/nilliavoq/nimaarpoq. Timikkut annernerup nipilimmik takutinniarneqarneranut

tunngassuteqarpoq. Taanna uumasunut, pingaartumillu qimminut atatillugu ator-neqartartoq. “Qimmeq iperaattamik iperarneqarami maalavoq”. Kalaallisut oqalunnermi “qimmeq iperaattamik iperarneqarami naammagittaalliorpoq” ator-neqarnaviannigilaq, immini isumaqanngimmat, paarlattuanillu “inuup aalajangiineq pillugu maalaaruteqarnera” atuuffissaminiinngilaq, tassa inuk aalajangiinermik iluarinninngikkaangami maalaarneq ajormat naammagittaalliortarmalli.

Assersuutit: “Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfik” (Boliklagenævnet) aamma “Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik” (Det Sociale Ankenævn).

Taaguutit taakku qanorpiaq isumaqarnerannik nassuiaatit qiviaraanni “Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfik” (Boliklagenævnet) imatut paasisariaqarpoq ineqarnermut tunngasut timikkut annernartortaqaarsimammata inissianik attartortut naammagittaallioratik “Ineqarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmut” maalaar-tassasut, naak tassani pissutsinik iluarinninnginneq naammagittaalliornikkut takutinneqartussaagaluartoq.

“Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik” (Det Sociale Ankenævn) inissaminiinneruvoq, tassanimi isumaginninnermut tunngasuni oqartussaasut aalajangiinerinik isumaginninnermiluunniit atukkanik iluarinngisanik naammagittaalliuutiginnittarnermut tunngasut pineqarmata.

Taaguutini assersuutitut qulaani taaneqartuni qallunaat taaguutaat “klagenævn” aamma “ankenævn” ator-neqarput.

Inatsisilerinermi oqaatsinik nassuiaatitut atuakkami “Juridisk Ordbog”-imi “ankenævn” pillugu nassuiaammii “klagenævn” “ankenævn”-ip isumaqatigisaatut ungaluuserlugu nassuiaasiunneqarsimavoq, taakkualu qanoq paasineqarnissaan-nik nassuiaat imaalluni: “Ingerlatsinermi qulliunerusutut oqartussaasoq, alliu-nerusutut oqartussaasup aalajangiinerinik misiliiviususaaq, pineqartoq suliami il-lua’tungiusutut inissisimappat. (...)”

“Naammagittaalliuut”-ip isumarpiaa tassaavoq arlaannik iluarinninnginneq pis-sutigalugu oqaatsit atorlugit pissusilersornikkulluunniit iliuuseqarneq, imaappoq inuttut eqqarsarsinnaasup iliuuseqarnera. Taassuma inatsisilerinermi ator-neqar-nera “maalaarut”-ip ator-neqarneranit naleqqunneruvoq, taamaattumillu inatsisi-liornermut atatillugu “maalaarut”-ip ator-neqarnera inatsisiliornermik aamma i-natsisissanik nutserinermik suliaqartut, aamma inatsisiliornermut tunngasunik suliaqartut, siunissami eqqumaffigisariaqagaasa ilagaat.

Suliami peqataasoq/suliami illua'tungiusoq

Ombudsmandeqarfimmi taaguutit taakkua atorneqarfiini pineqartut tassaasarpit suliami illua'tungeriit, tassalu pisut amerlanersaanni illua'tungaani innuttaasoq illua'tungaanilu pisortat ingerlatsiviat.

Taaguut "peqataasoq" Inatsisileriffiup pisortat ingerlatsineranni suliasat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat pillugu ilitsersuusaaata december 1994-imeersup kalaallisuumut nutserneqarnerani atorneqarpoq, isumaqartillugu "suliami illua'tungiulluni peqataasoq". Tamanna ilitsersuummi erseqqivissumik nassuiarneqanngilaq. Taamaalilluni kalaallisuumut nutsikkani sunarpiaq pineqarnersoq ilaanni paasiuminaassinnaasarpog.

Taamaattumik sunarpiaq pineqartoq erseqqissumik oqaatigissagaanni paasitissa-gaannilu taaguut "suliami illua'tungiusoq" atortariaqarsoraara.

Suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq

Oqariartaatsip taassuma allagaatinik inatsisilerinermut tunngasunik nutserinermi atorneqarnera ajornartorsiutigineqarajuttartoq malunnarpoq.

Nutsikkat ilaanni "takunnissinnaatitaaneq" aamma "ilisimalersinneqarneq" atorneqartarsimapput, allanilu sunarpiarluunniit pineqarnersoq paasineqarsinnaa-junnaarsillugu nassuiaaniarsarisogartarsimalluni.

Taamaattumik "suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq" assersuutitut taaneqartuni marlunni atussallugu naleqqunneruvoq.

4. Naggasiut

Oqariartaatsinik taaguutinillu aalajangersimasumik atuinnginnerup ajornartorsiutaanera piujuassaaq, oqartussaasut assigiinngitsut sulisoqarniarneq pissutsillu allat pissutigalugit nutserisunik avataaneersunik atuiuartillugit, kalaallisuumullu nutserneqarsimasut suliasaqarfimmik tamatuminnga ilisimasaqartumit misissor-neqaratik akuerineqaratillu ingerlateqqinneqartartuuartillugit, amerlasoorpassuar-nilu atsiorneqaratilluunniit tiguisussamat nassiunneqartartillugit.

Qulaani taaneqartut assersuutaasinnaasut ilaannannguaarat, pingaartumik 2011-mi ukiumoortumik nalunaarutip CD-rommitaani nalunaarutip immikkoortuani 5-imi atuarneqarsinnaasut.

Namminersorlutik Oqartussat atulersinneqarnerisigut Kalaallit Nunaanni oqaat-sit pingarnerit tassaapput kalaallisut oqaatsit. Taamaattumik isumaqarpunga Ka-

laallit Nunaanni kalaallisut taaguutinik oqariartaatsinillu aalajangersimasunik
atuinerup ataavartunngortinneqarnissanut piffissanngortoq.

4. Apeqqutit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermut tunngasut pillugit ataatsimoortumik oqaaseqaatit

Ajornartorsiutit immikkoortumi 5-imi ilaatinneqarnissaannut pissutissaqalersit-sinngitsut immikkoortumi uani ersersinniarneqarput.

4.1 *Kommunit inuit ataasiakkaat aaqqissuussinerisigut ilaqutariinnut paarsassanngortitsineq pillugu suliani suliaasaat (j.nr. 2008-149-0001)*

Suliami ukiumoortumik nalunaarummut ilaatinnissaanut pissutissaqarsoringisanni, oqaatigaara kommunit suliani inuit ataasiakkaat aaqqissuussinerisigut ilaqutariinnut paarsassanngortitsinermit tunngasuni ilaqutariit paarsinissamik akuersissummik pigisaqarnerat misissussallugu, meeqqanillu inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 21, imm. 1 naapertorlugu ilaqutariit paarsinermi suliasamik ilitserorneqartarnissaat suliasatuarigaat.

Kommunili angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq akuersisillugu akuersisinnaguluunniit meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiisarneq pillugu malittarisassat malillugit suliniuteqarnera pineqanngippat, kommuni paarsaqarnissamut isumaqatigiissutip atorunnaarsinnissaanut inatsisikkut tunngavissaqanngilaq.

4.2 *Oqartussaasup suliami illua'tungiusumut, Inatsisartut Ombudsmandiannut naammagittaalliorsimasumut, nalunaarutai Inatsisartut Ombudsmandiat tiguisussanngorlugu ingerlatinneqarsinnaanngillat, suliamili illua'tungiusumut pineqartumut toqqaannartumik ingerlatinneqassallutik. (j.nr. 2008-230-0001)*

Piffissaq kommunip suliamik suliarinninnerminut atugaa pillugu naammagittaalliuutit suliamik ukiumoortumik nalunaarutinni tamakkerlugu issuarnissaanut pissutissaqarnanga isumaqarfigisannik inaarsaaninnut atatillugu piffissap kommunip suliamik suliarinninnerminut atugaata isornartorsiornissaanut naammattumik tunngavissaqarnanga isumaqarpunga.

Piffissarli A-p naammagittaalliummik uannut tunniussinerata kingornatigut ingerlasimasoq eqqarsaatigalugu manna ajuusaarnartorujussuurtut isigaara, tassalu kommunip paasissutissat kommunimik aalajangiisinnaalersitsisut pissarsiari-neqarnerisa kingornatigut ukiup aappaata affaa sinnerlugu ingerlareersoq A-p naammagittaalliumminut akissummik aatsaat tigusaqarnera.

Tamatumunnga atatillugu malugaara taama kingusitsigisumik akissuteqarneq ilaatigut paasinninnermik – kukkusumik – matuminnga pissuteqarsorinartoq, tassalu kommuni isumaqarsimasoq kommunip uanga apeqqutinnut akissutai aqquiti-

4. *Apequtit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermut tunngasut pillugit ataatsimoortumik*

galugit kommunip A suliami aalajangiinnerminik siusinnerusukkut nalunaarfisimaga.

Tamanna tunngavigalugu matuma erseqqissarnissaanut tunngavissaqarlunga isumaqarpunga, tassalu uanga Inatsisartut Ombudsmandiattut innuttaasunut uannut naammagittaalliorsimasunut suliami illua'tungiusunut sinniisutut inissisimanngitsunga. Taamaalillutik oqartussaasup suliami illua'tungiusumut Inatsisartut Ombudsmandiannut naammagittaalliorsimasumut nalunaarutai Inatsisartut Ombudsmandiat tiguisussanngortillugu ingerlatinneqarsinnaanngillat, suliamili illua'tungiusumut pineqartumut toqqaannartumik ingerlatinneqassallutik, nalunaarutip assilnera Inatsisartut Ombudsmandiannut pisariaqarpat nassiullugu.

4.3 *Piffissaq Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup Kalaallit Katsorsartittut Angerlarsimaffiat Brønshøjimiittoq pillugu naammagittaalliummik suliarinninnermut atugaa (j.nr. 2009-104-0003)*

Naammagittaalliummi ukiumoortumik nalunaarutinnut ilanngunneqartussaannngitsumi, innuttaasup Kalaallit Katsorsartittut Angerlarsimaffiat Brønshøjimiittoq pillugu Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut naammagittaalliummik tunniussinermi kingornatigut aatsaat ukiut marluk affarlu sinnerlugit qaangiuttut aalajangiinnermik tigusaqarsimanera isorisarialerujussuartut isigaara. Pingaartilugu isiginiarpara innuttaasup uannut naammagittaalliuuteqareernerata kingornatigut suliaq aatsaat aalajangiivigineqartoq.

Suliami aamma oqaatigaara Dronning Ingridip Napparsimmavissuata taamani Peqqissutsimut Pisortaqarfiusumut naammagittaalliummik aalajangiivigisasannngortitsilluni ingerlatitseqqilluni nassiussisimannginnera kukkunerusoq.

4.4 *Piffissaq sulianik suliarinninnermut atorneqartoq naammaginangitsoq, ilaatigut Atuisartunut Pisisartunullu Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliap naammattunik amerlassuseqartunik ataatsimiittannginnerata kingunerisaanik (j.nr. 2010-804-0006)*

A-p atuisartutut pisisartutullu naammagittaalliummi 2009-mi tunniussimasami aalajangiivigineqarneranik suli tigusaqannginnini naammagittaalliuutigaa.

Suliamik suliarinninnerma manna qulaarpaa, tassalu suliaq A-mut tunngasoq Atuisartunut Pisisartunullu Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliamut saqqummiunneqarnissaminut piareerluni qaammatit arlalissuit uninngatinneqarsimasoq, tamanna Atuisartunut Pisisartunullu Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliap ataatsimiigiaqquneqarneranik nassataqartinnagu, Atuisartunut Pisisartunullu

Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliap ukiumut ataasiaannarluni ataatsimiittarnera pissutigalugu.

Tamanna isornartorsiorlugu oqaaseqaateqarpunga.

Piffissaq Atuisartunut Pisisartunullu Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliap sulianik suliarinninnerani atorneqartoq pillugu 2004-mi 2005-imilu suliani allani Ataatsimiititaliap naammattunik amerlassuseqartunik ataatsimiittarnissaminut pisussaaffeqarneranik erseqqissaateqarsimanera pissutsinut sakkortusaataasutut isigaara.

Tamanna tunngavigalugu inassuteqaatigaara Atuisartunut Pisisartunullu Maalaaruteqartarfittut Ataatsimiititaliap ataatsimiittarnini siunissami imatut aqqissuutissagai, taamaaliornikkut ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartartoq pillugu malittarisassat sumiginnarneqartarunnaarsillugit.

4.5 Qinnuteqaammik oqartussaasumut eqqortumut ingerlatitseqqilluni nassius-sinissamut pisussaaffik. Naammagittaalliuuteqarfissatut oqartussaasup suliamik suliarinninnerani peqataasinnaassuseqannginneq pillugu apeqqut (j.nr. 2011-151-0006)

Suliami tamakkerlugu ukiumoortumik nalunaarummut ilanngutissallugu pissutissaqarsorinngisanni oqartussaasoq assartuinnermut aningaasartuutit utertillugit akiliisoqarnissaanik innuttaasup qinnuteqaataata Danmarkimi kommunimit aalajangiivigineqartussatut isumaqarfiginnittoq isornartorsiorpara suliaq kommunimut pineqartumut ingerlateqqillugu nammineerluni nassiutinngimmagu, tak. suliaasat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 7, imm. 2. Oqartussaasup kukkunini uannut ajuusaarutigereerlugu iluarsineqarnissaanik isumaginninngimmat oqartussaasoq utertitsilluni akiliisoqarnissaanik qinnuteqaatip Danmarkimi kommunimut pineqartumut piaarnerpaamik nassiussinikkut kukkunerup iluarsineqarnissaanik isumaginnissasoq inassutigaa.

Suliamik suliarinninninnut atatillugu Namminersorlutik Oqartussani oqartussaasumi qulliunerusumi sulisuusoq oqartussaasumut alliunerusumut utertitsilluni akiliisoqarnissaanik qinnuteqaatip itigartinneqarnissaanik siunnersuisuusoq, tamatuma kingornatigut sulisoq pineqartoq innuttaasup assartuinnermut aningaasartuutit utertillugit akileeqqusilluni oqartussaasup alliunerusup itigartitsinera pillugu naammagittaalliuutaanik aamma suliarinnittuusimasoq maluginiarpara.

4. Apequtit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermut tunngasut pillugit ataatsimoortumik

Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara sulisup pineqartup oqartussaasumut alliu-nerusumut suliap aalajangiivigineqarnissaa pillugu siunnersuisuusimanera, tama- tumalu kingornatigut oqartussaasup alliu-nerusup aalajangiineranik oqartussaa- soq qulliunerusoq sinnerlugu suliarinnittuusimanera isorisariaqartoq. Taamaalil- lunga sulisup pineqartup sulianik suliarinninnermi peqataasinnaassuseqarsi- mannginnera oqaatigaara, tak. suliat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut i- natsisaanni § 3, imm. 1, nr. 4.

Isumaqarpungali oqartussaasoq qulliunerusoq tamarmiusoq sulianik suliarinnin- nermi peqataasinnaassuseqanngitsutut isigissallugu naammanngitsoq, tassami suliaassarfiup pineqartup inatsisitigut killissalersugaanerani aalajangersarne- qarmat oqartussaasoq qulliunerusoq suliani aalajangersimasuni oqartussaasup al- liu-nerusup aalajangiiffigisassaani ilitersuinissamut piginnaatitaasoq tamatu- munngalu peqatigitillugu oqartussaasup alliu-nerusup aalajangiiffigisai pillugit naammagittaalliuutit oqartussaasup qulliunerusup suliarisussaagai.

Inassuteqaatigaarali oqartussaasup qulliunerusumut sulianik suliarinninnini aaqqissuutissagaa suliasat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni sulianik suliarinninnermi peqataasinnaassuseqannginneq pillugu malittarisassat eqqortillugit.

4.6 Utoqqalinermi pensionisiant pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarneq (j.nr. 2011-630-0003)

Suliami matumani utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 3-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 21-p qanoq paasineqarnissaanik isummerfi- ginninnissannut periarfissaqarpunga. Aalajangersakkami tassani ilaatigut aala- jangersarneqarpoq utoqqalinermi pensionisiat tapeqartitsisoqassappat tapit akili- gassanut allatulluunniit inatsisitigut malersuissutigineqarsinnaanngitsut.

Akilerarusiinernik Aalajangiisartut suliami akilerarusiinermi oqartussaasut utoqqalinermi pensionisialimmut A-mut 2008-mi akilerarutaaqqittussatut aki- lersinniarneqartut 2010-mi siumoortumik nalunaarsuinermi ilanngunneqarnis- saannik aalajangiinerat atortussanngortippaat. Oqartussaasut akiliisitsiniarnertik A-p 2010-mi inummut ilanngaataanik annikilliliinermikkut naammassivaat.

Oqaatigaara Inatsisartut peqqussutaanni § 21-mi aalajangersagaq uanga paasin- neqqaarnera naapertorlugu ima paasineqartariaqartoq, tassalu aalajangersagaq taanna inatsisitigut malersuinermit illersorneqarnissamuinnaq tunngassuteqar- toq, tassa imaappoq piumasaqaatinut eqqartuussivitsigut naammassineqartus- sanut.

Siusinnerusukkut suliami 2005-imi ukiumoortumik nalunaarutinni naqitertinneqartumi quppernermi 232-mi tulliini lu oqartussaasut (Akileraartarnermut Pisorta qarfiusimasup aamma Ilaqutariinnermut Pisorta qarfiusimasup) pensionisiat pillugit peqqussummi (pisortanit pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 9-mi, 15. april 2003-meersumi) § 18-imik maanna atorunnaarsimasumi utoqqalinermilu pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 3-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 21-mut pingaarnerusutigut assingusumik paasinninnerat unaasoq oqartussaasut pensionisiassanik “unerartitsisinnaanerannik” aporfissaliisuu-soq. Tamanna imatut paasivara oqartussaasut Inatsisartut peqqussutaanni § 18-imik maanna atorunnaartumik paasinnissimanerat unaasoq pinngitsaaliilluni aki-liisitsiniarnerit ataatsimut inerteqqutigineqartut – taamaalilluni inatsisitigut ma-lersuinikkut pinngitsaaliilluni naammassitsiniarnerinnaanngitsoq pineqartoq.

Suliami 2005-imi ukiumoortumik nalunaarutinnut ilanngussimasanni oqartus-saasut inatsisinik paasinninnerat tunuliaqutaralugu isumaqarpunga suliami Aki-leraarusiinernik Aalajangiisartut aalajangiinerannut tunngatillugu (inaarutaasu-mik) oqaaseqaateqarnissannut naammattumik ersarissumillu tunngavissaqarna-nga, isumaqarpungali Inatsisartut peqqussutaanni § 21-p qanoq paasineqarnis-saa eqqartuussivitsigut qulaajarneqarpat eqqornerpaassasoq. A nalunaarfigaara suliamik pineqartumut aningaasartuutaanngitsumik eqqartuussivikkoortitsinis-saata inassutiginissaanut piareersimaniartunga, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 3. december 2009-meersumi § 22.

Suliap eqqartuussivikkut ingerlanneqarnissaa kissaatigalugu A-p uannut oqaati-ginngilaa. Suliap ukiumoortumik nalunaaruteqarfiusup naareernerani paasissu-tissat pigineqartut tunngavigalugit taamaalillunga naammassivara.

4.7 Tjenestemandinut assingusumik atorfinitsinneqartunut atugassarititaasut (j. nr. 2011-901-0042)

Kommunimut tikeraarninnut atatillugu suliap sulisunut tunngasut misissuiffigine-rini tjenestemandinut assingusumik atorfinitsinneqartunut atugassarititaasut pil-lugit malittarisassat suut tunngavigineqarnissaat nalornissutigineqartoq malugaa-ra.

Suliat inunntu ataasiakkaanut tunngasut pillugit oqaaseqaatinni oqaatigaara:

“Suliami sulisumut tunngasumi takuneqarsinnaavoq A atorfinitsitsinermi al-lakkat 16. maj 2008-meersut tunngavigalugit isumaginninnermik ingerlatsi-vimmi suliarnik suliarinnittut atorfinitsinneqarsimasoq, pineqartorlu ”skala-

4. Apequtit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermit tunngasut pillugit ataatsimoortumik

trin 34-mi tjenestemandinut atugassarititaasunut assingusunik atugassaqartitaalluni" akissarsiaqartinneqartoq.

Atorfinitsitsinermit allakkat tamatuma saniatigut atorfinitsitsinermit atugassarititaasunik arlalinnik imaqarpoq, atugassarititaasulli taakku tjenestemandit pillugit isumaqatigiissummut imaluunniit ataatsimut isumaqatigiissummut (kollektiv aftale) naapertuuttuunersut imaluunniit atorfinitsitsinermit atugassarititaasut inummumut pineqartumut tunngatillugit aalajangersagaasut pineqarnersut oqaatigineqarsimanani.

Oqaatigaara tjenestemandinut tunngasuni tjenestemandinut assingusumik atorfinitsitaasut pillugit sumi inissisimanerit pillugit arlalinnik isumaqatigiissuteqartoqarsimasoq, taamatuttaarlu ilisimavara Atorfillit Kattuffiata Naalakkersuisunut tunngaviusumik isumaqatigiissutaat tjenestemandinut atugassarititaasunut assingusumik atugassaqartitsilluni atorfinitsitaasunut aamma atuutuuvoq.

"Tjenestemandinut atugassarititaasunut assingusunik atugassaqartitaallutik atorfinitsinneqartut"-nilli oqartarnek ataasiinnarmik paasineqarsinnaasumik oqartarnerunngilaq, taamaattumillu atorfinitsitsinermit atugassarititaasut tjenestemandit kattuffiit isumaqatigiissutinik imaluunniit ataatsimoortumik isumaqatigiissummi malittarisassanik tunngaveqarnersut imaluunniit atugassarititaasut inummumut pineqartumut tunngatillugit aalajangersagaasut pineqarnersut atorfinitsitsinermit allakkani oqaatigissallugit pissusissamisuussalluni.

Tamatuma saniatigut aallaaviusoq aamma tassaasariaqarpoq tjenestemandit pillugit inatsit atorfeqartitaanermit tunngasunut atuutissasoq, pisumi aalajangersarneqarsimasunut naleqqussarneqarluni.

Taamaattumik sulisunik tjenestemandit atugassarisaannut assingusunik atugassaqartitsilluni atorfinitsitsinermit allakkani manna malugeqqullugu oqaatigissallugu naleqquttuuvoq, tassalu Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu tjenestemandit pillugit Inatsisartut inatsisaat atorfeqartitaanermit tunngasumi pineqartumi sutigut atuutissanngitsaq atorfinitsitsinermit oqartussaasup tunngavigigaa.

Kommuni qinnuigaara ajornartorsiut taanna pillugu oqaaseqaateqaqqullugu."

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartit-siffiusunut agguataakkat

5.1 Paasisimasat allagaatinillu paasitinneqarsinnaatitaaneq

5.1.1 Aluminiumik aatsitsiviliorniarnermut aqutsinikkut ataqatigiissaarisut pillugit allagaatinik paasitinneqarnissamik itigartitsineq

A aluminiumik aatsitsiviliorniarnermi aqutsinikkut ataqatigiissaarisut pillugit allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqarpoq, itigartinneqarlunili.

Itigartitsinermi suleqatigiissitap oqartussaasutut nammineertuunera allagaatillu allaffiup iluinnaani atugassaanerat tunngavilersuutigineqarput, tak. pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 7, nr. 1.

Ombudsmandip oqaatigaa ataqatigiissaarisut taakku immikkut oqartussaasutut isigineqassappata ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu piumasqaataasut eqqortinneqarsimannngitsut, pineqartorli tassaasoq oqartussaasut assigiinnngitsut akornanni suleqatigiinneq, tamatumalu manna inatsiseqartitsinikkut sunniutigigaa, tassalu allagaatit pineqartut tassaasut oqartussaasut suleqatigiit akornanni paarlaateqatigiinneqartarsimasut, taamaattumillu pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 7, nr. 1 tunngavigalugu paasitinneqarsinnaatitaanermi ilaatinneqarsinnaannngitsutut isigineqarsinnaannngitsut.

Itigartitsineq Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup suliareqqissagaa Ombudsmandip inassuteqaatigaa (j.nr. 2008-802-0001).

A Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani pisortaanermut 5. juni 2008-mi imatut allappoq:

"Ullormut oqaluserisassat allattorsimaffiinik, ilanngussanik ataatsimiinnerit pillugit imaqarnilianik aluminiumik aatsitsiviliornissaq pillugu Aqutsinikkut Ataqatigiissaarisunut tunngasunik paasitinneqarumallunga matumuuna qinnutigaa.

Ataqatigiissarisut katitigaanerannik taakkunungalugu suliaassiisummik aammattaq paasitinneqarumavunga.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Ataqatigiissaarisut 2007-imit 2008-mi qaammatit siulliit tallimat sulisimanerat pillugu paasisutissat soqutigaakka.

Paasisutissat taakku allakkatigut imaluunniit suliffinni mailinnut uunga nassiteqquneqarput: (...)” (Atorfeqarfimmi nutsigaavog)

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsiner-mut Naalackersuisoqarfik 23. juni 2008-mi imatut akivoq:

"Aluminiumik aatsitsiviliornissaq (kingorna AKG-mik taaneqartartussaq) pillugu Aqutsinik-kut Ataqatigiissaarisut pillugit oqaluuserisassani, ilanngussani imaqarniliornernilu il.il. alla-gaatinik paasitinneqarnissamik Naalackersuisut siulittaasuata Naalackersuisoqarfiani (...) -mut qaammatip matuma tallimaanni mailikkut qinnuteqaateqarputit. Aammattaaq ataqati-giissaarisut inuttaasa suliaasaasalu paasisutissiisutigineqarnissaat kissaatigaat. Ataqatigiis-saarisut 2007-imi 2008-milu qaammatini siullerni tallimani suliaat pillugit allagaatit kissaati-gineqarput.

Qinnuteqaat qaammatip matuma arfernanni Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuus-sutissarsiutinullu Ilinniartitaanermut Naalackersuisoqarfimmut nassiunneqarpoq.

Pisortat oqartussaasut allagaataannik paasitinneqarsinnaanermi, pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 9-mi 13. juni 1994-imeersumi (kingorna paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmik taaneqartartussami) kapitali 2-mi aalajangersaavigineqarpoq.

Akissuteqarnissamut ullunik 10-nik killeqartitsineq, tak. inatsimmi § 16, imm. 2, sooq Naalak-kersuisoqarfimmit malinneqarsinnaanngitsog pillugu mailikkut 14. aamma 18. junimeersutigut ilisimatinneqarputit.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu oqaaseqaati-ni, Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut, pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaa-titaaneq pillugu qallunaat inatsisaat, 1. januar 1987-imi atuutilersog tunngavigalugu suliarine-qarsimasog erserpoq.

Tamanna tunngavigalugu qallunaat aalajangersagaat taakkununnga assingusut pillugit ilimagi-saqarneq pisortat ingerlatsinerannut kalaallit inatsisaata nassuiarneranni tunngavigitinneqarsin-naasog isumaqartoqarpoq.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4 naapertorlugu ”(...) allakkianik ingerlatsi-nermut oqartussaasumi allaffikkoortumik suliasamik ingerlatsineranut atatillugu apuussimal-lutilluunniit suliarineqarsimasunik paasitinneqarumalluni kina-luunniit piumasaqarsinnaa-voq.”

Allagaatinik paasitinneqarsinnaaneq, paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi §§-ini 7-imit 14-imit killiliussat taaneqartut ilaatillugit atuuppoq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pil-lugu inatsimmi § 4.

§ 7 naapertorlugu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi ”oqartussaasup” nammineq ilumini suliaani allagaatit ilaatinneqanngillat.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu qallunaat inatsisaat malillugu periaaseq naapertorlugu pisut aalajangersimasut ilaanni naalackersuisoqarfiit suleqatigiiffisassaasut, paasitinneqarsinnaaneq pillugu inatsimmi oqartarnej tunngavigalugu nammineq oqartussaaffittut isigineqarpoq.

Folketingip Ombudsmandiata oqaaseqaataa malillugu, tak. qallunaat naalackersuisuisa silap pissusaa pillugu periaasianni allagaatinik paasitinneqarnissamik itigartitsineq pillugu suliaq 2003-1242-101, paasitinneqarsinnaaneq pillugu oqartarnej tunngavigalugu naalackersuisoqarfiit suleqatigiiffisassaasut nammineq oqartussaaffittut isigineqarsinnaaneranut tunngatillugu suleqatigiiffik piffissaq sammisarlu eqqarsaatigalugit, nammineq ingerlatitanik killilimmik suliasaaffittut isigineqarsinnaaneranut pingaaruteqarpoq.

AKG, Aqutsinikkut Malinnaatitat maannamut atuussimasut taartaattut, assigiinnilli suliaqarfitut Naalackersuisunit juni 2007-imi pilersinneqarpoq.

AKG naalackersuisoqarfimmi aqutsisoqarfimniluunniit pisortanik, tullerinneri malillugit Inuusutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuusutissarsiuutinullu Ilinniartitaanermut Naalackersuisoqarfimmi aamma Aningaasanut Nunanullu Allanut Naalackersuisoqarfimmi, Akileraartarnermi Aqutsisoqarfimmi, Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfimmi, Aatsitassanut Naalackersuisoqarfimmi, Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmi, Naatsorsueqqissaartarfimmi kiisalu Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfiani / aqutsisoqarfimni / immikkoortortani pisortanik inuttaqartinneqarpoq.

Aqutsinikkut Malinnaatitat, pisortaqarfiit suliaqarfiillu taakkununga attuumassutillit assigiinngitsut suliassaasa qulakkeerneqarnissasut, periaatsit suliniutillu nassuiarneri aallaavigalugit suliassaasa pingaarnersaraat. AKG’p sulinera Kalaallit Nunaanni aluminiuliassanik aatsitsiviup pilersinnissaa pillugu siunnersuutip suliarineqarnissaa tikillugu sivilissuseqartussasut naatsorsuutigineqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu suliarlu pillugu nalileereernikkut AKG’p suliaa namminerlu suliasasut suussusia piffissaq sammisarlu eqqarsaatigalugit killeqartinneqartoq, Inuusutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuusutissarsiuutinullu Ilinniartitaanermut Naalackersuisoqarfiup nalilerpaa. Taamaalilluni AKG ” (...) oqartussaaffittut” nalilerneqarpoq.

Oqartussaasup ”nammineq ilumini suliamini allagaatai” allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaasunut ilaatinneqanngitsoorsinnaapput, tak. pisortat ingerlatsinerannut inatsimmi § 7. Oqartussaasup ilumini suliamini allagaataani ilaatigut ilaatinneqarput ”allagaatit, oqartussaasup nammineq atugassamisut suliarisimasai, tak. § 7, nr. 1.

AKG’p ataatsimiittarnerinit oqaluuserisassat imaqarniiallu, ilanngussallu malinnaatitaasut suliarisimasasut, AKG’p nammineq atugassatuinnaq suliarineqartarput. Aluminiilorfissap ataqatigiissaarneqarnerata ingerlatiinnarneqarnissaa eqqarsaatigalugu AKG’p nammineq ilumini isumaliutai allagaatini annertunerusutigut ersersinneqartarput. Taakkua suliarineqanngillat malin-

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

naatitaasut avataanni oqaluuserineqarnissaat siunertaralugu imaluunniit kingusinnerusukkut il-lua'tungiusunut avataaneersunut nassiunneqanngisaannarsimallutik.

Ataqatigiissaarisut namminneq iluminni sulinerminni allagaataat, oqaluuserisassat ilanngussal-lu nammineq pigisat imaqarniiallu ilanngullugit eqqarsaatigalugit, Naalackersuisoqarfiup na-liliinera malillugu, pisortat ingerlatsinerannut inatsimmi § 7, nr. 1-imi ilanngussingissinnaa-nermut aalajangersakkanut ilaatinneqarpoq.

Inatsimmi § 8 malillugu allagaatinik paasitinneqarnissamik akuersisummik tunniussisoqarsin-naanersoq nalilersorneqareerpoq, AKG'li oqaluuserisassai imaqarniiallu § 8-mi aalajanger-sakkami ilaatinneqanngitsut Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq.

Taamatuttaaq "pissutsit pissusiviusut suliamut pingaaruteqarluinnartutut tunngassutilinnut", al-lagaatinik paasitinneqarnissamut akornutissaanngitsut pillugit allagaatit paasissutissartaqarner-sut nalilersorneqarpoq, tak. pisortat ingerlatsinerannut inatsimmi § 11-mi paasissutissiinermi paasissutissanik ilanngunneqartussaannngitsunik paaasussaatitaaneq.

Allagaatit pineqartut suliamut tunngasunik pingaaruteqarluinnartunik paasissutissartaqanngit-sutut nalilerneqarput. Aamma allagaatit avataani paasissutissarsiffinniit oqaaseqaatinik nalilii-nermilluunniit pingaarutilinnik ilaqanngillat. Tamanna tunngavigalugu allagaatit suliama paa-sissutissartaqanngitsut Naalackersuisoqarfik naliliivoq, tak. § 11, taamaalillunilu allagaatinik paasitinneqarnissamut ilanngunneqarsinnaallutik, tak. § 7.

Tamanna tunngavigalugu imaqarniliani oqaluuserisassanilu AKG'llu nammineq ilanngussaa-taani allagaatinik paasissutissinneqarnissaq itigartitsissutigineqartoq ilinnut nalunaarutigine-qarpoq.

Allagaatit, allagaatinik paasissutissinneqarnissamik itigartitsissutigineqartut makkuupput:

22. augustimi, 18. septemberimi, 18. oktoberimi, 19. november 2007-imi ataatsimiinnernit oqaluuserisassat, ilanngussat imaqarniiallu. Aammattaaq 30. januarimi, 14. februarimi, 17. martsimi, 2. maj 2008-milu.

Taamaattoarli pisortat ingerlatsinerat pillugu annertunerusumik paasitinneqarsinnaaneq pillugu malittarisassat malillugit allagaatinik paasitinneqarsinnaatitsisoqarner-soq pillugu Naalackersuisoqarfik naliliivoq, tak. pisortat ingerlatsinerannut inatsimmi § 4, imm. 1-imi naggat kingul-leq.

Tamakku nalilersorneranni pisortat ingerlatsinerat pillugu annertunerusumik paasitinneqarsin-naatitaaneq pillugu malittarisassat malillugit allagaatinik paasitinneqarsinnaanngitsutit Naa-lackersuisoqarfik isumaqarpoq. Naalackersuisoqarfiup naliliinermini tunngavilersuutit qulaani taaneqartut assingi AKG'llu ataqatigiissaarinermi suliat pillugit aaqqiissutaasinnaasut aaqqi-iarnermilu periarfissat allat killilersugaanngitsumik oqaluuserinissaannut annertuumik pisa-riaqartitsinera pingaartissimavai.

Naggasiutigalugu Naalackersuisoqarfiup aalajangiinera Inatsisartut Ombudsmandiannut eqqartuussivinnulluunniit suliaasangortinneqarsinnaammat malugeqquneqarpoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A-p 13. august 2008-mi naammagittaalliuutaanut atatillugu Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfimmut 1. september 2008-mi imatut allappunga:

"Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermit Naalackersuisoqarfik pillugu naammagittaalliummik 11. august 2008-meersumik A-mit tigusaqarpunga. Naammagittaalliuutip assiliner ilanngussartaqartillugu ilanngullugu nassiunneqarpoq.

Taanegartut imatut paasivakka A-p oqaluuserisassani, ilanngussani imaqarnilianillu il.il. alumiuliorfiliornissaq pillugu Aqutsinikkut Ataqtigiissaarisunut tunngasuni allagaatinik paasitineqarnissamik itigartitsissuteqarfigineqarsimanini naammagittaalliuutiginiaraa.

Naammagittaalliuut pillugu misissuinermit aallartitsinissap pissutissaqalersinneraanga isumminnginninni Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Inuussutissarsiutinullu Ilinniartitaanermut Naalackersuisoqarfik qinnuigaara suliat/allagaatit, A-p paasitineqarnissamik qinnuteqarfigisimasai, uannut atukkiuteqqullugit.

Aammattaq Naalackersuisoqarfik qinnuigineqarpoq A-p allagaatinik paasitineqarnissamik qinnuteqaataa pillugu suliami mappiutini atukkiuteqqullugu.

Ilaatigut aamma malugaara ataqtigiissaarisut inuttaasa suliaasaasalu paasissutissiissutigineqarnissaat pillugu A-p qinnutigisaanut isummertoqarsimanersoq Naalackersuisoqarfiup aalajangiineranit 23. juni 2008-meersumit ersinngimmat.

Naalackersuisoqarfik qinnuigaara tamatumunnga oqaaseqaateqaqqullugu.

Suliaq suliarilerniarlugu aalajangissaguma tamanna pillugu Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinullu Ilinniartitaanermut Naalackersuisoqarfik ilisimatinneqarumaarpoq."

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitaanermut Naalackersuisoqarfiup akissutaa imaattoq 11. september 2008-mi tiguarra:

"Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Inuussutissarsiutinullu Ilinniartitaanermut Naalackersuisoqarfiup Inatsisartut Ombudsmandiata ulloq 01-09-2008-mi allagai (allakkat 14013, j.nr. 11.03.66.08/078-08) matumuuna akissuteqarfigissavai.

AKG pillugu allakkat

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Kissaatigineqartutut ataatsimiigiarnissamut aggersaanerit, ullormut oqaluuserisassat, allakkat ataatsimiinnermut tunngassuteqartut il.il. AKG'p ataatsimiinnerinut tunngassuteqartut piffissami (...) A-p paaserusutai ilanngunneqarput, aamma maluginiarneqarmat, AKG - soorlu aamma A-mut akissummi nalunaarutigineqarsimasumi juni 2007-imi Naalakkersuisunit pilersinneqarpoq maannamut allaffissornikkut malinnaaqatigiissitaasimasut taarserlugit.

Naalakkersuisut isummernissaannut tunngavissiaq 15. juni 2007-imeersoq ilisimatitsissutitut ilanngunneqarpoq.

Allakkat ataatsimiinnernut ukununnga tunngassuteqarput:

Ulloq 22. august, 18. september, 18. oktober aamma 19. november 2007 kiisalu ulloq 30. januar, 14. februar, 17. marts aamma 2. maj 2008.

Nassiunneqartuni makku maluginiarneqassapput:

1. Ullut siuliani taaneqartut tassaapput ullut ataatsimiiffiusut. Mailini allanilu takuneqarsinnaavoq ataatsimiinnissat arlallit pilersaarutit malillugit ullulerneqareeraluarlutik kinguartinneqarsimasut.

2. Ataatsimiinnerit ataasiakkaat pillugit mailit ingerlanneqarfii malillugit inissitsiterneqarput. Allakkat ataatsimiinnernut ataasiakkaanut tunngasut il.il. filini mailinut ilanngunneqarlutik nalunaarsorsimapput.

3. Ulloq 19.11.2007-imi ataatsimiinneq mailimi 16. november 2007, 14:41-meersumut, fili SMV (avatangiisit pillugit periaasissanik naliliineq) angivallaarnera pissutigalugu ilanngunneqanngilaq. Tassani pineqarput filit qulit 12,5 Mb quppernerillu 280-it missaaniittut. Ilangussat soorunami nassiunneqarsinnaapput, tamanna kissaatigineqarpat, kisianni Naalakkersuisoqarfiup nalilersimavaa Ombudsmandip suliap suliarineqarnissaanut naliliineranut attuumassuteqanngitsoq. Maluginiaqquneqarpoq SMV'imut - avatangiisit pillugit periaasissanik naliliinermi - imaqarniliaagallartoq 36-mik quppernilik ataatsimiinnermi uppernarsaatitut ilanngunneqarmat. Aamma malugeqquneqarpoq SMV december 2007-imi pisortatigut tusarniaassutigalugu nassiunneqartoq suliniutip nittartagaani www.aluminium.gl-imi downloadterlugu aaneqarsinnaasimasoq aamma inaarutaasumik nalunaarusiaq nittartakkamit imaluunniit www.smv.gl-imit toqqaannartumik downloadterneqarsinnaasooq A-p allagaatinik takunnissinnaanermut qinnuteqarneranit qaammatit arlaqartut sioqqullugu. Inatsisartut 2008-mi upernaakkut ataatsimiinneranni aluminiumut suliap suliarineqarneranut atatillugu tamakku pissarsiarineqarsinnaanerat ilaatigut nalunaarusiat taakku nalunaarutigineqarput, taamaattumillu ilaatigut tusagassiutinut ilisimaneqarnerat ilimagisariaqarluni.

4. Ulloq 30.01.2008-mi ataatsimiinnermut tunngatillugu ullormut oqaluuserisassani imm. 3 c) aamma d)-mi nalunaarusiat marluk taaneqarput. Periarfiusinnaasut misissorluarneqarnerat aamma malitsinganik aningaasaliinerit, taakku uunga ilanngunneqanngillat. Nalunaarusiat marluusut martsimili 2008-mi suliniutip nittartagaani: <http://www.aluminium.gl/content/dk/dokument/samling/analyser2007-2008> downloadterneqarsinnaasimapput. Nalunaarusiaq nassiunneqarsinnaavoq, tamanna kissaatigineqarpat.

Allagaatinik takunnissinnaatitaanermut A-p qinnuteqaataa pillugu suliami allagaatit.

Suliami allagaatit ilanngunneqarput.

Ataqatigiissaarisut katitigaanerat suliakkiullu.

Ombudsmandip maluginiarpaat ataqatigiissaarisut katitigaanerat suliakkiutillu nalunaarutigineqarnissaannik A-p qinnuteqarsimanerata Naalackersuisoqarfiup aalajangiinerani isummerfigineqarsimaneranik ersitsoqanngitsoq.

Naalackersuisoqarfiup tassunga tunngatillugu maluginiaqquaa A-mut akissummi quppernerup aappaani immikkoortuni kingullerni pingasuni nalunaarutigineqarmat Naalackersuisut qanga ataqatigiissaarisut pilersissimaneraat, qanoq katitigaanersoq (atorfillit kisiisa aqqi taanagit), kiisalu ataqatigiissaarisut pingaarnerusutigut suliassaat - tassalu Naalackersuisut isummernissaannut tunngavissiaq ilanngunneqartoq naapertorlugu.

Naalackersuisoqarfiup matumuuna neriutigaa Ombudsmandip saaffiginnissutaa akissuteqarfigalugu, soorunalimi paasissutissanik amerlanerusunik kissaateqartoqarpat tunniussinissaminut piareersimalluni."

Naalackersuisut isummernissaannut tunngavissiaq 15. juni 2007-imeersoq ilanngullugu nassiunneqartoq paasissutissanik imaattunik ilaatigut imaqarpoq:

"(...)

Manna tikillugu Alcoaamik aamma Hydromik isumaqatiginninniarnert Naalackersuisut attaveqaatit ataatimiititaliaannit Inuussutissarsiornermut Pisorta qarfiimmi, Pinngortitamut Avatanngiisinullu Pisorta qarfiimmi, Naalackersuisut Allatto qarfianni kiisalu Nukissiorfiit pisortaannit inuttaqartumit isumagineqarsimapput. Aammattaaq allaffissornikkut malinnaatitanik pisorta qarfinni attuumassuteqartunit pisortanit annertuumik peqataaffigineqartumik peqarsimavoq.

GD-p [Greenland Developmentip] siulersuisui malittarisassanik aamma Namminersorerullutik Oqartussanik (NO) kiffartuussinissamik isumaqatigiisummik GD-p naammassinissaanut pingaarnertigut akisussaasuusimapput, attaveqaatitulli ataatimiititaliamut aamma allaffissornikkut malinnaatitanut naleqqiullugu siulersuisut piginnaasatigut killiliisimaneq ersarlussimavoq.

Attaveqaatit ataatimiititaliap aamma allaffissornikkut malinnaatitat akornanni killiliisimaneq aamma tamakkiisumik ersarissimangilaq. GD-p siulersuisuisa, attaveqaatit ataatimiititaliap aamma allaffissornikkut malinnaatitat akornanni inuttatigut annertuumik assigiiitoqarsimammatt manna tikillugu ingerlasimanermi annertunerusunik ajornartorsiutitaqarsimangilaq.

Allaffissornikkut malinnaatitat naliliipput MoU-p nalaani Namminersorerullutik Oqartussat aaqqissuussaaneranni naleqqussaasoqartariaqartoq, taamaalilluni isumaqatigiinniarnert ingerlaneri sapinngisamik eqaatsumik sunniuteqarluartumillu ingerlasinnaaqqullugit.

5. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

(...)

Pilersaarutip ingerlateqqinnerani Namminersorerullutik Oqartussat aqqissuussaanerisa naleqqussarnerat.

Maannakkut pilersaarummi aqqissuussineq oqaatigineqareersutut attaveqaatit ataatsemiititaliap, allaffissornikkut malinnaatitat aamma GD-p akornanni akisussaaffiup agguarneqarsimanagera ersarlussimasoq. Ataatsimut aqqissuussineq aalajangiussimaneqarsimavoq oqartussat assigiinngitsut akornanni inuttatigut annertuumik assigiittoqarsimalluni aamma annertuumik ataatsemiittoqartarsimalluni.

Attaveqaatit ataatsemiititaliap ingerlaavartumik isumaqatigiinniarnissamut allaffissornikkut malinnaatitamit piginnaatitsissut pissarsiarisarsimavaa, GD-lli siulersuisui isumaqatigiinniarnarit ingerlanneqarnerinut piviusumik sunnuteqarsimasutut oqaatigineqarsinnaatik.

Isumaqatigiinniarnarit piviusumut qanilliarturnerisa ilutigisaannik paasinarsivoq Naalakkersuisut, Naalakkersuisunit isumaqatigiinniartussatut toqqarneqartut aamma GD-p, AAP-p siuttuuffigisaata Iliuusissatigut Avatangiisimik Nalilersuinerup saniatigut misissueqqissaarnernik amerlanernik isumaginnittuusup akornanni toqqaannarnerusumik ataqatigiittoqarnissaanik qulakkeerinissaq naleqquttuussasoq.

MoU-p nalaani erngup nukinganik nukissiorfiuleqatigiinnut, kommuninut soqutigisaqatigiinnullu allanut Alcoa peqatigalugu sukumiisumik isumaqatigiinniartoqassaaq. Tamanna isumaqatigiinniartartut nukittorsarnissaannik aqqissuussaanerullu eqaannerunissaanik pisariaqartitsivoq.

Iliuusissatigut Avatangiisimik Nalilersuinermut ilaapput aamma peqqinnissamut atassuteqaatitigut nunallu immikkoortuinut tunngasut pinngortitamut avatangiisinullu tunngasut saniatigut. Taamaattumik naleqquttuussaaq Peqqissutsimut Pisortaqarfik aamma Pinngortitamut Avatangiisinullu Pisortaqarfik malinnaatitaasussani nutaani ilaatinneqalerpata, tak. ataaniittumi imm. a).

(...)

Aqqissuussaannermut nutaamut siunnersuut

Makku naammassineqassasut siunnersuutigineqarpoq:

a) Maannakkut allaffissornikkut malinnaatitat atatiinnarneqassapput aamma Peqqissutsimut Pisortaqarfimmi aamma Ineqarnermut Attaveqarnermullu Pisortaqarfimmi pisortanik ilaneqassalluni. Tamatuma kingorna taaguuserneqassaaq Allaffissornikkut Ataqatigiissaarisogatigiit.

Ataqatigiissaarisogatigiit maannakkut allaffissornikkut malinnaatitanit annikinnerusumik inisissimasussaassapput, pisortaqarfiilli assigiinngitsut taakkualu ataaniittut suliffeqarfiit pilersaarummi piumasaqaatit nassuiaatillu assigiit tunngavigalugit sulinissaat qulakkiissallugu. Tamanna ingerlaavartumik tusarniaasarnernit pitsaannerusumik ataqatigiissaarisogatigiit aquti-

galugit anguneqarsinnaavoq. Nalilerneqarpoq ataqatigiissaarisogatigiit ukiumut 3-4-nit amerlanerunngitsunik ataatsimeeqatigiittarnissamik pisariaqartitsissannngitsut.

Pisortaqarfiit akornanni suleqatigiinnut soorlu Iliuusissatigut Avatangiisinik Nalilersuisoqatigiinnut naleqqiullutik ataqatigiissaarisogatigiit pingaarnertut aqutsisoqatigiittut ingerlasussaasapput.

(...)

h) Misissueqqissaarnerit soorlu iliuusissatigut Avatangiisimik Nalilersuineq allaffissornikkut ataqatigiissaarisogatigiinnit isummernissamut tunngavissioreernerup kingorna pisortaqarfiit assigiinngitsut suleqatigiissitaannit naammassineqarsinnaassapput. Pisariaqartinneqarnera naapertorlugu suleqatigiissitanut taamaattunut GD aggersarneqartassaaq misissueqqissaarnerit, piffissaliussat ingerlatsinerillu assigiinngitsut ataqatigiissarneqarnissaat eqqarsaatigalugit. Taamaaqataanik pisortaqarfiit pisariaqartitsisoqarnera naapertorlugu GD-p akisussaaffigisaanik misissueqqissaarnerni peqataaninneqartassapput.

(...)

Qulaaniittut tunngavigalugit inassutigineqarpoq:

-Maannakkut allaffissornikkut malinnaatitaasut attatiinnarneqassasut aamma pisortaqarfinni attuumassuteqartuni pisortanik ilaneqarlutik. Tamatuma kingorna taaguuserneqassaaq Allaffissornikkut Ataqatigiissaarisogatigiit.

(...)"

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfik 22. juni 2009-mi imatut allaffigaara:

"Naammagittaalliuut pillugu suliaq aalajangersimasumik suliarilissaneriga isummernissaq siunertaralugu tusarniaaninnut Naalakkersuisoqarfiup 10. september 2008-mi akissuteqarfigisaa massakkut uterfigaara.

Piffissaq sivisoorujussuaq Naalakkersuisoqarfiup akissutaanik isummerfiginninnissama tunngaanut ingerlasimasoq aallaqqaasiutitut ajuusaarutigaa.

Tamanna atorfinnik inuttaqannngitsogarneranik sulisumalu ilaasa napparsimasimanerannik pisuteqarpoq.

Naalakkersuisoqarfiulli akissutaa massakkut misissoreerpara, aluminiuliorfiliorniarnermullu tunngasut pillugit Aqutsinikkut Ataqatigiissaarisut imminni oqartussaasutut inissisimanerannik Naalakkersuisoqarfiup paasinninnera ilalersinnaavara, mannami pingaartillugu isiginiarakku, tassalu A-p qinnuteqaataanik aalajangiiviginninnermi, Naalakkersuisoqarfimmit oqaatigineqartut, suliaasaq immikkuullarissiq imarisamigut killissalersugaasoq pineqarmat.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Taamaattumik ullormut oqaluuserisassat ataatsimiinnerillu pillugit imaqarniliat Ataqtigiissaa-
risartut namminneq iluminni atugassaattut suliarineqarsimasut allagaatinut paasissutissiisu-
tineqartussanut ilanngunneqannginnissaannik Naalakkersuisoqarfiup pisortat ingerlatsinerat
pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 7, nr. 1 tunngavigalugu
aalajangiisimanerata erseqqinnerusumik misissornissaanut pissutissaqarnanga isumaqarpunga.

Allagaatilli allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaammi "ilanngussat"-tut taaneqartut
qinnuteqaatillu aalajangiivigineqarnerani "namminerisamik ilanngussaati"-tut taaneqartut
eqqarsaatigalugit isumaqarpunga taakku "namminerisamik ilanngussaati"-tut taaneqarnerat
paasissutissiinermi pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaanerit pillugu Inatsi-
sartut inatsisaanni § 7, nr. 1 tunngavigalugu ilanngunneqannginnissaannik aalajangermimik
nassataqartoq sunarpiaq tunngavigalugu pisimanersoq takuinnarlugu erseqqarluttoo.

Taamaattumik allagaatit taakku eqqarsaatigalugit naammagittaalliut aalajangersimasumik su-
liarilerniarlugu aalajangerpunga.

Taamaattumik Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara allagaatit ataasiakkaarlugit ilanngussat taak-
ku Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermini 23. juni 2008-meersumi innersuussutigisimasai
inummit/oqartussaasumit kimit suliarineqarsimanersut nassuiaqqullugu, matumani allagaatit
taakku A-p qinnuteqaataata aalajangiivigineqannginnerani Ataqtigiissaaarisut avataanni inun-
nut oqartussaasunulluunniit tunniunneqarsimanersut ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

A-p qinnuteqaataata aalajangiivigineqarnerani Naalakkersuisoqarfiup Ataqtigiissaaarisut kati-
tigaanerit taakkunungalu suliaasiissutaasoq pillugit paasissutissiissutai eqqarsaatigalugit ua-
nga paasinninnera unaavoq Naalakkersuisut isummernissaannut tunngavissiap 15. juni 2008-
meersup imarisai paasissutissani taakkunani issuarneqartut, taamaattumillu apeqqut taanna pil-
lugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga."

Naalakkersuisoqarfiup akissuteqarnissaa allakkatigut 21. august 2009-meersuti-
gut, 1. oktober 2009-meersutigut aamma 9. november 2009-meersutigut eq-
qaasitsissutigaa.

Akissut imaattoq 19. november 2009-mi tiguara:

"Allakkatigut 21. augustimi, 1. oktober 2009 kiisalu Naalakkersuisunut ilaasortamut Ove Karl
Berthelsenimut allakkatigut 9. november 2009-meersutigut eqqaasitsissutigineqartut aatsaat
massakut akineqarmata Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup
ajuusaarutigaa.

Atorfiit inuttaqanngikkallarneri patsisaapput, aammalu pisortaqaqarfiup Inatsisartut Ombuds-
mandiannut allagaqareernerata kingorna 10. september 2008-mi piffissami sivikitsuinnarmi i-
natsisilerituumik sulisoqarnikuunera.

Ombudsmandip qinnutigaa Naalakkersuisoqarfik allakkaniit allakkanut nassuiaateqassasoq,
kina/oqartussaasoq suliaqarsimanersoq takussutissanillu tigusisimanersoq ("nammineq takus-
sutissaati"), Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermit 23. juni 2008-meersumut innersuussuti-

gaa aamma A-p qinnuteqaataanut aalajangiisoqannginnerani ataqatigiissaarisartut avaqqullugit inunnut imaluunniit oqartussaasunut tunniunneqarsimanersoq.

Naalackersuisoqarfiup takussutissani ilanngunneqartuni paaserusunneqartut nalunaaqutsernikuuai. Ullormut oqaluuserisassat, imaqarniliornerit aamma qarasaasiatigut allakkat sunillu ullormut oqaluuserisassat imaqarsimanersut, imaqarniliornerit imaluunniit ataatsimiinnermi uppernarsaatit allat nassiunneqarsimanersut, erseqqissumik eqqaaneqanngillat. Paasissutissat ataasiakkaat kikkunntut imaluunniit oqartussaasunut ataqatigiissaarisartut avaqqullugit paasissutissiissutigineqarsimanersut, suleqatigiit allattaanit imaluunniit siulittaasumit nassiunneqarsimanersut apeqqutaavoq."

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfik 6. april 2010-mi nutaamik imatut tusarniaavigaara:

"Suliaq Naalackersuisoqarfiup uannut 17. november 2009-mi akissuteqarfigisaa matumuuna uterfigaara.

Suliami paasissutissat ataqatigiissut massakkut misissoreerpakka, uangalu tamanna tunngavialugu paasinninnera unaavoq suliaq sukumiinerusumik misissortariaqariga.

Tamatumunnga atatillugu innersuussutigaa Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiuutinillu Ilinniartitaanermut Naalackersuisoqarfimmut allakkanni 22. juli 2009-meersuni oqaatigigiga Naalackersuisoqarfiup paasissutissiinermini ataqatigiissaarinnermi suleqatigiissitaliap ullormut oqaluuserisassanik ataatsimiinnerillu pillugit imaqarnilianik suliarisimaasaanik ilanngussisimanginnerata sukumiinerusumik misissornissaanut tunngavissaqarnanga isumaqartunga, tassami Naalackersuisoqarfiup ataqatigiissaarinnermi aqutsisutut suleqatigiissitaliamik oqartussaasutut immikkoortutut isiginninnera ilalerakku.

Ataqatigiissarinnermili suleqatigiissitaliap piffissamik atuinera qulequttallu suliarisimasai pillugit paasissutissat saniatigut suliami paasissutissanik arlalinnik peqarpoq, taakkulu pissutigalugit isumaqarpunga ataqatigiissaarinnermi aqutsisutut suleqatigiissitaliap ingerlatsinnermi oqartussaasutut immikkoortutut isigineqarsinnaaneramik apeqqutip misissuininni ilanngunnissaanut tunngavissaqarlunga, tassami taamaappat pineqartoq tassaasussaammat oqartussaasut akornanni suleqatigiinneq, tamatumalu ataqatigiissaarinnermi suleqatigiissitaliap allagaataasa suleqatigiissitaliap iluinnaani atugassatut isigineqarsinnaannginnerat inatsiseqartitsinikkut suniutigisussaammagu, soorlu tamanna pisortat ingerlatsinnerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-imit ersertoq.

Taamaattumik Naalackersuisoqarfik qinnuigaara apeqqutit uku pillugit ilassutaasumik nasuiaateqaqqullugu:

1. Ataqatigiissaarinnermi suleqatigiissitaliap siulittaasua kinaava?

Naalackersuisoqarfiup aalajangiineranit 23. juni 2008-meersumit erserpoq suleqatigiissitaliap "tulleriinneri malillugit Naalackersuisoqarfiit Aqutsisoqarfiilluunniit pisortaannik, tassalu Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiuutinillu Ilinniartitaanermut Naalak-

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

kersuisoqarfimmi / Aqutsisoqarfiini / immikkoortortaqarfiini, Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfimmi / Aqutsisoqarfiini/immikkoortortaqarfiini, Aki-leraartarnermik Aqutsisoqarfiup, Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfiup, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup, Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup kiisalu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata pisortaannik" ilaasortaartoq.

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini 10. september 2008-meersumi erseqqissarlugu oqaatigaa A pillugu aalajangiinnermi inuit aqqinik taasaqartoqarsimannitsoq.

Suleqatigiissitaliap ullormut oqaluuserisassaanik aamma ataatsimiinnerit pillugit imaqarniliaanik misissuinnermi inuit kikkut peqataanerat taaneqartarsimavoq, kinali siulittaasutut toqqagaasimanersoq oqaatigineqarani.

Taamaattumik Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara ataqatigiissaarinnermi suleqatigiissitaliap siulittaasutut kina toqqagaasimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu.

2. Ataqatigiissaarinnermi suleqatigiissitaliap ilaasortaanut piginnaatitsissut

A pillugu aalajangiinnermit aamma erserpoq:

"Suleqatigiissitaliap pingaarnertut suliassaa tassaavoq pisortaqarfiit assigiinnigitsut taakkualu ataanni suliffeqarfiit assigiinnik tunngavissaqarlutik suliniullu pillugu nassuiaammik assigiimmik aallaaveqarlutik sulinissaannik qulakkeerinninneq. AAS-ip sulinera Kalaallit Nunaanni aluminiummik aatsitsivimmik pilersitsisoqarnissaa pillugu siunnersuutaajumaartup suliarineqarnissaata tungaanut ingerlassasoq naatsorsuutigineqarpoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Ataqatigiissaarinnermili suleqatigiissitaliami peqataasut namminneq inuttut toqqagaasimanersut imaluunniit oqartussaasut atorfeqarfigisatik sinniisuuffigiinnarneraat ullormut oqaluuserisassanit ataatsimiinnerillu pillugit imaqarnilianit paatsoorneqarsinnaanngitsumik takuneqarsinnaanngilaq.

Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara apeqqut taanna pillugu nassuiaateqaaqqullugu.

3. Ataqatigiissaarinnermi suleqatigiissitaliap suliaanik nalunaarsuineq

Malugaara ataqatigiissaarinnermi suleqatigiissitaliap ullormut oqaluuserisassai ataatsimiinnerillu pillugit imaqarniliat amerlanertigut 29.28 j. normuliullugu nalunaarsorneqartarsimasut, allagaatilli allat j. normulerneqartarsimannigitsut.

Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara j. nr. 29.28 sumut tunngasuunersoq j. normulu taanna oqartussaasup sorliup atugarineraa paasissutissiissutigeqqullugu."

Naalakkersuisoqarfik akissuteqarnissaanik 23. juli 2010-mi eqqaasippara.

Naalackersuisoqarfik 27. juli 2010 akivoq augustip qaammataata naanerani akis-suteqarnissani naatsorsuutigigini.

Suliami akissuteqartoqarnissaa Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalak-kersuisumut 17. januar 2011-mi eqqaasitsissutigeqqippara.

Naalackersuisoqarfiup akissutaa imaattoq 4. februar 2011-mi tiguara:

"Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfiup utoqqatsissutigaa allakka-tit 6. april 2010-meersut aatsaat maannakkut akineqarmata, soorlu allakkatigut 23. juli 2010-meersutigut kiisalu 17. januar 2011-meersutigut eqqaaneqartut.

Naalackersuisoqarfiup illit ilassutitut apeqquternut pingasunut tulliuttutut nassuiaateqarfi-giniarpai:

1. Kina ataqatigiissaarisooqatigiinnut siulittaasuusimava?

2009-mi februaryi tikillugu AKG-imut siulittaasuusooq tassa [Inuussutissarsiornermut, Suliffe-qarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalackersuisoqarfiup pisortaa] 2009-milu februaryimii [Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfiani pisortaq] siulittaasuu-voq.

2. Ataqatigiissaarisooqatigiinnut ilaasortat piginnaatitaanerat

AKG-ip ilaasortai atorfeqarfetik aallaavigalugit toqqagaapput - taamaasillutillu inuttut nammi-nerlut toqqagaanatik. Naalackersuisoqarfinnit sinniisut saniatigut GD-mit, GD-p siulittaasuinit isumaqatiginninniarnissamut ataatsimiititalianit ataatsimik sinniisooqarpoq. Ima isumaqarpoq, tassa AKG-imut ilaasortap ilaasortaanerminii tunuarpat, taamatut ilaasortaanermit tunuartup AKG-mi issiavigisani qimassavaa, inummillu allamit naalackersuisoqarfimmi pineqartumiittu-mit taarserneqassalluni.

AKG-p siunertaa tassa aluminiummimut siunnerfilimmik pilersinniagaq pillugu allaffissornik-kut ingerlatsinerup siumut ingerlanera isumannaarniarlugu ataqatigiissaarillunilu aalajangiisas-salluni.

3. Ataqatigiissaarisooqatigiit suliaannut paasissutissanik nalunaarsuineq

J.nr 29.28-p "industrii erngullu nukinga nukimmik pisariaqartitsisorujussuaq" illersorpaa ta-kussutissiamut ilanngussamut naleqqiuguk, taamanikkullu Inuussutissarsiornermut Pisortaqaar-fiup atortarsimavaa.

Takussutissiaq ilanngussaq nalunaarsuiffinnut pilersaarutit ilaat j. nr. 29.28-mut tunngasut ima-raat."

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"A "ullormut oqaluuserisassat allattorsimaffiunik, ilanngussanik ataatsimiinnerit pillugit imaqarnilianik" aluminiuliorfissaq pillugu Aqutsinikkut Ataqatigiissaarisunut tunngasunik paasitinnegarumalluni qinnuteqarpoq.

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinullu Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfiup paasitinnegarumanermik tusagassiortup A-p qinnuteqaataanik itigartitsinermini tunngaviutippaa aqutsinikkut ataqatigiissaarisut tassaasut immikkut oqartussaasut, tamatumalu manna nassatarigaa, tassalu "sulinermi allagaatit, matumani ullormut oqaluuserisassat allattorsimaffiisa, ataatsimiinnerit pillugit imaqarniliat namminerlu ilanngussaata" allagaatinik paasitinnegarumanermi pineqartunut ilaatinnginneqarsinnaasut, allagaatit oqartussaasup nammineq ilumini atugassaasut suliarisatut isigalugit, tak. pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 7, nr. 1.

Taamaattumik ataqatigiissaarisut immikkut oqartussaasuunersut uanga misisuininni qitiusumik apeqqutaavoq.

Ataqatigiissaarisut immikkut oqartussaasuunngippata inatsiseqartitsinikkut sunniutaa unaavoq allagaatit ataqatigiissaarisunut ilaasortat tigusaat oqartussaasunut ataqatigiissaarisut ilaasortaasa sinniisuuffigisaannut nassiunneqarsimasutut taamalu avammut nassiunneqarsimasutut isigisariaqartut taamallitullu pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 7, nr. 1 tunngavigalugu paasitinneqarsinnaatitaanermi ilaatinngitsoortinneqarsinnaanatik.

Uanga paasinninnera unaavoq Kalaallit Nunaanni ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi apeqqut taanna pillugu inatsiseqartitsinikkut atuuttut Danmarkimi inatsiseqartitsinikkut atuuttut assigigaat, tassami pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut pillugu oqaaseqaatinik nalinginnaasunit ersermat inatsit taanna Danmarkimi pisortat ingerlatsinerat pillugu inatsit aallaavigalugu suliarineqarsimasoq, taamatuttaarlu Kalaallit Nunaanni inatsimmi § 7, nr. 1-ip oqaasertaasa Danmarkimi inatsimmi § 7, nr. 1-ip oqaasertai assigalugit.

Pisortat ingerlatsivianni immikkoortoq aalajangersimasoq immikkut oqartussaasuunersoq naliliinermi immikkoortup taassuma oqartussaasunut allanut sannilliulluni qanoq annertutigisumik nammineernera immikkut pingaartillugu isiginiarneqartarpoq, matumani immikkoortoq qanoq annertutigisumik erseqqis-

sumik killissalersugaasunik suliaasaqarnersoq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, tak. Hans Gammeltoft-Hansen allallu, "Forvaltningsret", aappasaanik naqitertitaq, quppernerit 117 tulliilu.

Ministereqarfiit assigiinngitsut (paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7-imut atatillugu) suleqatigiiffiisa qaqugukkut immikkut oqartussaasutut isigineqarsinnaanerannik apeqqummi manna tikillugu periaaseq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutissiisummi 1510/2009-mi quppernemi 524-mi tulliinilu allaaserineqarsimavoq. Tassani (quppernemi 525-mi) oqaatigineqarpoq oqartussaasoq nammineertoq pineqarnersoq naliliinermi ilaatigut tunngaviit pingaarnerit makku Ombudsmandip periaasia tunngavigalugu pingaartillugit isiginiarneqarsimasut: Suleqatigiissitami oqartussaasut allat sinniisaat ilaasortaanersut, suleqatigiissitap suliaasaani piffissaq qulequttallu eqqarsaatigalugit killissalersuisoqarsimanersoq, suliaasaq immikkut ittuunersoq, suliaasaq oqartussaasut allat naalakkiuteqarfigisinnasaasa iluanniinnersoq aamma suleqatigiissitap aalajangiisassappat aalajangiinermi oqartussaasumut allamut suliaassangortinneqarsinnaanersut.

Suleqatigiissitap immikkut oqartussaasutut ilumut isigineqarsinnaassappat uanga paasinninnera unaavoq pingaarnertut tunngavinnik qulaani naliliinermi manna erseqqissumik taanngikkaluarlugu piumasqaataasariaqartoq, tassalu suleqatigiissitap arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsunik nammineertunillu aqunneqartuussasoq, siulittaasuugajuttumit siulersuisuugajuttunilluunniit, suleqatigiissitallu aqutsisui suleqatigiissitap ilaasortaanut naalakkiinissaminnut piginnaatitaassasut. Aqutsisut nammineertuunissaannik arlaannaalluunniillu attuumassuteqartuunnginnissaannik tunngavik oqartussaasoq oqartussaasulluunniit aqutsisoqarfimmik toqqaasut aqutsisoqarfimmillu allattoqarfeqarnikkut kiffartuussisut eqqarsaatigalugit aamma atuuppoq.

Ataqatigiissaarisut eqqarsaatigalugit manna pingaartillugu isiginiarpara, tassalu ataqatigiissaarisut siuliminnut, aqutsinikkut malinnaatitaasunut, saniliullutik suliniuteqannginnerusutut inissisimassasut, tassami ataqatigiissaarisut suliaasaat - soorlu aqqata "ataqatigiissaarisut" tamanna aamma ersersikkaa - tassaasimammat Namminersornerullutik Oqartussat aluminiuliorfissatut ingerlatamut "iseriarfiinik" assigiinngitsunik ataqatigiissaarineq. Ataqatigiissaarisut tamatuma saniatigut oqartussaasunut suliami akuusunut tusarniaasarnernut taarsiullugu inissisimasussatut Naalakkersuisunit isigineqarsimapput.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Tamatuma saniatigut malugaara suleqatigiissitap siulittaasoqarfia aamma allattoqarfeqarnikkut kiffartuussineq 2009-mi februarip tungaanut Inuussutisarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinillu Ilinniartitsinermut Naalackersuisoqarfimmit isumagineqarsimasoq.

Pineqartog aamma tassaavoq ataqatigiissaarisut ataatsimiinnerit pillugit imaqarniliat Naalackersuisoqarfimmi tassani nalunaarsuiffimmi (journalimi) normumut, "industri erngullu nukinga nukimmik pisariaqartitsisorujussuaq"-mik qulequtaqartumut, Naalackersuisoqarfiullu j. normuata nr. 29-p, "Nukimmik pilersuineq"-p ataaniittumut, ataqatigiissaarisunut immikkut attuumasuteqanngitsumut nalunaarsorneqartarsimasut.

Ataatsimiinnerit pillugit imaqarniliat Naalackersuisoqarfiup allaffissiaatai atorlugit aamma suliarineqartarsimapput, ataqatigiissaarisut Naalackersuisoqarfittut oqartussaasuunnginnerat allakkat ilisarnaataanni paasissutissatulluunniit allagaatini allani nalunaarnagu.

Allagaatinik Naalackersuisoqarfiup paasititsinermi ilanngunneqartussatut itigartitsissutigisaanik misissuinerma manna pingaarnertut takutippaat, tassalu ataatsimiigiaqqusissutit ataatsimiinnerillu pillugit imaqarniliat saniatigut pineqartut tassaasut allagaatit amerlasuut oqartussaasunit ataqatigiissaarisut ilaasortaasigut sinniisuuffigineqartunit suliarineqarsimasut.

Allagaatinik misissuinerma ingerlataq pillugu allagaatinut ingerlataq pillugu tamanut saqqummiunneqarsimasunut Naalackersuisoqarfiup ingerlataq pillugu immikkut nittartagaani aluminium.gl-imi³ atuarneqarsinnaasunut ataneqarluni aammattaaq takutippaa aluminiuliorfik pillugu ingerlataq pillugu naalackersuinikkut aqutsinikkullu aalajangiinissanut tunngavissiat tamarmik Naalackersuisunit ataatsimoortunit imaluunniit Naalackersuisoqarfinit ataasiakkaanit suliarineqarsimasut.

Taamaalillutik ataqatigiissaarisut naalackersuinikkut aqutsinikkullu aalajangiiniarnerni immikkut suliassaqartitaasimangillat.

Paasissutissanik pigineqartunik ataatsimut naliliineq tunngavigalugu isumaqarpunga ataqatigiissaarisut ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu immikkut oqartussaasutut isigineqarsinnaanngitsut, pineqartorli tassaasoq oqartussaasut akornanni suleqatigiinneq. Taamaattumik ataqatigiis-

- 3) Namminersorlutik Oqartussat ataanni suliffeqarfiup "Greenland Development A/S"-ip nittartaga.

saarisut allagataannik paasitinneqarnissamik tusagassiortup A-p qinnuteqaataata pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 7, imm. 1 innersuussutigalugu itigartinnissaanut tunngavissaqarsimangilaq.

Tamanna tunngavigalugu inassuteqaatigaara tusagassiortup A-p allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaataanik itigartitsineq Naalackersuisoqarfiup suliareqqissagaa, Naalackersuisoqarfillu qinnuigaara suliap ingerlaqqinnera pillugu ilisimateqqullunga.

A suliamik uanga paasinninninnik allakkatigut allatigut allakkat uku assilinerannik ilaqartinneqartutigut ilisimatippara."

A-p allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaataata suliareqqinneqarnissaa-nik inassuteqaatima malitseqartinneqarnissaa Naalackersuisoqarfimmut allakkatigut 19. juli 2011-meersutigut eqqaasitsissutigaa.

Inassuteqaat tusaatissatut tigugini suliarlu suliareqqinnialerini Naalackersuisoqarfiup allakkatigut 28. juli 2011-meersutigut nalunaarutigaa. Naalackersuisoqarfiup suliap ingerlaqqinneranik paasitinneqarumaartunga aammattaaq nalunaarutigaa.

Tamatuma kingornatigut Naalackersuisoqarfimmit tusagaqannginnama allakkatigut 29. august 2011-meersutigut imatut eqqaasitsissutigaa:

“Naalackersuisoqarfiup allakkatigut 28. juuli 2011-meersutigut nalunaarfigaanga suliaq suliareqqinneqalersoq, suliallu ingerlaqqinneranik paasitinneqarumaartunga.

Naalackersuisoqarfimmit tamatuma kingornatigut tusagaqanngilanga.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 16, imm. 1 aamma 2 imaattunik oqaasertaqartut innersuussutigaa:

”§ 16. Qinnuteqaat akuersarneqarsinnaanersoq oqartussap pineqartup piaarnerpaamik aalajangiiffigissavaa, aammalu aalajangissallugu allakkiat qinnuteqartumut saqqummiunneqarnerat allaffimmi taakkuninnga ammaassinikkut imaluunniit allakkiat taakku allaqqinnerinik assilinerinilluunniit tunniussinikkut pissanersoq.

Imm. 2. Paasitinneqarnissamik qinnuteqaat oqartussamit pineqartumit tiguneqarnermi kingorna kingusinnerpaamik ullut qulit qaangiutsinnagit akuersarneqarsimananiluunniit itigartitsissutigineqarsimangippat oqartussap qinnuteqartoq taamaattoqarneranut pissutaa-sumik kiisalu aalajangiinerup qaqugu pinissaa naatsorsuutigineqarsinnaanersoq pillugu nalunaarfigissavaa.”

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Paasitinneqarumalluni qinnuteqaatit pilertortumik suliarineqartarnissaannik piunasaqaat is-suarneqartoq suliat paasitinneqarnissamik siusinnerusukkut itigartitsissutigineqarsimasut sulia-rileqqinneqarnerannut atatillugu aamma atuuppoq.

Taamaattumik Naalackersuisoqarfik qinnuigaara suliame nutaamik aalajangiisoqarsimansoq paasissutissiissutigeqqullugu, nutaamillu aalajangiisoqarsimappat Naalackersuisoqarfik qin-nuigaara aalajangiinerup assilinera uannut nassiuteqqullugu.

Suliami suli aalajangiisoqarsimangippat Naalackersuisoqarfik qinnuigaara tamatumunnga pissutaasoq pillugu nassuiaateqaqqullugu suliamilu qaqugu aalajangiisoqarnissaa Naalacker-suisoqarfiup naatsorsuutigineraa paasissutissiissutigeqqullugu. Suliami suli aalajangiisoqarsi-mangippat Naalackersuisoqarfiup A-mut piffissaq suliamek suliarinninnermut atorneqartoq pillugu ilisimatitsissutigisassaatur naatsorsuutigisama assilinera uannut nassiuteqqullugu.”

Naalackersuisoqarfik ukiumoortumik nalunaaruteqarfiusup naanerani suli tusa-gaqarfiginngilara.

5.2 Innarluutillit

5.2.1 *Kommunip innarluutilinnut tapersersortitut ikiortai pillugit naammagit-taalliuut*

A-p tapersersortitut ikiortimit nalunaaquttap akunnerinik akuersissutigine-qartutut amerlatigisunik ikiorneqartanninnini pillugu allakkatigut naam-magittaalliuutimi K Kommunimit akineqarsimanginnera Ombudsmandi-mut naammagittaalliuutigaa.

Ombudsmandi isumaqarpoq naammagittaalliuut kommunip allakkatigut akisimasariaqaraluraa.

Tapersersortitut ikiortit innarluutilinnik kiffartuussinerat pitsaanerulersis-simallugu kommunip ilisimatitsissutigaa, ilaatigut tapersersortitut ikiortit ornigussinnaanninnerminnik napparsimanerminnilluunniit nalunaarute-qartarnerat innarluutilinnut pisanunnaarlugu kommunimulli nalunaarute-qartittalernerisigut. A-p amigartumik kiffartuunneqartarnera A-p pujor-taammik pujortartarneranit tapersersortitut ikiortip pineqartup akornuser-sorneqartarneranik tapersersortitullu ikiorti matukku sianeraangat tama-tiguunngitsoq mappiunneqartarneranik pissuteqartoq kommunip ilanngul-lugu ilisimatitsissutigaa.

Ombudsmandi isumaqarpoq tapersersortitut ikiorti innarluutillip angerlar-simaffianiitilluni pujortarnermit akornusersorneqartilluni suliassaminik ingerlatsiumannngissinnaasoq. Pujortartarnermik ajornartorsiutip qanoq aaqqiivigineqarsinnaanersoq, matumani pujortartarnermik inerteqqute-qarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6 naapertorlugu pujortaqqusinani peqqusinissaq pisariaqarnersoq ilanngullugu misissuineq kommunip suliassaraa. Piffissat ornigulluni suliffigineqartutut isumaqatigiissutigineqartut A-p eqqortinngippagit piffissami allami orniguffissatut isumaqatigiissutigineqarsinnaasutut periarfissaq kommunip misissussavaa (j. nr. 2009-146-0008).

A "X-imut , K Kommunemut" 8. januar 2009-mi imatut allappoq:

"Maannangaq støttepersonera maalaarutiginiarpara, tassa S, najorneq ajormanga, siorna septemberimili pissutsit taamaapput ulloq manna tikillugu.

Marloriarlunga C-mut maalaaruteqartaraluarpunga, kiisalu D-imut ataasiarlunga telefonikkut kiisami allaffimminiittoq naammattoorlugu, allamik akinngilaq "Tassa taamaakkami". Pissutigalugu sapaatip akunneranut takkutinngitsuuinngikkaangami amerlanertigut ataasiaannarluni takkuttarami. Kommunillu tapersersortitut ikiorteqartitsivianit nalunaarutigineqassanani, pissutsit taamaattut qatsuppakka ullut tamarluinnaasa naalaartuaannarlugu takkutissannginnersoq imaluunniit takkutissanersoq. Qaqutigut telefonikkut S nalunaaruteqaraangami peqqutigisartagai assigiinngitsut amerlaqaat, soorlu orlulluni issummikkami, singneri annernaramik, seeqqigooq annernaramik, isinigoq anniarigamigit, qitini anniarigamiuk imaluunniit issiallangajakkami arlaannik anniarisaqarluni, iisartagarpassuarnillu taakkartortuaannarlugit, imaluunniit arlaannik nappaateqarluni. Taamaattumik maannangaq taarsersiuk PIAARTUMIK.

S støttepersonerissallugu atorfissaqartinngilara.

Ataasinngornermiit tallimanngorneq tikillugu nal. 13.00-16.00 tikillugu najorneqartartussavunga, piumallernerinnakkut qaqutigut pinnani.

Aamma najullatuaraangaminga tiimit ilaannanngui najortarpaanga, tamatigullu allaffimmut pissarsiorsuaannarluni. Taarsersiuk PIAARTUMIK."

Kommunimit isumaginninnermik ingerlatsiviup allakkiaanit 22. januar 2009-meersumi erserpoq:

"Sullitap allagaa tiguneqartoq:

Tassani tapersersortitut ikiortini naammagittaalliuutigaa. Kommunip E-mi naammagittaalliummik ilisimatinneqarpoq. Tapersersortitut ikiortini taarserneqaqquaa, tamanna Kommu-

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

nip E-mut aamma ingerlateqqinneqarpoq taassumalu tamanna D-imut ingerlateqqinniarpaa. Sullitaq inigisaanut ornillugu ilisimatinneqarpoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A 13. februar 2009-mi uannut imatut allappoq:

"Ukua allakkat kopiivi nassiuppakka, tassa K Kommunimut ulloq 8/1-09 allakkamali sulii aki-neqarneq ajorama. 2006-imili naammagittaalliuutigisaraluarlugu soqutigineqannginnama. Sukkut inatsisitigut illersorneqarsinnaanersunga ukua allakkat kopivi atuarukkit ujartuiffigisinnaassavarsi! Skizofrineerluni uannut peqqinnannginnami."

K Kommune 10. maj 2009-mi imatut allaffigaara:

"A 9. februar 2009-mi uannut allappoq, tassami tapersersortitut ikiorti pillugu naammagittaalliorluni allakkami 8. januar 2009-meersut K Kommunimut ingerlatitaasut akineqarsimanningerat iluarinnginnamiuk.

A-p kommunimut allagaasa assilinerat allakkallu taakku Atorfeqarfimmi qallunaatumut nutserneqarnerat ilanngullugit nassiuppakka.

Kommuni qinnuigaara A allakkaminut akineqarsimanersoq paasisutissiissutigeqqullugu."

Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsiviup allakkiaata qulaani issuarneqartup naqitanngortinneqarnera aamma kommunip A-mut allagaasa 29. maj 2009-meersut imaattut assilinerat kommunip uannut 29. maj 2009-mi nassiuppai:

"Asasara A

Illit tapersersortitut ikiortit pillugu naammagittaalliuutit 8. januar 2009-mi ullulerneqarsimasoq K Kommunimi innarluutilinnut immikkoortortaqaqfiup pisortamut X-imut nassiuppat.

K Kommunip naammagittaalliuutit pillugu allakkatigut akineqarsimanninnavit matumuuna ajuusaarutigissavaa. X-ip 22. januar 2009-mi pulaarpaatit ilisimatillutillu illit tapersersortitut ikiortit pillugu naammagittaalliuutit kommunip E-mut ingerlateqqinneqarsimasoq, taamaattumillu naammagittaalliuutit innarluutilinnut immikkoortortaqaqfimit annertunerusumik iliuuseqaqqiffigineqanngitsoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kommuni 19. juni 2009-mi imatut allaffigaara:

"Kommunip allakkatigut 29. maj 2009-meersutigut paasisutissiissutigaa kommunip allakkatigut ullormi tassani A-mut ajuusaarutigisimagaa naammagittaalliuutaata allakkatigut akineqarnerat tigusimannimmagu.

Kommunip A-mut allakkamini aamma malugeqquaa naammagittaalliuut kommunip E-mut ingerlateqqinneqarsimammat, taamaattumillu innarluutilinnut immikkoortortaqaqfik suliami annertunerusumik iliuuseqaqanngitsoq.

Tamanna tunngavigalugu apeqqutit makku nassuiaateqarfigeqqullugit kommuni qinnuigaara:

- Pisoq K Kommunemi immikkoortortaqrifiua, taamaangippallu kommuni qinnuigaara oqartussaaffeqarfik sorleq matumani pineqarnerseq paasissutissiissutigeqqullugu?
- A-p naammagittaalliummut 8. januar 2009-meersumut allakkatigut akissummik tigusaqar-nissaa kommunip isumagiuvavaa?"

Kommunip akissutaa imaattoq 9. september 2009-mi ullulernerqarsimasoq 20. oktober 2009-mi tiguara:

"Tapersortitit ikiortip sulineranik A-p nuanninngilluinnartunik misigisaqartarsimanera ingerlaannartumik ajuusaarutigissavara. Tamanna sutigulluunniit kissaatiginnilarput. A-p Ombudsmandimut naammagittaalliuuteqarsimanera upernaq ilisimasaqarfigilerparput.

Naammagittaalliuutip imaanit takusinnaavarput taamani taasimasaasa uatsinnut saaffigin-ninnermini taasaasa assigigaat. Tamakku A-p allaffinnut saaffigininnerani oqaloqatigiissutigi-satta aamma ilagaat.

Misigisarsimasat nuanniitsut qulaani pineqartut ittit pitsaanerulersikkumallugit sapinngisa-millu pinaveersaartikkumallugit E arlalinnik suliniuteqarsimavoq. Tamanna A-p saaffiginnis-sutaannaanik pissuteqanngilaq, tapersortitulli ikiortit ataatsimut isigalugit suliaannut tunngasunik nutaanik ilanngussuinermini ilaatinneqarluni. Suliarli una eqqarsaatigalugu tamanna naleqqulluinnarpoq.

2008-mi ukiakkut 2009-llu aallartinnerani nangitsisumik ilinniartitsinertut pikkorissaavugut kiisalu tapersortitit ikiortit tapersortitit ikiortinut aalaakkaasunut taartaasartut arlallit oqaloqatigisarsimallutigit. Aamma innuttaasut arlallit ulluinnarni tapersortitit ikiorteqarnis-samik pisariaqartitsisut. Aamma tamanna pivoq Sullivinnik Nakkutilliisut peqqusinerannut ata-tillugu, taakkumi ilaatigut innuttaasut angerlarsimaffiinnut takkuttarnerinut atatillugu taperser-sortitit ikiortit sulinerminni atugaat pillugit pissutsinik assigiinngitsunik uparuaasimapput.

Saqqummiunneqartut ilaat tapersortitit ikiortit piukkunnartut sulisussarsiariniarnerini ajor-nartorsitutinut pissutaaqataasarsimapput.

Oqaloqatiginnittarnerit taakku suliassaqrfinni arlalinni suleriaatsitta allanngortinnissaannik kinguneqartarsimapput.

Suliami A-mut tunngasumi pisut

Naammagittaalliummi pingaernerutitat

- Tapersortitit ikiortip pineqartumut takkuttarneri nalaatsortorujussuusarsimapput, naak a-taasinngornermiit tallimanngornermut nal. 13-16-imut tapersortitit ikiortimik takkuttar-toqartartussaagaluarluni.
- Sivisuumik issiasinnaasarsimavoq utaqqilussinnartarlunilu nalunaarfigineqassanani.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

- Tapersersortitut ikiortip aggersinnaanginnini nalunaarutigigaangagu tamatumunnga peqatigitillugu peqqiilliuutit assigiingitsut arlalipassuit nassuiaatigineqartarput.
- Tapersersortitut ikiortit takkutuaraangamik tassangga anikulasarput, E-mi suliasaqarnertik utoqqatsissusiullugu.

Tapersersortitut ikiortit nassuiaataat

- Napparsimagaangamik pissutissaqavissumilluunniit pisinnaangikkaangamik A erseqqissumik nassuiaateqarfigisariaqarlugu misigisimasarput pissutissaqavinnertik paasitikkumallugu. Allaffik ilisimatinniarlugu attavigineqartuaannartangilaq, aatsaalli ajorunnaarnermi sulileq-qinnermilu.
- Arlaleriaqalutik A-mut takkukkaangamik matukkullu sianerlutik mappiunneqarneq ajorput. Nalornissutigineqartarpoq angerlarsimanersoq anisimanersorluunniit. Taamaattoqaraangat kingusinnerulaartukkut misilinneqarsinnaasarpoq.
- A-p inaa arlaleriaqaluni putsumik ulikkaartarpoq pujortaatinngersuunera pissutaalluni. Naak A tapersersortitut ikiortip najuunnerata nalaani illup iluani pujortaammik pujortatanninnissaa innaneqartaraluartoq tamatumunnga A paasitikkuminaatsuusarpoq. A nammineq isummani pillugit aaljangiussisimasaqimmat, tapersersortitut ikiortit oqartariaqartarsimapput E-mi pisassaqarlutik, isersimaffiginissaata sapingajannera nassuiaatiginagu.

Pisumi qulaani pineqartumi pissutsit taaneqartut annertussusiat imaluunniit tapersersortitut ikiortit pisunik maluginnitarnerat sukumiinerusumik iserfigingikkaluarlugu nassuiaatigiinnassavara tapersersortitut ikiortit suleriaasii allannortikkatsigit pitsanngoriaatillu makku atuutilersillugit.

E-mi suleriaatsit allannguutaat

- Napparsimaneq, feriarneq imaluunniit allat pissutigalugit sulinnginnermut atatillugu tapersersortitut ikiortit innuttaasut namminneerlutik attaveqarfigissangilaat. Ullormi pineqartumi taartaasussamik E-mi allaffik nassiussisussaavoq imaluunniit taartaasussaq pissarsiarineqarsinnaangippat oqarasuaatikkut pineqartumut attaveqartussaavoq.
- Innuttaasup tapersersortitut ikiorti ammaatinnigippagu tapersersortitut ikiorti E-p allaffianut saaffiginnaasaaq. Takuniaasoqqaqissanersoq imaluunniit ullormi tassani allaffimmit oqarasuaatikkut attaveqarniartoqassanersoq isumaqatigiissutigineqassaaq.
- Piffissaq isumaqatigiissutaasoq malillugu innuttaasoq tapersersortitut ikiortimik pissarsingippat innuttaasup E-mi allaffik attaveqarfigisinnaavaa, tapersersortitut ikiorti attaveqarfigeqqaarnagu.
- Tapersersortitut ikiortit pujortarfiunngitsumik avatangiiseqarnissamik piumasaqarsinnaatitaanerat kommuniq tapersersortitut ikiorteqartitsiviup innuttaasumut ilisimatitsissutigisimavaa, imatut paasinagu innuttaasoq angerlarsimaffimmini pujortarsinnaangitsoq, kisiannili innuttaasup tapersersortitut ikiorti pujortannikkallarnissamik ungavartilaarnissamillu isu-

maqatigiissuteqarfigisinnaavaa, innuttaasoq silaannarissartarfeqanngitsumi pujortarusulis-sappat. Isumaqatigiissutaasinnaasut pillugit tapersersortitit ikiortip kommunip tapersersortitit ikiorteqartitsiviani allaffik ilisimatissavaa. Aamma aqqiussuussineq pillugu ajornartorsiortoqalerpat innuttaasup E attaveqarfigisinnaavaa.

Allannguutit taakku tapersersortitit ikiortinut innuttaasunullu attuumassuteqartunut paasisstissiissutigereerpavut.

Neriuppunga A-p massakut, qaammatini arlalinni allannguutit taakku atoreerlugit, pissutsit pitsaanerusut atulersimassagai kiisalu tapersersortitit ikiortasartut sulinerat pillugu tatigilluarnerulersimassagai." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A 30. oktober 2009-mi imatut allaffigaara:

"K Kommunip akissutaa 20. oktober 2009-mi tiguara, taassumalu assilinera aamma Atorfeqarfiup kalaallisuumut nutsigaa ilanngullugit nassiuppakka.

Kommunip akissutaa pillugu oqaaseqaatissaqaruit qinnuigaakkut oqaaseqaatitit sapaatit akuneri arfineq pingasut qaangiutsinnagit uannut nalunaarutigeqqullugit.

Tamatuma saniatigut Isumaginninnermut Naalackersuisoqarfik innarluutillit ikiorserneqarnissaannik, matumani tapersersortitit ikiortinik atorfinitsitsinermi ikiorsiineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, akuersissutiginnittartuusooq tusarniaaviginiarlugu aalajangerpunga. Tusarniaanermi allakkat assilinerat ilinnut ilisimatitsissutit ilanngullugu nassiuppara.

Isumaginninnermut Naalackersuisoqarfimmut allakkannit ersertut Naalackersuisoqarfik qinnuigaara tapersersortitit ikiortimik aalajangersimasumik piumasaqaateqarsinnaatitaanersutit imaluunniit kommunip suliasaq tapersersortitit ikiortini aqqutigalugit illit inummik aalajangersimasumik ikiorteqarnissat piumasaqaatigisinnaatinnagu aqqiivigisinnaaneraa erseqqinnerusumik nassuiaqqullugu.

Naalackersuisoqarfik aamma qinnuigaara peqqussummi tapersersortitit ikiorteqartitsineq pillugu malittarisassat qanoq paasineqassanersut nassuiaateqaqqullugu.

Kommunip akissutaata oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersinneraatit naliliinissannut periarfissaqareersimaleruit Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup akissutaanik tigusaqaruma naammagittaalliutinnik suliarinnineq Ombudsmandip inaarsinnaassagaa naatsorsuuti-gaara."

Isumaginninnermut Naalackersuisoqarfik 30. oktober 2009-mi imatut allaffigaara:

"A-p imminut tapersersortitit ikiortiliunneqartup suliasaminik naammaginngitsumik naammassinnittarnera pillugu naammagittaalliutimi tapersersortitullu ikiortimi allamik taarserneqarnissaanik kissaatigisami K Kommunimit akineqartarsimannginnerannik naammagittaalliutaa 13. februar 2009-mi tiguara.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

K Kommuni tamatumunnga atatillugu tusarniaavigisarpara, taassumalu akissutaa kingulleq 20. oktober 2009-mi tigullugu. Akissutip taassuma assilineru akissutillu kalaallisuumut Atorfeqarfinnit nutserneqarnera ilanngullugit nassiuppakka.

Paasissutissanit K Kommunip tusarniaanermut 29. maj 2009-meersumut atatillugu nassiussaanit erserpoq A Ilaqutariinnermut Pisortaqarfiup aalajangiineratigut 18. marts 2008-meersukkut inunnik annertuumik innarluutilinnik ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni pineqartunut ilaatinneqalersimasoq, piffissamilu 1. juli 2008-mit 31. december 2008-mut sapaatip akunneranut nalunaaquttap akunnerini 20-ni tapersersortitut ikiorteqartitsinissap akuerineqarneranik Namminersornerullutik Oqartussat aalajangiinerat kommunip 31. oktober 2008-mi tigusimagaa.

Naalackersuisoqarfik tamanna tunngavigalugu qinnuigaara Naalackersuisoqarfiup A inunnik annertuumik innarluutilinnik ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 7, imm. 2, nr. 2-mi tapersersortitut ikiortinik atorfinitsitsisarneq pillugu aalajangersagaq tunngavigalugu ikiorserneqarnissaanik akuersissuteqarfigisimaneraa nassuiaqqullugu.

Taamaappat Naalackersuisoqarfik qinnuigaara manna pillugu nassuiaateqaqqullugu, tassalu ikiorsiissut taanna A immikkut suliasatut eqqarsaatigalugu inummik aalajangersimasumik atorfinitsitsinissamut akuersissutaasimanersoq, imaluunniit ikiorsiissut taanna A inummik aalajangersimasumik tapersersortitut ikiorteqartinnagu taamaallaalli kommunip tapersersortitut ikiortitut sulisorisai, kommunip tusarniaanermut akissummini kingullermi taasimasai atorlugit ikiorteqartinneqartussanngorlugu akuersissutaasimanersoq.

Naalackersuisoqarfik aamma qinnuigaara manna pillugu ataatsimut nassuiaateqaqqullugu, tassalu inunnik annertuumik innarluutilinnik ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu tapersersortitut ikiortinik atorfinitsitsinermut ikiorsiineq inummik aalajangersimasumik innarluutilinnut atatinneqartussamik atorfinitsitsisoqarnissaanik piumasaqaatiqartinneqartarnersoq, imaluunniit ikiorsiinermit suliasap naammassineqarnissaanut aningaa-artuutit akilerneqarnissaat kisimi siunertarinqartarnersoq.

Kingulleq atuuppat Naalackersuisoqarfik qinnuigaara taamatut aaqquissuussineq tapersersortitut ikiortitut suliasap atorfeqartitaanermut immikkut atuuttunik tunngaveqarneranik Inatsisartut peqqussutaanni allaaserinninnermut ataneqartinneqarsinnaanersoq naliliiffigeqqullugu."

Isumaginninnermut Naalackersuisoqarfiup akissutaa imaattoq 6. november 2009-mi ullulerneqarsimasoq 22. juli 2010-mi tiguara:

"Inatsisartut Ombudsmandiata A-mut, ikorfartorteqartitsineq pillugu suliaq pillugu nassuiaasoqarnissaanik kissaataa Isumaginninnermut Naalackersuisoqarfimmi innarluutilinnut immikkoortortap 2. november 2009-mi tiguaa.

Inatsisartut Ombudsmandiata siulliullugu "... Naalackersuisoqarfiup A annertuumik innarluutilinnik ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 7, imm. 2, nr. 2-mi tapersersortitut ikiortinik atorfinitsitsisarneq pillugu aalajangersagaq tunngavigalugu ikiorserneqarnissaanik akuersissuteqarfigisimaneraa nassuiaqqullugu".

Tamatumunnga Isumaginninnermut Naalackersuisoqarfimmi innarluutilinnut immikkoortortamit ilisimatitsissutigineqassaaq Isumaginninnermut Naalackersuisoqarfik K Kommunimit qinuteqartoqarneratigut piffissami 1. juli – 31. december 2008-mi sap. akunnerannut 20 tiimini ikorfartorteqartitsinissamik akuersimmat.

Annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 7-imi, 3. november 1994-imeersumi § 7, imm. 2, pkt. 2, kiisalu annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Namminersorerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 9-mi, 4. april 2008-meersumi § 9 naapertorlugit akuersissuteqartoqarpoq.

Apeqqutip aappaa tassaavoq “... ikiorsiissut taanna A inummik aalajangersimasumik tapersersortitut ikiorteqartinnagu taamaallaalli kommunip tapersersortitut ikiortitut sulisorisai (...) atorlugit ikiorteqartinneqartussanngorlugu akuersissutaasimanersoq”.

Tamatumunnga Isumaginninnermut Naalackersuisoqarfimmi innarluutilinnut immikkoortortamit ilisimatitsissutigineqassaaq Inatsisartut peqqussutaanni nr. 7-imi Namminersorerullutilluunniit Oqartussat nalunaarutaanni nr. 9-mi innarluutilik ikorfartorteqarsinnaatitaanersoq allassimasoqanngimmat. Kommune innarluutilik pineqartoq ikorfartorteqartariaqarnerasoq immikkut aalajangersimasumik nalileereernikkut ikorfartortiliisartuuvoq kiisalu atorfinitsitsinnaatitaallunilu soraarsitsinnaatitaalluni, taamaalillunilu ikorfartortinut kommunimi sulisusunut suliasanik aqutsinnaatitaallunilu agguasinnaatitaalluni."

Tamanna tunngavigalugu imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

“A-p naammagittaalliuutaanut kommunip akissutaa

A-p tapersersortitut ikiortini pillugu allakkatigut naammagittaalliuut K Kommunimut 8. januar 2009-mi nassiuppa.

Kommunip allakkiaa 22. januar 2009-meersoq imatut paasivara suliaq kommunip suliarilersimagaa A-li tamatumunnga oqaasiinnartigut ilisimatissimagaa.

Tunngaviutippara kommunip allakkatigut akissutaa A-p aatsaat 29. maj 2009-mi tigusimagaa, suliamik uanga apeqqutiginninnerma kingornatigut.

Aamma tunngaviutippara tapersersortitut ikiortit suleriaasiini allannguutit kommunip atulersissimagai, A-lu tamatumunnga ilisimatinneqarsimasoq.

Oqaatigaara pisortani oqartussaasumut allakkatigut saaffiginnissutit allakkatigut akineqartussaasut, innuttaasoq pineqartoq akissuteqariaaseq alla akueralugu oqarsimanngippat.

Taamaattumik isumaqarpunga A-p kommunimut allakkatigut naammagittaalliutaata kommunip allakkatigut aalajangiinermik A-p naammagittaalliutigi-saanik isummerfiginnittumik, tapersersortitullu ikiortit sullissineranni pitsanngoriaatit kommunip aallartissimasai pillugit nassuiaammik imaqartumik ma-litseqartitsivigisimasuuppagu tamanna eqqornerpaasimassagaluartoq.

Tapersersortitut ikiortit sulinerannut piumasaqaatit

Innarluutilinnik sullissinermut ilaasutut tapersersortitut ikiortinik atorfinitsit-sisarneq inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsi-sartut peqqussutaanni nr. 7-imi, 3. november 1994-imeersumi § 7^a-imik imaat-tumik tunngaveqarpoq:

"§ 7. Innarluutillip kommunitut najugarivitaata inassuteqarneratigut ikiorsiiniut sorleq aallartinneqarsinnaanersoq Isumaginninnermut Pisortaqarfiup aalajangissavaa. Imm. 2. Isumaginninnermut Pisortaqarfiup assersuutigalugu makku aallartinneqarnis-saat aalajangersinnaavaa:

- 1) [...]*
- 2) tapersersortitut ikiortinik atorfinitsitsinissamut ikiorsiineq,*
- 3) [...],
[...]"*

Tapersersortitut ikiorteqartitsinermik aaqqissuussineq Inatsisartut peqqussu-taattut siunnersuut taanna pillugu erseqqinnerusumik imatut allaaserineqar-poq:

"Pkt. 2 - Inuit tapersersortitut sulisut innarluutillip kommunitut uninngavigisaanit atorfinit-sinneqartut akissarsiaannut Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Pisortaqarfik ikiorsiis-suteqarsinnaavoq.

Isumaginninnermut tunngasunik ilinniagaqarsimasut tapersersortitut ikiortitut sapinngisa-mik atorfinitsinniarneqartassapput.

Tapersersortitut ikiortit ulloq unnuarlu paaqqinniffinni, ulluunerani paaqqinniffinni, nakku-tigineqarluni najugaqarfinni, najugaqatigiiffinni innarluutillillu namminneq angerlarsimaf-fianni atorfinitsinneqarsinnaapput.

Angerlarsimaffimmi ikiortip suliassaanut suliassanut nalinginnaasunut tunnganerusunut -tak. tamanna pillugu nalunaarut - sanilliullugit tapersersortitut ikiortip suliassai perorsaa-nermut tunngassuteqarnerupput.

- 4) Aalajangersagaq taanna 1. januar 2011 aallarnerfigalugu allanngortinneqarpoq, tak. annertuumik innar-luutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisar-tut peqqussutaat nr. 10, 31. maj 2010-meersoq, taamaalilluni aalajangiinissamut pisinnaatitaaneq peqqussutip allannguutaa tunngavigalugu kommuniniilerluni.

Tapersersortitut ikiortip innarluutilik isumaqatigiissuteqarfigalugu imminut ikiorsinnaaler-nissaa allanillu pinngitsuuisinnaannginnerata qaangerneqarnissaa siunertaralugit sulineq ingerlatissavaa. Taamaattumik tapersersortitut ikiortip sulinera aallaavittut piffissami aala-jangersimasuinnarmi sulinertut isigineqassaaq."

Inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi nr. 9-mi, 4. april 2008-meersumi tapersersortitut ikiortit pillugit malittarisassat imaattut ilassutitut ikkunneqarsimapput:

"§ 10. Tapersersortip annertuumik innarluutilik eqqarsartaatsimigut, timimigut inooqataa-nermigullu ineriartornerani tapersersussallugu suliassaraa.

Imm. 2. Tapersersortitut ikiortip annertuumik innarluutilik ulluinnarni suliarineqartartunut nammineerniarneranik tapersersussavaa.

Imm. 3. Kommunalbestyrelsi annertuumik innarluutilik 18-it inorlugit ukioqarpat nam-mineersinnaatitaanngippalluunniit annertuumik innarluutilik, tapersersortitut ikiorti, im-maqa sulianut ilisimasalik, angajoqqaatut oqartussaassusilik nakkutiginnittorluunniit peqa-tigalugit tapersersortip sulinermini atugassaanic iliuusissanut pilersarusiussaaq.

§ 11. Tapersersortit kommunalbestyrelsimit atorfinitsinneqartassapput, taakkulu taperser-sortinut taakkununga sulisitsisussapput.

Imm. 2. Kommunalbestyrelsit tapersersortinik sapinngisamik isumaginninnermi peror-saanikkut ilinniagaqarsimasunik atorfinitsitsisassapput. Tamanna ajornarpat kommunalbe-styrelsit tapersersortit taamatut sulinissaminnut immikkut piukkunnaatilittut isigineqartut atorfinitsittassavaat.

Imm. 3. Tapersersortit akissarsiaqartitaanerat Namminersornerullutik Oqartussat sulianullu atatillugu kattuffiup tapersersortit ataasiakkaat ilinniagaqarnermikkut suliaannut atatillugu isumaqatigiinniuteqarsinnaatitaasup akornanni isumaqatigiissut tunngavigalugu pissaaq.

§ 12. Annertuumik innarluutilinnut ataasiakkaanut nal. akunneri tapersersorteqartitsiviusus-sat kommunalbestyrelsip inassuteqarneratigut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalak-kersuisoqarfimmit akuerineqartassapput.

Imm. 2. Kommunimi ataatsimi annertuumik innarluutilinnut tamanut atugassat tapersersor-titit nal. akunneri suliffissaat ataatsimoortillugit Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naa-lakkersuisoqarfiup tunniussinnaavai.

Imm. 3. Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfiup kommunalbestyrelsit ta-persersortitut ikiortinut nal. akunneri atugassaat aalajangersimasumik amerlassusilerlugit nalunaarutigisinnaavai. Nal. akunneri tapersersortitut ikiortinut atugassat kommunit pisa-riaqartitsineq tunngavigalugu agguataartassavaat.

Imm. 4. Nal. akunneri tapersersortitut ikiortit atugassaat nalinginnaasumik qaammatinut ar-finilinnut tunniunneqartarput.

§ 13. Tapersersortitut ikiortit sulinerannik ataqatigiissaarisartup akissarsiaanut Ilaqutariin-nermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfik 50 procentit tikillugit tapiissuteqarsinnaa-voq.

Imm. 2. Tapersersortitut ikiortit kommunimi suliaasa ataqatigiissaarneqarnissaat ataqat-igiissaarisartup suliassaraa. Aammattaaq ataqatigiissaarisartup taassuma tapersersortitut ikiortit perorsaanikkut suliatigullu ilitersuuttassavai."

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Oqaatigaara tapersersortitut ikiortit pillugit malittarisassat issuarneqartut tapersersortitut ikiortimik aalajangersimasumik innarluutilimmut ikiortiliinissamik kommunimut periarfissiisuummata, ataatsimulli pisussaaffiliisuunatik.

Uanga paasinninnera unaavoq innarluutilik tapersersortitut ikiortimik aalajangersimasumik pisariaqartitsinersoq imaluunniit ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsineq innarluutilimmut tapersersortitut ikiortimik aalajangersimasumik ikiortiliisoqanngikkaluartoq matussuserneqarsinnaanersoq kommuni pisumi naliliisariaqartoq.

Naliliineq taanna iliuusissanut pilersaarusiame kommuni suliarisassaani ilaatinneqartariaqarpoq, tak. nalunaarummi § 10, imm. 3 issuarneqartoq.

Tamatuma saniatigut apeqqutaavoq kommuni tapersersortitut ikiortimik atu-gassiisussaataitanerminik eqqortitsinera innarluutilip piumasaqaatinik arlalinnik eqqortitsinissaanik piumasaqaatitalerneqarsinnaanersoq, matumani tapersersortitut ikiortip angerlarsimaffimmiinnerani innarluutilip pujortartannginnissaa imaluunniit piffissat tapersersortitut ikiortip takkuffigisassaanut isumaqatigiissutigineqartut nalaanni innarluutilip angerlarsimasarnissaa ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Oqaatigaara aallaavik tassaasoq innarluutilik inuit innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu ikiorteqarsinnaatitaasoq, taamatullu ikiorsiineq inatsisikkut tunngavissaqanngitsunik piumasaqaatitalerneqarsinnaanngitsaq.

Ikiorserneqarsinnaatitaanerli taanna tapersersortitut ikiortip suliassani atorfinitsitaaneranut tunngasuni killissarititaasut iluanni pisussaaffiginngisaanik suliassinneqarsinnaannginneranit killilerneqarsimasutut ilimagisariaqarpoq.

Taamaalilluni tapersersortitut ikiorti ajuallannartutut nanertuutaasutulluunniit nalilerneqarsinnaasunik atugaqartinneqassasoq innarluutilip piumasaqaatigisinnaanngilaa⁵.

Taamaattumik isumaqarpunga tapersersortitut ikiorti sulinermi nalaani tupap pujuanit akornusersorneqartaruni suliaminik ingerlatsiumanngissinnaasariaqartoq.

5) Kirsten Ketscher "Principper, Rettigheder, Velfærd" allanngortiterlugu pingajussaanik 2008-mi suliarineqartoq, quppernerit 130 tullialu

Innuttaasut angerlarsimaffiminni pisortanit sullinneqartut ikiorsiinerup ingerlanneqarnerata nalaani pujortaqqunagit peqquneqarsinnaanerannut tunngavissaq pujortartarnermik inerteqquteqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 15-imi, 26. maj 2010-meersumi § 6-ikkut imaattukkut ullumikkut atulersinneqarsimavoq:

"§ 6. Namminerisamik angerlarsimaffimmi pisortanit kiffartuunneqarfiusuni, soorlu inummot suliaassanullu allanut ikiorteqartitsiviusuni kiffartuussineq ingerlanneqassappat najugaqartoq peqquneqarsinnaavoq piffissami sulisut inissiamiiffiata nalaani pujortaqqunagu."

Kommunit tamatumunnga peqatigitillugu pisunut naapertuuttumik iliuuseqartussaanerat periaatsinik assigiinngitsunik toqqaaniarnermi periaatsimik innuttaasunut annikinnerpaamik akuliuffiusumik toqqaasoqarnissaanik nassataqartoq atuuppoq. Taamaattumik uanga paasinninnera aamma unaavoq kommuni tapersersortitut ikiortip angerlarsimaffimmut ornigulluni sulineranut atatilugu innuttaasup angerlarsimaffimmi pujortartarneranik inerteqquteqalissappat tamatumani tapersersortitut ikiortimik mianerinninnermik allatut iliorluni isumaginnissinnaannginneq tunngaviussasoq.

Piffissat ornigulluni suliffigineqartussatut isumaqatigiissutigineqartut eqqortinneqarnerat eqqarsaatigalugu uanga paasinninnera unaavoq innuttaasup piffissanik ornigulluni suliffigineqartussatut isumaqatigiissutigineqartunik eqqortitsinnginnerinnaata tapersersortitut ikiorteqarsinnaatitaanermik annasaqarneq nassatarisinnaanngikkaa, tassami piffissat ornigulluni suliffigineqartutut isumaqatigiissutigineqartut eqqortinneqannginnerat taamaallaat kommunip tapersersortitut ikiortit sulinerannik piareersaanerannut sunniuteqarmat. Piffissat ornigulluni suliffigineqartussatut isumaqatigiissutigineqartut innuttaasup eqqortinngippagit orniguffissaq nutaaq tapersersortitut ikiortit pilersaarutaannut ilanngunneqarsinnaasoq kommunip sapinngisamik isumaqatigiissutiginiartariaqarpaa.

Tunngaviit qulaani taaneqartut K Kommunip malinniarai naatsorsuutigigakku kommunip tapersersortitut ikiortaasa sullissineranni allannguutit kommunip tusarniaanermut akissutaani 20. oktober 2009-mi takuneqarsinnaasut pillugit oqaaseqaatissaqanngilanga.

Suliami matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

A suliamik uanga paasinninninnik allakkatigut allatigut allakkat ukua assilinerannik ilaqartinneqartututugut ilisimatippara."

5.3 Allat

5.3.1 Borgmesterit soraarnerussutisiaannit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat pisariaqarnerattut inatsisikkut tunngavigisassaqaqqangillat. Suliassaqaarfik taanna pillugu nalunaarut kingulleq aamma atorunnaarpoq

Borgmesteritut soraarnerussutisiaannit A-p oqartussaasunit allanit atorfirmimit pensionisiaqarnerminut atatillugu peqatigitillugulu borgmesteritut soraarnerussutisiaannit ataatsimut ilanngaassisoqartarnera Ombudsmandimut naammagittaalliuutigaa.

Ombudsmandip ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassanut kingullermik borgmesterit qinigaajunnaarneriutaat soraarnerussutisiaallu aamma taakkua aappaasa meeraasalu taakkuninnga pissarsisinnaaneri pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaatigut nr. 23-kkut, 12. september 1997-imeersukkut aalajangersarneqartunut inatsisikkut tunngavigisat misissorpai.

Ombudsmandip misissuinermini borgmesterit soraarnerussutisiaannit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat Kalaallit Nunaanni tjenestemandit soraarnerussutisiaat pillugit inatsimmit borgmesterit soraarnerussutisiaannaannik naatsorsuinermini tunngaviusumit pisariaqalersineqarnanilu kommuninik aqutsineq pillugu inatsimmit aallaaveqartinneqarsinnaanngitsoq inerniliuppaa.

Taamaattumik Ombudsmandip paasinninnera unaavoq nalunaarummi ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat pisariaqarnerattut inatsisikkut tunngavissaqaqqangitsut.

Ombudsmandip aamma paasivaa nalunaarut 1997-imeersoq 1. januar 2011-mi atorunnaarsimasoq. (j.nr. 2010-309-0001).

Taamani Naalackersuisut Siulittaasuat Hans Enoksen A-mut 20. august 2007-imi imatut allappoq:

“Asasara A

Soraarnerussutisiat pillugit allakkatit tiguvakka suliassarlu inatsisit tungaasigut naliliiffigitissimallugu.

Allapputit borgmesteriunermit soraarnerussutisiatit politiini sulisimaninnut atatillugu soraarnerussutisiavit amerlaqataannik ilanngaaffigineqartartut. Allapputit paasisinnaanngikkitt soq

taamaannersoq, kissaatigalugulu aningaasat pineqartut karsimut sorlermut ingerlatinneqartar-
nersut.

Borgmesterinut taakkualu aappaannut meeraannullu soraarnerussutisiat aamma soraarnerussu-
tisiat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 23-mi, 12. september
1997-imeersumi § 12 naapertorlugu borgmesteriunermut soraarnerussutisiat appartinneqar-
tassasut, inuk pineqartoq tamanna peqatigalugu pisortani atorfimmit soraarnerussutisiaqaraa-
ngat.

Soraarnerussutisiat appartinneqartarput, taamaasilluni soraarnerussutisiat arlariit tamarmik
katillugit inuup pineqartup borgmesteritut aningaasarsiat ukiunik amerlanerpaaffissaanni nalu-
naarusiaq tamanna naapertorlugu pisinnaasai aallaavigalugit soraarnerussutisiarisinaasat
amerlaqataannik qaffasissuseqalersillugit.

Nalunaarut ilisimatitsissutitut ilannguppara.

Tamanna aallaavigalugu isummiutigisariaqarpara soraarnerussutisiatit K Kommunip eqqortu-
mik naatsorsuiffigisimagai, taassumami nalunaarummi aalajangersakkat malittariaqaramigit.

Ilisimatinneqarsimavunga malittarisassat naapertorlugit tjenestemanditut siusinnerusukkut
atorfeqarsimasut kisimik soraarnerussutisiaat appaavigineqartartut, allatut inuussutissarsiuti-
galugu atorfeqarsimasut allat (soraarnerussutisiernermut aalajangersakkat allat naapertorlugit
soraarnerussutisierartut) assignagit, taakku pineqartut allat tamakkiisumik borgmesteriusima-
nermut soraarnerussutisiassaminnik pisartagaqaatigalutik arlaatigut allatigut inuinnartut inuu-
nermik nalaani soraarnerussutisierilersimasaminnik pisartagaqartartut.

Tamanna aallaavigalugu paasisinnaalluarpara allakkanni tunngavilersuutigigakku taamatut
aaqqissuussineq eqqortuliortuusorinagu. Taamaattumik malittarisassat allanngortittarnissaan-
nut tunngavissaqarneris isumaliqqutiginiarpara, taamaaliornikkut kikkut tamarmik borgme-
steritut atorfeqalersut naligiissitaalerniassammata.

Nalunngilat soraarnerussutisiat pillugit malittarisassat paasilertorneqarsinnaanngitsut peqqis-
saarullugit misissuiffigisariaqartuusut, taamaattumik neriorsorsinnaavakkit aaqqiisoqarsinnaa-
nera siunertaralugu pilertortumik suliaasaq misissorneqassasoq. Neriutigaara tamanna paasil-
luassagit.”

A-p taamani Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakker-
suisoq Aleqa Hammond tamatuma kingornatigut attaveqarfigaa, taassumalu A
13. februar 2008-mi imatut akivaa:

“Asasara A

Qujanarsuaq soraarnerussutisiatit pillugit allakkannut.

Soraarnerussutisianut eqqartorneqartunut tunngatillugu saaffiginnissutinnullu akissuteqartarsi-
mannginneq pillugu pakatsisimanerit paasillaarsinnaaqaara.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Ajoraluartumik nassuerutigisariaqassavara soraarnerussutisiat pillugit malittarisassat atuuttuusut, soorlu ilaatigut Inatsisartut aalajangersarsimasaat, qularnanngitsumik ilinnit misigineqarsimanermittut ittuunerat. Allat aamma taamatut misigisaqartarsimapput.

Taamaattumik uanga isumaga malillugu soraarnerussutisiassanut malittarisassat atuuttuusut kommunini Inatsisartunilu politikerinut qanorpiq aqqitaanersut qulaajarneqartariaqarpoq.

Tulliullugulu politikkikkut allaffissornikkullu taamaaginnarnissaannik kissaateqartoqarnersoq paasiniartariaqarluni. Allannguutissanillu kissaateqartoqassappat tamanna malittarisassanik aalajangersaanermut, inatsisiliornermut, pisortat aningaasaliissutaannut aammalu attorneqartunut, tassalu soraarnerussutisiaqartunut allannguuteqartitsineq qanoq kinguneqassanersoq. Pisariaqarpallu malittarisassat allannguutissaannik siunnersuusiorneq, Inatsisartunut saqqummiunneqartussamik.

Qularinngilluinnarpara Hans Enoksen aamma taamatut isumaqartoq, taamaattumillu qinnuigisavara allaffimmiut suliamik aallartitseqqullugit sapinngisamik piaartumik suliaq naammasineqarsinnaaniassamat.

Aammalu uanga nammineq isumaqarpunga malittarisassat ilusilerneqarnerat naleqquttuunngitsoq. Tamatumunngalumi illit misigisimasatit erseqqissumik assersuutissaalluarlutik.”

A-p uannut naammagittaalliummini oqaatigaa tamatuma kingornatigut suliaq pillugu erseqqinnerusumik tusagaqannginnami taamani Naalakkersuisunut ilaasorta q Jonathan Motzfeldt tamatuma kingornatigut attaveqarfigisimagini.

Jonathan Motzfeldtip Inatsisartut 2008-mi ukiakkut ataatsimiinneranni siunnersuut imaattoq imm. 90-itut saqqummiuppa:

“Atorfillit soraarnerussutisiaanut inatsisip atuuttup allanngortinnissaanut pisariaqartitsineq periarfissanillu misissuinisaaq siunertaralugu Naalakkersuisut suleqatigiissitaliornissamik pequneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasorta q Jonathan Motzfeldt, Siumut)

Tunngavilersuut:

Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu atorfilittaat ullumikkut soraarnerussutisiassanik agguaavigineqartarput Naalagaaffimmiit Kalaallit Nunaanni atorfeqartinneqartut inatsisaat qaqugukkulluunniit atuuttoq toqqammavigalugu. Erseqqinnerusumik taallugu atorfillit soraarnerussutisiassaat aalajangersarneqartarput Kalaallit Nunaanni naalagaaffimmi tjestemandit soraarnerussutisiassat pillugit inatsimmik nalunaarummi (LBK nr. 661 af 02/08/1993).

Atorfillit ukiorpassuarni inuiaqatigiinni kiffartuussilluarsimapput, taamaattumik toqqissisimasumik utoqqalillutik soraarninngornissaannut naleqquttumik tunngaviliinissamik pisussaaffearfigaavut. Ukioq kingulleq utoqqalinersiat qaffaavigineqarnissaat aalajangiiffigaarput,

maannakkullu piffissanngorsoraara atorfillit nalinginnaasumik soraarnerussutisiaasa nalilersorluarneqarnissaat.

Soraarnerussutisiaasat pillugit inatsisip iluani immikkut sammisat marluk tikkuarusuppakka pissutsinut tulluarsarneqarsinnaasut.

Siullertut isumaliutigineqartariaqarpoq qanoq iliorluni utoqqarnut suliffissaqartitsiniarnermi pissutsit nuukkasuarsinnaanermik sungiussiasusermik aaqqiivigineqarsinnaanerat, atorfillit utoqqalisut utoqqalillutik inatsisit malillugit soraarninngortinneqartariaqarnerat qaangerlugu qanoq iliorluta piginnaasaannik atuiinnarsinnaanerput eqqarsaatigalugu. Ukiuni makkunani ukioqatigiikkaat annertuut soraarninngornissaat eqqarsaatigalugu qanoq iliuuseqarnissamik pisariaqartitsineq ersarippoq.

Aappaattut pisariaqarsinnaavoq qimerluussallugit saniatigut aningaasarsiornermi soraarnerussutisianik ikililerisussaataitanermik maleruagassat, ilaatigut ajornartorsiortitsilersinnaasut innunik qinikkatut sulisariaqarneq pissutigalugu sulinngikkallartunut.

Qularinngilara Inatsisartuni ilaasortaataitaqartut partiit allat Naalakkersuisullumi allanik tikkuagassaqqassasut, inatsisip atuuttup iluani tulluarsarneqarsinnaasunik.

Pineqartoq Naalagaaffiup ataaniimmat annertullunilu, aallaqqaataanniit pisariaqarpoq misissuinerit atorfilittanik ilaasortaartumik suleqatigiissitaliornikkut ingerlatissallugit. Suleqatigiissitap misissuinerit naammassigunigit nalunaarusiamik Naalakkersuisunut saqqummiusitinneqarsinnaapput, taamaaliornerlu toqqammavigalugu Naalakkersuisut pitsannguutaasinnaasunik siunnersuusiortlutik danskit Naalakkersuisunut oqaloqateqalernerminni. Neriutigaara qinigaaffimmi uani Naalakkersuisut periarfissaqqassasut suliap qanoq ingerlanerani paasissutisiillutik. Ilutigalugu pissusissamisussaaq Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliap ataavartumik malinnaanissaat.

Inatsisartuni partiit ilaasortaataitaqartut qinnuigissavakka tunngavilersuutit tusareerlugit siunnersuut taperseqqullugu.”

Siunnersuutip 8. oktober 2008-mi oqaluuserineqarnerani Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoq Aleqa Hammond imatut oqarpoq:

“Inatsisartunut ilaasortaq Jonathan Motzfeldt aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqarpoq Naalakkersuisut suleqatigiissitalioqquneqassasut tjenestemandit soraarnerussutisiaannut malittarisassat atuuttut iluarsaateqqinnissaannut periarfissanik pisariaqartitanillu misissuisussamik.

Naalakkersuisut matumuuna siunnersuummut oqaatigiumasatik oqaatigissavaat:

Naalakkersuisut siunnersuutigineqartoq akuersaarnartippaat. Naalakkersuisulli pissusissami-soornerutissavaat apeqqut siullertut tjenestemandit kattuffiinut saqqummiunneqaqqaassappat oqaloqatiginnissutigineqarlunilu, taamaalereerpat suleqatigiissitaliortoqarsinnaassammat.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Naalackersuisut naatsorsuutigaat Inatsisartut 2009-mi ukiakkut ataatsimiinneranni apeqqut u-terfigeqqillugu nalunaaruteqarnissartik.

Taamaalilluta oqaatigiinnassavarput Naalackersuisut akornutissaqartinnimmassuk siunner-
suutip akuersaarneqarnissaa.”

Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik tamanna tunngavigalugu qinnuigaara
ajornartorsiut taanna Inatsisartut 2008-mi ukiakkut ataatsimiinnerisa kingornati-
gut malitseqartitsivigineqarsimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu.

Akissuteqartoqarnissaa 28. februar 2011-mi nukingisaarutigaara.

Naalackersuisoqarfiup 6. april 2011-mi imatut akivaanga:

“Allakkasi 28. februar 2011-mi ullulerneqarsimasut, (...)

Taakkununga atatillugu borgmesterit qinigaajunnaarnersiutaat soraarnerussutisiaallu aam-
malu taakkua aappaasa meeraasalu taakkuninnga pissarsisinnaaneri pillugit Namminersorne-
rullutik Oqartussat nalunaarutaannut nr. 23-mut, 12. september 1997-imeersumut innersuus-
sisoqassaaq.

SORAARNERUSSUTISIANIT IL. IL. ILANNGAATIT

§ 12. Borgmesteritut sulisimanermit soraarnerussutisiat ikilineqartassapput nalunaarut man-
na naapertorlugu soraarnerussutisiaqartoq pisortani atorfeqarnermini allatigut akissarsias-
saqartitaappat, ajunngitsorsiasaqartitaappat imaluunniit soraarnerussutisiasaqartitaappat.
Imm. 2 Soraarnerussutisiat ikilineqartassapput akissarsiat, ajunngitsorsiasat soraarnerus-
sutisiaallu nalunaarut manna naapertorlugu ukiuni amerlanerpaani borgmesteriusimasup so-
raarnerussutisiarisinnaasaasut amerlatigilersillugit.

Imm. 3. Soraarnerussutisiat imm. 1-imit 2-mut naapertorlugit taamaallaat ima amerlatigisu-
nik ikilisinneqarsinnaapput soraarnerussutisiasat pineqartup allatigut piumasarisinnaaju-
maagai soraarnerussutisiasat borgmesteritut sulisimanermeersut kingunerannik soraarnerus-
sutisiasat killilerneqartarneri pillugit aalajangersakkat atuuttut soraarnerussutisiat pineqartut
akiliutigineqarneranni pisimangippata.

§ 13. Kommunimi ataasiinnaanngitsumi borgmesteritut sulisimanermit soraarnerussutisiat
qinigaajunnaarnersiutillu kommunini pineqartuni borgmesteritut sulisimanerup sivirususii
naapertorlugit aviffiqatigiilluni kommuninit pineqartunit akilerneqartassapput.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 3. december 2009-meer-
sumi § 7, imm. 1-ip misissornerani naggataatigut maluginiarneqarpoq eqqumiiginarsinnaam-
mat, Inatsisartut Ombudsmandiata sooq Inatsisartut oqaluttarfiannit oqaatigineqartumut nalu-
naarummik allanngortitsisinnaaffiunngitsumit tunngavilersuummut nukingisaaruteqarnera.

Inatsisartut atuunnerat pisortatigoortumik ingerlatsinermit ilaanngilaq, taamaasillutillu oqaase-
qaatit aalajangiinerillu Ombudsmandip oqartussaaffiata ataaniingillat.”

Nunamut Namminermut Tunngasunut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik 12. oktober 2011-mi imatut allaffigaara:

“A-p naammagittaalliuutaa ilanngussartalik, assiliner ilanngullugu nassiussara, Ombudsmandip 3. august 2011-mi tiguaa. Naammagittaalliummit ersertutut A-p borgmesterit soraarnerussutisiaminit naalagaaffimmi tjenestemandit soraarnerussutisiassami ataatsimut ilanngaati-gineqartarnerat naammagittaalliuutigaa. Naammagittaalliuutip Atorfeqarfimmit qallunaatuumut nutserneqarnera aamma ilanngullugu nassiuppara.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik tusarniaaviginiarlugu siullertut aalajangiuppara, tassami Aningaasaqarnermut Pisortaqaqfiup borgmesterit qinigaajunnaarnera soraarnerussutisiaallu aamma taakkua aappaasa meeraasalu taakkuninnga pissarsinnaaneri pillugit nalunaarut (nalunaarut nr. 23, 12. september 1997-imeersoq) kingullermik aalajangersarsimammagu ajornartorsiut Inatsisartunut ilaasortap Jonathan Motzfeldtip 2008-mi Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni oqaluuserisassani imm. 90-itut saqqummiussaa Naalakkersuisoqarfiup malitseqartitsivigisimaneraa tusarusukkaku.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmut tusarniaanerma Naalakkersuisoqarfiullu akis-sutaata assilineri ilanngullugit nassiuppakka.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup akissutaa imatut paasivara malittarisassat atuuttut allanngortinniarnissaat Naalakkersuisoqarfiup siunertarinngikkaa.

Tamanna tunngavigalugu naliliivunga A-p naammagittaalliuutaa aalajangersimasumik suliarisariaqariga, tassami uanga paasinneqqaarnera unaammatt nalunaarutip nr. 23-p, 12. december 1997-imeersup inatsisikkut tunngavigisaa ilaatigullu nalunaarut taanna sulii atuunnersoq nalor-nissutigineqarsinnaasoq.

Borgmesterit soraarnerussutisiaqartitaanerat pillugu malittarisassat ullumikkut kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni Nunamut Namminermut Tunngasunut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup suliaasaqarfiata ataaniittumi nr. 22-mi, 18. november 2010-meersumi § 67, imm. 1-imik inatsisikkut tunngaveqarnerat isiginiarlugu tusarniaanerma Naalakkersuisoqarfimmut kingullertut taaneqartumut nassiunneqarnissaa aalajangiuppara.

Taamaattumik Nunamut Namminermut Tunngasunut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara apeqqutit uku pillugit oqaaseqaateqaqqullugu:

- Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara borgmesterit soraarnerussutisiassaannit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat pillugit nassuiaateqaqqullugu, matumani malittarisassat taakku suliarineqarneranni borgmesterit soraarnerussutisiassaannit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat Danmarkimi atuuttut (siusinnerusukkullu atuuttut) isumassarsiorfigineqarsimanersut ilanngullugu eqqarsaatigalugu.
- Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat massakkut atuuttoq borgmesterit soraarninngorsimasut suliffeqarnermut tunngasut tunnga-

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

vigalugit aamma soraarnerussutisiaqartut borgmesterinit suliffeqarnermut tunngasut tunngavigalugit soraarnerussutisiaqarsinnaatitaanngitsunit ikinnerusunik borgmesteritut soraarnerussutisiaqartarnissaat pillugu malittarisassanik aqutsinikkut aalajangersaanissamut inatsisikkut tunngavissamik pisariaqarneratut annertutigisumik imaqarnermaq nassuiaqqullugu.

- Naalackersuisoqarfik qinnuigaara nalunaarut nr. 23, 12. december 1997-imeersaq kommuninut aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 22-p, 18. november 2010-meersup atortuulernerata kingornatigut sulit atuttutut isigineqarsinnaanersaq nassuiaqqullugu.”

Naalackersuisoqarfiup 30. november 2011-mi imatut akivaanga:

“Ombudsmandip Nunamut Namminermit Tunngasunut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik allakkani 12. oktober 2011-meersuni qinnuigaa apeqquutit pingasut borgmesteriusimasup A-p borgmesteritut soraarnerussutisiaminit ataatsimut ilanngaassisoqartarnera pillugu Ombudsmandimut naammagittaalliuutaata suliarineqarneranut atatillugu saqqummeritut pillugit oqaaseqaateqaqqullugu.

NNTPAN-ip apeqquutit pingasut Ombudsmandip allagaani saqqummiunneqartut taakku pillugit oqaaseqaat kissaatigineqartoq matumuuna nassiutissavaa.

1. Borgmesterit soraarnerussutisiassaannit ataatsimut ilanngaassisarnermik Kalaallit Nunaanni malittarisassat tunuliaqutaat

Borgmesterit qinigaajunnaarneriutaat soraarnerussutisiaallu aamma taakkua aappaasa meeraasalu taakkuninnga pissarsisinnaaneri pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 23, 12. september 1997-imeersaq kommunalbestyrelsit, nunaqarfinni aqutsisut il.il pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 20-mi, 3. november 1994-imeersumi § 37, imm. 1 tunngavigalugu aalajangersarneqarsimavoq.

Inatsisartut inatsisaat taanna pillugu oqaaseqaatinit nalinginnaasunit ersepoq kommunalbestyrelsit nunaqarfinnilu aqutsisut pillugit Inatsisartut inatsisaata 28. november 1985-imeersup manna tikillugu atuuttuusup Inatsisartut inatsisaatigut 14. maj 1990-imeersukkut aamma 23. oktober 1990-imeersukkut allannguuteqartinneqarsimasup Namminersornerullutik Oqartussat ataanni kommuninik aqutsineq pillugu inatsit siulleq, tassalu Inatsisartut inatsisaat 14. maj 1979-imeersaq, pingaarnertigut assigigaa. Inatsisartut inatsisaat 14. maj 1979-imeersaq folkeetingip inatsisaanik pisoqaanerusunik aamma Kalaallit Nunaata Tunngaviummik Inatsisikkut 1953-imi Danmarkip naalagaaffiata sinneranut naligititaalluni ilanngunneqarnera sioqqullugu malittarisassanik pisoqaanerusunik tunngaveqarpoq.

Inatsisartut kommuninik iluarsaaqqinneq pillugu ataatsimiititaliarsuaq 1992-imi pilersippaa, ataatsimiititaliarsuullu kingusinnerusukkut isumaliutissiissutaa Inatsisartut inatsisaata nr. 20-p, 3. november 1994-imeersup akuerineqarneranik kinguneqarpoq.

Inatsisartut inatsisaanni nr. 20-mi, 3. november 1994-imeersumi § 37, imm. 1 pillugu oqaaseqaatinit ersepoq inatsisip taassuma atortuulersinneqarneratigut kommunini qinikkat aningaa-

sarsiaqartitaanerat pillugu malittarisassat ataatsimut allangortiterneqarnissaannik siunertarineqartoq. Taamaallilluni soraarnerussutisiat tunuarnerussutisiallu pillugit malittarisassat ullut-sinnut naleqquttut pilersinneqassapput, taakkunuunatigullu borgmesterit tunuartut soraarnerussutisiaqartutut inuunermut imaluunniit nalinginnaasumik suliffeqarnermut ikaarsaariarnerminni naammaginartunik atugassaqaarnissaat qulakkeerneqassalluni. Tamatumunnga peqatigitillugu sillimmasiisarnermik aaqqissuussineq kommunit soraarnerussutisiaqartitsinissamat pisussaaffik tunngavigalugu annaasaqarsinnaanerannik naleqquttumik annikinnerpaaffissamii-titsisoq pilersinniarneqassalluni.

Nalunaarut malittarisassanik arlalinnik Danmarkimi borgmesterit soraarnerussutisiaqartitaane-rat pillugu malittarisassanik arlalitsigut allaassuteqaraluarlutik taakkununga assingusunik arla-linnik imaqqarpoq. Tamanna pingaartumik ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat eqqarsaatigalugit atuuppoq, Danmarkimili ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisas-sat Kalaallit Nunaanni malittarisassanut sanilliullutik qasunganerupput.

Kalaallit Nunaanni Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortat soraarnerussutisiaat aningaasarsiaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat siusinnerusukkut atuuttut Inatsisartunut Naalakkersui-sunullu ilaasortaasimasunut soraarnerussutisianiit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malitta-risassanik imaqqarput, malittarisassallu taakku tunngavimmikkut borgmesterit soraarnerussuti-siaannit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassanut assingupput.

Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisunut, Kalaallit Nunaanni Landsrådimut aamma Kalaallit Nu-naanni Inatsisartunut il.il. ilaasortaasimasut soraarnerussutisiaat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 4, 9. juni 1986-imeersoq § 6, imm. 2-mi malittarisassanik imaattunik imaqqarpoq:

“Imm. 2. Inuk inatsit manna naapertorlugu soraarnerussutisialik soraarnerussutisiami sania-tigut pisortanik akissarsiaqarsinnaatitaaguni soraarnerussutisiaqarsinnaatitaagunilluunniit i-natsit manna naapertorlugu soraarnerussutisiaminik ikilileriffigineqassaaq akissarsiai soraar-nerussutisiaalu katillugit annertussuseqarsinnaanngorlugit Inatsisartut inatsisaat manna naa-pertorlugu qinikkatut sulisimanini tunngavigalugu ukiut soraarnerussutisiaqarfigisinnaasaasa qaffasinnerpaaffianni soraarnerussutisiarisinnaasaasut.”

Aalajangersagaq taanna aaqqissuunneqarnermigut allannguallatsinneqarluni Inatsisartunut, Naalakkersuisunut il.il. ilaasortat aningaasarsiaat kiisalu Landsrådimi, Inatsisartuni, Naalak-kersuisuni il.il. ilaasortaasimasut soraarnerussutisiaat pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 11-mi, 28. oktober 1993-imeersumi § 18, imm. 2-kkut ingerlateqqinneqarpoq.

Taamaattorli Inatsisartunut, Naalakkersuisunut il.il. ilaasortat aningaasarsiaat pillugit Inatsisar-tut inatsisaata nr. 22-p, 18. december 2003-meersup akuerineqarneratigut Inatsisartunut Naa-lakkersuisunullu ilaasortanut ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat qasukkartin-neqarput, tak. inatsimmi tassani § 16, imm. 5. NNTPAN-ip tamanna tunngavigalugu naliliinera unaavoq borgmesterit qinigaajunnaarneriutaat soraarnerussutisiaallu aamma taakkua aappaasa meeraasalu taakkuninnga pissarsisinnaaneri pillugit nalunaarummi nr. 23-mi, 12. september 1997-imeersumi borgmesterit soraarnerussutisiaannit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu ma-littarisassat Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortaasimasunut soraarnerussutisianiit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat atuuteqatigisimagaat.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Taamaattorli naliliineq aamma unaavoq ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat suliarineqarneranni Danmarkimi ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat isumassar-siorfigineqarsimagunartut.

2. Kommuninik aqutsineq pillugu inatsisip tunngavigisaa

Nalunaarut nr. 23, 12. september 1997-imeersoq Inatsisartut inatsisaanni 1994-imeersumi § 37, imm. 1 tunngavigalugu aalajangersarneqarsimavoq, taamaattumillu nalunaarutip qanoq paasi-neqarnissaa inatsit taanna tunngavigalugu nassuiarneqartariaqarluni.

Kommunalbestyrelsit nunaqarfinnilu aqutsisut il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 20-mi, 3. november 1994-imeersumi § 37, imm. 1 pillugu oqaaseqaatit eqqarsaatigalugit qulaani oqaatigineqartutut siunertaasimavoq kommunini qinikkat aningaasarsiaqartitaanerit pillugu malittarisassat ataatsimut allannortiterneqarnissaat, taamaalillunilu soraarnerussutisiat tunuarnerussutisiallu pillugit malittarisassat ullutsinnut naleqquttut pilersinneqassapput, taakkunuunati-gullu borgmesterit tunuartut soraarnerussutisiaqartutut inuunermut imaluunniit nalinginnaasu-mik suliffeqarnermut ikaarsaariarnerminni naammaginartunik atugassaqarnissaat qulakkeerne-qassalluni.

Inatsit 1994-imeersoq pillugu oqaaseqaatinit aammattaaq erserpoq iluarsaaqqinnermik sulia-qarnermi pingaarnertut siunertat ilaat tassaasoq kommuninik ilusilersuinerup pisariillisarneqar-nissaa: Matumani siunertarineqarsimavoq inatsit periarfissaqarfiaatigut immikkuualuttukillisar-neqassasoq taamaallaallu pingaarnertut aalajangersakkanik sinaakutissatullu aalajangersakka-nik imaqqassasoq, aqutsinermillu inatsiseqartitsinikkut maleruaqqusanik aalajangersaaneq Naa-lakkersuisunut isumagisassannortinneqassasoq.

Borgmesterit qinigaajunaarnerisutaat soraarnerussutisiaallu aamma taakkua aappaasa meeraa-salu taakkuninnga pissarsisinnaaneri pillugit nalunaarutip nr. 23-p, 12. september 1997-imeer-sup aalajangersarneqarnera sioqqullugu Kalaallit Nunaanni borgmesterit tunuarnerisutisiaat pillugit Kalaallit Nunaanni Kommuninik Nakkutillii-soqarfiup kaajallaasitaatigut 17. december 1985-imeersukkut aamma kommunalbestyrelsinut siulittaasut (borgmesterit) soraarnerussuti-siaat pillugit Kalaallit Nunaanni Kommuninik Nakkutilliisoqarfiup kaajallaasitaatigut 21. no- vember 1988-imeersukkut aalajangersaavigineqarsimapput.

Kaajallaasitat taakku marluk suliassaqarfiup naliliiffigeqqinneqarnissaanik KANUKOKA-p arlaleriarluni qinnuiginninnera tunngavigalugu nalunaarummi 12. september 1997-imeersumi ataatsimoortinneqalerput.

Kaajallaasitat nalunaarummi ataatsimoortinneqalernerannut atatillugu nalunaarummi qinigaa-junnaarnerisutit soraarnerussutisiallu pillugit allannortitsisoqarpoq. Soraarnerussutisianiit a-taatsimut ilanngaassisarneq pillugu aalajangersakkat tulliuuttuni eqqartorneqassapput.

Kommunalbestyrelsit siulittaasuinut tunuartunut soraarnerussutisiat pillugit kaajallaasitaq borgmesterip soraarnerussutisiaasa borgmesteri pineqartoq tamatumunnga peqatigitillugu pi-sortani allamik atorfeqarnermini akissarsiaqarsinnaatitaappat, aningaasarsiaqarsinnaatitaap-pat soraarnerussutisiaqarsinnaatitaappalluunniit ilanngaavigineqarnissaat pillugu aalajanger-sakkamik imaqqarpoq.

Inatsisartunut il.il ilaasortat aningaasarsiaat pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 11-mi, 28. oktober 1993-imi taamani atuuttumi § 18, imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq inatsit taanna tunngavigalugu soraarnerussutisiat ilanngaavigineqassasut, inuk pineqartoq pisortani allamik atorfeqarnermini akissarsiaqarsinnaatitaappat soraarnerussutisiaqarsinnaatitaappalluunniit. Taamaalilluni kaajallaasitaq Inatsisartullu inatsisaat imminnut assortuupput, tassami taakkunani tamani oqaatigineqarmat soraarnerussutisiat pineqartut tamarmik ilanngaavigineqassasut. Kaajallaasitami aamma Inatsisartut inatsisaanni ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat imminnut assortuunnerat nalunaarummi § 12, imm. 3-kkut aqqinneqarpoq, taamaalilluni borgmesterip soraarnerussutisiaannit aatsaat ilanngaassisoqassalluni, pineqartup soraarnerussutisiatut pisinnaatitaaffiinit allanit taamatut ilanngaassisoqassanngippat.

Oqaatigineqassaaq nalunaarutissamut missingiut nalunaarutip atortussanngorlugu aalajangersarneqannginnerani tusarniaatigalugu KANUKOKA-mut Sulisoqarnermullu Pisortaarfimmu nassiunneqarsimammat.

NNTPAN-ip naliliinera unaavoq nalunaarut qulaani oqaatigineqartut tunngavigalugit malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaanissaannut pisariaqarneratut annertutigisumik tunngavissaliisuusoq, matumani ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat nalunaarummi 1997-imeersuni aalajangersarneqarsimasut ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Oqaatigineqassaaq kommuninik aqutsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 22-mi, 18. november 2010-meersumi § 67, imm. 1 Inatsisartut inatsisaanni 1994-imeersumi § 37, imm. 1-imut ataneqarluni borgmesterit soraarnerussutisiaat pillugit malittarisassanik nutaanik, matumani ataatsimut ilanngaassisarneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, Naalakkersuisut aqutsinik-kut aalajangersaasinnaaneranunt tamatuma pissuseqataanik inatsisikkut tunngavissamik imaqartutut isigineqartariaqartoq.

Aamma oqaatigineqassaaq borgmesterit soraarnerussutisiaannit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat Danmarkimi atuuttut nalunaarummi (Danmarkimi) inatsit tassunnga atuumassuteqartoq tunngavigalugu aamma aalajangersarneqarsimammata.

3. Nalunaarut suli atuuttuunersoq pillugu apeqqut

Kommunalbestyrelsit il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 28. oktober 1993-imeersoq kommuninik aqutsineq pillugu inatsisikkut nr. 14-ikkut, 5. december 2008-meersukku atorunnaarsinneqarpoq.

Inatsisartut inatsisaanni nr. 14-imi, 5. december 2008-meersuni § 66, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq borgmesterit aningaasarsiaat, soraarnerussutisiaat tunuarnerusiutisiaallu pillugit malittarisassat Naalakkersuisut aalajangersassagaat. Aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatini oqaatigineqarpoq aalajangersakkap taassuma inatsimmi atuuttumi § 37 assigigaa. Aammattaaq takuneqarsinnaavoq kommunini qinikkat aningaasarsiaat pillugit malittarisassat ataatsimut allanngortinneqarnissaat siunertaasoq.

Inatsisartut inatsisaanni 2008-meersumi § 72, imm. 4-mit erserpoq nalunaarutit kommunalbestyrelsit nunaqarfinnilu aqutsisut il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat manna tikillugu atuuttoq tunngavigalugu aalajangersarneqarsimasut aalajangersakkatigut Inatsisartut inatsisaat 2008-

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

meersoq tunngavigalugu aalajangersarneqarsimasutigut allanngortinneqarnissamik atorunnaarsinneqarnissamilluunniit tungaanut atuutissasut.

§ 72, imm. 4 pillugu oqaaseqaatini oqaatigineqarpoq Inatsisartut inatsisaat taanna tunngavigalugu nalunaarutininik nutaanik piffissap sivikitsup ingerlanerani suliarinninnissartik Naalakkersuisut naatsorsuutigigaat, siunnersuutigaluguli nalunaarutit massakkut atuuttut taarserneqarnissamik atorunnaarsinneqarnissamilluunniit tungaanut atuutissasut.

Nalunaarutit atuuttut, matumani borgmesterit qinigaajunnaarnersiutaat soraarnerussutisiaallu aamma taakkua aappaasa meeraasalu taakkuninnga pissarsisinnaaneri pillugit nalunaarut nr. 23, 12. september 1997-imeersoq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, § 72, imm. 4-mi tamatumunga peqatigitillugu taagorneqarput. Nalunaarut taanna tamatuma kingornatigut nalunaarummit nutaamit taarserneqarsimananiluunniit atorunnaarsinneqarsimangilaq.

Kommunik aqutsineq pillugu inatsit nr. 14, 5. december 2008-meersoq kommunik aqutsineq pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 22-kkut, 18. november 2010-meersukkut atorunnaarsinneqarpoq.

Inatsisartut inatsisaanni 2010-meersumi § 73, imm. 3-kkut aalajangersarneqarpoq nalunaarutit kommunik aqutsineq pillugu Inatsisartut inatsisaat atuuttoq tunngavigalugu aalajangersarneqarsimasut aalajangersakkanit Inatsisartut inatsisaat taanna tunngavigalugu aalajangersarneqartunit allanngortinneqarnissamik taarserneqarnissamilluunniit tungaanut atuutissasut.

§ 73, imm. 3 pillugu oqaaseqaatini oqaatigineqarpoq nalunaarutit kommunik aqutsineq pillugu Inatsisartut inatsisaat atuuttoq tunngavigalugu aalajangersarneqarsimasut aalajangersakkanit Inatsisartut inatsisaat taanna tunngavigalugu aalajangersarneqartunit allanngortinneqarnissamik taarserneqarnissamilluunniit tungaanut atuutissasut.

Oqaatigineqartariaqarpoq § 73, imm. 3-p oqaasertaligaanerata, pisumi matumani, nalunaarutip nr. 23-p, 12. september 1997-imeersup suli ilumut atuutiinnarnera nalornissutigineqalersissinnaagaa.

Taamaalilluni nalunaarut taanna inatsit Inatsisartut inatsisaata 2010-meersup akuerineqarnera sioqqullugu atuuttoq tunngaviginagu aalajangersarneqarsimavoq, inatsilli kommunik aqutsineq pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 14-p, 5. december 2008-meersup akuerineqarnera sioqqullugu atuuttoq tunngavigalugu aalajangersarneqarsimalluni, tassa imaappoq kommunalbestyrelsit nunaqarfinnilu aqutsisut il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 3. november 1994-meersoq siusinnerusukkut (inatsit 2008-meersoq sioqqullugu) atuuttoq tunngavigalugu. Inatsisartut inatsisaanni 2010-meersumi § 73, imm. 3-p oqaasertalersorneqarnerani pissuseq taanna isiginiarneqarsimasariaqarunaraluarpoq, taamaalilluni toqqaannartumik takuneqarsinnaalersilugu aamma nalunaarutit inatsit atuuttoq inatsilluunniit siusinnerusukkut atuuttoq (kommunalbestyrelsit nunaqarfinnillu aqutsisut il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 3. november 1994-imeersoq) tunngavigalugit aalajangersarneqarsimasut nalunaarummit nutaamit taarserneqarnissamik atorunnaarsinneqarnissamilluunniit tungaanut atuutissasut.

Inatsisiliornerup ingerlasimanera Ombudsmandillu saaffiginnissutaa tunngavigalugit borgmesterit soraarnerussutisiaat tunuarnersiutisiaallu pillugit malittarisassanik misissuineq NNT-

PAN-p aallartippaa, malittarisassanik allangortiterineq pillugu apeqquutip Naalakkersuisunut saqqummiunneqarnissaa siunertaralugu.

NNTPAN-ip naggasiutitut eqqortussarlu anguniarlugu oqaatigissavaa nalunaarut nr. 23, 12. september 1997-imeersoq Aningaasaqarnermut Pisortaqarfimmit aalajangersarneqarani taamani Naalakkersuisut Allattoqarfianni Nunamut Namminermt Tunngasunut Immikkoortor-taqarfiusumit aalajangersarneqarsimammat, Naalakkersuisut siumut akuersissuteqareernerisigut.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

“1. Borgmesteritut soraarnerussutisianit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassanik aalajangersaanermi inatsisikkut tunngavissaqarnissamik piumasagaat

Borgmesterit qinigaajunnaarnersiutaat soraarnerussutisiaallu aamma taakkua aappaasa meeraasalu taakkuninnga pissarsisinnaaneri pillugit nalunaarutik-kut nr. 23-kkut, 12. september 1997-imeersukkut Kalaallillu Nunaanni Kommuni-nik Nakkutilliisoqarfiup kommunalbestyrelsit siulittaasuisa (borgmesterit) tunuartut soraarnerussutisiaat pillugit kaajallaasitaatigut 21. november 1988-imeersukkut siusinnerusukkut atuuttukkut Naalakkersuisut aalajangersaasi-mapput borgmesterit soraarnerussutisiaat tjenestemandit soraarnerussutisiaa-sa naatsorsorneqartarnerattut aaqqiivigineqartarnerattullu naatsorsorneqar-lutillu aaqqiivigineqartassasut. Nalunaarut tamatumunnga malittarisassamik imaattumik imaqarpoq, tassalu soraarnerussutisiat ikilineqartassasut, borg-mesteri soraarninngortoq oqartussani atorfimmit allamit akissarsiaqarsinnaa-titaappat, aningaasarsiaqarsinnaatitaappat soraarnerussutisiaqarsinnaati-taappalluunniit.

Taamaalillutik nalunaarummi malittarisassani pineqartoq tassaavoq borgme-sterip soraarnerussutisiai ikilineqassasut, borgmesteri soraarninngortoq pi-sortani atorfeqartitaanermi isertitaqartarpat, matumani soraarnerussutisiat ilanngullugit eqqarsaatigalugit, isertitat pineqartut inuup pineqartup kommu-nalbestyrelsimut nunaqarfinniluunniit aqutsisunut ilaasortaaneramik aallaa-veqanngikkaluarpataluunniit.

Uanga paasinninnera unaavoq borgmesterip soraarnerussutisiaanit pisortanit allatigut isertitaqartoqartillugu ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu taamaat-tunik malittarisassaqaassappat tamanna inatsisikkut immikkut tunngavissaqar-nissamik piumasagaateqarfiusariaqartoq, ataatsimut ilanngaassineq pissasoq tjenestemandit soraarnerussutisiaat pillugit malittarisassani aalajangersarne-qarsimanngippat.

2. Kalaallit Nunaanni ataatsimut ilanngaasiisarneq pillugu malittarisassanut inatsisikkut tunngavigisaaq

A. *Kommunik aqutsineq pillugu inatsimmi tunngavissaqarnissamik apeq-qut*

Suliassaqarfimmi tassani malittarisassat kingullertut aalajangersarneqartut, tassalu borgmesterit qinigaajunnaarnerisutaat soraarnerussutisiaallu aamma taakkua aappaasa meeraasalu taakkuninnga pissarsisinnaaneri pillugit nalunaarummi nr. 23-mi, 12. september 1997-imeersumi malittarisassat, kingullertut aalajangersarneqartut kommunalbestyrelsit, nunaqarfinni aqutsisut il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 20-mi, 3. november 1994-imeersumi § 37, imm. 1 imaattunik oqaasertaqartoq innersuussutigalugu aalajangersarneqarsimapput:

“Borgmesterip akissarsiaqartinneqarnissaa, soraarnerussutisiaqartinneqarnissaa tunua-reernerminilu akissarsiaqartinneqarallarnissaa pillugit malittarisassat Naalackersuisunit aalajangersarneqassapput.”

Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaanit 30. november 2011-meersumit aamma ersertutut inatsisissatut siunnersuummi § 37 pillugu oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq aalajangersakkakut tassuuna siunertaasoq aqutsineq pillugu inatsisip taassuma atuutileraneranut atatillugu kommunini qinik-kat akissarsiaqartitaanerannut malittarisassat tamarmik ataatsimut nutarterneqarnissaat, “taamaalillunilu soraarninngornermi suliunnaarnermilu akissarsiasat pillugit malittarisassat ullutsinnut naleqquttut atulersinneqassasut, taakkulu qulakkiissagaat borgmesterit tunuartut tamarmik soraarninnguler-nermik nalinginnaasumilluunniit suliffeqalernissamik tungaanut naamma-ginartumik ikaarsaariarfeqarnissaat”.

Tamatuma saniatigut oqaaseqaatinit erserpoq § 37, imm. 1-imi aalajangersak-kap kommunalbestyrelsit, bygderådit il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 19-imi, 28. november 1985-imeersumi, Inatsisartut inatsisaatigut nr. 5-ikkut, 14. maj 1990-imeersukkut aamma Inatsisartut inatsisaatigut nr. 19-ikkut, 23. oktober 1990-imeersukkut allannguuteqartinneqarsimasumi § 29, imm. 1 aamma imm. 3 taarserai.

Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaani aamma issuarneqartutut inatsisissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatinit nalinginnaasunit erserpoq:

“Kommunini aaqqissuussinerit pisariunnginnerulernissaat iluarsaaqqinnermik suliaqarnerup siunertaasa pingaarnert ilagimmassuk periarfissaqarfiisigut siunertarineqarpoq inatsit immikkuullarissunik annikinnerusunik imaqassasoq aammalu tunngaviusumik malittarisassat kiisalu sinaakkusersuinikkut malittarisassat kisiisa imarissagai, allaffissornikkullu inatsisitigut maleruaqqusaliorneq Naalakkersuisunut tunniunneqassasoq.”

Aqutsineq pillugu inatsit siusinnerusukkut atuuttoq, tassalu kommunalbestyrelsit, bygderådit il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 19, 28. november 1985-imeersoq, Inatsisartut inatsisaatigut nr. 5-ikkut, 14. maj 1990-imeersukkut aamma Inatsisartut inatsisaatigut nr. 19-ikkut, 23. oktober 1990-imeersukkut allannguuteqartinneqarsimasoq § 29-mi aalajangersakkamik imaattumik imaqarpoq:

“§ 29. Borgmesterit suliasat suliarinerannut kommunalbestyrelsip erseqqinnerusumik aalajangiineratigut aningaasarsiaqartitsisoqarsinnaavoq kommunit nakkutilliisoqarfiata najoqqutassatut aalajangigai naapertorlugit.

Imm. 2. Kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaavoq siullertut aappaatulluunniit viceborgmesteriusoq borgmesterip pisinnaanginnerani kingoraartaanermut aningaasarsiaqartinneqassasoq kommunit nakkutilliisoqarfiata najoqqutassatut aalajangigai naapertorlugit. Aningaasarsiarititassat amerlassusilerneqassapput suliat annertussusiat kingoraartaanerullu sivisussusia naatsorsuutigalugit.

Imm. 3. Kommunit nakkutilliisoqarfiat borgmesterit tunuareernerminni ilaasortaajunnaarnerisqarsinnaaneri soraarnerussutisiaqarnissaallu pillugit aalajangersaassaaq.”

Inatsisissatut siunnersuummi § 29 pillugu oqaaseqaatit imaattut ilaapput:

“Borgmesterit aningaasarsiaat, borgmesterit tulliisa atuunnerminni aningaasarsiaat kiisalu borgmesterit tunuartut tunuarnersiutaat soraarnerussutisiaallu pillugit aalajangersakkat periaaseq atuuttoq naapertorlugu allanngortinneqarput.” (*Atorfeqarfimmi nutsigaavoq*)

Nakkutilliisoqarfiup qulaani oqaatigineqartutut borgmesterit soraarnerussutisianiit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat nalunaarummi 1997-imeersumi kingusinnerusukkut aalajangersarneqartut assingi kaajallaasitakkut 21. november 1988-imeersukkut aalajangersarpai.

Inatsisartut inatsisaanni 1985-imeersumi § 29-p Kalaallit Nunaanni kommunalbestyrelsit aamma bygderådit il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 2-mi, 14. maj 1979-imeersumi aalajangersagaq una allanngortippaa:

“§ 29. Kommunalbestyrelsimut siulittaasutut suliap isumagineqarnera pillugu kommunalbestyrelsip erseqqinnerusumik aalajangiinera malillugu akissarsiat tunniunneqarsinnaapput tilsynsrådimit akuerineqartussat.

Imm. 2. Pissutsit pisariaqartippassuk tilsynsrådip akuersineratigut kommunalbestyrelsip akuersissutigisinnaavaa siulittaasup pisinnaanginnerani sulineq pillugu siulittaasup tul-

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

lii akissarsiaqartikkumallugit. Akissarsiat angissusissaat aalajangerneqassapput pingaartumik suliassat annertussuseqarnerat siulittaasullu peqannginnerata sivisussusia tunngavigalugu.

Imm. 3. Tilsynsrådi aalajangersakkanik aalajangiisinnaavoq siulittaasunut tunuarsimasunut pisartagassat soraarnerussutisiassallu tunniunneqarnissaat pillugu.”

Inatsisissatut siunnersuummi 1979-imeersumi aalajangersagaq issuarneqartoq imaattunik oqaaseqaatitaqarpoq:

“§ 29: Kommunalbestyrelsip siulittaasuut akissarsiassat Kalaallit Nunaanni borgmesterit akissarsiaat pillugit kommunalbestyrelsinut tamanut allakkat kaajallaasitat malillugit tunniunneqartaannarallassapput, tak. Nalunaarutit, serie C-1, afsnit 16, gruppe 2, lb. nr. 4, akissarsiat annerpaaffissaat tassani taaneqarsimalluni. Akissarsiat kommunip qanoq inuttussusia tunngavigalugu assigiinngiaartuupput. Akissarsiat annerpaaffissaata taaneqarsimanera isumaqarpoq kommunit ataasiakkaat akissarsiassanik minnerusunik aalajangiisinnaatitaasut.”

Inatsisissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatinik nalinginnaasunit aammataaq makku erserput:

“Hjemmestyreqalernissamik kommissionip siunnersuutaa naapertorlugu Kalaallit Nunaanni namminermi aqutsineq 1. maj 1979 hjemmestyrimut nuunneqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Kommunalbestyrelsit bygdebestyrelsillu il.il. pillugit inatsisissatut siunnersuut matuma siuliiniittoq suliassaqrifiup tamatumu nuunneqarnissaanut tunngassuteqarpoq. Kalaallit Nunaanni kommunalbestyrelsit maannamut sulineranni inatsit najoqqutaasoq tassaavoq Kalaallit Nunaata landsrådia kommunalbestyrelsillu il.il. pillugit inatsit 22. december 1966-imeersoq, kingusinnerusukkut allannguutilik. Inatsisissatut siunnersuutikkut siunertarineqartoq pingaarneq tassaavoq hjemmestyreqalerpat naalagaaffimmut tunngassuteqarneq allannguuteqarpat tamanna naapertorlugu kommunalbestyrelsit sulisaasiata allannguutissai malittarisassaqtinniarlugit. Taamaattumillu allannguutissatut siunnersuutigineqartut pingaarnerusutigit tassaapput kommunalbestyrelsit sulinerata nakkutigineqarneranut pisortanillu qullernit aqunneqarnerannut tunngasut. Taakkua saniatigit arlalitsigit pisariaqarsimavoq malittarisassat arlallit ineriartormut naleqqussarlugit nutarterneqarnissaat.”

Kalaallit Nunaata Landsrådia kommunalbestyrelsillu il.il. pillugit inatsit pillugu nalunaarutikkut nr. 76-ikkut, 20. februar 1976-imeersuklut kingullermik oqaasertalersorneqarsimasoq borgmesterit tunuartut soraarnerussutisiaat pillugit malittarisassanik imaqanngilaq.

Malugaara Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini manna oqaatigigaa, tassalu Kalaallit Nunaanni ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat aqutsinikkut aalajangersarneqartut Danmarkimi suliassaqrifimmi tassani malittarisassat isumassarsiorfigalugit suliarineqarsimasut.

Tamanna aallaavigalugu oqaatigaara Kalaallit Nunaanni malittarisassani 1. januar 2009-p tungaanut atuussimasuni manna takuneqarsinnaanngitsoq, tassalu Naalakkersuisut borgmesterit soraarnerussutisiaannit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassanik borgmesterit qinigaajunnaarnerisutaat soraarnerussutisiaallu aamma taakkua aappaasa meeraasalu taakkuninnga pissarsisinnaaneri pillugit nalunaarummit nr. 23-mit, 12. september 1997-imeersumit ersertunik aalajangersaanissaannut Inatsisartut piginnaatissimagaat.

Tamatuma kingornatigut apequtaalerpoq malittarisassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisunut piginnaatitsissut taanna kommunalbestyrelsit, nunaqarfinni aqutsisut il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 20-mi, 3. november 1994-imeersumi tunngavigineqartutut allanngortitsineq ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassanut inatsisikkut tunngaviusinnaanersoq.

Inatsisartut “pingaarnertut aalajangersakkanik sinaakkutaasutullu aalajangersakkanik” aalajangersaanissaannik inatsisip siunertaani oqaatigineqartut “allaffissornikkullu inatsisitigut malittarisassaliorneq” Naalakkersuisunut tunniunneqassasoq oqarnermik ilaqarluni uanga paasinninnera malillugu – borgmesterit soraarnerussutisiaat eqqarsaatigalugit – imatut paasineqartariaqarpoq borgmesterit soraarnerussutisiassaannik naatsorsuisarneq pillugu malittarisassanik borgmesteritullu soraarnerussutisiaqassagaanni piumasaqaatinik Inatsisartut inatsisaanni malittarisassat tunngavigalugit aalajangersarneqartunik aalajangersaaneq Naalakkersuisunut isumagisassanngortinneqarsimasoq.

Isumaqarpungali borgmesterit soraarnerussutisiaannik piumasaqaatit kommunalbestyrelsit, nunaqarfinni aqutsisut il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaannut atuumassuteqanngitsut tunngavigalugit assigiinngisitaartunngortitsinissamut tunngaviup ilanngunneqarnissaanut naammattunik tunngavissaqanngitsoq, matumani borgmesteri soraarninngortoq atorfinnit allanit Inatsisartut inatsisaanni pineqartunut ilaatinneqanngitsunit soraarnerussutisiaqarnersoq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

B. Tjenestemandit soraarnerussutisiaat pillugit malittarisassanut tunngasut pillugit apeqqut

Borgmesterit soraarnerussutisiaannit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu Kalaallit Nunaanni malittarisassat tjenestemandit soraarnerussutisiaat pillugit

malittarisassat nassatarisaannik aalajangersarneqarsimanersut takuneqarsinnaanngilaq.

Kalaallit Nunaanni borgmesterit tunuartut soraarnerussutisiaassa at malittarisassat Kalaallit Nunaanni tjenestemandinut atuuttut tunngavigalugit naatsorsorneqartarlutillu aaqqiivigineqartarput, tak. borgmesterit qinigaajunnaarneriutaat soraarnerussutisiaallu aamma taakkua aappaasa meeraasalu taak-kuninnga pissarsisinnaanerat pillugit nalunaarummi nr. 23-mi, 12. september 1997-imeersumi § 6. Kalaallit Nunaanni tjenestemandit Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu tjenestemandit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 55, imm. 1 tunngavigalugu malittarisassat naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni tjenestemandinut sukkulluunniit atuuttut tunngavigalugit soraarnerussutisiaqarsinnaatitaapput. Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni tjenestemandiisa soraarnerussutisiaat pillugit inatsimmik nalunaarut nr. 661, 12. august 1993-imeersoq tjenestemanditut soraarnerussutisianit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassanik imaqanngilaq.

Tulliullugu oqaatigaara Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini manna innersuussutigisimagaa, tassalu Kalaallit Nunaanni Landsrådimut, Kalaallit Nunaanni Inatsisartunut aamma Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisunut siusinnerusukkut ilaasortaasimasut soraarnerussutisiaat pillugit malittarisassat ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassanik nalunaarutitut ilusilerlugit borgmesterinut aalajangersarneqarsimasut pissuseqataannik imaqartut.

Uanga paasinninnera unaavoq malittarisassat taakku imminnut assersuunneqarsinnaanngitsut, tassami ilaatigut soraarnerussutisiaat pillugit malittarisassat, matumani Kalaallit Nunaanni Landsrådimut, Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat inatsisiliornermi pissaanermik tigungminnittunit aalajangersarneqarsimammata, ilaatigullu kommunit Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussaasut ilaginngimmatigit, taamaattumillu inatsisiliorneq Namminersorlutik Oqartussat aaqqissuussaanerannut tunngassuteqartoq pissutsinut kommuninut inatsisikkut aalajangersarneqartussanut taamatut atorneqarsinnaanani.

Inatsisartunut Naalakkersuisunullu il.il. siusinnerusukkut ilaasortaasimasut soraarnerussutisiaannit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat piareersarlugit suliani malittarisassat taakku tjenestemandit soraarnerussutisiaat pillugit malittarisassat nassatarigaat aammattaaq takuneqarsinnaanngilaq, taamatuttaarlu malittarisassat taakku borgmesterit soraarnerussutisiaan-

nit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassanik aallaaveqassasut takuneqarsinnaanani.

Naalackersuisoqarfik tusarniaanermut akissummini 30. november 2011-meersumi naliliivoq borgmesterit soraarnerussutisiaannit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu Kalaallit Nunaanni malittarisassat suliarineqarneranni Danmarkimi suliassaqarfimmi tassani malittarisassat isumassarsiorfigineqarsimagunartut.

Apeqqut taanna pillugu oqaatigaara borgmesterit soraarnerussutisiaannit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu Danmarkimi malittarisassat borgmesterit soraarninngortarnerat pillugu illoqarfittut anginerusutut kommunini aqutsineq pillugu ileqqoreqqusat allanngortinneqarnerat pillugu kaajallaasitatut allakkatigut 9530-mik normoqartutigut, 13. marts 1970-meersutigut aalajangersarneqarsimasoq.

Kaajallaasitatut allakkani § 4-mi imaattunik allassimasoqarpoq:

“Isumaginninnermi pensionisiaqartitsineq pillugu inatsisit tunngavigalugit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat tjenestemandit soraarnerussutisiaat pillugit inatsimmi kapitali 9-mi malittarisassat soraarnerussutisianut aalajangersakkani ukunani pineqartunut ilaatinneqartuni aamma taamatut atorineqassapput.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Ataatsimut ilanngaassisarnerup tunuliaqutaa kaajallaasitatut allakkanut aallaqaasiussami imatut oqaatigineqarpoq:

“Folkepensionit pillugit inatsisip allanngortinneqarnera pillugu inatsisikkut nr. 351-ikkut, 18. juni 1969-imeersukkut aamma inuit naalagaaffimmit kommunimilluunniit soraarnerussutisiaqartut isertitaqqortussuseq tunngaviginagu folkepensioninik tamakkiisunik pisartagaqarnissamat periarfissaat ammaanneqarpoq, taamaattorli 1. juli 1969 sioqqullugu inatsit, ileqqoreqqusaq il.il. atuuttut tunngavigalugit pensionisiaqartitsisarneq ilanngunnagu. Naalagaaffimmi tjenestemandit 1. juli 1969 sioqqullugu aalajangersakkat atuuttut tunngavigalugit soraarnerussutisiaqartut eqqarsaatigalugit inatsisikkut 12. marts 1970-imeersukkut soraarnerussutisiaat pillugit malittarisassat allannguutaat aalajangersimasut aalajangersarneqarsimapput, matumani pingaartumik ataatsimut ilanngaassisarnerup tjenestemandit soraarnerussutisiaat pillugit inatsimmi nutaami inunnut pineqartunut atuuttut pissuseqataannik atulersinneqarnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu. Tamatuma kingornatigut naalagaaffimmi tjenestemandit 1. juli 1969 sioqqullugu soraarninngorsimasut folkepensioninik isertitaqqortussuseq tunngaviginagu naatsorsorneqartumik aamma pisinnaatitaalerp, taamatuttaarlu soraarnerussutisiaqartut taamaattut isumaginninnermi pisartakkanik isertitaqqortussuseq tunngavigalugu tunniunneqartartunik malittarisassat nalinginnaasut atuuttut tunngavigalugit pisinnaalerlutik.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Inuit borgmesteritut soraarnerussutisiaat pillugit aqutsinermi ileqqoreqqusami aalajangersakkat tunngavigalugit soraarnerussutisiaqartut taamatut pisinnaatitaaffeqalersinniarlugit “Den danske Købstadsforening” aamma peqatigiiffik “Bymæssige Kommuner” isumaqatigi-inniuteqarfigereerlugit inassuteqaatigineqassaaq borgmesterit soraarnerussutisiaat pillugit malittarisassani ataani taaneqartutut ilanngussisoqarnissaa kommunalbestyrelsit akuerissagaat.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Danmarkimi kommuninik aqutsineq pillugu inatsimmi taamani atuuttumi, inatsimmi nr. 223-mi, 31. maj 1968-imeersumi, inatsisikkut nr. 219-ikkut, 4. juni 1969-imeersukkut allanngortinneqartumi, § 35-kkut aalajangersarneqarpoq borgmesterit soraarnerussutisiaqarnerat pillugu malittarisassat kommunit aqutsineq pillugu ileqqoreqqusaminni ilanngunnissaat kommunit namminneq isumagissagaat.

Kommuninik aqutsineq pillugu inatsisit allanngortinneqarnerat pillugu inatsimmi nr. 210-mi, 16. maj 1984-imeersumi § 34-kkut aalajangersarneqarpoq Danmarkimi kommunit borgmesteritik nalunaarummi malittarisassat nunamut namminermut tunngasunut ministerimut aalajangersarneqartut naapertorlugit pinngitsooratik soraarnerussutisiaqartissagaat.

Qulaani taaneqartunit erserpoq borgmesterit soraarnerussutisiaannit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat matuma nassatarisaanik atulersinneqarsimasut, tassalu borgmesterit pensionisiaasa tjenestemandit pensionisiaat pillugit malittarisassat aallaavigalugit naatsorsorneqartalernerat, tak. tjenestemandit pensionisiaat pillugit inatsit nr. 292, 18. juni 1969-imeersoq, taannalu kapitali 9-mi tjenestemanditut soraarnerussutisiaqartut folkepensionit pillugit inatsisip allanngortinneqarnera pillugu inatsisikkut nr. 351-ikkut, 18. juni 1969-imeersukkut isertitaqqortussuseq tunngavigalugu naatsorsorneqartunik folkepensionisiaqalersinnaatitaalernerannut atatillugu ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassanik imaqarpoq.

Danmarkimi borgmesterit soraarnerussutisiaannit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat inatsisikkut sumik tunngaveqarsimanerannik apeqqut eqqarsaatigalugu oqaatigaara borgmesterit soraarnerussutisiaat pillugit malittarisassat kommuninik aqutsineq pillugit inatsisit allanngortinneqarnerat pillugu inatsisip nr. 210-p, 16. maj 1984-imeersup 1. juli 1984-imi atortuulernerata tungaanut kommunit aqutsineq pillugu ileqqoreqqusaanni ilanngunneqartartussaasimasut. Illoqarfittut anginerusutut kommunini aqutsineq pillugu ileqqoreqqusat allanngortinneqarnerat pillugu kaajallaasitatut allakkani 9530-mik normoqartuni, 13. marts 1970-imeersuni qulaani taaneqartuni borgmesterit soraarnerussutisiaqartinneqarnerat ataatsimullu ilanngaassisarneq

pillugu malittarisassat Danmarkimi kommuninut tunaartarisassatut aalajangersarneqarsimapput.

Taamaalilluni borgmesteritut soraarnerussutisiaqarneq borgmesterinut pisinnaatitaaffiusimannilaq, kommunalbestyrelsilli akuersissuteqarneranik tunngaveqarsimalluni.

Aammattaaq pineqartoq tassaavoq Folketingimut Danmarkimi kommuninik aqutsineq pillugu inatsisit 1984-imi allanngortinneqarnerisigut malugeqquneqarsimasoq ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat tunaartarisassatut pigineqartut nalunaarutitut ilusiliinikkut ingerlateqqinniarneqartut.

Uanga ataatsimut isiginnillunga paasinninnera unaavoq borgmesterit qini-gaajunnaarnerisiutaat soraarnerussutisiaallu aamma taakkua aappaasa meeraasalu taakkuninnga pissarsisinnaaneri pillugit nalunaarut nr. 23, 12. september 1997-imeersoq borgmesterit soraarnerussutisiaannit ataatsimut ilanngaassisarneq pillugu malittarisassat eqqarsaatigalugit inatsisikkut pisariarneratut tunngavissaqanngitsaq.

Taamaalilluni tamatumunnga peqatigitillugu uanga paasinninnera unaavoq Kalaallit Nunaanni borgmesterit soraarnerussutisiaannit borgmesterit qini-gaajunnaarnerisiutisiaat soraarnerussutisiaallu aamma taakkua aappaasa meeraasalu taakkuninnga pisinnaaneri pillugit nalunaarummi nr. 23-mi, 12. september 1997-imeersumi aalajangersarneqartutut annertutigisumik ataatsimut ilanngaassisoqartassanera pillugu apeqquq siullertut inatsisiliornermik pissaanermik tigumminnittunit aalajangiivigineqartariaqartoq.

3. Kommunit aqunneqarnerat pillugu inatsimmi nr. 14-imi, 5. december 2008-meersumi inatsisikkut kingusinnerusukkut tunngavissaq pillugu apeqquq

Kommunit aqunneqarnerat pillugu inatsit nr. 14, 5. december 2008-meersoq atortuulersitsineq ikaarsaariarnerlu pillugit malittarisassanik imaattunik ima-qarpoq:

“§ 72. Inatsisartut inatsisaat atortuulerpoq ulloq 1. januar 2009.

Imm. 2. Ilutigitillugu atorunnaarsinneqarpoq Inatsisartut kommunalbestyrelsit aamma nunaqarfinni aqutsisut il. il. pillugit inatsisaat nr. 20, 3. november 1994-imeersoq.

Imm. 3. (...)

Imm. 4. Nalunaarutit maannamut atuuttut inatsisartut inatsisaat naapertorlugit suliarineqarsimasut kommunalbestyrelsit aamma nunaqarfinni aqutsisut il.il. pillugit, atuutiinnas-

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

sapput, aalajangersakkat uani inatsimmiittut naapertorlugit allanngortinneqarlutilluunniit atorunnaarsinneqarnissami tungaannut.”

Aalajangersakkami tassani § 4 pillugu oqaaseqaatit imaattut inatsisissaq pillugu oqaaseqaatini ilanngunneqarsimapput:

“Naalakkersuisut naatsorsuutigaat piffissami qanittumi Inatsisartut inatsisaata matuma kingunerisaanik nutaanik nalunaarusiortoqassasoq, kisiannili nalunaarutit maannamut atuuttut atuutsinneqarallassasut nutaanik taarserneqarnissaasa atorunnaarsinneqarnissaa saluunniit tungaanut.

Nalunaarutit maannamut atuuttuusut tassaapput:

- 1) *Kommunit missingersuusiortarnerat, naatsorsuutaat, kukkunersiorneqartarnerat aamma karsii naatsorsuuseriveqarnerallu pillugit nalunaarut nr. 29, 18. september 1995-imeersoq*
- 2) *Borgmesterit utoqqalillutik tunuartarnerini qinigaajunnaareeraluarlutillu taakku aappaasa qitornaasalu pensionisiassaas pillugit nalunaarut nr. 23 12. september 1997-imeersoq.*
- 3) *Kommunini il. il. Namminersornerullutik Oqartussat suliaasaqarfiini kukkunersuisarnerit pillugit nalunaarut nr. 14 23. august 1999-imeersoq.*
- 4) *Kommunalbestyrelsinut nunaqarfinnilu aqutsisunut il. il., borgmesterinut taakkulu tuliiunut akissarsiaqartitsinerit pillugit nalunaarut nr. 35 5. oktober 2001-imeersoq.”*

Uanga paasinninnera unaavoq ikaarsaariarnermi aalajangersagaq issuarneqartoq aqutsinermi maleruaqqusanik inatsit manna tikillugu atuuttoq tunngavigalugu atuinnaartitsisoq matuminnga tunngaveqartariaqartoq, tassalu aqutsinermi maleruaqqusat atortiinnarneqartut tassaasut pisariaqarneratut tunngavissaqarluni aalajangersarneqarsimasut.

Taamaattumik nalunaarutip kommuninik aqutsineq pillugu inatsisip 2008-mi allanngortinneqarneratigut atortuinnartinneqartoq borgmesterit qinigaajunnaarneriutaat soraarnerussutisiaallu aamma taakkua aappaasa meeraasalu taakkuninnga pissarsisinaaneri pillugit nalunaarutip nr. 23-p, 12. september 1987-imeersup inatsisikkut tunngavigisaanik naliliiviginninninni sunniuteqartissinnaanngilara.

4. *Aqutsineq pillugu inatsisip nutaap 2010-mi atortuulerneru*

Kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 22, 18. november 2010-meersoq atortuulersitsineq ikaarsaariarnerlu pillugit malittarisassanik imaattunik imaqarpoq:

“§ 73. Inatsisartut inatsisaat atortuulerpoq ulloq 1. januar 2011.

Imm. 2. Peqatigisaanik kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 14, 5. december 2008-meersoq atorunnaarsinneqarpoq.

Imm. 3. Nalunaarutit kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaannik atuutuni tunngaveqartut atuutiinnassapput matumani inatsimmi allangortinneqarnissamik imaluunniit atorunnaarsinneqarnissamik tungaannut.”

Inatsisip taassuma aqutsinikkut maleruaqqusat aqutsineq pillugu inatsit 1994-meersoq inatsisillu pisoqaanerusut tunngavigalugit aalajangersarneqarsimasut atortuunnartinnngimmagit uanga paasinninnera – inatsisikkut tunngavigisaq pillugu apeqqut aalajangiisuutinnagu – unaavoq borgmesterit qinigaajunnaarneriutaat soraarnerussutisiaallu aamma taakkua aappaasa meeraasalu taakkuninnga pissarsisinnaaneri pillugit nalunaarut nr. 23, 12. september 1997-meersoq qanorluunniit pisoqaralarpat 1. januar 2011 aallarnerfigalugu atortuujunnaarsimasoq.

5. *Naggasiutaasumik oqaaseqaatikka*

Kalaallit Nunaanni Kommuninik Nakkutilliisoqarfiup kaajallaasitaata 21. november 1988-meersup atulerneraniilli Kalaallit Nunaanni borgmesteriusimarnersiutinik ataatsimut ilanngaassisarnerup inatsisikkut naammattumik tunngavissaqarani atuussimanera isiginiarlugu inassuteqaatigaara kukkuneq taanna qanoq iliorluni aaqqinneqassanersoq Naalackersuisoqarfiup isummerfigissagaa, aaqqissuussinerlu taanna ingerlaqqissappat inatsisikkut pisariaqartumik tunngavissap pissarsiarineqarnissaa utaqqimaarneqassasoq.

Tamatumunnga peqatigitillugu Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaat Naalackersuisullu allakkatigut allatigut allakkat ukua assilineqarnerannik ilaqartinneqartutigut pissutsit taamaannerannik Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 11 tunngavigalugu ilisimatippakka.

A suliamik uanga paasinninninnik taamatuttaaq allakkatigut allatigut allakkat ukua assilineqarnerannik ilaqartinneqartutigut ilisimatippara.

Oqaaseqaatima pissutsinut kommuninit ullumikkut aningaasalersorneqartunut tunngasuunera isiginiarlugu KANUKOKA allakkatigut allatigut allakkat ukua assilineqarnerannik ilaqartinneqartutigut aammattaaq ilisimatippara.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Nunamut namminermut tunngasunut Naalackersuisoqarfik ukiumoortumik nalunaaruteqarfiusup naanerani suli tusagaqarfiginngilara.”

5.3.2 Suliami aalajangiiffigineqartumi suliamik suliarinninnissamut pisinnaati-taanermik eqqartuussissuserisumut inatsisinik unioqquitsilluni isumagisassanngortitsineq

Suliffeqarfiup Imminut Pigisup Atuarfittut Umiarsuup M/S "Tûgdlik"-up ulloq unnuarlu paaqqinniffittut sulineranut akuersissutip tunuartinneqarnissaanik aalajangiinerup suliareqqinneqarnissaanik itigartitsinerup tunngavilersorneqarnissaa Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfiup eqqartuussissuserisuminut B-mut isumagisassanngortissimavaa. Naalackersuisoqarfiup eqqartuussissuserisuni tamatumunnga atatillugu qinnuigisimavaa suliami siunisami saaffiginnissutaajumaartussat Naalackersuisoqarfiup eqqartuussissuserisuanut ingerlatittaqqullugit paaqqinniffiup eqqartuussissuserisua A nalunaarfigeqqullugu.

Suliap suliareqqinneqarnissaata itigartitsissutigineqarnissaanik aalajangiineq eqqartuussissuserisup B-p eqqartuussissuserisumut A-mut nalunaarutigisaa paaqqinniffiup Ombudsmandimut naammagittaalliuutigaa.

Suliap aalajangiivigineqarnerata tunngavilersorneqarnissaa malitseqartitsivigineqarnissaanillu Naalackersuisoqarfiup eqqartuussissuserisuminut isumagisassanngortitsisimanagera Ombudsmandip tunngavissaqaanngitsutut isorisariaqartutullu isigaa.

Paaqqinniffiup suliarinneqqittoqarnissaanik qinnuteqaataata 26. april 2011-meersup atuussinnaassuseqartumik aalajangiiffigineqarsimannginnera tamatumaluunniit nalunaarutigineqarsimannginnera isiginiarlugit Ombudsmandip inassuteqaatigaa suliaq Naalackersuisoqarfiup suliareqqissagaa, atuussinnaassuseqartumik aalajangiisoqarnissaa siunertaralugu (j.nr. 2011-109-0002).

Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfik Suliffeqarfimmu Imminut Pigisumut Atuarfittut Umiarsuarmut M/S "Tûgdlik"-mut 21. april 2011-mi allappoq:

""Tûgdlik"-up akuersissutaataanik tunuartsineq

Matumuuna ilisimatitsissutigineqarpoq Naalakkersuisut 20. april 2011-mi aalajangertut "Tûgdlik"-up akuersissutaataa 1. maj 2011-mit atuutilersumik tunuartinneqassasoq.

Tunuartitsineq "Tûgdlik"-mi 2011-mi februarip aallartinnerani misissuinnermut atatillugu tassani pissutsinik paasineqartunik tunngaveqarpoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Eqqartuussissuserisoq A Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfimmut 26. april 2011-mi imatut allappoq:

"Naalakkersuisoqarfiup nalunaarutigaa Naalakkersuisut 20. april 2011-mi aalajangertut "Tûgdlik"-up akuersissutaataa 1. maj 2011-mit atuutilersumik tunuartinneqassasoq.

Oqaatigineqassaaq Naalakkersuisut/Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinerata ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi aalajangiinnermut tunngaviummik piumasqaatit eqqortinngikkai. Aalajangiinerup amigaatai tulluuttuni allaaserineqarput. Tamatuma saniatigut suliap paasissutissartalersorneqarnera annertuutigit amigaateqartoq takuneqarsinnaavoq. Amigaatit pineqartut aalajangiinerup atuussinnaassuseqannginnera nassataraat.

Suliamik paasissutissartalersuineq

Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi aalajangiisuusumik tunngaviuvoq suliaq aalajangiiffigineqannginnermini naammattumik paasissutissartalersorneqarsimassasoq.

Naalakkersuisoqarfik allappoq eqqartuussissuserisup (...)p tusarniaanermut akissutaa paasissutissanik nutaanik saqqummiussisuunngitsaq.

Tamanna paatsuungassutigisorujussuuaara, tassami tusarniaanermut akissutip misissuinnermi paasissutissartalersuineq pillugu isornartorsiutit arlallit saqqummiummagit kiisalu Naalakkersuisoqarfiup suliamik paasissutissartalersuinnerani pissusiviusutigit amigaatinik arlalinnik takutitsisuummat. Naalakkersuisoqarfiup allakkamini 14. februar 2011-meersuni nakkutilliineq pillugu nalunaarusiaani kukkunerit arlallit eqqartuussissuserisup (...)p aamma tikkuarpai, pissutsillu taakku Naalakkersuisoqarfiup misissorsimanerai isummerfigisimaneraaluunniit takuneqarsinnaanani.

Tamanna tunngavigalugu matuma inerniliunneqarnissaa assut qanippoq, tassalu suliamik paasissutissartalersuineq naammassimangitsaq.

Pisortat paasissutissartalersuisarnissaannik tunngavik tassaavoq qularnaveeqqutitut malerua-gassaq, tamatuminnigalu unioqutitsineq aalajangiinerup kukkunermit sunnerneqarsimanissaa-nik taamaattumillu kukkusuunissaanik ilimaginninnermik nassataqarluni.

Tunngavilersuineq isiginiagassanillu oqimaalutaaneq

Aalajangiineq tunngavilersuummik ilaqartinneqartussaavoq. Tunngavilersuut makkuninnga imaqaassaaq:

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Inatsimmi malittarisassanut aalajangiinermi tunngavigineqarsimasunut innersuussut. Aalajangiineq inatsimmi malittarisassanut aalajangiinermut tunngaviusunut innersuussummik imaqanngilaq. Taamaalilluni "Tûgdlik"-up akuersissutaataa tunuartinneqarneranut inatsisikut tunngaviusoq oqaatigineqarsimanngitsaq takuneqarsinnaavoq.

Isiginiagassat (pingaernerit) suut aalajangiinermi pingaartillugit isiginiarneqarsimanersut taakkulu isiginiagassanut allanut sanilliullugit qanoq iliorluni oqimaalutarneqarsimanersut Naalakkersuisoqarfiup oqaatigisimanngilaa. Tamatumani isiginiagassaq pingaartoq tassaavoq nukappiaqqat allamut inissinneqarnissaasa isiginiarneqarnerat. "Tûgdlik" tassaavoq paaqqinniffik, sullitanik oqimaannerpaanik tiguisartaq, nukappiaqqallu angerlartinneqartut taakku inissaanik allanik Naalakkersuisoqarfik pissarsisinnaasimanersaq takuneqarsinnaanani. Taamaalilluni assersuutigalugu meeraq qallunaatut oqalussinnaanngitsaq Danmarkimi paaqqinniffimmut matoqqasumut kalaallinik sulisoqanngitsumut nassiunneqartussaq aamma meeqqat pissusiviusut tunngavigalugit aqquiniinnarmut anisinneqarsimasut eqqarsaatigalugit oqimaalutaasoqarsimasussaagalarpoq, tassalu nukappiaqqat taakkua ilaat hashimik tuniniaanermik inuuniuteqalereersimallutik.

Aalajangiineq pissusiviusut aalajangiinermut tunngasut pillugit paasissutissanik pisariaqarneratut annertutigisumik aammattaq imaqassaaq.

Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinerani taamaattoqanngitsaq takuneqarsinnaavoq. Pissusiviusut pillugit isumaqatigiinngittoqartillugu piviusut Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermut tunngavigisimasani paasissutissiissutigisariaqarpari. Aalajangiineq massakkutut iluseqartillugu Naalakkersuisoqarfiup pissusiviusut assortuussutaasut tunngavigisimanerai sullitama takusinnaanngilaa.

Aalajangiineq

Aalajangiineq sumut tunngasuunersaq aalajangiinermi erseqqissumik takuneqarsinnaanngilaq. Naalakkersuisoqarfik allappoq "Tûgdlik"-up akuersissutaataa tunuartinneqartoq. Oqaaseq akuersissut ataasersiutinnorlugu atorneqarpoq. "Tûgdlik"-lli sisamanik akuersissutaateqarpoq. Taamaattumik tunngaviutinneqartariaqarpoq "Tûgdlik"-up akuersissutaataa ataasiinaq tunuartinneqarsimasooq.

Akuersissutit sisamat taakkua arlaat sorleq tunuartinneqarsimanersaq aalajangiinermi takuneqarsinnaanngilaq.

Atsiorneq

Aalajangiineq atsiorneqarsimanngilaq, taamaattumillu taanna inaarutaasumik aalajangiinerunersaq missingiutaannaanersorluunniit takuneqarsinnaanani.

Naammagittaalliornissamut periarfissamik ilitersuineq imaluunniit eqqartuussivikkoortumik misiliisitsinissamut piffissaliussaq pillugu paasissutissiineq

Aalajangiineq naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu ilitersuineramik imaqartussaaq, aqutsinermi oqartussaasumut naammagittaalliornissamut periarfissaqarpat. Suliap eqqar-

tuussivikkoortumik suliassanngortinneqarnissaanut piffissaliisoqarsimappat piffissaliussa q taanna aalajangiinnermi oqaatigineqartussaavoq.

Naammagittaalliornissamut periarfissaqarnerseq imaluunniit eqqartuussivikkoortumik misilii- sitsinissamut piffissaliussa qarnerseq Naalakkersuisoqarfiup oqaatigisimangilaa.

Pisumut naapertuuttumik iliuuseqarneq

Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineri tunngavimmik ataatsimik aalajangiisuusumik peqar- poq, matumani ingerlatsineri akuersaartumik aalajangiinerit tunuartinneqarneranni pisussa q ilanngullugu eqqarsaatigalugu, tassalu akuliunneq pisumut naapertuuttuussasoq, akuliunnermi- lu iliuuseq sapinngisamik sakkukinnerpaaq atorniarneqassasoq. "Tûgdlik"-up akuersissutaataa- ta tunuartinneqarneranut taartaasinnaasut Naalakkersuisoqarfiup nalilersuiffigisimangikkai takuneqarsinnaavoq.

Naalakkersuisoqarfiup isornartorsiugai "Tûgdlik"-up Qooqquni illuutaanut tunngasuupput. Il- lumut tassunga akuersissut tunuartinneqassanersoq kisiat, "Tûgdlik"-ulli Nuummi inissaatai al- lat pinnagit, Naalakkersuisoqarfiup isumaliutersuutigisimaga takuneqarsinnaavoq, taaneqar- tunillu kingullernik isumaliutersuutiginninneq sakkukinnerpaamik akuliunnermik tunngave- qarnerup pissusissamisoortumik nassatarisimasussaagaluarlugu.

Tamakkua saniatigut "Tûgdlik"-up ileqqoreqqusai Naalakkersuisoqarfiup piumasaqarneratigut allanngortinneqarsimapput, taamaalilluni Naalakkersuisoqarfik siulersuisunut ilaasortassanik marlunnik toqqaasartussanngorlugu. Periarfissaq taanna paaqqinniffimmi pissutsinut sunniute- qarniarluni Naalakkersuisoqarfiup atorsimaneraa aamma takuneqarsinnaanngilaa.

Aalajangiinerup sunniutai

Ingerlatsineq pillugu nalinginnaasumik inatsiseqartitsineri atuuppoq ingerlatsiviup akuer- saartumik aalajangiineranik tunuartsineq naammaginartumik piffissaliilluni pisassasoq, suli- ami illua'tungiusoq aalajangiinnermut naleqqussarnissamut piffissaqarsinnaaqullugu.

Suliami matumani ullunik qulinik piffissaliisoqarsimavoq. Suliap ilungersunarluinnassusia paaqqinniffiullu 30-nik sulisullip matuneqarnerani suliarujussuaq isiginiarlugit isumaqarpunga manna erseqqittoq, tassalu ullunik qulinik piffissaliisimaneq naammangitsoq. Nukap- piaqqanut inissikkuminaatsorujussuarnut paaqqinniffinni inissat 27-t nassaarneqarsinnaasut Naalakkersuisoqarfiup isumaqarnera aammattaq paasisinnaanngilara. Nukappiaqqat arlallit ullumikkut aqqusiniinnarni ilumut inuulersimanerisa tamanna ajornarsimasoq uppernarsarpaat.

Tassani aamma ilaavoq suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaalluni allakkani tunuartsit- nerup sunniuteqalernissaata qanga inassuteqaatigineqarsimanerata takuneqarsinnaannginnera, taamaattumillu tamanna suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaatigineqarsimanani. Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaannginneq inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliinermik assut ilungersunartumik sumiginnaaneruvoq.

Naligiimmik pinninneq

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi aammattaaq piumasaqaataavoq kikkut tamarmik naligiimmik pineqassasut. Naalakkersuisoqarfiup "Inuuneq Meeraq Pinngortitarlu"-mik misissuina 20. marts 2009-mi ingerlanneqarsimasoq pillugu nalunaarusiaani kingullermi Naalakkersuisoqarfiup oqaatigaa paaqqinniffik meeqqat sulisunit annersinneqartarnerat kaattarnerallu pillugit angajoqqaat naammagittaalliuutaannik tigusaqarsimasoq, taamaattorli Naalakkersuisoqarfiup tamanna malitseqartitsivigisimaneraa takuneqarsinnaanani. Aammattaaq oqaatigineqarpoq paaqqinniffik tigusinnaasaminit amerlanerusunik meeraateqartoq, taamaattumillu kangerlummi illu pigisaq atorineqartoq.

Illumi tassani sunngiffimmi sammisanik atuartsinermillu neqeroorutiniq sunik peqarnerisooq misissorneqarsimannitsoq takuneqarsinnaavoq, naak sumiiffinni taakkunani pissutsit "Tûgdlik"-up kangerlummi illuutaanisut issasut naatsorsuutigineqartariaqaraluartoq.

Aamma oqaatigineqarpoq paaqqinniffik inuussutissarsiortunilik kilisaammillu meeqqat atuarfimmik qatsussisimasut pillugit suleqateqartoq, naak nalunaarusiami taannaasumi oqaatigineqaraluartoq meeqqat tamarmik atuartsusaatitaasut ukioqartut. Meeqqat ilaasa atuanninnerat Naalakkersuisoqarfiup ajornartorsiutitut isiginngikkaa takuneqarsinnaavoq.

Maluginiarnarpoq "Tûgdlik"-mi pissutsit arlallit Naalakkersuisoqarfimmit isornartorsiorneqarsimasut paaqqinniffimmi allami malugineqarsimagaluartut Naalakkersuisoqarfik pissutsinut taakkununga akuliussimannitsoq.

Naalakkersuisoqarfiup "Tûgdlik" atuartsinnginneranik sunngiffimmilu sammisassaqaartitsinnginneranik imaaliinnarluni isornartorsiorsinnaangilaa, pisuni allani pissutsit taakkuusut akuersaarsimagunigit.

Tamatuma Naalakkersuisoqarfiup suliamik paasissutissartalersuinissaanik piumasaqaat sakkortusisippaa, "Tûgdlik"-milu pissutsit IMP-mi pissutsinit sutigut qanoq annertutigisumik allaassuteqarnerisut Naalakkersuisoqarfiup misissorsimasariaqaraluarppaa. Naalakkersuisoqarfik tamatuminna misissuisimannigippat tamatumalu malitsigisaanik pissutsit taakku "Tûgdlik"-mi pineqartuinnarni sooq ajornartorsiutaasut naammattumik tunngavilersorsimannigippagu suliaq amigartumik paasissutissartalersorneqarsimassaaq.

Atuussinnaassuseqannginneq suliarinneqinnerlu

Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinera annertuunik kukkuneqarpoq, taamaalillunilu Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinera taanna atuussinnaassuseqanngereerpoq, taamaattumillu suliaq suliareqqinneqassalluni.

Pisortat suliamik misissuisussaataanerannik tunngavik sumiginnarneqarsimavoq, taamaattumillu suliaq tamanna pissutigalugu suliareqqinneqassalluni, suliamik paasissutissartalersuisimanniginneq suliamut sunniuteqarsimannitsoq Naalakkersuisoqarfiup uppersarsinnaangippagu.

Allagaatinik paasitinneqarumaneq

Eqqartuussissuserisup (...) -p aamma eqqartuussissuserisup (...) -p akerliliissutitut nassuiaatitullu saqqummiussaannut atatillugu Naalackersuisoqarfiup misissuisimanera pillugu paasissutissat kiisalu Naalackersuisoqarfiup politiillu akornanni paasissutissat pillugit allagaatinik paasitinneqarnissaq qinnuteqaatigineqarpoq, matumani Naalackersuisoqarfiup oqarasuaatikkut oqaloqatiginninnissaminut pisussaaffini tunngavigalugu oqaloqatiginnissimanerani allakkiat ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Naggasiutaasumik oqaaseqaatit

Suliaq nukinginnartut suliarineqassasoq naatsorsuutigineqarpoq, Naalackersuisoqarfiup aalajangiinerata sapaatit akunneralluunniit qaangiutinngitsoq atortuultussaana isiginiarlugu.

Naalackersuisut paasissutissanut "Tûgdlik"-up akuersissutaataata tunuartinneqarneranut tunngaviusunut iserniarnermi qanoq siviisutigisumik piffissaqarsimanersut paasissutissiisutigineqassasoq qinnutigineqarpoq.

Naalackersuisoqarfiup suliamik suliarinninnerata amigaatillip kingunerisaanik sullitatta annaasariumaagaanut taarsiisutit piumasaqaateqartoqarnissaa ilimageqquneqarpoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Eqqartuussissuserisoqarfik B eqqartuussissuserisoqarfimmut A-mut 5. maj 2011-mi imatut allappoq:

"Pineqartoq: Suliffeqarfik Imminut Pigisoq Atuarfittut Umiarsuaq M/S "Tûgdlik" - akuersissummik tunuartitsineq

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani Isumaginninnermut Naalackersuisoqarfiup qinnuigaanga allakkatit 26. april 2011-meersut akeqqullugit. Naalackersuisoqarfiup aammat-taaq qinnuigaanga suliami siunissami saaffiginnissutaasarumaartut ataani atsiortumut nasittassagitit nalunaarfigeqqullutit.

Aallaqqaasiutitut oqaatigineqarpoq sullitama aalajangiinera ingerlatsineq pillugu inatsiseqarnerup tungaanit isigalugu allaat aalajangiinerup atuussinnaassuseqannginneranik kinguneqar-sinnaasussanik amigaateqarnera assortorneqarmat, illillu allakkanni immikkoortut ataasiakkaat pillugit oqaaseqaatinik tulluittuni saqqummiussissaanga.

Suliamik paasissutissartalersuineq pillugu

Suliaq aalajangiivigineqannginnermini sukumiisunik paasissutissartalersorneqarsimavoq. Sullitat ilaatigut uanga sullitannik ataatsimeeqateqarnermini ilaatigullu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut atatillugu piviusut pillugit paasissutissanik isummanillu suliamut atuumassuteqarsorisaminik saqqummiussinnissaminut periarfissaqarsimavoq.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq eqqarsaatigalugu sullitavit tusarniaanermut akissutaata suliami paasissutissanik nutaanik annertuunillu saqqummiussiviunnginnera aalajangiusimaneqarpoq.

Sullitama allakkiaata 4. april 2011-meersup assilineri ilanngullugu nassiuppara, sullitamalu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut akissutaa 8. marts 2011-meersuq oqaatigineqartumullu tassunga ilanngussaq 1 tassani isummerfigai. Allakkiami eqikkaalluni inernilii-nermit ersertutut suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut akissut paasissutissanik nutaanik imaqaangilaq - tamannalu sullitannut nalunaarutigineqarpoq.

Tungavilersuineq isiginiagassanillu oqimaalutaaneq pillugit

Atuarfittut Umiarsuup "Tûgdlik"-up ulloq unnuarlu paaqqinniffittut akuersissutaata tunuartinneqarnissaanik Naalakkersuisoqarfiup Naalakkersuisunut inassuteqaateqassamaarneranut tungavilersuut sullitavit ilisimalluinnarsimavaa. Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaalluni allakkat 23. februar 2011-meersut tamatumunnga atatillugu innersuussutigaaqka.

Soorlu illit sullitavillu ilisimassagissi ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik imminnut pigisunik ingerlatsinissamut tungavik meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut pequssutaanni nr. 1-imi, 15. april 2003-meersumi § 22, imm. 4-miippoq.

Sullitannut akuersissut imaattunik piumasaqaatitalerlugu tunniunneqarsimavoq:

- Paaqqinniffik qinnuteqaammi ilanngussartalimmi allaaserineqartutut ingerlanneqassasoq, matumani ileqqoreqqusat 27. februar 2004-meersut ilanngullugit eqqarsaatigalugit,
- Paaqqinniffiup "timitai" paaqqinniffiup siunertaanut oqartussaasunit susassaqtunit akuerineqarsimassasut,
- Paaqqinniffiup "timitai", siunertaa, perorsaaneq il.il. allanngortinneqassappata allanngortitsineq sioqqullugu nutaamik akuersissut qinnutigineqartassasoq,
- Pissutsit Ilaqutariinnermut Pisortaqaqfimmitt (massakut Naalakkersuisoqarfiup Nakkutiliisoqarfianit) uparuarneqartut ingerlaannartumik aaqinneqartassasut,
- Qalleqqittumik uparuaaneq, "timitaasa" akuerineqannginnerat siumoortumilluunniit akuerineqaaqqaarani annertuumik allannguinerit akuersissutip arsaarinnissutigineqarneranik nassataqarsinnaapput.

Uanga paasinninnera unaavoq meeqqanik inuusuttunillu ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut akuersissutip tunuartinneqarsinnaanera pissusissamisoorloq, akuersissuteqarnermi piumasaqaataasut eqqortinneqanngippata. Pissutsit misissuineri paasineqartut sullitama akuersissummik tunuartsinissaanut pissutissaqartitsilluinnarnerat qularutissaanngilaq - sullitat ulloq unnuarlu paaqqinniffimmik meeqqanut inuusuttunullu misissuineri paasineqartutut ittunik atugasqaqartitsilluni ingerlatsinissaminut inatsit tungavigalugu piumasaqaateqarsinnaanngilaq.

Meeqqat inuusuttullu sullitanni siusinnerusukkut inissinneqarsimasut inisseqqinneqarnissaat eqqarsaatigalugu tamanna illit sullitannut attuumassuteqanngitsoq takuneqarsinnaavoq. Taamaattumik tamanna pillugu oqaaseqaatitit pillugit maani annertunerusumik oqaaseqaateqartoqassanngilaq.

Piviusut aalajangiinermut tunngaviusut sullitavit ilisimareerpai, ilaatigut suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanikkut.

Aalajangiineq pillugu

Aalajangiinermi suna pineqartoq ataasiinnarmik paasineqarsinnaavoq. Sullitat ulloq unnuarlu paaqqinniffimmik ingerlatsinissaminut ataatsimik akuersissutaateqarpoq, taannalu aalajangiinikkut tunuartinneqarpoq.

Sullitavit ulloq unnuarlu paaqqinniffimmik ingerlatsinissaminut akuersissutaateqarnini tunngavigalugu immikkoortortaqaarfinnut assigiinngitsunut assigiinngitsunik akuersissutaateqarnera allatigut sunnuteqanngilaq. Akuersissut tunuartinneqarpat tassunga atasumik immikkoortortaqaarfinnik ingerlatsinissamut akuersissutit tamarmik piujunnaartussaapput.

Atsiorneq pillugu

Inaarutaasumik aalajangiineq pineqarpoq.

Naammagittaalliornissamut periarfissamik ilitsersuineq imaluunniit eqqartuussivikkoortumik misiliisitsinissamut piffissaliussaq pillugit

Uanga naatsorsuutigeriikkattut illillu ilisimasattut oqaatigineqarsinnaavoq sullitama aalajangiinera aqutsinermi oqartussaasumut allamut suliassanngortinneqarsinnaanngimmat.

Eqqartuussivikkut misiliisitsinissamut immikkut piffissaliussamik atuuttoqanngilaq.

Pisumut naapertuuttumik iliuseqarneq pillugu

Pisumut naapertuuttumik iliuseqartarnerup sumiginnarneqarsimaneragaanera assortorneqarpoq.

Sullitara naliliivoq sullitavit meeqqanik inuusuttunillu ulloq unnuarlu paaqqinniffimmik ingerlatsinermut akuersissummik peqaannarnissaanut tunngavissaqanngitsoq, aamma akuliunnissamut minnerusumik iliuseqarnissaq naammangitsoq imaluunniit immikkoortortaqaarfiit ilaanaasa akuersissutaannik tunuartsinissaq naammangitsoq.

Pissutsit sullitama nakkutilliiartornermini paasisaanut sanilliullugit naapertuuttumik iliuseqarnissamut aalajangiineq aalajangiusermaneqarpoq.

Sullitama meeqqanik inuusuttunillu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik nakkutilliinissamut pissusaaffeqarnera sullitama paaqqinnittarfiup siulersuisunut ilaasortassanik toqqaasinnaanera-

5. Sulliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

nut toqqaasinnaanginneranulluunniit attuumassuteqanngilaq. Nakkutilliineq qanorluunniit pisoqaraluarpat tamakkununga attuumassuteqartussaangilaq.

Aalajangiinerup sunniutai pillugit

Ulloq unnuarlu paaqqinniffimmik ingerlatsinissamut akuersissutip tunuartinneqarnera pivoq sullitavit atugassarititaasunik aamma ulloq unnuarlu paaqqinniffimmik ingerlatsinissamut tunngaviusunik paarsinerlunnera tunuliaqutaralugu, sullitat “piffissaliussamik naammaginartumik” piumasqaarsinnaangilaq.

Akuersissummik tunuartsinerup qaqugu atuutilernissaa pillugu sullitavit isumaanik tusarniaavigineqarsimanissaa aamma tunngavissaqanngilaq.

Naligiimmik pinnineq pillugu

Sullitama ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut allanut nakkutilliiartortoqarnerani pissusilersuutigisimasaasa sullitavit inatsisitigut innarlitsaalineqarneranut pingaaruteqarnerat assortorneqarpoq.

Sullitat soorunami inatsisinik atuuttunik, ileqqoreqqusanik meeqqanillu inuusuttunillu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut allatigut tunaartarisassanik eqqortitsissalluni pisussaaffeqarpoq, ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit allat qanoq ingerlatsinerat apeqqutaatinnagu.

Eqqortussaq anguniarlugu oqaatigineqassaaq sullitama ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni sullitavit ingerlataani pissutsit atuuttut akuerineqarsinnaangitsut paasigaluarlugit imaluunniit siusinnerusukkut ulloq unnuarlu paaqqinniffinni allani nakkutilliiartornermi akuersissummik tunuartsinermik kinguneqanngikkaluartoq sullitat imaluunniit ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit allat ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut malittarisassanik atuuttunik, tunngavigisanik tunaartarisaniilluunniit eqqortitsinngitsumik ingerlatsiinnarnissamut inatsiseqartitsinikkut piumasqaarsinnaangillat.

Atuussinnaassuseqannginneq suliarinneqqinnerlu pillugit

Sullitama atuussinnaassuseqanngitsumik aalajangiinera assortorneqarpoq ilisimatitsissutigineqarlunilu suliaq sullitannit nutaamik suliareqqinneqassanngitsoq.

Allagaatinik paasitinneqarumaneq pillugu

Sullitama tusarniaanermut il.il. ataneqartillugu akerliliissutit nassuiaatillu sullitavit saqqummiussaanic misissuineranut tunngatillugu sullitama 4. april 2011-mi allakkiaa qulaani taaneqarpoq innersuussutigineqarpoq.

Sullitama allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatigisat uterfigiumaarpaa.

Naggasiutaasumik oqaaseqaatit pillugit

Naalackersuisut paasissutissanik "Tûgdlik"-up akuersissutaanik tunuartitsinermut tunngaviu-
sunik qanoq sivisutigisumik pigisaqarsimanerat pillugu sullitavit paasisaqarnissaa pisariaqan-
ngitsutut isigineqarpoq. Tamanna sullitannut namminermut tunngassuteqarmat.

Sullitat isumaqaruni suliaq pissutigalugu annaasaqarluni annaasaqarninilu pillugu taarsiivigi-
tinniaruni ataani atsiortumut nassiussisinnaavoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tamatuma kingornatigut eqqartuussissuserisoq A uannut naammagittaalliorpoq,
naammagittaalliumminilu oqaatigalugu:

"Paaqqinnittarfimmut imminut pigisumut Atuarfittut Umiarsuarmut M/S "Tûgdlik"-mut (matu-
mani "Tûgdlik"-mik taaneqartartussamut) eqqartuussissuserisutut suliamik suliarinneqqinnis-
samut Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakker-
suisoqarfiup itigartitsinera 5. maj 2011-meersoq matumuuna naammagittaalliuutigaara. Itigar-
titsissut Naalackersuisoqarfiup eqqartuussissuserisua eqqartuussissuserisoqarfik B aqputiga-
lugu tunniunneqarpoq.

Uanga eqqortuursorinninnera unaavoq Naalackersuisoqarfiup suliamik suliarinneqqinnissamut
itigartitsinera pisortat ingerlatsineranni inatsiseqartitsinikkut ima amigaateqartigisoq suliamik
suliarinneqqinnissamut suliaq Naalackersuisoqarfimmit nutaamik suliareqqitassanngorlugi
utertinneqartariaqartoq.

Ombudsmandi qinnuigineqarpoq naammagittaalliuutip matuma peqatigisaanik suliami siul-
lertut aalajangiineq pillugu naammagittaalliuut aamma tunniunneqarniartoq malugeqqul-
lugu.

Suliaq saqqummiunneqarnera

Naalackersuisoqarfiup allakkamigut 21. april 2011-imeersutigut "Tûgdlik"-mut ulloq unnuarlu
paaqqinnittarfittut akuersissut tunuartippaa, aalajangiineq taanna ilanngussatut 1-itut ilanngul-
lugu nassiunneqarpoq.

"Tûgdlik"-mut eqqartuussissuserisutut Naalackersuisoqarfiup suliamik suliarinninnera kiisalu
Naalackersuisoqarfiup aalajangiinerata aalajangiinermi pisortat ingerlatsineranni inatsiseqar-
titsinikkut amigaateqarnerup malitsigisaanik atuussinnaassuseqanngitsutut atortussanngortitsi-
nera, tamannalu pissutigalugu suliaq suliareqqinneqartussanngornera 26. april 2011-mi naam-
magittaalliuutigaara. Allakkakka ilanngussatut 2-tut ilanngullugit nassiunneqarput.

Ilanngussami 2-mi ilaatigut makkua taaneqarput:

"Atuussinnaassuseqannginneq suliarinneqqinnerlu

Naalackersuisoqarfiup aalajangiinera annertuunik kukkuneqarpoq, taamaallunilu Naalak-
kersuisoqarfiup aalajangiinera taanna atuussinnaassuseqanngereerpoq, taamaattumillu suliaq
suliareqqinneqassalluni.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Pisortat suliamik misissuisussaataanerannik tunngavik sumiginnarneqarsimavoq, taamaatumillu suliaq tamanna pissutigalugu suliareqqinneqassalluni, suliamik paasissutissartalersuisimanninneq suliamut sunniuteqarsimannitsoq Naalackersuisoqarfiup uppersarsinnaangippagu."

Allakkannut 26. april 2011-meersunut akissuteqarnissaq 3. majimi nukingisaarutigaa. Allakkat ilanngussatut 3-tut ilanngullugit nassiunneqarput.

Eqqartuussissuserisoqarfimmit B-mit akissummik 5. maj 2011-mi tigusaqarpunga, tassani pineqartoq eqqartuussissuserisoqarfik Naalackersuisoqarfiup saaffiginnissutinnut 26. april 2011-meersumut akissuteqaqqullugu Naalackersuisoqarfiup qinnuigisimagaa. Akissut ilanngussatut 4-tut ilanngullugu nassiunneqarpoq.

Akissummit ilaatigut makkua erserput:

"Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani Isumaginninnermut Naalackersuisoqarfiup qinnuigaanga allakkatit 26. april 2011-meersut akeqqullugit. Naalackersuisoqarfiup aammattaq qinnuigaanga suliami siunissami saaffiginnissutaasarumaartut ataani atsiortumut nassiuttassagitit nalunaarfigeqqullutit."

aamma

"Atuussinnaassuseqannginneq suliarinneqqinnerlu pillugit

Sullitama atuussinnaassuseqanngitsumik aalajangiinera assortorneqarpoq ilisimatitsissutigineqarlunilu suliaq sullitannit nutaamik suliareqqinneqassanngitsoq."

Tunngavilersuutit

Ilanngussaq 4 pillugu – eqqartuussissuserisoqarfiup akissutaa

Ilanngussaq 4 Naalackersuisoqarfimmit toqqaannartumik aalajangiinnermut taarsiullugu saqqummerpoq. Eqqartuussissuserisoqarfik B Naalackersuisoqarfik sinnerlugu taannalu pillugu iliuuseqarpoq. Naalackersuisoqarfiup imminut sinnerluni eqqartuussissuserisoqarfik B aalajangiinissamik piginnaatissimagaa aamma/imaluunniit nammineq aalajangiisimasoq, aalajangiinermillu allagaqarnissaq eqqartuussissuserisoqarfimmut B-mut isumagisassanngortissimagaa naatsorsuutigineqassaaq.

Eqqartuussissuserisoqarfiup B-p akissutaa 5. maj 2011-meersaq tassaavoq Naalackersuisoqarfiup suliamik suliarinninnera pillugu uanga naammagittaalliutinnut akissutip saniatigut suliamik suliarinneqqinnissamut itigartitsineq.

Taamaalilluni ilanngussaq 4 pisortatut oqartussaasumit pisortat ingerlatsineranni inatsiseqartitsinikkut aalajangiineruvoq, tamatumunngalu piumasagaataasunik eqqortitsisuusussaq.

Pisortatut oqartussaasut aalajangiinernik siunnersortinut isumagisassanngortitsinermikkut imaluunniit aalajangikkaminnik ingerlatitseqqittussanngortitsinikkut pisortat ingerlatsineranni

suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmik (matuma kingornatigut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmik taaneqartartussamik) aamma ingerlatsineri inatsiseqartitsinik-kut malittarisassanik allanik saneqqutsisinnaanerit pissusissamisoortussaangilaq.

Taamaattumik aalajangiinnermut ingerlatsineri inatsiseqartitsinikkut malittarisassat ilanngus-saq 4-mi eqqortinneqassapput.

Suliap suliareqqinneqarnissaanik itigartitsineri amigaataasut pillugit

Suliap suliareqqinneqarnissaanik eqqartuussissuserisoqarfiup B-p itigartitsissutaa makkunin-ga amigaateqarpoq:

- Tunngavilersuummik ilaqartinneqanngilaq (suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 22)
- Aalajangiinnermut tunngaviusut pillugit nalunaarummi inatsimmi malittarisassanut aalaja-ngiinnermi tunngavigineqartunut innersuussisoqanngilaq (suliassat suliarineqartarnerat pil-lugu inatsimmi § 24, imm. 1)
- Suliap suliareqqinneqannginnissaa pillugu naliliinissamut isiginiagassat pingaarnerusut aalajangiisuusullu taaneqanngillat (suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 24, imm. 1)
- Naammagittaalliuuteqarsinnaanerit ilitersuisoqarsimanngilaq (suliassat suliarineqartar-nerat pillugu inatsimmi § 25)
- Pissusiviusut suliamut pingaaruteqartutut isigineqartut pillugit sukumiisumik nassuiaat (su-liassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 24, imm. 2)

Aalajangiinnerup pisut piviusut pillugit nassuiaammik imaqaarnissaa pillugu suliassat suliarine-qartarnerat pillugu inatsimmi § 24-imi taamaallaat piumasaqaataasoq ilisimavara. Kisianni su-liassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit inatsisaavoq aalajangersagartaanik minnerpaamik eqqutitsiffiususaaq. Suliami matumani pingaarnertut suliami ajornartorsiut annerpaaq tassaa-voq Naalackersuisoqarfiup siullertut aalajangiinnerminut pisut piviusuusut akerleriissutigine-qartut tunngaviutissimmagut, pissusiviusunut akerliliissutinut isummeqqaarani. Taamaattu-mik suliap suliareqqinneqarnissaa pillugu suliamut pingaartorujussuavoq pisut piviusut akerle-riissutigineqartut suliap suliareqqinneqarnissaanik itigartitsissummi tunngaviutinneqarnerit sullitannit takuneqarsinnaanissaa.

Itigartitsineq pissusiviusunik taasaqaqqinnermik ilaqartinneqanngimmat itigartitsinerup tun-niunneqarnissaa sioqqullugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasoqarsimanersoq nali-lissallugu periarfissaqanngilaq. Suliami pissusiviusut akerliliissuteqarfigineqarsimmata su-liami illua'tungiusup isumaanik annertusisamik tusarniaasoqarsimanissaa piumaneqarnerusi-massagaluarpoq.

Inatsiseqartitsinikkut malitseqartitsinerit amigartut pillugit

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Suliap suliareqqinneqarnissaanik itigartitsineq pisortat ingerlatsineranni inatsiseqartitsinikkut aalajangiisernerit pillugit tunngaviumik malittarisassanik naammassinniffiunngilaq.

FOB nr. 1999.398-mi Folketingip Ombudsmandiata inassuteqaatigaa suliaq nutaamik suliareqqinneqartassasoq suliamik suliarinninnermi kukkunerit pissutigalugit, matumani tunngavilersuuteqarnerup amigaateqarnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Tamanna tunuliaqutaralugu qinnutigaara suliap suliareqqinneqarnissaa pillugu suliap Naalakkersuisoqarfimmit/eqqartuussissuserisumit B-mit suliareqqinneqassasoq Inatsisartut Ombudsmandiata inassuteqaatigissagaa.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfimmut 19. maj 2011-mi allappunga:

“Tamanna tunngavigalugu 1) “Tûgdlik”-mut akuersissutip atorunnaarsinneqarnissaa” pillugu Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinera 21. april 2011-meersoq pillugu oqartussaasup aalajangiinnerminik suliarinneqqinnissaanik Paaqqinnittarfiup Imminut Pigisup M/S "Tûgdlik"-up (imaluunniit paaqqinnittarfiup suliameqatigisaata) qinnuteqaataata 26. april 2011-meersup aalajangiiffigineqarnissaanik aamma 2) aalajangiinerup paaqqinnittarfimmut nalunaarutigineqarnissaanik Naalakkersuisoqarfiup siunnersortimut namminersortumut isumagisassanngortitsinera Naalakkersuisoqarfik inatsisinik tunngavigisassaqaqarnerisooq misissuiffiginarlugu Ombudsmandi aalajangerpoq.

Taamaattumik Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara Naalakkersuisoqarfik inatsisitigut sumik tunngavigisaqarluni Paaqqinnittarfiup Imminut Pigisup M/S "Tûgdlik"-up (imaluunniit paaqqinnittarfiup suliameqatigisaata) qinnuteqaataata 26. april 2011-meersup aalajangiiffigineqarnissaanik siunnersortimut namminersortumut aamma aalajangiinerup paaqqinnittarfimmut nalunaarutigineqarnissaanik Naalakkersuisoqarfiup isumagisassanngortitsisimanini nassuiaateqarfigeqqullugu.

Tamatuma malitsigisaanik Ombudsmandi isumaqarpoq aalajangiineq nalunaarutigineqarsimasooq tamakkiisumik tunngavilersorneqarsimanersooq, aamma oqartussaasumit piginnaasaqartumit aalajangiiffigineqarsimanersooq suli qulakkeertinnagu naammagittaalliuteqarsinnaanermik ilitsersuisoqarsimanersooq, kiisalu taamaattoqarpat aalajangiineq aalajangiinerup nassiusiffissaanut najoqqutassiisumik nalunaarutigineqarsimanersooq misissuiffigissallugit tunngavissaqarani.

Allakkat ukua assilineqarnerinik nassiusinikkut aamma allakkatigut immikkut ittutigut eqqartuussissuserisooq A qulaani taaneqartunik aamma paaqqinnittarfimmut akuersissutip atorunnaarsinneqarnera, oqartussaasup aalajangiinnerminik suliarinneqqinnissaanik paaqqinnittarfiup qinnuteqaataanik atuussinnaassuseqartumik aalajangiinnermik peqartoqarnera qulakkeeqqaartinnagu, Ombudsmandimit suliareqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaannginnera pillugu ilisimatippara.”

Naalakkersuisoqarfiup 20. juni 2011-mi akivaanga:

“Inatsisartunut Ombudsmandip, majip 19-ani 2011-mi, Departementimut allagaqarnermigut paasissutisseeqqusivoq; suup tunngaviuneranik Departementip eqqartuussissuserisumut aalajangiinissap tunniussimaneranik Paaqqinnittarfik Imminut pigisoq M/S "Túgdlik" pillugu, oqartussaasup aalajangiinerminik suliarinneqqinnissaanik apriliip 26-ani 2011-meersumik, nalunaarutigeqqullugulu aalajangiissutigineqartoq paaqqinnittarfimmut.

Departementip aallaqqaasiullugu nalunaarutigisinnaavaa paaqqinnittarfik pillugu suliassap ingerlateqqinnissaanut eqqartuussissuserisumut tunniunneqanngittoq, taamatut saqqummiunneqarmat paaqqinnittarfiup, apriliip 26-at 2011, allagaqarnermigut.

Departementip suliareqqitassanngortitsinermit qinnuteqaat akuereqqinneqassanngittoq aalajangiuppaa, eqqartuussissuserisoqarfillu B paaqqinniffimmut nalunaqqullugit tamanna apeqquteqaatigalugu, soorlu eqqartuussissuserisoq B ingerlatitseqquneqartoq departementip, A-p apriliip 26-at 2011-mi departementip aalajangiisimaneranik allagaqarnera pillugu, paasinnittariaasia malillugu, A-p apriliip 26-at 2011-mi allagaani takuneqarsinnaasumi departementip suliassap ingerlateqqinninnissaanik aalajangiinerani akerliliinera; departementi aalajangiisimammat suliareqqitassanngortitsinissaq tunngavilerneqarsinnaanngitsoq, eqqartuussissuserisup A-p apriliip 26-at 2011-mi allakkamini akerliliinermini isumaqatigineqanngimmat.

Eqqartuussissuserisup A-p saaffiginnissutaa apriliip 26-at 2011-meersoq eqqartuussissuserisumut B-mut departementip akissutaa paaseqquaa, pinngitsuuinissaq naleqquttoq ataatsimoorusamik naliliinermit tunngavilerneqarmat. Eqqartuussissuserisup A-p suliaq erniinnartumik 2011-mi februaarip aallartinneraniit misissorneqarluni aallartinneqarmat malinnaaffigisimavaa, eqqartuussissuserisup B-p departementimut inatsisit pillugit siunnersuilluni suliamik ikiuisarmat. Departementimi sullissillutik aqutsisut piffissap ingerlanerani allanngorarnikuupput. Departementip allanik suliassanik isumalluutitigut nukingertitaammat, aningaasartuutissanut inatsisit allallu, eqqartuussissuserisumut B-mut erseqqissaqquaa akissutigineqartorlu paaqqinniffiup eqqartuussissuserisuanut ingerlateqqeqqullugu.”

Departementip isumaa malillugu unnerluutigineqartup inatsisitigut inissisimanera sutigut ajoquserneqanngittoq eqqartuussissuserisup B-p akissuteqarnerup ilanngutitinneranik.”

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"Ingerlatsiviit suliassaataannik siunnersortinut namminersortunut isumagisassanngortitsinermit inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaaq

Ingerlatsinermi oqartussaasut suliffinnut inunnullu namminersortunut oqartussaasumut attuumassuteqanngitsunut suliassanik isumagisassanngortitsisappata tamanna inatsimmik tunngaveqarnissamik piumasaaqaateqarfiuvoq.

Ingerlatsinermi suliassanik namminersortunut isumagisassanngortitsineq inatsisikkut tunngaveqassanersoq imaluunniit inatsisikkut tunngavigisamit allaasumik tunngaveqassanersoq apeqqummi suliassat suut pineqarnerat aalajangiisuuvoq.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Namminersortunut ingerlatsinermi inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinissamut pisinnaatitaanertut ilusilerlugu oqartussaannermik tunniussilluni isumagisassanngortitsisoqassappat tamatumani inatsisikkut erseqqissumik tunngaveqarnissaq piunasaqaataavoq.⁶

Ingerlatsinermi aalajangiinerup nalunaarutigineqarneranut atatillugu suliamik piareersaaneq kiisalu suliamut malitseqartitsiviginninneq namminersortunut inatsisikkut tunngaveqarani isumagisassanngortitsisoqarsinnaaneramik apeqquut ataatsimut akineqarsinnaanngilaq.

Oqartussaanerup atortinneqarnerani immikkuualuttut ataasiakkaat taamaattut namminersortunut isumagisassanngortinneqassappata aalajangiisuusooq tassaasariaqarpoq suliamik suliarinninnermi immikkuualuttoq pineqartup inatsiseqartitsinermik nammineq atuineq ima annertutigisooq nassatarigaa aalajangiineq suliamillu piareersaaneq kiisalu taakku malitseqartitsivigineqassappata malitseqartitsiviginninneq ataqatigiilluni ataasiusutut isigineqartariaqartoq. Oqartussaannermilli aalajangersimasumik atortitsinermut atatillugu aqutsinermi teknikkikkuinnaq ikiorteqarneq inatsisikkut tunngaveqarnissamik piunasaqaateqarnerup avataaniippoq⁷.

Suliamik suliarinninnerup ilaa suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aalajangiinerup tunngavilersorneqarnissaanik §§-ini 22-mit 24-mut piunasaqaatinut tunngasooq eqqarsaatigalugu uanga paasinninnera unaavoq suliasaq taanna aalajangiinerup ilusilerneqarneranut ima ataneqartigisooq tunngavilersuinerup ilusilersorneqarnera aalajangiinermut inerniliunneqartumit namminermi avissaartinneqarsinnaanani.

Tamatumani manna pingaartillugu isiginiarpara, tassalu tunngavilersuisimanagerup suliamik oqartussaasup paasissutissartalersuisimanera aamma oqartussaasup inatsiseqartitsinermik atuineq inatsisinilu malittarisassat aalajangiinermi tunngavigineqartussat pillugit isumaliutersuutigisimasai takutissagai⁸.

Taamaattumik oqartussaasooq aalajangiinermut tunngavilersuutip allanneqarneramik siunnersortimut namminersortumut isumagisassanngortitsissappat piunasaqaataasooq tassaasariaqarpoq tunngavilersuutip imarisaa oqartussaasup siunnersortimut sukumiilluinnartumik ilitersuutigisimassagaa⁹.

6) Hans Gammeltoft-Hansen allallu, "Forvaltningsret" 2002-mi aappasaanik naqitertinneqartoq, qupperneq 145.

7) Carsten Henriksen, "Rammebetingelser for udlicitering af myndighedsopgaver, Responsum til Udliciteringsrådet", december 2004, qupperneq 19.

8) Folketingip Ombudsmandiata 2005-imi ukiumoortumik nalunaarutaa, quppernerit 499 tulluilu.

Taamaalilluni uanga paasinninnera unaavoq suliamik suliarinninnermi teknik-kikkullu iliuitsit aalajangiinerup imarisaanut erseqqissumik sunniuteqanngitsut kisiisa oqartussaasup siunnersortimut namminersortumut isumagisassanngortissinnaagai.

Tassani aamma ilaavoq aalajangiineq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinik-kut sunniuteqarsinnaassappat taassuma oqartussaasumit aalajangiisuusumit aalajangiinermi pineqartumut nalunaarutigineqarsimanissaa piumasaqaataasoq¹⁰.

Piumasaqaatip taassuma oqartussaasoq aalajangiinerup nalunaarutigineqarneranik siunnersortimut namminersortumut (inatsisinik unioqqutitsinani) isumagisassanngortitsisimatillugu manna nassataraa, tassalu aalajangiineq oqartussaasumit aalajangiinissamut pisinnaatitaasumi taassumalu akisussaaffigisaanik pisimasoq tunngavilersorneqarsimasorlu takuneqarsinnaassasoq^{11 12}.

Aalajangiineq siunnersuisumi taassumalu akisussaaffigisaanik pisimasutut isikkoqarpat uanga paasinninnera unaavoq aalajangiineq aalajangiinermi pineqartumut inatsiseqartitsinikkut atuussinnaassuseqartumik nalunaarutigineqarsimasutut isigineqarsinnaanngitsoq.

Suliaq pineqartoq

Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaa 20. juni 2011-meersoq aallaavigalugu manna tunngaviutippara, tassalu Suliffeqarfiup Namminersortup Atuarfittut Umiarsuup M/S "Tûgdlik"-up ulloq unnuarlu paaqqinniffimmik ingerlatsinissamut akuersissutaataata tunuartinneqarneranik suliap Naalakkersuisoqarfiup nalunaaruteqarfigisaata suliareqqinneqarnissaanik eqqartuussissuserisup A-p qinnuteqaataata 26. april 2011-meersup aalajangiivigineqarnissaa Naalakkersuisoqarfiup eqqartuussissuserisumut isumagisassanngortissimannngikkaa.

9) Folketingip Ombudsmandiata 2005-imi ukiumoortumik nalunaarutaa, qupperneq 504.

10) Hans Gammeltoft-Hansen allallu: "Forvaltningsret 2", 2002-mi aappassaanik naqitertitaq, quppernerit 606 tulliilu.

11) Carsten Hendriksen, "Rammebetingelser for udlicitering af myndighedsopgaver, Responsum til Udliciteringsrådet", december 2004, qupperneq 38.

12) Inatsisartut Ombudsmandiata 2002-mi ukiumoortumik nalunaarutaa, kalaallisuuani quppernerit 541 tulliilu, qallunaatuani quppernerit 424 tulliilu.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Tamatumunnga peqatigitillugu manna tunngaviutippara, tassalu suliarinneq-qittoqarnissaanik qinnuteqaatip akineqarnerata "isumaginissaa", "oqaasertalersorneqarnissaa ingerlateqqinneqarnissaalu" Naalackersuisoqarfiup eqqartuussissuserisuminut isumagisassanngortissimagaa.

Malugaara eqqartuussissuserisoq B eqqartuussissuserisumut A-mut allakka-mini 5. maj 2011-meersuni pissutsit eqqartuussissuserisup A-p suliarinneq-qittoqarnissaanik qinnuteqaammut tunngavilersuisimanermini taasai pillugit immikkuualuttulersugaangaatsiartumik oqaaseqaateqartoq.

Tulliulluni pineqartoq tassaavoq allakkat eqqartuussissuserisup allaffissiai atorlugit allanneqarsimanerat, allakkallu eqqartuussissuserisumit B-mit namminermi allanneqarsimasutut isikkoqarnerat, ilaatigut taakkunani "uanga" atorlugu allattarsimaneratut isikkoqarnerat. Allakkani imatut allassimasoqarpoq:

"(...) assilinera ilanngullugu nassiuppara (...)" aamma "Uanga paasinninnera unaavoq pissusissamisoortoq (...)"

Tassani aamma ilaavoq eqqartuussissuserisup B-p imatut allassimanera:

"Naalackersuisoqarfiup aammattaaq qinnuigaanga suliami siunissami saaffiginnissutaasarumaartut ataani atsiortumut nassiuttassagitit nalunaarfigeqqullutit."

Tamanna tunngavigalugu isumaqarpunga suliap suliareqqinneqarnissaanik itigartitsinermut Naalackersuisoqarfiup tunngavilersuutaata suliarineqarnissaa Naalackersuisoqarfiup eqqartuussissuserisuminut isumagisassanngortissimagaa.

Aammattaaq isumaqarpunga siunissami saaffiginnissutaasarumaartut eqqartuussissuserisumut nassiunneqartassasut Naalackersuisoqarfiup eqqartuussissuserisumut B-mut nalunaarutiginneqqusisimanera suliarinneq-qittoqarnissaanik qinnuteqaatip aalajangiivigineqarneranut malitseqartitsinermik eqqartuussissuserisumut Naalackersuisoqarfiup isumagisassanngortitsisimaneranik immi oqaatiginninnermik imaqartoq.

Taamaattumik uanga paasinninnera unaavoq Naalackersuisoqarfiup suliamik suliarinninneq suliap aalajangiivigineqarneranut sunniuteqartoq siunnersuisumut namminersortumut inatsisitigut tunngavissaqarani isumagisassanngortissimagaa, taamaattumillu aalajangiineq eqqartuussissuserisup B-p eqqar-

tuussissuserisumut A-mut 5. maj 2011-mi nalunaarutigisaa atuussinnaassuseqanngitsoq.

Tamatumunnga peqatigitillugu - qulaanilu taaneqartut apeqqutaatinnagit - pineqartuq tassaavoq Naalackersuisoqarfiup aalajangiineranik nalunaarutiginnineq ingerlatsiviup aalajangiinerinik nalunaaruteqartarnej pillugu piumasaaqatinik eqqortitsisuunngitsoq.

Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini Suliffeqarfiup Imminut Pigisup Atuarfittut Umiarsuup "Tûgdlik"-up inatsiseqartitsinikkut inissisimanerata suliamik suliarinninnermi suliassanik eqqartuussissuserisumut isumagisassanngortinneqarneratigut sukkulluunniit ajorseriartinneqarsimanngineranik oqarnerata matuma immikkut oqaatiginissaanut pissutissaqalersippaanga, tassalu ingerlatsinermi oqartussaasuunermik namminersortunut isumagisassanngortitsisinnaanermut killissaliussat inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliinermut tunngasunik siunertaqartut.

Oqartussaasup suliassaata siunnersortimut namminersortumut ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassani pineqartunut ilaatinneqanngitsumut isumaqatigiissut kisiat tunngavigalugu isumagisassanngortinneqarnerata immini suliami oqartussaasup suliarisaani illua'tungiusup inatsiseqartitsinikkut inissisimanagera ajorseriartereerpaa, suliassaq oqartussaasup siunnersuisuanut isumagisassanngortinneqartoq oqartussaasup sutigut tamatigut naalakkiutai tunngavigalugit suliarineqarnissaa oqartussaasup qulakkeersimanngippagu. Taamaalilluni piumasarineqarpoq siunnersuisup suliamik suliarinninnerup ilaanik suliap aalajangiivigineqarneranut sunniuteqarsinnaasumik nammineq naliliinissaanut sukkulluunniit periarfissinneqassanngitsoq, suliamilu namminersortutut illua'tungiusoq erseqqissumik ilisimatinneqassasoq oqartussaasoq sinnerlugu oqartussaasullu akisussaaffigisaanik, oqartussaasullu nakkutigisaanik, siunnersuisoq iliuseqartoq.

Taamaattumik Naalackersuisoqarfiup matuminnga paasinninnera ilalersinnaanngilara, tassalu aalajangiinerup pisimasup oqaasertalersorneqarneranik aalajangiinermullu akisussaaffimmik Naalackersuisoqarfiup eqqartuussissuserisuminut isumagisassanngortitsinera Suliffeqarfiup Imminut Pigisup Atuarfittut Umiarsuup "Tûgdlik"-up suliami inatsiseqartitsinikkut inissisimaneranut sunniuteqanngitsoq.

Taamaattumik manna isorisariaqartutut isigaara, tassalu Suliffeqarfiup Imminut Pigisup Atuarfittut Umiarsuup "Tûgdlik"-up ulloq unnuarlu paaqqinniffit-

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

tut sulinissaanut akuersissutip tunuartinneqarnera pillugu suliap suliareqqinneqarnissaani itigartitsinermik aalajangiisimanerup tunngavilersorneqarneranik Naalackersuisoqarfiup eqqartuussissuserisumut isumagisassanngortitsisimanera aamma Naalackersuisoqarfiup tamatumunnga atatillugu eqqartuussissuserisuminut qinnuiginnissimanera paaqqinniffiup eqqartuussissuserisua nalunaarfigissagaa siunissami saaffiginnissutit Naalackersuisoqarfiup eqqartuussissuserisuanut ingerlatittaqqullugit.

Tamanna aamma paaqqinniffiup sularinneqqittoqarnissaanik qinnuteqaataa 26. april 2011-meersoq pillugu atuussinnaassuseqartumik aalajangiisoqarsimannginnera nalunaarutiginnittoqarsimannginneraluunniit isiginiarlugit inassuteqaatigaara suliaq Naalackersuisoqarfiup suliareqqissagaa, atuussinnaassuseqartumik aalajangiisoqarnissaa siunertaralugu.

Eqqartuussissuserisoq A suliamik uanga paasinninninnik allakkatigut allatigut allakkat ukua assilinerannik ilaqartinneqartutigut ilisimatippara."

Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfik 14. juli 2011-mi inassuteqaatinnut akissummik imaattumik nassiussivoq:

“Matumuuna Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfiup Ombudsmandi nalunaarfigaa, Ombudsmandip piumasaa tusarliunneqarmat Naalackersuisoqarfiup suliaq suliareqqitassanngortippaa nutaamik aalajangiisoqarsinnaaniassammat.

Matumuunalu nalunaarutigineqassaaq Folketingip Ombudsmandia oqaaseqarnikuusoq, pisor-tani naalackersuisut namminersortunut akisussaaffik innuttaasunut attaveqaqatigiinneq pillugu tunniussinnaagaat, aalajangersimasulli pingaarutillit tassani killeqarlutik. FOB nr. 08.463. innersuussutigineqarpoq.

Ilisimasarput malillugu inatsisilerituup B-p Tûgdliup inatsisilerituaanut attaveqaqatigiinnissamut sularinneqqusivoq, suliap ingerlateqqinnissaanut Paaqqinnittarfik Imminut pigisoq M/S Tûgdlik pillugu inatsisilerituup A-p Naalackersuisoqarfimmut piumasaqaatigimmagu.”

Tamatuma kingornatigut Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfimmut allakkatigut 15. juli 2011-meersutigut suliamik sularinninnera tulliuuttutigut inaarpara:

“Suliap atuussinnaasumik aalajangiisoqarnissaa siunertaralugu Naalackersuisoqarfimmit suliareqqinneqarnissaanik oqaaseqaatinni 5. juli 2011-meersumi inassuteqaatinnut Naalackersuisoqarfiup akissutaa 14. juli 2011-mi tiguara.

Malugaara suliaq Naalackersuisoqarfiup suliareqqilersimagaa, Naalackersuisoqarfillu nammineq tunngavilersukkaminik aalajangiissasoq naatsorsuutigigakku suliami annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

Taamaattorli malugaara Naalackersuisoqarfiup akissummini manna oqaatigigaa, tassalu suliap suliareqqinneqarnissaanik eqqartuussissuserisup A-p qinnutigisaata Naalackersuisoqarfiup eqqartuussissuserisuanut isumagisassanngortitsinermit tunngaviusoq tassaasoq suliaq Folkeetingip Ombudsmandiata 2008-mi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernermi 463-imi issuarneqarsimasoq.

Naalackersuisoqarfiup pineqartumi manna innersuussutigaa, tassalu Folkeetingip Ombudsmandiata suliami tassani oqaatigigaa pisortani oqartussaasup innuttaasumut attaveqarfiginnineq siunnersortimut namminersortumut isumagisassanngortissinnaagaa, tassanili killissalersuutit annertuut atuuttut.

Oqaatigaara suliami Suliffeqarfimmut Imminut Pigisumut Atuarfittut Umiarsuarmut "Tûgdlik"-mut tunngasumi pineqartumi Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini 20. juni 2011-meersumi, oqaaseqaatinni aamma issuakkani, oqaatigigaa Naalackersuisoqarfiup aalajangiineranut tunngavilersuutip oqaasertalersorneqarnissaa eqqartuussissuserisuminut isumagisassanngortissimagaa.

Folkeetingip Ombudsmandiata oqaaseqaataani Naalackersuisoqarfiup innersuussutigisaani ilaatigut imatut allassimasoqarpoq:

"4. Namminersortunut isumagisassanngortitsineq

(...)

Namminersortunut isumagisassanngortitsineq pillugu inatsiseqartitsinikkut tunngaviit inatsisikkut aalajangersagaanngitsut nalinginnaasut manna nassataraat, tassalu aalajangiisarnermik suliaqarneq namminersortunut isumagisassanngortinneqassappat tamanna inatsisikkut erseqqissumik qularnaalluinnartumillu tunngavissaqarnissaq piunasaqaataasoq. Ingerlatsinermilli suliaqarnermik ingerlatsineq pineqartillugu tamanna allatut inissisimavoq, tassanimi aningaasaliissutitigut pisariaqarneranut matussutissaqartitsineq piunasaqaataaginnarunarmat. Isuani inissisimaffiit marluk taakkua akornanni inatsisikkut tunngavissaqarnissamik saneqqunneqarsinnaanngitsumik tamatumaluunniit paarlattuanik piunasaqaateqartoqarsinnaasagunannilaq, tassa imaappoq oqartussaasoq tassani apeqqummut isummernermini kiffaanngissuseqarluinnassoq ilimagineqartoq.

(...)

Suliaq Folkeetingip Ombudsmandiata 2005-imi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernermi issuarneqartoq Udenrigsministereqarfiup atorfinitsitsinermi pisinnaatitaanermik siunnersuisoqarfittut suliffeqarfimmut isumagisassanngortitsisimaneranut tunngasuvoq. Suliami tassani oqaatigaara oqartussaasup ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinissamut pisinnaatitaaneq suliffeqarfimmut namminersortumut inatsisikkut erseqqilluinnartumik tunngavissaqanngikkuni isumagisassanngortissinnaanngikkaa. Suliap i-

5. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

ngerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiiffigisassap piareersarneqarnerata suliffeqarfimmut namminersortumut isumagisassanngortinneqarsinnaanera aammattaaq killissalersuutitaqarpoq. Aamma oqaatigaara sulianik piareersaalluni iliuutsit sorliit namminersortunut isumagisassanngortitsineq ersarissunik killissalersuutitalerneqarsinnaanngitsoq. Suliami pineqartumi Udenrigsministereqarfiup atorfininniartup itigartinneqarneranik allakkat nassiunneqarnissaannut atatillugu suliasanik nalinginnaasunik suliffeqarfimmut namminersortumut isumagisassanngortitsisimanera pillugu oqaaseqaatissaqanngilanga. **Oqaatigaarali atorfinitsitsisoqannginnissaanik aalajangiinermut tunngavilersuutiniq ilusilersuineq inatsisikkut erseqqilluinnartumik tunngavissaqarani namminersortunut isumagisassanngortinneqarsinnaanngitsoq.**¹³ Ilaatigut Bent Christensenip suliariumannittussarsiuussisarneq pillugu kaajallaasitaq suliami pineqartoq pillugu immikkut ilisimasalitutt oqaaseqaataa, tassalu Bent Christensenip ilaatigut oqaatigaa suliamik piareersaanerup ilaata ingerlatsivimmi sulisunit allanilluunniit suliarineqarnera ingerlatsineri ingerlaartitsinermut aamma ingerlatsineri aalajangiinerup imaanut erseqqissumik sunniuteqanngippat suliamik piareersaalluni suliniutit suliariumannittussarsiuunneqarnissaat mattunneqarsimasutut isigineqarsinnaanngitsoq.

Suliami tassani ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineri sulianik paasisutissartalersuisarneq pillugu malittarisassat aammattaaq eqqaavakka.

(...)

Namminersortutulli illua'tungiusup attaveqatigiinnermik isumagininnerani killissalersuutit annertuut aammattaaq atuupput, soorlu tamanna qulaani taaneqartuni takuneqarsinnaasoq.

Oqartussaasoq siullertut pingaarnertullu, oqaatigineqartutut, aalajangiinissanik namminersortutut illua'tungiusumut inatsisikkut erseqqilluinnartumik tunngavissaqanngikkaanni isumagisassanngortitsisoqarsinnaanngilaq.

(...)

Kommunilli aammattaaq oqaatigaa naammagittaalliortoq 'taamaallaat' (X) Kommuni isumaqatigiissuteqarfigalugu akineqarsimasoq itigartinneqarsimasorluunniit,

(...)

Aalajangiineq kommuni isumaqatigiissuteqarfigalugu pisimasutut - taamalu kommuni suliami aalajangiinissamut pisinnaasimasutut - oqaatigineqarsinnaassappat tulluullugu piunasaqaatigineqartariaqarpoq aalajangiinerup imarisaa aalajangiinerup innuttaasumut nalunaarutigineqarnissaa sioqqullugu kommunip akuerisimasaa, matumani aalajangiinermut tunngavilersuut ilanngullugu eqqarsaatigalugu¹⁴.

(...)"

13)Uanga erseqqissaanera.

14) Uanga erseqqissaanera.

Taamaattumik uanga erseqqissumik paasinninnera unaavoq Folketingip Ombudsmandiata oqaaseqaataa Naalakkersuisoqarfiup innersuussutigisaa suliamik pineqartumik uanga paasinninnut naapertuuttusoq, taamaattumillu inatsiseqartitsineq Naalakkersuisoqarfiup tusarniaa-nermut akissummini uannut allaaserisaatut Naalakkersuisoqarfiup suliamik suliarinninnermik eqqartuussissuserisuminut isumagisassanngortitsisimaneratut annertutigisumik pisinnaalersitsisoq tassani allaaserineqanngitsaq.

Aalajangiinerup tunngavilersorneqarnera Naalakkersuisoqarfiup eqqartuussissuserisuminut isumagisassanngortissimannigikkaa Naalakkersuisoqarfiup tusagassiuutinut (KNR.gl-imi) oqaaseqaammi oqaatigisimammagu allakkat ukua assilinerat KNR.gl-mut aamma Sermit-siaq.ag-imut nassiunniarlugu aalajangerpunga.”

5.4 Soraarsitsineq

5.4.1 Sulisup ataatsimut sipaarniuteqarneq pissutigalugu soraarsinneqarnera- nut atatillugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasimannginneq a- migartumillu tunngavilersuisimaneq

*A-p KNR-imit - Kalaallit Nunaata Radioanit (matuma kingornatigut KNR-
imik taaneqartartussamit) - soraarsinneqarnini naammagittaalliuutigaa.*

*KNR-ip soraarsitsineq sioqqullugu sipaarniuteqarneq soraarsitsinissamik
pisariaqalersitsisoq pillugu paasissutissat kiisalu A-p piukkunnaatai inut-
tullu pisinnaasai il.il. pillugit paasissutissat KNR-ip soraarsitsinermut an-
nertuumik pingaaruteqartutut sulisup sorliup soraarsinneqarnissaanik toq-
qaaniarnermi isigisai pillugit A-mut suliami illua'tungiusumut tusarniaa-
viginnissimannginnera isorisariaqartorujussuartut isigaara.*

*A-p soraarsinneqarnissaanik KNR-ip sooq toqqaasimaneranik KNR-ip A-
mut tunngavilersuisimannginnera isorisariaqartutut aammattaaq isigaara
(j.nr 2010-323-0022).*

A-p naammagittaalliuutaa 22. oktober 2010-mi ullulerneqarsimasoq imaattoq ulloq taanna tiguara:

"Aallartippoq septemberip 30-ani ullaap tungaani, allaffimmi pisortaq C allaffitsinnut iserpoq oqarlunilu oqaluutilaarniarlunga direktørip allaffiani, iseratta direktøri kisimi allaffimmini kisimiippoq, ingeqqoriarlunga oqarpoq ajoraluartumik nuanninngitsumik nalunaarutissaqarluni, tassa januarip naanerani 2011 suliffinnit soraassasunga, peqqutaanerarpaa aningaasanik sipaar-
narneq kontonullu allanut nutserinissaq.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Piffissaqartitaanngilanga atsiugassama atuaqqaarnissaanut, ingerlaannarlu atsioreerama anivunga.

Maliinnangajallunga C iserpoq allaffitsinnut, akinni issiasoq B (kommunimit suliffimmik mi-siliisoq uannut sanilliullugu ilinniagaqanngitsoq) oqaloqatigilaarniarlugu, sunaaffa 1. februar 2011 uanga atorfik qimatassara neqeroorutigisimagaat, ullut ingerlanerini akilima tusarlerpaa-nga sulilivinnissani allannortoq, tassa novemberip 15-ianni atorfimmu ikkussivigineqassal-luni.

Tassani apeqquserpara, sipaarniarneq sumiippa? Soraarseriarlunga allamik atorfinitsitsillutik.

Ullut 20-t qaangiussimalerput, makkununga allaat ilisimalerpagut - bestyrelse ataatsimiimmat 29. september direktøri aperineqarsimavoq soraarsitsinissamut samarbejdsudvalgi ilisimatinne-qarsimansoq, direktøri angersimavoq, kisianni samarbejdsudvalgi aatsaat ataatsimeeqatigine-qarpoq 30. september ullaap tungaa qulingiluanut, tassa taassuma kingorna uanga allallu soraarsitaqaatikka qaaquneqarpugut.

Soraassallunga oqarfigineqaramali manna tikillugu maanaannakkut angerlartariaqartarpunga niaqorlullunga, aamma suleqatigiinnit iluamik oqaluunneqassanatalu pigatta, soraarsitaasugut immitsinnut oqaluussinnaanngilagut marserneqangaaratta.

Suliassaq peqatigiiffimmu ilaasortaaffigisannut suliassanngortippara, neriullunga ikiorluassa-gaanga, taamatuttaaq neriuppunga maalaarutiga Ombudsmandimiit ilalerneqassasoq, tassami ersarissumik inunnik arlalinnik malersuisoqarnera misinnarmat.

Ilanngullugit nassiuppakka suliap aallartinneraniit bilagit pingasut tassaasut:

- 1) KNR Pisortaanik oqaloqatigiinnerup kingorna "pinngitsaaliissummik" atsiortitaaneq
- 2) Suleqatimma B-p uppersaataa
- 3) Peqatigiiffimmu ilaasortaaffigisannut saaffiginnissutigisimasara

Tusartinneqarnissara qilanaarlugu allakkakka naavakka maanna, itisilersikkusussagussigit al-lakkat piareersimavunga oqaloqateqarnissannut."

Allakkat KNR-ip A-mik 30. december 2010-mi soraarsitsissutigisai imaattut naammagittaalliummut ilanngullugit nassiunneqarput:

"Suliffeqarfiup aqutsinikkut aningaasartuutaanik sipaarniuteqarnermut atatillugu X-imi sulisu-tut massakkut atorfinnit ajoraluartumik soraarsittariaqarpatsigit.

Erseqqissassavarput soraarsinneqarnerit sulininni pissutsinik tungavilersuuteqanngimmat, taamaallaalli suliffeqarfimmu aqutsinikkut atugassiissutit pisariaqartumik ikilisarneqarnerisa kingunerisaannik pimmat.

Atorfinitsinneqarninni isumaqatigiissut kiisalu funktionærit pillugit inatsimmi aalajangersak-kat malillugit ulloq soraarfissat 31/01/2011-mut naatsorsorneqarsimammat.

Piffissami soraarfissap tungaanut ingerlasumi akissarsiatit nalinginnaasut piginnassavatit, taamatuttaarlu sulinikkut naammassisaqartarnerit ingerlaannassasoq qularnangitsumik naatsor-suutigisinnaavarput.

Qinnuigineqarputit qaangiuttoorfiusimasutut katersorsimasatit taamatuttaarlu feriarfissarilersi-masatit soraarnissap tungaanut ingerlasumi sulingiffigeqqullugit feriarfigeqqullugillu.

Ajuusaarutigaarput aningaasaqarnermut tunngasut pissutigalugit taamatut soraarsitsisariaqarat-ta, atorfimmillu qinnuteqassaguit qinnuteqarninnut atatillugu soorunalimi ikiunnissatsinnut piareersimavugut.

Soraarsitsissut manna marlunngorlugu allanneqarpoq, qinnuigineqarputillu soraarsitsissutip tiguñera aappaani atsiornikkut uppersaqqullugu.

Siunissami sulinissanni iluatsilluarnissannik kissaappatsigit, suliffeqarfimmilu ukiorpassuarni sulisimanerit pillugu qutsavigalutit." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A-p allaffeqatigisaata uppersaasiussaa imaattoq 6. oktober 2010-mi ullulerner-qarsimasoq A-p naammagittaalliumminut ilanngullugu aammattaq nassiup-paa:

"Tiguisissamut

Ataani atsiortunga uppersarumavara KNR-imi (...) -tut atorfik 1. februar 2011-mi atorfigiler-tussatut neqeroorutigineqartoq atorfigilissallugu akuerigakku.

Maannali allangortinneqarpoq novemberip 15-ianni atorfinitsinneqassasunga."

KNR 4. november 2010-mi imatut allaffigaara:

"A-p naammagittaalliutaa 22. oktober 2010-meersoq tiguara. Assilinera ilanngullugu nassiup-para.

Naammagittaalliut imatut paasivara A-p soraarsinneqarnini naammagittaalliutiginiaraa.

Naammagittaalliut misissuinerimik aallartitsinermut pissutigissallugu naammannersoq nalilii-niarninni suli tunngavissaqanngilanga. Taamaattumik KNR qinnuigaara mappi allagaatit A-mut tunngasut allaqqaarneqarnerinik imalik tamarmiuseq uannut atukkiuteqqullugu.

KNR suliami allagaatinik qarasaasiakkuinnaq pigineqartunik peqarpat KNR qinnuigaara taak-kua naqitanngortinneqarneri uannut nassiuteqqullugit.

KNR tamatuma saniatigut qinnuigaara makku pillugit paasissutisseeqqullugu:

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

1. Sulisorisat sipaarniuteqarnerup nassatarisaanik soraarsinneqartussat toqqarneqarneranni tunngaviit suut KNR-ip tunngavigai?
2. Sipaarniutit soraarsitsisariaqalersitsisut kiisalu A pillugu paasissutissaasinnaasut sulias-sallu A-p isumagisimasai KNR-ip sulisorisanik soraarsinneqartussanik toqqaaneranut at-tuumassuteqartut pillugit paasissutissat KNR-ip A-mut suliami illua'tungiusumut soraar-sitsineq sioqqullugu tusarniaatigisimavai?
3. Sipaarniutigineqartussatut aalajangiunneqartut pineqartup atorfianik atorunnaarsitsinikkut anguniarneqarpat? Taamaangippat KNR qinnuigaara A-p soraarsinneqarnera KNR-ip i-ngerlatsinermut aningaasartuutaanik qanoq ililluni ikilisaaqataanersoq pillugu nassuiaate-qaqqullugu.

Suliaq suliarilerniarlugu aalajangeruma KNR tamatuminnga ilisimatikkumaarpara.

A qulaani taaneqartunik ullumikkut ilisimatippara."

Saaffiginnissutig KNR-ip 11. november 2010-mi imatut akivaa, mappilu alla-gaatinik A-mut tunngasunik imalik tamatumunnga peqatigitillugu nassiullugu:

"Ilissi innersuussinersi j. nr. 2010-323-0022, allakkat 13332-mik normoqartut

A-p soraarsinneqarnera pillugu qulaani allakkasi innersuussutigalugit sulisoq qulaani taaneqar-toq pillugu mappi suliami allagaatinik imalik aatsisartutigut nassiunneqarpoq.

Soraarsitsineq pillugu allakkani 30.09.2010-mi ullulerneqarsimasuni takuneqarsinnaasutut so-raarsitsinermut tunngavisoq tassaavoq aqutsinermi atugassiissutit taamalu aningaasartuutit pisariaqartumik annikillisinneqartariaqarnerat, tamatumalu malitsigisariaqarsimavaa suliffe-qarfiup X-iani sulisumik ataatsimik soraarsitsisoqarnissaanik aalajangertariaqarneq.

Sulisup sorliup soraarsinneqarnissaanik toqqaaniarnermi tunngaviusut atorfinitsitsiniarnermi atuuttut assigalugit tassaasimapput pineqartut piukkunnaataannik, inuttullu pisinnaasaannik il.il. naliliineq.

Suliffeqarfimmi ingerlatsinermut aningaasartuutitigut sipaarniarnerup taamaalilluni sulisumut ataatsimut akissarsiatigut aningaasartuutit amerlaqatigaat.

Pissusiviusut soraarsitsinermut tunngaviusut kiisalu soraarsitsinermut atatillugu sulisup oqa-loqatigineqarluni ilisimatinneqarnera tunngavigalugit naliliivugut suliami illua'tungiusup isu-maanik tusarniaaneq pisumi matumani siunertaqanngitsoq, tamannalu pissappat piumasarine-qartut tunngavigiinnarlugit pisimassagaluarluni.

Paasissutissat sukumiinerusut kissaatigineqassappata ataani atsiortup soorunalimi attaviginis-saanut tikilluaqqusaavusi." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

KNR 10. december 2010-mi imatut allaffigaara:

"A-p soraarsinneqarnini allakkatigut 22. oktober 2010-meersutigut uannut naammagittaalliuutigaa.

KNR-ip mappiutaa allagaanik imalik paasissutissallu KNR-imit tigusakka misissoreerlugit aalajangerpunga naammagittaalliuut suliarilerniarlugu, matumani ilaatigut KNR-ip suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq tunngavilersuisarnerlu pillugit malittarisassat malissimanerai ilanngullugu misissorlugu.

KNR-ip allakkamini 12. november 2010-mi tigusanni suliaq soraarsitsinerlut tunngasoq pillugu apeqqutit arlallit akereersimavai. KNR naammagittaalliuut pillugu ilassutaasunik oqaaseqaatissaqarpat taakku uannut nalunaarutigeqqullugit qinnuigaara.

KNR oqaaseqaatissaqarnerloq apeqqutaatinnagu qinnuigaara ilassutaasunik apeqqutit uku akeqqullugit:

1. KNR-ip allakkani 12. november 2010-mi tigusanni oqaatigaa A-p soraarsinneqarnera X-imi sulisumik ataatsimik - sipaarniuteqarnissaq siunertaralugu - soraarsitsisoqarnissaanik aalajangernermik tunngaveqartoq. KNR-ip allakkani taakkunani aamma oqaatigaa X-imi sulisup kia soraarsinneqarnissaanik aalajangiiniarnerlut tunngaviusoq tassaasimasoq pineqartup piukkunnaatai aamma inuttut pisinnaasai il.il.

KNR qinnuigaara KNR immikkoortortaqaqarfinni/suliffinni allani arlalinnik sulisulinni sipaarniutigeqartunut ilaatillugu soraarsitsisimanersoq taamaappallu soraarsitsinerit taakku atorfirmik atorunnaarsitsinissaq siunertarinagu sulisunik ikilisaanissaq siunertaralugu soraarsitsisoqarnissaanik aalajangerneq tunngavigalugu ingerlanneqarsimanersut paasissutissiissutigeqqullugu (tassa imaappoq sulisup sorliup atorfissaqannginnerunera tunngavigalugu, atorfiup sorliup atorfissaqannginnerunera tunngaviginagu).

2. Naammagittaalliorlut uannut oqaatigaa sulisoq naammagittaalliorlut atorfianik neqeroorfigineqartoq ilinniagaqarsimasuunngitsoq. KNR qinnuigaara naammagittaalliorlut soraarsitsineq sulisumillu ilinniagaqarsimanngitsumik KNR-mi atorfirmi atorfinitsitsineq atorfirmut tassunga atasunik akissarsianut aningaasartuutit ikileriarnerrannik nassataqarsimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu. Taamaappat KNR qinnuigaara tamanna KNR-ip A-p soraarsinneqarnissaanik aalajangiineranut pissutaataasimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu.
3. KNR-ip allakkani 12. november 2010-mi tigusanni oqaatigaa KNR *pissusiviusut soraarsitsinerlut tunngaviusut kiisalu soraarsitsinerlut atatillugu sulisup oqaloqatigineqarluni ilisimatinneqarnera tunngavigalugit* naliliisimasoq pisumi pineqartumi suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaaneq siunertaqarnaviannngitsoq.

KNR tamanna tunngavigalugu qinnuigaara oqaloqatigiinneq KNR-ip innersuussutigisaa A-p suliami illua'tungiusutut isumaanik tusarniaanertut pissuseqarsimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu, matumani makku ilanngullugit paasissutissiissutigalugit:

- a) A oqaloqatigiinnermi aalajangiinerlut tunngavimmik soraarsitsinerup tunngavigisaa-nik saqqummiussivigineqarsimanersoq, sipaarniuteqarniarneq pillugu paasissutissii-

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

nerter aamma A-p piukkunnaateqarnera inuttullu pisinnaasai pillugit paasissutissiinertut il.il.

- b) A aalajangiinnermut tunngavik soraarsitsinnermut tunngaviusoq pillugu akerliliissuteqarnissaminut naammaginatumik piffissalernerqarsimansoq,
- c) A-p soraarsinneqarnissaanik aalajangiineq oqaloqatigiinneq sioqqullugu pereersimansoq.

KNR aammattaaq qinnuigaara KNR oqaloqatigiinneq taassumalu imarisai pillugit allakkiorsimansoq paasissutissiissutigequllugu.

KNR-ip akissutaata suliamik inaarsaallunga suliarinnilnginninni A-mut suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaatit saqqummiunneqarsinnaanera naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

Ilasutaasumik paasissutissat misissuininni atugassakka A-mit 16. november 2010-mi tiguakka. Taakkua assilineri ilanngullugit nassiuppakka.

Allakkat ukua assilinerat A-mut ilisimatitsissutitut ullumikkut nassiunneqarpoq."

Saaffiginnissutigita KNR-ip 15. december 2010-mi imatut akivaa:

"Ilissi j. normorsi 2010-323-0022 – A

Allakkasi 10.12.2010-meersut innersuussutigalugit makkuninnga paasissutissiisnaavugut:

1 pillugu

Paasissutissiissutigisnaavarput immikkoortotaqarfinni/suliani allani arlalinnik sulisulinni soraarsitsisoqanngimmat.

2 pillugu

Allaffigeqatigiittarsimanerit siusinnerusut innersuussutigalugit soraarsitsineq sulisut piukkunnaataannik, inuttut pisinnaasaannik il.il. naliliineq kisiat tunngavigalugit pisarmat.

3 pillugu

a)-mut b)-mullu akissutitut c)-p akuersaartumik akissuteqarfigineqarnerani immikkoortut taakku marluk akissuteqarfigineqarnissaat pisariaqanngitsoq naliliivugut.

Paasissutissiissutigisnaavarput oqaloqatigininneq tassanilu pineqartut pillugit allakkior-toqanngimmat.

Matumunnga uiggiullugu paasissutissiissutigisnaavarput A mailikkut 05.11.10-mi ullulernerqarsimasukkut nalunaaruteqarsimammat ullormi tassani suliarborniarani, tamannalu funktionæ-

rit pillugit inatsimmi § 4 malillugu unioqqutitsilluni takkutinngitsoornertut isigineqarpoq. Ki-sianni unioqqutitsilluni iliorneq taanna isiginngitsuusaarsimavarput, tamatumalu malitsigisaa-nik A suliunnaarallartillugu, taamaalillunilu A-p piffissami soraarnerup tungaanut ingerlasumi tamakkiisumik akissarsiaqarnissaa qulakkeerlutigu.

Qulaani taaneqartut apeqqutissinnut akissuteqaatitut isigigisi neriuutigalugu annertunerusumik paasissutisseqqussagussi soorunami piareersimassaagut." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"Atorfeqartitaasut ataasiakkaarlugit taakku piukkunnaataannik naliliisussaati-taaneq

Suliani sipaarniuteqarneq pissutigalugu soraarsitsinernut tunngasuni ingerlat-sinermi oqartussaasup sulisoq sulisulluunniit pinngitsoorneqarsinnaanerpaas-q /-sut soraarsittussaavaa /-vai. Taamaattumik atorfeqartitaasut ataasiak-kaarlugit piukkunnaataat aallaavittut naliliiffigineqassapput, pineqartut ator-feqartitaaginnarnissaat soraarsinneqarnissaalluunniit siunertaralugu (tassani tak. Jørgen Mathiasenip atuakkiaa "Forvaltningspersonellet", appasaanik naqiterititaq, quppernerit 157 tulliilu). Taamaattumik tamatuma immi A-p atorfiata pineqartup soraarsinneqarnerata kingornatigut immikkoortortaqar-fimmi atorfeqartitaasumut allamut neqeroorutigineqarsimanerata oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersinngilaanga, pineqartup kingulliup atorfia ta-matuma kingornatigut atorunnaarsinneqarsimappat (aamma tak. FOB 2001, qupp. 322).

A-lli paasissutissiissutai imatut paasivakka allaffeqatigisaa taanna A-p atorfia-nik neqeroorfigineqartoq A-p nammineq ilinniagaqarnikkut misilittakkatigullu piukkunnaataasa assinginiq peqanngitsoq.

Tamanna tunngavigalugu KNR-ip A-mik soraarsitsinera suliamut attuumas-suteqartunik tunngavilersugaanersoq apeqquserneqarsinnaavoq.

KNR-ip tamatumunnga atatillugu paasissutissiissutigaa sulisut pineqartut piukkunnaataat inuttullu pisinnaasaat il.il. kisimik A-p soraarsinneqarneranut atatillugu pingaartillugit isiginiarneqarsimasut.

Apeqqulli taanna sukumiinerusumik naliliivigissallugu ajornarpoq, tassami KNR-ip tunngavilersuummini pissutsit suut A-p soraarsitsinissaminik toqqaa-nermut pissutaasimanersut nassuiarsimangimmagu, KNR-illu A soraarsitsi-neq sioqqullugu taanna suliami illua'tungiusutut isumaanik tusarniaavigisi-mangimmagu, tak. tulliuttut.

Tamanna pissutigalugu KNR-ip A-mik soraarsitsinera suliamut tunngassuteqartut tunngavigalugit pisimanersoq isummerfigisinnaanngilara.

Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq tunngavilersuisarnerlu

Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni (matuma kingornatigut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmik taaneqartartussami) oqartussaasup aalajangiinnginnerani suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasussaataanera pillugu aalajangersakkat imaattut § 19-imi aalajangersarneqarsimapput:

"§ 19. Suliassami (illua'tungiulluni) peqataasoq paasissutissanik aalajangersimasunik suliassami pisimasuinnut tunngasunik oqartussaasut pigisaqarnerannik ilisimasaqarsorinangippat aalajangiisoqassanngilaaq peqataasoq taanna paasissutissanik tamakkuninnga oqartussaasunit ilisimatinnegartinnagu oqaaseqaateqarnissaanullu periarfissinneqartinagu. Aalajangigarli taanna aatsaat atortuussaaq paasissutissat peqataasumut tassunga iluaqutaasussaassanngippata suliallu aalajangiiffiginissaanut annertuumik pingaaruteqarpata. Oqartussaasut oqaaseqaateqarnissamut taaneqartumut piffissamik killiliisinaapput.

Imm. 2. Imm. 1-imi aalajangersagaq atortuussanngilaaq

1) paasissutissat pissuserisaat suliassallu suussusia naapertorlugit tigummiariikkat tunngavigalugit suliami aalajangiinissaq nangaanartutut isumaqarfiginangippat,

2) kinguartitsineq kingunegassappat suliassap aalajangiiffiginissaanut inatsisitigut killiliussap qaangerneqarneranik,

3) peqataasup taassuma suliassap aalajangiiffigineqarnissaata kinguartinneqarnissaanik soqutiginninnera pisortat inuinnaalluunniit soqutigisaat taamatut kinguartitsinikkut ajoquserneqartussat pissutiginerullugit minnerutittariaqartutut isumaqarfiginarpat.

4) kapitali 4-mi maleruagassiat malillugit peqataasoq taanna paasissutissanik suliassamut tunngasunik tamakkuninnga ilisimatinnegarnissamut pissaanngippat,

5) paasissutissanik peqataasumut saqqummiussineq annertuumik ajornartorsiutissartaqassaaq, matumani aalajangernerimi inuppasuit peqataasutut inissisimasut ilaatinneqartusaanerit pissutigalugu, imaluunniit

6) inatsisitigut immikkut ittunik aalajangersagaqarpat peqataasup aalajangiineq pitinnagu aalajangiinissamut eqqarsaatigineqartumut tunngaviusunik ilisimatinnegarnissaanut pissaalersitsisunik.

Imm. 3. Naalackersuisut maleruagassaliorsinnaapput suliassaqarfiit erseqqinnerusumik taaneqartut, imm. 2, nr. 2-mi imaluunniit 5-imi aalajangersakkat nalinginnaasumik atortuuffigisassaasat, imm. 1-imi aalajangersakkami pineqartunut ilaatinneqartussaannnginnerannik."

Pisortani atorfeqartitaasunik suleqatigiinnermi ajornartorsiutit, pikkorlunneq pissutsilluunniit naalasseriitsuliornermut tunngasut pissutigalugit qinnuteqaataanngitsumik soraarsitsinerit pillugit suliani suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut annertusisamik inatsisikkut aalajangersagaanngitsumik

pisussaaffeqarneq aammattaaq atuuppoq, tamatumalu manna nassataraa, tassalu oqartussaasoq soraarsitsisoq - suliame aalajangiisoqannginnerani - oqartussaasup (nammineq) suliamek paasinninnerigallagaanik, matumani pisisiviusut inatsiseqartitsineq tunngavigalugu nassuiarneqarnerat ilanngullugu eqqarsaatigalugu nassuiaateqarfigissallugu - suliamilu apeqqutinik uppernarsaasersuinnermut tunngasunik piusoqarpat - oqartussaasup uppernarsaasersuinnermut tunngasunik naliliineranik nassuiaatissallugu nalinginnaasumik pisisaaffeqartoq. Suliamili illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamat annertusisamik pisisaaffeqarneq soraarsitsinerni nalinginnaasumik sipaarniuteqarnermik pissuteqartuni atuutinngilaq.

Soraarsitsinerni nalinginnaasumik sipaarniuteqarnermik pissuteqartuni suliame illua'tungiusup isumaanik tusarniaasussaatitaanermi ilaatigut sipaarniutigineqartut soraarsitsinermik pisariaqalersitsisut pillugit paasissutissat, ilaatigullu atorfeqartitaasoq atorfeqartitaasulluunniit oqartussaasup sipaarniuteqarnermut atatillugu soraarsinneqarnissaat pisariaqartutut isigisaat taakkununga ataasiakkaanut tunngasut pillugit paasissutissat ilaagajuttarput.

Matumani UfR 2002.1684 Ø innersuussutigaa, tassanilu Østre Landsretsip oqaatigaa oqartussaasut sipaarniuteqarneq pissutigalugu soraarsitsinermi sulisut ataasiakkaarlugit paasissutissat sipaarniutitut tunngasut aamma paasissutissat sulisut ataasiakkaarlugit soraarsinneqartussat pineqartut toqqarneqarneranni pingaartillugit isiginiarneqarsimasut pillugit suliame illua'tungiusutut isumaannik tusarniaavigissallugit pisisaaffeqartut.

Tamatumani oqaatigaara KNR-ip uannut paasissutissiissutigigaa X-imi sulisut arlaata kia soraarsinneqarnissaanik toqqaaniarnermut tunngaviusoq tassaasimasoq pineqartut piukkunnaataannik inuttullu pisinnaasaannik il.il. naliliineq.

Taamaalilluni uanga paasinninnera unaavoq KNR - suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi § 19 tunngavigalugu - soraarsitsineq sioqqullugu ilaatigut paasissutissat sipaarniuteqarnermut tunngasut ilaatigullu A-p piukkunnaatai inuttullu pisinnaasai il.il. pillugit paasissutissat X-imi sulisup sorliup soraarsinneqarnissaanik toqqaaniarnermi pingaartillugit isiginiarneqarsimasut pillugit A-p suliame illua'tungiusutut isumaanik tusarniaaviginissaanut pisisaaffeqarsimasoq.

Taamaattumik KNR-ip A-mik suliame illua'tungiusutut isumaanik tusarniaaviginnissimannginnera isorisariaqartorujussuurtut isigaara, pingaartumik manna isiginiarlugu, tassalu naammagittaalliummik allamik sularinninninnut

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

atatillugu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanissamut pisussaaffik KNR-ip suliffeqarfimmi atorfeqartitaasunik soraarsitsinnginnermini pisussaaffigisaa KNR-imut 15. januar 2010-mi malugeqqusimagiga.

Tamatumunnga peqatigitillugu oqaatigaara KNR-ip soraarsitsissutitut allagaani tunngavilersuutitut oqaatigineqartoq uanga paasinninnera malillugu suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 24, imm. 2-mi piumasqaataasumik eqqortitsisuunngitsoq, tassuunami aalajangersarneqarmat aalajangiinnermut tunngavilersuut pisariaqarpat suliami pissusiviusut aalajangiinnermi pingaartillugit isiginiarneqartut pillugit paasissutissat naatsumik nassuiarneqarnerannik imaqartinneqassasoq.

Taamaattumik A-p soraarsinneqarnissaanik KNR-ip sooq toqqaasimaneranik, matumani A-p atorfimmu allamut nuutsinneqarnissaa sooq ajornarsimanersoq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, KNR-ip A-mut tunngavilersuisimannginnera isorisariaqartutut isigaara. Matumani FOB 1990, quppernerit 358 tulliilu kiisalu FOB 2001, quppernerit 322 tulliilu innersuussutigaaqka.

KNR-ip suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq tunngavilersuisarnerlu pillugit malittarisassanik malinnissimannginnerata manna nassataraa, tassalu KNR-ip suliamut tunngassuteqartut tunngavigalugit eqqortumillu aalajangiinissaanut pingaaruteqartumik qularnaveeqqusiutaasup aserorneqarnera. Taamaattumik isumaqarpunga paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit manna mattunneqarsinnaanngitsoq, tassalu suliamik suliarinninneq kukkunerinik ilaqarsimanngippat aalajangiineq allaasimassagaluartoq.

KNR qinnuigaara oqaaseqaatiga KNR-ip A eqqarsaatigalugit qanoq iliuuseqarnissaanut pissutissaqalersitsinersoq uannut nalunaarutigeqqullugu.

KNR aammattaaq qinnuigaara ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi tusarniaasarneq pillugu malittarisassat suliani sulisunut tunngasuni siunissami malilersaarai uppernarsaqqullugu."

KNR-ip allakkatigut 7. marts 2011-meersutigut nalunaarfigaanga suliaq A-p soraarsinneqarneranut tunngasoq KNR-ip suliareqqilersaaraa.

KNR-ip tamatumunnga peqatigitillugu nalunaarutigaa siunissami suliaajumaartussat tigussaasutigut pissusiviusutigullu eqqortumik suliariniartarniarini, ingerlatsinermi ileqqorissaarneq malinniarini kiisalu kukkusoqarsimappat kukkunerit aaqqinniarini.

KNR 10. marts 2011-mi nalunaarfigaara suliami annertunerusumik iliuuseqaq-qissanngitsunga.

Tamatuma kingornatigut suliamut inaarutaasumik isumaqatigiissuteqarnissamut neqeroorummik A-p iluarinngisaanik KNR-ip saqqummiussisimanera pillugu A-p attaveqarfigaanga.

Taamaakkaluartoq tassunga atatillugu KNR-ip siunnersuutaanut akuersisariaqartutut misigisimasimanini A-p paasissutissiissutigaa.

A suliamut inaarutaasumik KNR isumaqatigiissuteqarfigisimappagu annertunerusumik ikiuisinnaannginninnik ilisimatippara, tassami isumaqatigiissutit taamaattut isumaqatigiissutit pillugit inatsiseqartitsinermi malittarisassat malillugit taamaallaat akerlilerneqarsinnaammata, taamaattumillu A isumaqaruni tatineqar-nikkut isumaqatigiissuteqarnini atorunnaarsinneqartariaqartoq suliaq eqqartuus-sivitsigut malersoqqittariaqarpaa.

5.4.2 Oqartussaasut sulianik soraarsitsinermut tunngasunik inaarsaalluni sulia-rinninnernik sulisut kattuffiitut isumaqatigiissuteqartarnerat

A-p Namminersorlutik Oqartussat qitiusumik allaffeqarfissuanni atorfim-minit qinnuteqaataanngitsumik Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit soraarsinneqarnini Ombudsmandimut naammagittaalliuutigaa.

Naalakkersuisoqarfiup suliami allagaataasa misissugassanngortillugit nassiunneqarnissaannik Ombudsmandip qinnuiginninneranut atatillugu Naalakkersuisoqarfiup Ombudsmandimut malugeqqullugu oqaatigaa suliaq soraarsitsinermut tunngasoq A-p kattuffittut ilaasortaaffigisaata F-ip Naalakkersuisoqarfiullu allanut suliassanngorteqqinneqarsinnaanngitsumik inaarutaasumillu isumaqatigiissuteqarlutik inaarlugu suliarisimagaat.

Ombudsmandi Naalakkersuisoqarfiup isumaqatigiissutigisimasaa misisso-reerlugu suliami pineqartumi annertunerusumik iliuuseqaqqinniarani aalajangerpoq, Ombudsmandili suliami isumaqatigiissuteqarsimanermi Naalakkersuisoqarfiup kattuffiullu F-ip e-mailikkut allaffigeqatigiittarsimaneranni allagaasimasuinnarnik uppernarsaasersugaasumi pisimasut tunngavigalugit isumaqarpoq manna inassuteqaatigissallugu pissutis-saqarluni, tassalu suliat soraarsitsinermut tunngasut inaarlugit suliarineqarneri pillugit isumaqatigiissutit isumaqatigiissut pillugu uppernarsaati-

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

tut/allagaatitut immikkoortutut isumaqatigiissutip qanoq sunniuteqarneranik isumaqatigiissummilu illua'tungeriit pillugit erseqqissaasutut ilusilerneqartarnissaat, sulisumillu soraarsinneqartumit – pineqartoq suliami illua'tungiuppat - atsiorneqartarnissaat imaluunniit sulisup pineqartup kattuffimmit sinniisuuffigineqarluni taassuma nammineq sinnerluni atsiorsinnaaneranik uppersaatitut ilusilerneqartarnissaat Naalakkersuisoqarfiup siunissami isumagissagaa.

Ombudsmandip aammattaaq inassuteqaatigaa suliap aalajangiisartunut sulinermiluunniit aaqqiagiinningsutit pillugit eqqartuussivimmut isumaqatigiissut (overenskomst) pineqartoq tunngavigalugu suliamik suliarinnisinnaasumut suliasannqortinneqarnerata tungaanut imaluunniit suliap eqqartuussivikkoortitsineq pinngitsoortinniarlugu sulisumut soraarsinneqartumut isumaqatigiissuteqarnikkut inaarlugu suliarineqassasoq erseqqissinissaata tungaanut allattuisussaataitanermi eqqortinnissaa Naalakkersuisoqarfiup isumagissagaa (j.nr. 2008-905-0007).

A uannut 10. juni 2011-mi naammagittaalliorpoq.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik 20. juni 2011-mi imatut allaffigaara:

“(…)

Naammagittaalliutitut saaffiginnissut imatut paasivara A-p pisut arfinillit uku naammagittaalliutiginiai:

- 1) Allakkatigit mianersoqqussut 11. januar 2011-meersoq.
- 2) 31. januar 2011-mi soraarsitsineq.
- 3) Suliami allagaatinik paasitinnegarumalluni qinnuteqaatip itigartinneqarnera 14. januar 2011-meersoq.
- 4) Allaffimmi siusinnerusukkat pisortarisimasani pillugu naammagittaalliummi 17. december 2010-meersup aalajangersimasumik suliarineqarsimannginnera.
- 5) Ulluni feriarfiusimasumi oqaatigineqartutut nammineq akilikkatut feriarfiusussani akisarsiat utertillugit akilerneqarnissaannik piumasaqaat 11. februar 2011-meersoq.
- 6) Ulluni feriarfiusimasuni oqaatigineqartutut nammineq akilikkatut feriarfiusussani akisarsiat utertillugit akilerneqarnissaannik piumasaqaat 19. maj 2011-meersoq.

Naammagittaalliuut misissuinermit aallartitsinermit pissutigissallugu naammannersoq nalilii-nissannut sulii tunngavissaqanngilanga.

Taamaattumik Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik aamma Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik qinnuigaakka suliaq pillugu oqaaseqaateqaqqullugit.

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik aammattaq qinnuigaara sulisoq A pillugu mappiutini allagaatit allaqqaarneqarnerinik tamarmiusunik imalik uannut atukkiuteqqullugu, kiisalu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik tamatumunnga peqatigitillugu qinnuigaara mappi allagaatit A-p atorfeqartitaaneranut aamma oqaatigineqartutut suliffimmi pissusilersorneranut tunngasut allaqqaarneqarnerinik tamarmiusunik imalik uannut atukkiuteqqullugu.

Oqartussaasoq allagaatinik qarasaasiakkuinnaq toqqortarineqartunik peqarpat taakkua naqitanngortinneqarneri uannut nassiuteqquakka. Oqartussaasoq sulianik qarasaasiakku ingerlatseriaaseqarpat allagaatit qarasaasiakku ingerlatseriaatsimiittut allattorsimaffiata naqitanngortinneqarnera uannut nassiuteqqara.

Suliaq suliarilerniarlugu aalajangeruma Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik aamma Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik tamatumunnga ilisimatikkumaarpakka.”

Naalackersuisoqarfiup 13. juli 2011-mi imatut akivaanga:

“Inatsisartut Ombudsmandiata allakkatigut 20. juni 2011-meersutigut A-p naammagittaalliuutaa pillugu Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik, Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik oqaaseqaateqaqqullugu noqqaaffigaa.

Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfiup A-p sulisutut allattorsimaffimmi mappia tamakkiisoq Inatsisartut Ombudsmandiannut ilanngullugu nassiuppaa.

A pillugu suliami Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik (...) suliamik suliarinninnerani ikiuuttarsimavoq.

A-p soraarsinneqarnerata kingornatigut sulisut kattuffiata F-ip Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik qinnuigaa isumaqatigiisummi (overenskomst) § 34 tunngavigalugu isumaqatiginninniaqqullugu. Tamatuma kingornatigut suliami tamakkiisumik inaarutaasumillu aalajangiiffiusumik isumaqatigiissusiortoqarpoq, tak. maili 11. april 2011-meersoq.”

Naalackersuisoqarfik 30. oktober 2011-mi qinnuigaara erseqqinnerusumik paasissutisseeqqullugu:

“Naalackersuisoqarfiup A pillugu suliami paasissutissaatai 13. juli 2011-mi tiguakka.

5. Suliap nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Naalackersuisoqarfiup suliamik uannut nassiussinermini oqaatigaa suliaq soraarsitsinermit tunngasoq isumaqatigiissuteqarnikkut inaarlugu suliarineqarsimasoq, allanut suliassanngor-teq-qinneqarsinnaanngitsumik inaarutaasumillu aalajangiisoqarneratigut, tak. F-imut e-mailikkut nassiussaq 11. april 2011-meersoq.

A-p oqarasuaatikkut aperiganni e-mailikkut 29. juli 2011-mi akissummini oqaatigaa suliap isumaqatigiissuteqarnikkut inaarlugu suliarineqarnera akuerisimannikkini.

Naalackersuisoqarfik tamanna tunngavigalugu qinnuigaara ilassutaasumik nassuiaateqaqqullugu.

Taamaalillunga Naalackersuisoqarfik qinnuigaara makku pillugit nassuiaateqaqqullugu:

- Suliap isumaqatigiissuteqarnikkut inaarlugu suliarineqarnissaa pillugu allakkatigut isumaqatigiissummik piosoqarpa? Taamaappat isumaqatigiissutip assilineru uannut nassiateq-quara.
- isumaqatigiissummut F-ip Naalackersuisoqarfimmi [suliamik suliarinnittumut] e-mailikkut nassiussaanut 7. april 2011-meersumut tunngaviusumi immikkoortut malitseqartitsivigineqarnerinut allakkatigut uppersaat nassiateqquara.
- F-ip Naalackersuisoqarfimmi [suliamik suliarinnittumut] e-mailikkut nassiussaa-nit 7. april 2011-meersumit erserpoq F-ip [suliamik suliarinnittoq] suliaq pillugu ataatsimeeqatigisimaga. Naalackersuisoqarfik qinnuigaara ataatsimiinneq pillugu allakkiap imaqarnilialluunniit Naalackersuisoqarfiup suliarisimassagaa naat-sorsuutigisama assilineru uannut nassiateqqullugu.”

Naalackersuisoqarfiup 4. november 2011-mi imatut akivaanga:

“Inatsisartut Ombudsmandiat suliami qulaani taaneqartumi ilassutaasumik paasissutissiisoq-qullugu allakkatigut 30. oktober 2011-meersutigut qinnuiginnippoq.

Inatsisartut Ombudsmandiata apeqqutigaa suliaq eqqartuussivikkoortitsineq pinngitsoortin-niarlugu allakkatigut isumaqatigiissummik piosoqarnersoq. Taamaappat isumaqatigiissutip as-silineru Inatsisartut Ombudsmandiata nassiateqquaa.

Suliap allanut suliassanngor-teq-qinneqarsinnaanngitsumik inaarutaasumillu suliarineqarnera pillugu kattuffimmut F-imut isumaqatigiissut piuvoq, e-mail 11. april 2011-meersoq tunngavi-galugu. A taamaaliornissamut akuersisimasoq isumaqatigiinniarnernut allaffiup naatsorsuuti-gaa, tak. maili 11. april 2011-meersoq. Uagut paasinninnerput aamma unaavoq kattuffiup F-ip A-llu akornanni piginnaatitsissuteqartoqarsimasoq, taamaanngippammi isumaqatigiinniarnernut allaffik kattuffimmut F-imut suliap allanut suliassanngor-teq-qinneqarsinnaanngitsumik inaarutaasumillu suliarineqarnera pillugu isumaqatigiissuteqarsimanaviannikkaluarmat.

Inatsisartut Ombudsmandiata isumaqatigiissummut F-ip Naalackersuisoqarfimmi [suliamik suliarinnittumut] e-mailikkut nassiussaani 7. april 2011-meersumi tunngaviusumi immikkoortut malitseqartitsivigineqarnerannut allakkatigut uppernarsaatit nassiuteqquai.

Isumaqatigiinniarnernut allaffiup isumaqatigiissutit malitseqartitsivigineqarneranut uppernarsaat ilanngullugu nassiuppaa.

Isumaqatigiinniarnernut allaffiup paasinninnera unaavoq Inatsisartut Ombudsmandiat isumaqatigiissummi piunasaqaatigineqarsimasinnaasut pillugit isummernissaminut pisinnaati-taanngitsoq. Manna aamma atortussaatinneqarpoq, tassalu sulisup taassumalu kattuffittut ilaa-sortaaffigisaata soraarneq pillugu eqqartuussivikkoortitsineq pinngitsoortinniarlugu isumaqati-giissutaat suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aalajangiinermik oqartarnermi pine-qartunut ilaatinneqanngitsoq, tak. 2005.622H.

[Suliamik suliarinnittup] kattuffiullu F-ip ataatsimiinnerat pillugu allakkiap imaqaarnilialluun-nit Naalackersuisoqarfiup suliarisimasassaatur Inatsisartut Ombudsmandiata naatsorsuutigi-saata assiliner Inatsisartut Ombudsmandiata nassiuteqquaa.

Kattuffiup F-ip aamma [suliamik suliarinnittup] oqaloqatigiinnerat pillugu imaqaarniliamik al-lakkiamilluunniit piosoqanngilaq, tassami allattuisussaataaneq taamaallaat suliani ingerlatsi-nermi oqartussaasup aalajangiiffigisassaani atuummat.

Aamma oqaatigineqarsinnaavoq pissutsit suliami allagaatinit allanit aamma ersertut kisimik oqaloqatigiissutigineqarmata.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalackersuisoqarfik 21. november 2011-mi imatut allaffigaara:

“Suliaq Naalackersuisoqarfiup suliamik inaarsaaneq pillugu isumaqatigiissut sulisut kattuffian-nut A-p ilaasortaaffigisaanut isumaqatigiissutigisimasani pillugu uannut allakkatigut 4. novem-ber 2011-meersutigut erseqqinnerusumik paasissutissiisuteqarfigisaa massakkut uterfigaara.

Tamanna tunngavigalugu aalajangerpunga A-p soraarsinneqarnera pillugu suliami annertune-rusumik iliuuseqaqqinniarnanga, aalajangerneralu A-mut allakkatigut allatigut allakkat ukua assilinerannik ilaqartinneqartutigit ilisimatitsissutigaa. Taamaattorli aalajangerpunga Naa-lackersuisoqarfik A-p akissarsiaasa amerlanaarlugit tunniunneqartut utertillugit akilerneqar-nissaannik aalajangiineq pillugu ilassutaasunik arlalinnik apeqquteqarfiginiarlugu. Apeqqutit taakku allakkani ukunani inaarutaasumik oqaaseqaatinni takuneqarsinnaapput.

Suliamik inaarsaallunga suliarinninnginninni F oqarasuaatikkut attaveqarfigaara, taassumalu isumaqatigiissutigineqarsimasumik kattuffiup paasinninnera pillugu erseqqinnerusumik ilisi-matippaanga.

Suliami annertunerusumik iliuuseqaqqinniarnanga aalajangernera isumaqatigiissutigineqarsi-masup suliap allanut suliasannqorteqqinneqarsinnaanngitsumik inaarutaasumillu isumaqati-giissutaasimaneramik Naalackersuisoqarfiup aamma F-ip paasinninnerannik tamatuma kingor-natigut tunngaveqarpoq.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Tamatumunnga peqatigitillugu malugaara A kattuffimmut oqarsimasoq isumaqatigiissutip allanut suliasannqorteqqinneqarsinnaanngitsumik inaarutaasumillu isumaqatigiissutaanera ilalersinnaanngikkini, isumaqarlunili isumaqatigiissutaasimasoq apeqqutaatinnagu soraarsitsineq pillugu suliamik suliallu tamatumunnga atatillugu suliarineqarneranik malersueqqinissaminut pisinnaatitaalluni, F-illu ilitsersorsimagaani F isumaqartoq isumaqatigiissut Naalackersuisoqarfiup peqataaffigisinnaassappagu isumaqatigiissutip allanut suliasannqorteqqinneqarsinnaanngitsumik inaarutaasumillu aalajangiinerunissaa tunngaviusutut isigineqartariaqartoq.

Uanga paasinninnera unaavoq F-ip suliap inaarlugu suliarineqarnera pillugu isumaqatigiissuteqarnissamut pisariaqarneratut annertutigisumik piginnaatitaasimanera pillugu apeqqut piginnaatissuteqarnermut tunngasut pillugit isumaqatigiissuteqartarneq pillugu inatsiseqartitsiner-mi malittarisassat – F-ip aamma A-p akornanni pissutsit eqqarsaatigalugit – eqqartuussiviit aalajangiisarnerisa ataanniittut tunngavigalugit aalajangiivigineqartariaqartoq.

Naalackersuisoqarfiup akissutaata 4. november 2011-meersoq qulaani taaneqartut apeqqutaatinnagit Naalackersuisoqarfiup suliamik paasinninnera pillugu oqaaseqaatinik ataatsimut tunnganersunik arlalinnik saqqummiussinissannut pissutissaqalersippaanga.

Uanga pisinnaatitaanera pillugu apeqqut

Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini 4. november 2011-meersumi oqaatigaa Ombudsmandi isumaqatigiissummi atugassarititaasinnaasunik isummerfiginninnissaminut pisinnaatitaanngitsoq.

Oqaatigaara suliani pineqartuni pisinnaatitaanera uanga nammineq isummerfigisariga, oqartussaasoq naammagittaalliuutigineqartoq uanga isumaliutersuuteqarninni peqataatinnagu. Matumani Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 14, imm. 1 imaattunik oqaasertaqartoq innersuussutigaa:

“Naammagittaalliuut misissuiner-mik aallartitsiner-mut pissutigissallugu naammannersoq Ombudsmandip aalajangissavaa.”

Naalackersuisoqarfiup pisinnaatitaaneq pillugu apeqqummik paasinninnera aamma kukkusuuvoq. Uanga pisinnaatitaanera suliffeqarfimmi pissutsit tunngavigalugit killissalersorneqartarpoq, isumaqatigiissutillu oqartussaasut isumaqatigiissutigisimasaasa misissuiffiginissaannut aallaavittut aamma pisinnaatitaavunga.

Inatsiseqartitsiviusorli oqartussaasup isumaqatigiissuteqarnissamut inatsisikkut tunngavis-saqarfigisaa pineqarpat suliap misissornissaa tunuarsimaarfigigajuttartussaavara, tassami in-nuttaasoq pisumi tassani uannut naammagittaalliortoq isumaqatigiissuteqartarneq pillugu i-natsiseqartitsineq pillugu apeqqutip eqqartuussivikkut qilersuisuusumik aalajangiivigineqar-neratigut pitsaanerpaamik ikiorneqarsinnaasussaammat.

Suliani oqartussaasup sulisut kattuffiannik isumaqatigiissuteqarfigisimasaani suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi suliami illua'tungiusup sinniisqartinneqartarnera pillugu malittarisassanik atuineq pillugu apeqqut

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 8 imaattunik oqaasertaqarpoq:

“§ 8. Suliami (illuatungiulluni) peqataasoq suliassap suliarineqarnerani sukkulluunniit sinnii-soqartissinnaavoq ikiorneqartissinnaalluniluunniit. Oqartussaasulli piumasarisinnaavaat peqataasup taassuma nammineq najuunnissaa, tamanna suliassap aalajangiiffiginissaanut pingaaruteqarpat.

Imm. 2. Imm. 1-imi oqaaseqatigiinni suillerni aalajangersagaq atortuussanngilaq peqataasup sinnii-soqartitaasinnaanissaminik ikiorteqartitaasinnaanissaminilluunniit soqutiginninnera pi-sortat inuinnaalluunniit soqutigisaat pissutiginerullugit minnerutittariaqartutut isumaqarfigi-narpat, imaluunniit inatsisitigut allamik aalajangersagaqareerpat.”

Inatsimmi § 2, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq inatsit taanna sulianut ingerlatsinermi oqartussaasumit aalajangiiffigineqarsimasunut aalajangiiffigineqartussanulluunniit atuuttoq.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 8 inatsiseqartitsinermi tunngavimmik matu-minnga tunngaveqarpoq, tassalu innuttaasut ingerlatsivik eqqarsaatigalugu pissutsini allani al-lanit aalajangersimasumik annertussuseqartumik ikiorneqarsinnaatitaasut sinnii-suuffigineqar-sinnaatitaasulluunniit, taamaaliorneq suliamut aalajangiiffigineqartumut atatinnagu pigaluar-palluunniit.

Suliami matumani takuneqarsinnaavoq F-ip, A-p ilaasortaaffigisaata, A-p soraarsinneqarnerata isumaqatigiinniutigineqarnissaa e-mailikkut 25. februar 2011-meersukkut piumasaqaatigisi-magaa, tak. isumaqatigiissummi (overenskomst)¹⁵ § 34 imaattunik oqaasertaqarpoq:

“Soraarsitsineq pillugu aalajangiisartut

F atorfeqartitaasumik soraarsitsineq pissutsinik sulisumut pineqartumut sulisitsisumulluun-niit tunngasunik pisumut naapertuuttunik tunngavilersugaasutut isigineqarsinnaanngitsoq na-liliippat apeqqutip sulisitsisumut isumaqatigiinniutigineqarnissaa F-ip soraarsitsinermi qaammammik ataatsimik piffissaqartitaalluni piumasaqaatigisinnaavaa. Isumaqatigiinniar-nermi isumaqatigiittoqanngippat apeqqut isumaqatigiinniarnepurup kingornatigut qaammam-mik ataatsimik piffissaqarluni aalajangiisartunut pisumut tassunga atatillugu pilersinneqarsi-masunut suliassanngortinneqassasoq F-ip piumasaqaatigisinnaavaa, aalajangiisartunilu pine-qartuni ilaasortaapput sinniisut illua'tungeriinnit tamanit toqqarneqartut kiisalu Kalaallit Nu-naanni Eqqartuussisuuneq siulittaasutut. Aalajangiisartut suleriaasissartik namminneq aala-jangersassavaat. Aalajangiisartut tunngavilersugaasumik aalajangiissapput, aalajangiisartul-lu isumaqarpata soraarsitsineq pissutsinik sulisumut pineqartumut sulisitsisumulluunniit tunngasunik pisumut naapertuuttunik tunngavilersugaanngitsoq, soraarsitsinerup sunniutai nalimmassaavigeqqullugit/sakkukilliseqqullugit sulisitsisoq peqquneqarsinnaavoq. Atorfe-qartitaaneq ingerlaqqiinnassasoq sulisup pineqartup sulisitsisullu kissaatiginnippassuk ator-feqartitaasoq taarsiivigeqqullugu sulisitsisoq peqquneqarsinnaavoq, taarsiissutaasussallu an-nertertutiginissaanni suliami pisimasut atorfeqartitaasullu pineqartup sulisitsisumi qanoq sivi-sutigisumik sulisimanera apeqqutaassallutik. Aalajangiisartut suliamut atatillugu aningaasar-tuutaat aalajangiisartunit aalajangersarneqassapput, suliamilu illua'tungiusunit avinneqas-sasut imaluunniit suliami illua'tungiusup ajorsartup akilissagai aalajangerneqarsinnaalluni.

15) Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut F-illu isumatigiissutaat (overenskomst) 7. april 2009-meersoq

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Imm. 2. Suliat soraarsitsinermit tunngasut aalajangiisartunut siuliani taaneqartunut sulias-sannngortinneqarsinnaanerit pillugu aalajangersagaq atorfeqartitaasunik sulisitsisumi pine-qartumi soraarsitsineq sioqqullugu sivikinnerpaamik ukioq ataaseq inorlugu sulisimasunik soraarsitsinermit atorneqassanngilaq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Taamaalilluni isumaqatigiisummi (overenskomst) aalajangersakkamit erserpoq aaqqiagiin-gissutinik aaqqeeriaaseq ataatsimut isumaqatigiisutigineqarsimasoq, F-ip illua'tungiuuffigi-saa, pineqartoq.

Taamaattumik suliami isumaqatigiisummi § 34 tunngavigalugu isumaqatigiinniutigineqartuni soraarsitaasup F-illu akornanni suliami illua'tungiusumut sinniisuuffiginninnermit tunngasut aallaavittut pineqartussaannngillat.

F-illi sulisitsisullu isumaqatigiinniarnernanni suliap soraarsitsinermit tunngasup suliareqqin-neqarnissaanik apeqquummik imaluunniit apeqqutinik soraarsitsineq pillugu aalajangiisartut pisinnaatitaanerisa ataanniinngitsunik saqqummertoqarpat uanga paasinninnera unaavoq F-ip peqataanera suliami illua'tungiusumut sinniisuuffiginninnermit tunngasunik tunngaveqartaria-qartoq.

Tamatumunnga atatillugu suliami illua'tungiusumut sinniisuuneq pillugu inatsiseqartitsinikkut erseqqinnerusumik tunngavisoq suliaq oqartussaasumit namminermit aalajangiiffigineqarsin-naagallartillugu tassaasariaqarpoq suliaasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 8. Isu-maqatigiisuteqartarnerli pillugu inatsimmi piginnaatitsissuteqartarnerq pillugu malittarisassat isumaqatigiisuteqarnermit atatillugu atuupput.

Sulialli inaarlugu suliarineqarnissaa pillugu isumaqatigiisut F-ip A pillugu Aningaasaqarner-mut Naalakkersuisoqarfimmut isumaqatigiisutigisimasaa § 34 tunngavigalugu isumaqatigiis-utigineqarsimanersoq imaluunniit isumaqatigiisut apeqqutinik allanik aamma ilaatitsisoq pi-neqarnersoq isummerfiginninneq uanga sulinerma avataaniippoq.

Uanga naliliinera matuminnga tunngaveqarpoq, tassalu isumaqatigiisummi § 34-p qanoq paa-sineqarnissaanik sukumiisumik nassuiaasinnaanngitsunga, tassami isumaqatigiisuteqarnermi illua'tungeriit aappaannaat (Naalakkersuisoqarfik) kisiat eqqarsaatigalugu pisinnaatitaagama.

Isumaqarpungali suliap ingerlasimanerata manna takutikkaa, tassalu Naalakkersuisoqarfik su-liamut kattuffimmit suliat pillugit inatsiseqartitsinermit malittarisassat tunngavigalugit aallartin-neqartumut atatillugu isumaqatigiisuteqarsimatillugu isumaqatigiisuteqarnerup kingornatigut kattuffimmut isumaqatigiisutigineqartup kattuffimmut isumaqatigiisummi (overenskomst) il-lua'tungiusumut imaluunniit suliami illua'tungiusup sinniisaanut isumaqatigiisuteqartoqarsi-manera pillugu apeqqutinik pilersoqannnginnissaanik qulakkeerinninnissaq eqqarsaatigalugu Naalakkersuisoqarfiup eqqumaffiginninnissaa pisariaqartoq.

Taamaattumik inassuteqaatigaara sulisut kattuffiinut isumaqatigiisutigineqartuni kattuffiup isumaqatigiisummi (overenskomst) illua'tungiusutut imaluunniit suliami illua'tungiusup sin-niisaatut isumaqatigiisuteqarfineqarnerata erseqqissumik takuneqarsinnaasarnissaa Naalak-kersuisoqarfiup siunissami isumagissagaa.

Suliat soraarsitsinermit tunngasut inaarlugit suliarineqarnerat pillugu isumaqatigiissutit ilusaat imarisaallu

Suliami matumani F-ip Naalackersuisoqarfiullu isumaqatigiissutigisimasaat taamaallaat e-mailikkut allaffigeqatigiinnermi allagaasutut pigineqarpoq.

Soraarsitsinermit atatillugu apeqqutit tamarmik allanut suliasannngorteqqinneqarsinnaanngitsumik inaarutaasumillu aalajangiivigineqarnerat pillugu isumaqatigiissut, matumani suliamik suliarinninnermi kukkussutigineqarsimasinnaasut ilanngullugit eqqarsaatigalugit, uanga paasinninnera malillugu tassaavoq soraarsinneqartumut annertooujussuarmik sunniuteqartoq, tassami isumaqatigiissut taanna taamaallaat isumaqatigiissuteqartarnej pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat tunngavigalugit assortorniarneqarsinnaasussaammat, taamaalillunilu suliap ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat tunngavigalugit eqqartuussivitsigut imaluunniit Ombudsmandikkut kingusinnerusukkut misilitsinneqarnissaa innuttaasup isumaqatigiissummi pineqartup naatsorsuutigisinnaasussaanaq.

Oqartussaasup iliusaasa innuttaasunut annertuumik sunniuteqartut inatsisunik unioqqutisuisuunnginnerisa uppersaasernerneqarnissaat sakkortusisamik nalinginnaasutut piumasaqaatigisariaqarpoq. Tamanna oqartussaasut aalajangiinerinut isumaqatigiissutinullu oqartussaasut aalajangiinermit taarsiullugit isumaqatigiissutigisaannut atuuppoq.

Taamaattumik isumaqarpunga isumaqatigiinnngissutit soraarsitsinermi piusut tamarmik allanut suliasannngorteqqinneqarsinnaanngitsumik inaarutaasumillu aalajangiivigineqarnerisa sulisumit soraarsinneqartumit akuerineqarsimanagerat Naalackersuisoqarfiup qulakkeertariaqaraa, taamatuttaarlu isumaqatigiissut taamaattoq uppersaasersuineq eqqarsaatigalugu atsiorneqarsimasutut pigineqartariaqarluni.

Isumaqatigiissutip Naalackersuisoqarfiup kattuffimmut isumaqatigiissutigisaata kattuffiup isumaqatigiissummi (overenskomst) illua'tungiusutut imaluunniit suliami illua'tungiusup sinniisaatut isumaqatigiissuteqarfigineqarnerata ersarissuunissaa pillugu qulaani isumaliutersuutigisama manna aamma nassataarat, tassalu isumaqatigiissuteqarneq pillugu uppersaat/allagaat suliarineqartariaqartoq, kattuffiullu suliami qanoq inissisimanagera tassani erseqqissarneqartariaqartoq.

Taamaattumik aamma inassuteqaatigaara suliat soraarsitsinermit tunngasut inaarlugit suliarineqarneri pillugit isumaqatigiissutit isumaqatigiissut pillugu uppersaatit/allagaatit immikkoortut isumaqatigiissutip qanoq sunniuteqarneranik isumaqatigiissummilu illua'tunge-riit pillugit erseqqissaasutut ilusilernerqartarnissaat, sulisumillu soraarsinneqartumit – pineqartoq suliami illua'tungiuppat - atsiorneqartarnissaat imaluunniit sulisup pineqartup kattuffimmit sinniisuuffigineqarluni taassuma nammineq sinnerluni atsiorsinnaaneranik uppersaatitut ilusilernerqartarnissaat Naalackersuisoqarfiup siunissami isumagissagaa.

Allattuisussaataaneq pillugu apeqqut

Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini oqaatigaa Naalackersuisoqarfimmi sulisup F-illu ataatsimeeqatigineqarneri pillugit allakkiaq suliarineqarsimanngitsoq.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Naalackersuisoqarfiup tamatumunnga tunngavilersuutitut oqaatigaa suliaq aalajangiiffigineqartussaq pineqanngitsaq.

Oqaatigaara pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 9-mi, 13. juni 1994-imeersumi, Inatsisartut inatsisaatigut nr. 1-ikkut, 31. maj 1999-imeersukkut allanngortinneqartumi aalajangersagaq imaattoq takuneqarsinnaasoq:

"§ 2. Inatsit sulianut pinerluttulerinermut attuumassuteqartunut atuutinngilaq. Suliat inatsi-siliornermut tunngasut, matumani aningaasaliissutissanut inatsisit ilanngullugit eqqarsaatigalugit, inatsisissatut siunnersuutitut Inatsisartunut saqqummiunneqarsimagunik inatsimmi pineqartunut aatsaat ilaatinneqarsinnaapput.

Imm. 2. Aammattaaq sulianut pisortani sulisunik atorfinitsitsinernut imaluunniit pisortani atorfinnut qaffasinnerusunut qaffatsinneqarnernut tunngasunut inatsit atuutinngilaq, § 6-imi aalajangersagaq eqqaassanngikkaanni. Tamanna paasissutissanut inuit ataasiakkaat pisortani atorfeqarnerannut tunngassuteqartunut aamma atuuppoq, taamaattorli imm. 3 aamma § 4, imm. 2 takuuk.

Imm. 3. Suliani imm. 2-mi oqaaseqatigiit aappaanni taaneqartuni atorfeqartup aqqa, atorfia, ilinniagaqarnera, suliassai, akissarsiai suliamullu atatillugu angalaneri pillugit paasissutissanut inatsit atuuppoq. Aammattaaq pisortatut atorfinni atorfinitsinneqartut eqqarsaatigalugit inatsit suliamut atatillugu mianersoqqussutit iliuuserisallu taakkunanga sakkortunerusut pillugit paasissutissanut atuuppoq. Taamaattorli tamakku pillugit inaarutaasumik aalajangiinnermit ukiuni marlunni taamaallaat tamanna atuuppoq.

Imm. 4. Suliani imm. 2-mi oqaaseqatigiit aappaanni pineqartunut ilaatinneqartuni paasissutissanut imm. 3-mi taaneqarsimasunit allaanerusunut inatsit aamma atuutissasoq Naalackersuisut aalajangersinnaavaat."

Taamaallluni § 2, imm. 2-mi oqaaseqatigiit aappaasa manna nassataraat, tassalu suliani suli-sunut tunngasuni allattuisussaataaneq atuuttoq, tamanna inatsimmi § 6-ip nassatarippagu, § 6-ilu sulianut ingerlatsinermi oqartussaasumit aalajangiivigineqartunut aalajangiivigineqartus-sanulluunniit tunngasuvoq.

Atorfeqartitaasoq qinnuteqaataanngitsumik soraarsinneqarpat, suliarlu tamatuma kingornati-gut kattuffimmit isumaqatigiinniartarnek aalajangiisartullu suliarinnittarnerat pillugu isumaqatigiissummi (overenskomst) immikkut malittarisassat tunngavigalugit suliassanngortinneqarpat uanga paasinninnera unaavoq manna mattunneqareersinnaanngitsaq, tassalu aalajangeeqqaar-neq atuutsiinnarneqassanngitsaq imaluunniit atorfeqartitaasoq eqqarsaatigalugu allanngor-tinneqassanngitsaq, imaluunniit suliaq suliap inaarlugi suliarineqarnera pillugu isumaqatigiis-sutikkut inaarlugi suliarineqassanngitsaq.

Taamaattumik uanga paasinninnera unaavoq suliaq aalajangiisartunit sulinermiluunniit aaqgia-giinnngissutit pillugit eqqartuussivimmit isumaqatigiissut (overenskomst) tunngavigalugu piler-sinneqartumit aalajangiiffigineqassasoq imaluunniit suliaq eqqartuussivikkoortitsineq pinngit-soortinniarlugi isumaqatigiissuteqarnikkut inaarlugi suliarineqassasoq sulisumit soraarsinne-qartumit Naalackersuisoqarfimmi isumaqatigiissutigineqassanersoq erseqqissinissaata tun-gaanut ingerlatsivik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 6 (§ 6-imi imarisatigut piumasaqaatit eqqortinneqarsimappata) tunngavigalugu allattuisussaataitaassasoq.

Tamatumunnga peqatigitillugu inatsiseqartitsinikkut tunngavik inatsisikkut aalajangersagaanngitsoq manna atuuppoq, tassalu ingerlatsivik suliami pingaaruteqartumik/annertuumik iliuuserineqartuni tamani allattuisussaataasooq. Inatsiseqartitsinikkut tunngavik taanna sulianut aalajangiiffigineqartussanuinnaanngitsoq atuuppoq.

Tamanna tunngavigalugu inassuteqaatigaara suliani qinnuteqaataangitsumik soraarsitsinerit pillugit naammagittaalliutitut tunngasuni suliap aalajangiisartunut sulinermiluunniit aaqqiagiinnigissutit pillugit eqqartuussivimmuut isumaqatigiissut (overenskomst) pineqartoq tunngavigalugu suliamik suliarinnissinnaasumut suliasannagortinneqarnerata tungaanut imaluunniit suliap eqqartuussivikkoortitsineq pinngitsoortinniarlugu sulisumut soraarsinneqartumut isumaqatigiissuteqarnikkut inaarlugu suliarineqassasooq erseqqissinissaata tungaanut allattuisussaataaermermi eqqortinnissaa Naalakkersuisoqarfiup isumagissagaa.

Suliami pissutsit allat

(...)"

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup allakkatigut 20. december 2011-meersutigut imatut akivaanga:

“A-p akissarsiaasa amerlanaarlugit tunniunneqarsimasut utertitsinnissaat pillugu aalajangiiner-mut Naalakkersuisoqarfimmuut apeqqutinik arlalinnik ilanngussiniarluni Inatsisartut Ombudsmandiat allakkiatigut 21. november 2011-meersutigut suliasaq qulaani saqqummiunneqartoq pillugu aalajangiisimavoq.

Inatsisartut Ombudsmandianit allakkianut 21. november 2011-meersunut Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik makkuninnga oqaaseqaateqarpoq.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup isumaqatigaa, Inatsisartut Ombudsmandiata naammagittaalliutit misissorneqarnissaanut naammattumik pissutissaqarnerasooq pillugu nammineerluni aalajangiissagaa Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 3. december 2009-meersumi § 14. imm. 1-mut naleqqiuguk. Tassungalu atatillugu malugeqquneqarpoq, (allakkatigut) isumaqatigiissutinut tunngasutigut soraarnermi atugarisat pillugit pisortaqaqarfimmik isumaqatigiissuteqarneq, pisortat ingerlatsineranni suliasat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni aalajangiinernut paasinninnerup ilaanut naleqqiuguk 2005.622H.

Isumaqatigiissutinik paasinninnermut tunngatillugu Naalakkersuisut nassuiaasinnaanermut pisinnaatitaaffimmuut akuerisaasuupput. Aammattaaq isumaqatigiissutip ilai arlallit immikkoortumik eqqartuussisutigoortumik pingaaruteqarput. Taamaattumik isumaqatigiissutip ilaanut taakkununga tunngatillugu kattuffik eqqartuussisutigoortitsinernut peqataasarpoq. Taamaattumik Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup isumaqataaffiginnigilaa, isumaqatigiinniarlutik illua'tungeriit akornanni suliasaqarsimanera pissutigalugu pisortat ingerlatsineranni suliasat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni §8 atuutinngitsoq U1983.730/2H-mut naleqqiuguk.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup allakkiortussaataitaanermik eqqortitsinnginnera pillugu Inatsisartut Ombudsmandianit oqaaseqaatit eqqarsaatigalugit, kattuffimmik F-imik nammineerluni attaveqartarnera pillugu Inatsisartut Ombudsmandiata inerniliinera Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup tusaatissatut tiguinnassavaa. Saniatigullu Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup Inatsisartut Ombudsmandiat allakkiortussaataitaanerup eqquutsinneqarnissaata pingaarnera pillugu isumaqatigaa.

Aammalu pisortaqaqarfiup A-mut akiliutinik uterteqqusilluni piumasqaataa sulit atuunnersoq Inatsisartut Ombudsmandiata apeqqutigaa.

Isumaqatigiissutinut tunngasutigut isumaqatigiissut kattuffeqarfimmit akuerineqartoq taamaallaat soraarsitaanermut tunngavoq. Sooq A-p, soorunami sulit pisussaasutut 15.971,74 kr-it utertillugit akiligassarinerai.

Uagut nalilerparput, A-p sulinngiffeqarnerminik ingerlateriikkaminut nammineq akiliinnginnissani pillugu, ajunngitsumik isumaqarsimasinnaanngitsoq inatsisitigut tunngaviusunut oqaaseqatigiit conductio indebit-mut naleqqiuguk.

A Namminersorlutik Oqartussani sulisut allat assigalugit webtasimik atuinissaminut periarfisaqarsimavoq, tassanilu sulinngiffeqarfiit sulinngiffeqarfinnillu ingerlatsinerit nammineerluni nalunaarsuinini tamatigut takusinnaasimavai. A-p atorfinitsitaaneranut isumaqatigiissut attuumassutilik allakkani taaneqarsimasumut aammalu sulinngiffeqarnermut inatsit, A-p inatsisilerituutut iliniarsimasutut ilisimasariaqaralugaanut annertunerusumik innersuussisoqarpoq.

Ammaattaaq Inatsisartut Ombudsmandiat matuminnga innersuussivoq, tassa Naalackersuisoqarfiup siunissami isumagisassagaa, soraarsitsinernik inaarinninnerit pillugit isumaqatigiissutit isumaqatigiissutinut allakkatigut uppernarsaatit immikkoortunngorlugit suliarineqartassasut, isumaqatigiissutip annertussusaanik taakkunungalu peqataasut erseqqissisillugit, aammalu - pineqartoq suliame peqataappat - sulisumit soraarsitaasumit atsiorneqassasoq, imaluunniit pineqartup kattuffeqarfimmi sinnerluni isumaqatigiissutigiinnitsissimaneranut allakkatigut uppernarsaatit ilanngunneqassasut.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup malugeqquaa, Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik soorlu A aammalu kattuffeqarfik isumaqatigiinniartarnerut inatsisit malittussaavaat. Taakkununga ilaallutik pisinnaatitsissutinut tunngasut pillugit malit-tarisassat nalinginnaasut. Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup Inatsisartut Ombudsmandiata tamanna kissaatigippagu, sapinngisaq tamaat tikillugu siumut sammisumik, soraarsitsinernik inaarinninnerit pillugit isumaqatigiissutit isumaqatigiissutinut allakkatigut uppernarsaatit immikkoortunngorlugit suliarineqartassasut.”

Naalackersuisoqarfiup akissarsiat utertillugit akilerneqarnissaannik piumasqaammut inassuteqaatinnut oqaaseqaatinnullu akissutaa ukiumoortumik nalunaaruteqarfiusup naanerani isummerfiginngilakka.

5.5 Akitsuutit akiliutillu

5.5.1 Kommunimut akileraarutitigut utertoortisiassat akitsuutininut akiitsutigut Nunap Karsiata pisassarisaanut matussutissatut ilanngaavigineqarsinnaanngillat. Aamma amigartumik tunngavilersuineq atsiorsimannnginnerlu pillugit apeqqutit

Innuttaasup inuit biiliannik eqqussinermi akitsuutit naatsorsorneqarnerat aamma tamatuma kingornatigut akitsuutinik taakkuninnga akileraarutitigut utertoortisiassanit ilanngaassilluni pinngitsaaliilluni akiliisitsisimaneq pillugit naammagittaalliuta Ombudsmandip tiguaa.

Ombudsmandip oqaatigaa akitsuutinik naatsorsuineq pillugu naammagittaalliut Skatterådimut akileraartarnermik ingerlatsineq pillugu inatsimmi § 70 tunngavigalugu naammagittaalliutigineqarsinnaasoq.

Ombudsmandi akiliisitsiniarneq eqqarsaatigalugu isumaqarpoq akileraarutit nunamut tamarmut akileraarutininut, kommunininut akileraarutininut aamma kommunininut ataatsimut akileraarutininut agguataarneqarsimanerisa manna nassatarigaat, tassalu Namminersorlutik Oqartussat nioqqutissanik eqqussuinermit akitsuutininut akiliutitigut pisassarisaat innuttaasup kommunininut akileraarutitigut utertoortisiassanit pisassarisaanit ilanngaatigineqarsinnaanngitsut, tassami ilanngaassinermut tunngasumi illua'tungiusut kikkussusiat assigiinnngimmat.

Tamatuma saniatigut ilanngaassinissamik aalajangiinerup amigartumik tunngavilersorneqarsimanera Ombudsmandip isornartorsiorpaa. Ombudsmandip aammattaaq inassuteqaatigaa ilanngaassinissamik aalajangiinerit atsiorneqartassasut, taamaaliornikkut inuup kia aalajangiisimanagera innuttaasumit erseqqissumik takuneqarsinnaassammat (j.nr. 2010-620-0001).

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasoq A-mut 12. august 2010-mi imatut allappoq:

"Akileraaruseriffiup Akiliisitsiniarnermi Oqartussaq nalunaarfigisimavaa ukiumut aningaasarsiorfiusumut 2009-mut akileraarutinit utertoortissat kr. 25.230,00 ilinnut tunniunneqassasut.

Akiliisitsiniarnermi Oqartussap paasivaa ataani taaneqartunik piffissaq eqqorlugu akilersimannngitsunik akiitsoqartutit, taamaattumillu ataani takuneqarsinnaasutut 2009-mut akileraarutinit utertoortissannit akiligassannut ilanngaavoq / pisinnaatitaaffimmik tigusinikkut akiliisitsivoq/pigisanik qularnaveeqqutitut sillimmasiussivoq.

5. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

Utertoorutissannit sinneruttuusinnaasut aningaaserivimmi kontomut nalunaarutigisannut ikineqassapput imaluunniit checkinngorlugit nassiunneqassapput.

Akiliisitsinermut oqaatigiumasaqaruit imaluunniit akerliliissutissaqaruit Akiliisitsiniarnermi Oqartussamut saaffiginnissinnaavutit.

Ilanngunneqarpoq takussutissiaq, tassani akiligassannut ilanngaassineq/pisinnaatitaaffimmik tigusinikkut akiliisitsineq/pigisanik qularnaveeqqutitut sillimmasiussineq takuneqarsinnaapput."

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasup aalajangiinera imaattumik ilanngussartaqarpoq:

"§ 25 akileraarutinit utertoorutit	25.230,00
(...)	
Ulloq akiliiffissaq kingulleq Eqqussiunermi akitsuutit	
07/11-08	31/10-85
	25.230,00
Akiligassanut ilanngaatit/pisinnaatitaaffimmik tigusineq / pigisanik	
qularnaveeqqutitut sillimmasiussineq katillugit	25.230,00
Tigusassat	0,00"

A uannut tamatuma kingornatigut naammagittaalliorpoq.

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasumut 15. september 2010-mi imatut allappunga:

"A-p naammagittaalliuutaata ilanngussamik ilaqartinneqartup ilanngullugu nassiunneqartup assilinera Ombudsmandip tiguaa. Naammagittaalliuutip kalaallisuumut Atorfeqarfimmit nutserneqarnera aamma ilanngullugu nassiuppara.

Allakkatigut allatigut matumunnga peqatigitillugu nassiunneqartutigit A nalunaarfigaara Ombudsmandip akileraarutaasussat naatsorsorneqarnerat pillugu naammagittaalliuut suliarisinaannikkaa, tassami Akileraartarnermi Ingerlatsiviup aalajangiinini kingullertut 20. november 2008-mi aalajangiusimaannarmagu, aamma naammagittaalliuutiginiagaq pisup pineranit ukioq ataaseq qaangiutsinnagu Ombudsmandimut suliasannngortinneqartussaammat, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 12, imm. 3.

Akileraarutitut akiliivallaarsimanermit pisassanit akileraarutaasussat piumasaqaatinik akiliisitsiniarnermi pillugu naammagittaalliuut pillugu Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasoq qinnui-

gaa pinngitsaaliinikkut naammassisitsiniaaneq arsaarinninnikkut, ilanngaassinikkut imaluunniit pisassarisanit ilanngartuinikkut pisimanersoq nassuiaateqarfigeqqullugu.

Aammattaaq akiliisitsiniarnermi periaatsip atorneqartup tamatumunngalu inatsisitigut tunngavigisap aalajangiinermut tunngavigisamit, A-mut 12. august 2010-mi nassiuunneqartumit ersinnginneranut pissutaasup nassuiaateqarfigneqarnissaa qinnutigaara.

Tamatumunnga tulliullugu qinnutigaara allakkat 12. august 2010-meersut atsiorneqarsimannginnerannut pissutaasq nassuiaateqarfigeqqullugu.

Pinngitsaaliinikkut naammassisitsiniaaneq arsaarinninnikkut pisimappat Akiliisitsiniartarnermi Oqartussaasoq aammattaaq qinnuigaara eqqartuussisarnermi inatsimmi periaasiusussatut aalajangersarneqartoq isiginiarneqarsimanersoq nassuiaateqarfigeqqullugu, pingaartumik

- arsaarinninneq qinnuteqaateqarnikkut akiliisitsiniartartumit isumagineqarsimanersoq, tak. eqqartuussisarnermi inatsimmi § 598, imm. 2, nr. 3, aamma § 601,
- akiliisitsiniartartup arsaarinninnissaani piffissamik sumiinnissaanillu A nalunaarfigneqarsimanersoq, tak. eqqartuussisarnermi inatsimmi § 604,
- A pigisanik arsaarinnissutaasussanik saqqummiussisinnaatitaanera pillugu ilitersorneqarsimanersoq, tak. eqqartuussisarnermi inatsimmi § 607, imm. 2, aamma
- akiitsullip arsaarinniffiginiarneqarnermini pigisanik pisariaqartitaminik pigisaqaannarsinnaanera pillugu eqqartuussisarnermi inatsimmi § 618-imi aalajangersagaq tunngavigalugu arsaarinninnerup pisimanagera akiliisitsiniartartup misissorsimaneraa.

Pinngitsaaliinikkut naammassisitsiniarneq ilanngaassinikkut imaluunniit pisassarisanit ilanngartuinikkut pisimappat Akiliisitsiniartarnermi Oqartussaasoq qinnuigaara A-p utertitsilluni akiliinissamik piumasaqaataasa ilaannit ilanngaassinissamut imaluunniit pisassarisanit ilanngartuinissamut inatsisitigut tunngavigisaqartoqarsimanersoq nassuiaateqarfigeqqullugu.

Tamatumunnga peqatigitillugu Akiliisitsiniartarnermi Oqartussaasoq qinnuigaara akileraarutaasussatut piumasaqaatinik akileeqqusineq aamma akiliisitsiniarneq pillugit Akiliisitsiniartarnermi Oqartussaasumit, Akileraartarnermi Ingerlatsivimmit aamma Akileraartarnermi Pisor-taqarfimmit suliami allagaataannik tamarmiusunik uannut nassiusseqqullugit.

Akiliisitsiniartarnermi Oqartussaasup akissutaa suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasutitut A-mut saqqummiunneqarsinnaavoq."

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasup 20. september 2010-mi imatut akivaanga:

"Ombudsmandip allagaasa 12435-imik normoqartut 15/09-2010-meersut tiguneqarnerat matumuuna uppersarneqarpoq.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Pineqartoq tassaavoq ilanngaassineq, tassanilu illua'tungeriinnissamik, pisassarisat akilerneqartussanngorsimanissaannik il.il. piumasaqaatit atuupput.

Ilanngaassineq tassaavoq - tak. oqaatsimik taassuminnga nalinginnaasumik nassuiaaneq - akiliisitsiniarluni periaaseq, taamaattuunerminilu pinngitsaaliinikkut akiliisitsiniarnermi iliuusaanngitsoq, taamaattumillu suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aalajangiinermik oqartarneq tunngavigalugu aalajangiinermut takussutissaanani, tassaallunili ingerlatsinermik suliaqarnivik.

Akiitsoqartumut ilanngaassinissamik nalunaarut, Ombudsmandip allagaani oqaatigineqartutut, 12/08-2010-mi nassiunneqarsimavoq.

Akileraarutitigut utertoortissanik utertillugit akiliisoqarnissaanik pisassarisat Nunap Karsianut taamaallaat sammitinneqarsinnaapput, taamaattumillu utertitsilluni akiliinissamik piumasaqaat aamma akiitsullip Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut akiitsuisa ilaasa matussuserneqarnissaannut tamakkiisumik ilanngaatigineqarput.

Pisassarisat taakku ilanngaassissutigineqarnermik nalaani akiitsutut Akileraartarnermik Aqutsisoqarfimmi Akitsuutinut Immikkoortortaqarfimmi nalunaarsorneqarsimapput, taamaattumillu Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasoq ilanngaassinissaq pillugu nalunaarut pillugu suliami allagaatinik Ombudsmandip tigoriigaasa saniatigut allanik allagaateqanngilaq.

Assersuutigalugu inaarutaasumik naatsorsuinerup, akiitsoqartumut aamma nassiunneqarsimasup pissuseqataanik, ilanngaassinissamik nalunaarut atsiorneqarneq ajorpoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasumut 20. januar 2011-mi imatut allappunga:

"Ingerlatsiveqarfiup tusarniaanermut akissutaa 20. september 2010-meersoq maanna misisso-reersimalerpara, tamannalu tunngavigalugu ilassutitut nassuiaammik tigusaqarnissara pisariaqartippara.

Taamaalilluni Akileraartarnermik ingerlatsiveqarfiup tusarniaanermut akissummini una oqaatigaa:

"Akileraarutitigut utertoortissanik utertillugit akiliisoqarnissaanik pisassarisat Nunap Karsianut taamaallaat sammitinneqarsinnaapput, taamaattumillu utertitsilluni akiliinissamik piumasaqaat aamma akiitsullip Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut akiitsuisa ilaasa matussuserneqarnissaannut tamakkiisumik ilanngaatigineqarput." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Akileraartarnermik ingerlatsiveqarfik qinnuigaara issuarneqartoq inatsiseqartitsinikkut malittarisassanik sorlernik tunngaveqarnersoq nassuiaqqullugu."

Ilassutaasumik tusarniaaninnut akissuteqartoqarnissaa 28. marts 2011-mi aamma 9. maj 2011-mi eqqaasitsissutigaa.

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasup 13. maj 2011-mi imatut akivaanga:

"Allakkat 15972-mik normoqartut 09/05-2011-meersut innersuusutigalugit makku ilassutitut oqaatigineqassapput:

A-tut akileraarutit ingerlaavartumik unerartinneqartut tassaapput akiliutaagallartut. Ukioq akileraarfiusoq naappat, ukiumi tulluuttumi augustip qaammataani inaarutaasumik akileraarutigineqartussat akileraartartut ataasiakkaat akiligassaat aatsaat ilisimaneqalissapput, aatsaallu taamaalinerani paasineqarsinnaavoq pineqartoq akileraarutigut utertoortisiassanik tunineqassanersoq.

Sulisitsisup A-tut ingerlaavartumik akileraarutit unerartinneqartut pillugit nassuiaataa tunngavigalugu kommunit akileraarutigut qaammammut pisassatik naatsorsortarpaat, akileraarutaasussalli inaarutaasumik aalajangersaasoqarpat kommunip inaarutaasumik pisassarisai aatsaat naatsorsorneqarsinnaalissallutik.

Kommunit tigorianaannarnik aningaasaateqarsinnaanerat eqqarsaatigalugu Namminersorlutik Oqartussat kommunillu isumaqatigiissutigisimavaat qaammammoortumik tunniunneqartartut 12-inut amerlaqatigiinnut agguataarneqassasut, taamaalillutik ukiumi akileraarfiusumi pineqartumi akileraarutaqqittussat utertoortissalluunniit (naatsorsuigallarnerit tunngavigalugit) ukiup akileraarusiiffiusup kingornani ukiumi ingerlaavartumik akiliutit aalajangersarneqarsinnaalersillugit.

Taamaattumik akileraarutigut utertoortisianit pisassarisatut akileraartartumut aalajangersarneqartut taamaallaat Nunap Karsianut sammitinneqarsinnaapput." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat nioqqutissanik eqqussuinnermi akitsuutitigut pisassarisaat innuttaasut akileraarutitut akiliutaasa kommuninut akileraarutitut aamma Namminersorlutik Oqartussanut (nuna tamakkerlugu) akileraarutitut avinneqarsimanerat apeqqaatinnagu innuttaasut akileraarutigut utertoortisiassatigut pisassarisaannit ilanngaatigineqarsinnaapput?"

Aallaqqaasiutitut oqaatigaara Namminersorlutik Oqartussat inatsisikkut allatut piginnaatinneqanngippata ilanngaassineq pinngitsaaliissummik - tassa imaappoq isumaqatigiissutaanngitsumik - ilanngaassineq pillugu inatsiseqartitsinermi tunngaviit nalinginnaasut naalagaaffeqatigiinnermi atuuttut naapertorlugit pissasoq.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Tunngavik taamaattoq tassaavoq ilanngaassineq taamaallaat pisinnaasoq a-kiitsoqartoq pisassarisat siulliit eqqarsaatigalugit pisassarisat aappaannik pi-sassaqartutut inissisimappat.

Malittarisassatigut tunngavik pillugu tamatuma kingornatigut makku oqaati-gaakka:

Nioqutissanik eqqussuinermi akitsuutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 19-imi, 30. oktober 1992-imeersumi § 1, nr. 21-mit erserpoq inuit biiliinik eqqussinermi akitsuutit Nunap Karsianut nakkartinneqartussaasut.

Innuttaasut akileraarutitut akiliutaat eqqarsaatigalugit oqaatigaara aningaa-sarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 12, 2. november 2006-imeersoq kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqartarsimasoq aalajanger-sakkanik imaattunik imaqartoq:

*"§ 59. Kapitalimi uani maleruagassiat naapertorlugit inuit selskabillu il.il. tamakkiisumik ilaannakortumillu akileraartussaasut nuna tamakkerlugu akileraarummik, kommuninut ataatsimut akileraarummik, kommunimut akileraarummik, nuna tamakkerlugu akileraa-
rummik immikkut ittumik, iluanaarutisianit akileraarummik ingerlatseqatigiiffiillu akile-
raarutaannik akiliisartussaapput.*

§ 60. Selskabit tamakkiisumik ilaannakortumillu akileraartussaasut isertitamik akileraaru-sigassat 30 procentiinik selskabit akileraarutaannik akiliisassapput.

*Imm. 2. Selskabit, Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit il.il. pisut pillugit inatsit naapertorlugu misissuinissaminnut imaluunniit iluaqutiginninniarnissaminnut akuersis-
summik peqartut, imaluunniit sermip erngullu avammut nioqutissatut atorneqarnissaat
pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu akuersisummik peqartut, isertitanik aki-
leraarutigassat 30 procentiinik selskabit akileraarutaannik akiliisassapput.*

§ 61. Nunamut tamarmut akileraarutissaq akilertussanngortinneqassaaq aningaasarsianit akileraarutissat procentiannik Inatsisartunit aalajangerneqartumik, takuuk § 66.

*Imm. 2. Nunamut tamarmut akileraarutitut procenti atugassaq qaammatisiutit malillugit ukioq akileraarfusoq sioqqullugu 15. november tikitsinnagu Inatsisartut aalajangertassa-
vaat.*

*§ 62. Kommunimut akileraarutissaq akilertussanngortinneqassaaq aningaasarsianit akile-
raarutissat procentiannik kommunimit akileraarfissamit aalajangerneqarsimasumik, ta-
kuuk § 66.*

*Imm. 2. Procenti kommunimut akileraarutissaq qaammatisiutit malillugit ukioq akileraar-
fissaq sioqqullugu 1. december tikitsinnagu kommunalbestyrelsip aalajangissavaa. Pro-
centi akileraaruteqaataasussaq annerpaamik 30 procentimut minnerpaamillu 20 procenti-
mut aalajangerneqarsinnaavoq.*

Imm. 3. Akileraartussaaitat Akileraartarnermut Pisorta qarfimmik akileraarfittut kommunillit, § 68, imm. 2 naapertorlugu kommunimut akileraarutinik akileraassanngillat.

§ 63. Kommuninut ataatsimut akileraarutissaq akilerneqartussanngortinneqassaaq Inatsisartut procentimik aalajangiutaannik annertussuseqartumik, takuuk § 66.

Imm. 2. Kommuninut ataatsimut akileraarummut procenti akileraarutissaq Inatsisartunit, Kalaallit Nunaanni Kommuneqarfiit Kattuffiannik isumaqatiginninniareerermi, aalajangerneqassaaq qaammatisiutit malillugit ukioq akileraarutip atuutilerfissaa sioqqullugu ukiup affaani siullermi Inatsisartut ataatsimiinneranni.

Imm. 3. Akileraartussaaitat Akileraartarnermut Pisorta qarfimmik akileraarfittut kommunillit, § 68, imm. 2 naapertorlugu kommuninut ataatsimut akileraarutinik akileraassanngillat.

§ 64. Nunamut tamarmut immikkut akileraarutissaq akilerneqartussanngortinneqassaaq Inatsisartut procentimik aalajangiutaannik annertussuseqartumik, takuuk § 66.

Imm. 2. Nunamut tamarmut immikkut akileraarutit procentia qaammatisiutit malillugit ukioq akileraarfissaq sioqqullugu 15. novemberiutinnagu Inatsisartut aalajangissavaat.

Imm. 3. Akileraartussaaitaasunit § 68, imm. 2 naapertorlugu Akileraartarnermut Pisorta qarfimmik akileraarfittut kommunillit nunamut tamarmut immikkut akileraarutit taamaallaat akilerneqartassapput.

§ 65. Iluanaarutisianit akileraarutit atuisinnaatitaanermillu akileraarutit unerartinneqassapput §§-ini 86-imiit 92-imut aalajangersakkat malillugit."

Akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 2. november 2006-imeersoq kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqartarsimasooq aalajangersakkanik imaattunik imaqarpoq:

"§ 40. Nuna tamakkerlugu akileraarutit aamma nuna tamakkerlugu immikkut akileraarutit landskarsip pisassarai.

Imm. 2. Kommuninut akileraarutit kommunip akileraarfiup pisassarai.

Imm. 3. Kommuninut ataatsimut akileraarutit kommuninut nakkartinneqartussaaq § 41 naapertorlugu assigiissaarinermik aqqissuussinermut tamakkiisumik ilaavoq.

Imm. 4. Iluanaarutisianit akileraarutit landskarsip, kommunip akileraarfiup kommunillu pisassaraat imm. 1-imiit 3-mut aalajangersakkat naapertorlugit.

Imm. 5. Selskabit suliffeqarfiillu, Kalaallit Nunaanni atortussiassat aatsitassanit pisut il.il. pillugit inatsit naapertorlugu pisinnaatitaaffeqartut aningaasarsianit akileraarutaat, tamatumani ilaallutik iluanaarutisianit akileraarutit, landskarsip pisassarai. Aningaasarsianit iluanaarutisianillu akileraarutinut taamaattunut §§-it 27 aamma 43, naapertorlugit tapiliunneqartartut ernialiunneqartartullu taamatulli landskarsimit pisassarineqarlutillu akilerneqartassapput.

Imm. 6. Landskarsip suliffeqarfiutaasa aktie- imaluunniit anpartsselskabinnegortinneqarsimasut selskabillu akileraaruseriffimmik komunitut akileraarfeqartut akileraarutaat, tassani ilaallutik iluanaarutisianit akileraarutit, landskarsip pisassarai. Selskabit akileraarutaannut iluanaarutisianillu akileraarutinut taamaattunut §§-it 27 aamma 43 naa-

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

pertorlugit tapiliunneqartartut ernialiunneqartartullu taamatulli landskarsimit pisassari-neqarlutillu akilerneqartassapput.

Imm. 7. Selskabit akileraarutaat landskarsip, kommunip akileraarfiusup kommunillu pisassaraat, taamaattorli tak. imm. 5 aamma 6, aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 61 naapertorlugu ukiumi aningaasarsiorfiusumi akileraarusiissutigineqarsimasup, aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 62 naapertorlugu ukiumi aningaasarsiorfiusumi 1. januarimi innuttaasut amerlassusiat malillugu akileraarusiissutigineqarsimasup, aammalu aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 63 naapertorlugu ukiumi aningaasarsiorfiusumi akileraarusiissutigineqarsimasup assigiinngissutaat naapertorlugu.

Imm. 8. Akileraarutit aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 46 naapertorlugu akilerneqartut landskarsip, kommunip akileraarfiup kommunillu pisassaraat, aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 61 naapertorlugu ukiumi aningaasarsiorfiusumi akileraarusiissutigineqarsimasup, aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 62 naapertorlugu ukiumi aningaasarsiorfiusumi 1. januarimi innuttaasut amerlassusiat malillugu akileraarusiissutigineqarsimasup, aammalu aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 63 naapertorlugu ukiumi aningaasarsiorfiusumi akileraarusiissutigineqarsimasup assigiinngissutaat naapertorlugu.

Imm. 9. Akileraarutit imm. 1-imiit 8-mut taaneqartunut kiisalu taakkununga ernialiussat tapiliussallu akilerneqannginnerisigut annaasat Landskarsip kommunillu akornanni agguataarneqassapput. KANUKOKA tusarniaavigereerlugu annaasat agguataarneqarnissaat pillugu maleruagassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

§ 41. Kommunit agguaqatigiissillugu inummut ataatsimut akileraarutitigut isertitaasa assigiinngissutaannut matusissutissanik kommunit akileraarutitigut isertitaannik agguaassisarnissamut maleruagassiat Naalakkersuisut KANUKOKA-mik isumaqatiginninniareerlutik aalajangersassavaat."

Innuttaasut amerlanaarlugit akileraarutinik akiliisimasut akileraarutit utertilugit akileqarnissaannik piumasaqaateqarsinnaanerak akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 25-kkut imatut aalajangersaavigineqarpoq:

"§ 25. Akileraarutaagallartut § 23 malillugu ilanngaatigineqartut akileraarutissavinnit anneruppata aningaasat annerussutaat akileraarutit sippuutaattut akileraartussaataitaasumut utertinneqassapput. Akileraarutilli sippuutaat 100 kr.-init minneruppata utertitsisoqassanngilaq.

Imm. 2. Akileraarutit sippuutaannik utertitsinermi akileraartussaataitaasoq aningaasat 4 procentiannik taartisiaqartinneqassaaq. Akileraarutit sippuutaasa aningaasat nammineq piumassutsimik akiliutigineqarsimasut naligippatigit taartisiaqartitsisoqassanngilaq.

Imm. 3. Akileraarutit sippuutaat akileraaruseriffimmit utertinneqassapput.

Imm. 4. Akileraarutit sippuutaat taartisiallu ukiumi akileraarusiiffimmi ulloq 1. september nallertinnagu utertinneqassapput. Utertitsineq ullormit 1. septemberimit kingusinnerusukkut pippat akileraartussaataitaasoq § 44, imm. 4-mi maleruagassaq malillugu erniasiaqartinneqassaaq.

Imm. 5. Akileraarutissaviit apparneqarnernissaannik kinguneqartumik kingusinnerusukut aalajangiineqarpat, akileraarutit aningaasartaat akiliinermi annaarutaasimasut imm. 2 malillugu taartisiartalerlugit aalajangiinerup kingorna qaammatip ataatsip qaangiutinninnerani utertinneqassapput. Akileraartussaataaasoq ukiumi akileraarusiiffimmi ullormit 1. septemberimiit aallartittumik ullup aalajangiineq pillugu nalunaaruteqarfiusup tungaanut aningaasat utertinneqartut 0,5 procentiannik qaammatit aallartinneri tamaasa erniasiaqartinneqassaaq. Utertassalli aningaasanut § 24, imm. 5 malillugu akiligassiisutigineqarsimasunut tunngasut erniaat aatsaat ulloq akiligassanngorfiat aallarnerfigalugu naatsorsorneqassapput.

Imm. 6. Inaarutaasumik naatsorsuineramik allanngortitsineq akileraarutit sippuutaasa akileraartussaataasumut utertinneqareersimasut, tak. imm. 1, appartinneqarnissaannik imaluunniit utertinneqartussaajunnaarnerannik kinguneqarpat, aningaasat imm. 2 malillugu taartisiartallit utertinneqassapput. Aningaasat oqaaseqatigiinni siullerni taaneqartut tamarmiusut ukiumi akileraarusiiffimmi ullormit 1. septemberimiit aallartittumik ullup aalajangiineq pillugu nalunaaruteqarfiusup tungaanut qaammatit aallartinneri tamaasa 0,5 procentimik ernialersorneqassapput. Aningaasat akilerneqartussanngussapput aalajangiinermiit qaammatit pingasut qaangiunnerisa kingorna qaammatip tulliuuttup aallaqqaataani, piffissaagallartillugulu akiliiffissaq kingulleq tassaavoq qaammatip akiligassanngorfiup ulluisa 20-at. Piffissaagallartillugu akiliiffissaq kingulleq sapaataappat nalliuuttuuppalluunniit imaluunniit arfininngorneruppat piffissarititaasoq ulluinarmut tullermut sivitsorneqassaaq.

Imm. 7. Aningaasat imm. 4-miit 6-imut, taaneqartut koruuninut ilivitsunut ammut akunnaallineqassapput."

Taamaallitutik akileraarutit innuttaasunit akilerneqartussat Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut nuna tamakkerlugu akileraarutaapput, kommuninut akileraarutaapput kiisalu kommuninut ataatsimut akileraarutaallutik, taakkulu immikkut malittarisassat tunngavigalugit agguataarneqartarput.

Nuna tamakkerlugu akileraarutit, kommuninut akileraarutit kommuninullu ataatsimut akileraarutit agguataarneqarneri pillugit paasisutissat Akileraaruseriiffiup innuttaasunut siumoortumik nalunaarsuineq inaarutaasumillu naatsorsuineq pillugit nalunaarutaani aamma takuneqarsinnaapput.

Taamaattumik akileraarutit akilerneqartut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut kommunimullu akileraarusiinermi procentitut aalajangersarneqartut amerlaqataattut nakkartussaammata Namminersorlutik Oqartussat kommunilu pineqartoq amerlanaarlugit akileraarutigineqarsimasunit pissarsisanik utertitsillutik akiliisussaapput.

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat akileraarutitigut utertoortisissannik inunnut kommuninullu akiliutinik kommuninut tunniussisarnermik

isumaginnittuunerisa Namminersorlutik Oqartussat innutaasut kommunimut amerlanaarlugit akileraarutaasimasunik pisassarisaannik tiguisisussanngornerat nassatarinngilaa.

Inatsiseqartitsinermi periaatsimi aamma aalajangersarneqarpoq innuttaasup naalagaaffimmit taartisiassanit pisassarisai taamaallaat innuttaasup akileraarutininut akiitsuusa matussutissaattut ilanngaatigineqarsinnaasut, akiitsut ilaat naalagaaffimmut akileraarutininut akiitsuusut eqqarsaatigalugit, kisianni akiitsut ilaat kommunimut akileraarutininut tunngasut pinnagit, tak. Ugeskrift for Retsvæsen 2002.2396Ø-mi eqqartuussut.

Uanga tamatuma kingornatigut paasinninnera unaavoq ilanngaassinermi illua'tungeriit kikkussusiat pillugu piunasaqaat eqqortinneqarsimanngitsoq, A-p akileraarutitigut utertoortisiassaanit kommunimut akileraarutineersunit Namminersornerlutik Oqartussat eqquusuinermit akitsuutitigut pissarisaasa matussutissaannik Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasup ilanngaassinera eqqarsaatigalugu.

Kommuninut ataatsimut akileraarutininut utertillugit tunniunneqartussatigut pisassarisat eqqarsaatigalugit uanga paasinneqqaarnera unaavoq pineqartut tassaasut akileraarutit immikkut ittut, kommunit akornanni nalimmassaatitut Naalakkersuisut aamma Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiata erseqqinnerusumik isumaqatigiissutaat tunngavigalugu atugassanngorlugit nalunaaqutsigaasut. Taamaallilluni akileraarutit taakku eqqarsaatigalugit kommuni pisassarisaqartoq aalajangersimasoq toqqarneqarsinnaanngilaq, taamaattumillu isumaqarpunga A-p kommuninut ataatsimut akileraarutitigut pisassarisaanit ilanngaassinerep pissutissaqanngitsutut isiginissaanut erseqqissumik tunngavissaqanngitsoq.

Tamatuma kingornatigut inassuteqaatigaara suliaq A-p akiliisinniarneqarneranut tunngasoq Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasup suliareqqissagaa, ukiumi isertitaqarfiusumi 2009-mi kommunimut akileraarutininut amerlanaarlugit akilernerneqarsimasut utertillugit tunniunneqarnissaat siunertaralugu.

Ilanngaassinissamik aalajangiinermit tunngavilersuut

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasup tusarniaanermut akissummini 20. september 2010-meersumi oqaatigaa ilanngaassisimaneq tassaanngitsoq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiineq, tassaasorli ingerlatsinermik suliaqarnivik.

Isuma taanna isumaqatiginngilara, tassami pisortani oqartussaasut akileraarutitut eqqussuinermilu akitsuutitut akiitsunik innuttaasut akileraarutitigut utertoortisiassaannit ilanngaassinikkut akiliisitsiniarneri ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinertut isigisariaqarmata. Innuttaasut pisumi tassani, akiitsunik pineqartunik akiliisitsiniarnermut atatilugu aamma utertitsilluni akiliisoqarnissaanik inatsisikkut aalajangersagaasumik piunasaqaateqarsinnaatitaanermut akuliunnermut namminermut atatilugu suliaassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi suliami illua'tungiusumut piginnaatitaaffiit ilanngaassinermi atorineqarnissaat erseqqissumik pisariaqartippaat.

Tamatamani Hans Gammeltoft-Hansenip allallu atuakkiaanni "Forvaltningsret"-imi 2002-mi aappasaanik naqitertinneqartumi qupperneq 53 aamma tassunga tunngatillugu Folkeetingip Ombudsmandiata nalunaarutaani 1996. 185 innersuussutigaaqka.

Tamatuma kingornatigut isumaqarpunga akileraarutitigut utertoortisiassat innuttaasup akiitsuisa "ilanngaassinikkut, tiguisussannngornikkut / qularnaveeqqutitut arsaarinninnikkut" akilersinneqarsimanerat innersuussutigalugu tunniukkumaneqannginnerannik assigiissaartumik nalunaarutip aalajangiinernik tunngavilersuisarneq pillugu piunasaqaatit eqqortinngikkai.

Aalajangiinerup qularnaveeqqutitut arsaarinninnermut, ilanngaassinermut imaluunniit tiguisussannngorsimanermut tunngasuunerata nassuiarneqarnissaanik piunasaqaat suliaassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 24, imm. 1-ip imaattunik oqaasertaqartup nassataraa:

"§ 24. Aalajangiinermut tunngaviusumik nalunaarummi innersuussutigineqassapput inatsisini maleruaqqusat aalajangiinermi tunngavigineqartut. Maleruaqqusat tamakku malilugit aalajangiineq oqartussaasuni sulisut isumaannik tunngaveqartat tunngaviusumik nalunaarummi taaneqassapputtaaq pissutaasut pingarnerusut isummat tamakku atornerannut aalajangiisuunerusut."

Aalajangiinermut inatsisitigut tunngavigisaq akiliisitsiniarnissamik aalajangeeriaatsit pingasut taakku arlaata pineqarnera apeqqutaatillugu assigiinngitsuuvoq.

Taamaattumik Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasup A ilanngaassisimanermut sukumiisumik tunngavilersuiffigisimannngimmagu tamanna ajuusaarnartorujussuuartut isigaara.

Ilanngaassinissamik aalajangiineq immersugassakkut naqeriikkakkut nalunaarutigineqarsimasutut isikkoqarmat inassuteqaatigaara immersugassap taasuma suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi tunngavilersuisarnermi piumasaqaatinut naleqqussarneqarnissaa Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup suliniutigissagaa.

Aalajangiinerup atsiorneqannginnera

Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasup tusarniaanermut akissutaanit 20. september 2010-meersumit erserpoq ilanngaassinissamik nalunaarutit inaarutaasumik naatsorsuutini pisarnertut atsiorneqarneq ajortut.

Qulaani oqaatigineqartutut uanga paasinninnera unaavoq A-p akileraarutitigut utertoortisiasaanit ilanngaassinissamik nalunaarutit tassaasoq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiineq.

Oqartussaasup aalajangiinerisa inuup nammineq atsiorneranik imaluunniit atsiornermik qarasaasiakkut assilisamik atsiorneqarsimasariaaqarnerannut tunngavilersuutit makku Folketingip Ombudsmandiata oqaaseqaammuni 12. marts 2008-meersumi oqaatigisimagai innersuussutigaara, ilassutitullu oqaatigalugu tamatuma pissuseqataa Kalaallit Nunaanni oqartussaasut aalajangiinerinut atuuttoq:

"Naalagaaffimmi ingerlatsivinni oqartussaasut avammut allagaasa atsiorneqartarnissaanik piumasaqaat Statsministereqarfiup ministereqarfinnut tamanut kaajallaasitaasigut 7. april 1922-meersukkut, 26. marts 1943-meersukkut aamma 14. november 1949-meersukkut aalajangersarneqarsimasooq takuneqarsinnaavoq. Uanga paasinninnera unaavoq kaajallaasitat taakku naalagaaffimmi ingerlatsivinni oqartussaasut avammut allagaasa inummit namminermit atsiorneqarsimasussaanerannik inatsiseqartitsinikkut ileqqutut atuunneranut takussutissaasoq. Statsministereqarfiup inassuteqaatigaa atsiornerit erseqqissuussasut (atuarneqarsinnaasuussasut), atsiortullu aqqa maskinamik naqissummilluunniit allatatut atuarneqarsinnaassasoq. Statsministereqarfiup kaajallaasitami 1943-meersumi erseqqissarpaa naalagaaffimmi oqartussaasup allagaanik tiguisup atsiortut aqqinik atuarsinnaaneramik pissusissamisoortumik piumasaqaataasoq, aqqillu eqqarsaatigalugit immikkut erseqqissuutitsineq pisariaqartorpiaasoq. Ombudsmandip oqaaseqaataa Folketingip Ombudsmandiata 1959-imi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernemi 201-imi tullianilu issuarneqarsimasooq tunngavigalugu Statsministereqarfiup ministereqarfinnut aqutsisoqarfinnullu kaajallaasitakkut 25. juni 1960-imeersukkut erseqqissarpaa pisortat allagaanni tamani atsiornerit maskinanik allalluni naqitsimmilluunniit qallerneqartassasut. Aalajangiinerit kisimik kaajallaasitami pineqanngillat.

Oqaatigineqartutut isumaqarpunga kaajallaasitat tassaasut naalagaaffimmi ingerlatsivinni oqartussaasut avammut allagaasa inuup nammineq atsiorneranik atsiorneqarsimanissaat i-

natsiseqartitsinermi ileqqusup atuunneranut takussutissat. Isumaqarpunga inatsiseqartitsinikkut ileqqoq taanna inatsisip kimeqarneratut sunniuteqartoq, taannalu saneqqunneqassappat inatsisikkut tunngavissaqarnissaq piumasaqaataavoq.

Erhvervs-og Selskabsstyrelsen ingerlatseqatigiiffinnik pinngitsaaliinikkut atorunnaarsitsinissamik eqqartuussivimmu qinnuteqaataasa atsiorneqarsimanninnerat pillugu apeqqut Østre Landsretsip isummerfigaa. Landsretsip aalajangiinera 31. oktober 2000-imeersoq Ugeskrift for Retsvæsen 2001.252 Ø-mi issuarneqarpoq. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen ingerlatseqatigiiffiup naatsorsuutinik nassiussisimannigitsup pinngitsaaliinikkut atorunnaarsinneqarnissaanik qinnuteqaat atsiorneqarsimannigitsup eqqartuussivimmu nassiussimavaa. Styrelsen taassuma oqaatigaa qinnuteqaatit taamaattut atugassiissutitigut allatigullu pissutsit assigiinnigitsut pissutigalugit maskinakkut 1955-imiilli naqitanngortinneqartarsimasut, inuup nammineq atsiorderanik atsiorneqartinnagit. Qinnuteqaat eqqartuussiviup suliannangilaa, taassuma atsiorneqarsimanninnera innersuussutigalugu. Suliannangortitseqqinnermut atatillugu eqqartuussiviup oqaatigaa atsiorderup piumasaqaatigineqarnerata attatiinnarneqarneranut immikkut pissutsit tallimat tunngaviusut. Siullertut suliaq pillugu akisussaaffimmik inissiisoqarsinnaasussavaoq. Aappaattut aalajangiineq sulisumit taamatut aalajangiinissamut pisinnaatitaasumit aalajangiinerunersoq takuneqarsinnaasussavaoq. Pingajuattut atsiorneq tassaavoq tiguisup missingiut aalajangiinerluunniit pineqarnersoq paasisaqarsinnaaneranut periarfissatuaasoq. Sisamaattut nassiussinerup kukkunikkut, soorlu missingiutip inaarutaasumik ilusilerneqarnani nassiunneqarneratigut imaluunniit nassiussisoqarnissaanik inaarutaasumik aalajangiisoqarsimannigitsup nassiussinikkut, pisimanninnera atsiorderup qulakkiissavaa. Tallimaattut atsiortoqarsimanagera peqqusersuuarnerup pinnginnissaanik qulakkeeringaatsiartuuvoq.

Eqqartuussiviup isiginiagaasutut oqaatigisai Østre Landsretsip isumaqatigai, isumaqarluni atugassiissutitigut assigiinnigitsutigullu pissutsit Erhvervs- og Selskabsstyrelsen innersuussutigisai pinngitsaaliinikkut atorunnaarsitsinissamik eqqartuussivimmu qinnuteqaatit atsiorneqartanninnissaannut tunngavilersuutaasinnaannigitsut. Landsretsi isumaqarpoq eqqartuussiviit qinnuteqaatinik atsiorneqannigitsunik piffissami siviunerusumi akuersarinninnarsimanagerat atsiortoqarsimannissaanik piumasaqaatip saneqqunneqarneranik nassataqarsinnaannigitsup. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen pinngitsaaliissummik atorunnaarsitsinissaq pillugu qinnuteqaatit atsiorneqannigitsut nassatarisaanik inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliinermi ajornartorsiutit aaqqinniarlugit immikkut suliniuteqarsimannigimmat Landsretsi eqqartuussiviup aalajangiineratulli aalajangiivoq. Højesteretsi suliami 7. juni 2001-imi aalajangiivoq, aalajangiinerlu taanna Ugeskrift for Retsvæsen 2001.1980/1 H-mi issuarneqarpoq.

Højesteretsi aamma taamatut aalajangiivoq, eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 261, imm. 2-p eqqartuussivinnut allakkat atsiorneqartarnissaanik piumasaqaammik imaqarnera aamma inatsisini allani ingerlatseqatigiiffinnik pinngitsaaliinikkut atorunnaarsitsinissamik qinnuteqaatit atsiorneqannigitsut tunniunnissaannut tunngavissaqanninnera innersuussutigalugit.

Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit pillugit inatsit suliap taassuma pisariaqartumik kingunerisaanik allannngortinneqarpoq, taamaalillutik allagaatit Erhvervs- og Selskabsstyrelsen nassiussai atsiorneqaratik atsiorneqarlutilluunniit, maskinakkut assilisamik atsiorneqarluni

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

tik, digitalikkut "atsiorneqarlutik" imaluunniit tamatuma pissuseqataanik styrelsip toqqa-gaanik atsiorneqarlutik nassiunneqarsinnaalerlutik (Folketingip ukiuani 2000-01-imi inatsi-sissatut siunnersuummi nr. L 139-mi § 154, imm. 2 aamma imm. 3). Inatsisissatut siunner-suummi aalajangersakkamut allannguut pillugu oqaaseqaatit aamma lektor, lic.jur. Søren Friis Hansenip saaffiginnissutaanut akissuteqaat (inatsisissatut siunnersuummut ilanngussat nr. 14 aamma nr. 17) tamatumunnga atatillugu innersuussutigaaqka.

Uanga paasinninnera unaavoq isiginiagassat tallimat taakku Østre Landsretsimut nassiussi-nermini pinngitsaaliinikkut atorunnaarsitsinissamik qinnuteqaammik atsiorneqarsiman-ngitsumik suliarinnikkumanginnerminut tunngavilersuutitut innersuussutigisai tassaasut ataatsimut isiginiagassat, ingerlatsinermi oqartussaasup aalajangiinerinut tamanut atuut-sinneqarsinnaasut, aamma tunngaviatigut avammut allakkanut tamanut. Isiginiagassat ar-fernat oqimaalutaanermi oqimaatsutut isigisara ilanngussinnaavara, tassalu allakkanik ti-gusisoq suliamik suliarinninnermi peqataasinnaassuseqannginnermik atuuttoqarnerseq na-liliinissaminut periarfissaqassasoq.

Oqartussaasup aalajangiineranut atatilluguinnaangitsoq suliamik suliarinninnermi peqataasinnaassuseqanngitsoqarsinnaavog, suliali aalajangiiffigisassap suliarineqarnera-ni tamarmi taamaattoqarsinnaalluni, tak. ingerlatsineq pillugu inatsimmi § 3, imm. 3. Om-budsmandip sakkutuunngortussaataaneq pillugu sulianik 90-inik statsamtini marlunni Overpræsidiemilu suliarineqarsimasunik nammineerluni misissuiffiginninnera aamma ta-kuuk, Folketingip Ombudsmandiata 2003-mi ukiumoortumik nalunaarutaani qupperneq 775, allerpaami spaltit aappaat.

Karsten Loiborgip allallu atuakkiaanni "Forvaltningsret"-imi, 2002-mi aappasaanik naqi-tertinneqartumi quppernerit 592 tullialu aammattaaq innersuussutigaaqka, tassanngalu er-serpoq ingerlatsiviup aalajangiinera atsiorneqarsimassasoq." (Atorfeqarfimmi nutsig-aavoq)

Tamanna tunngavigalugu inassuteqaatigaara Akiliisitsiniarnermi Oqartussaa-sup aalajangiinerisa tamarmik, matumani akileraarutitigut utertoortisiassa-nit ilanngaassinissamik nalunaarutit ilanngullugit eqqarsaatigalugit, siunissa-mi assammik atsiorneqartalissasut imaluunniit qarasaasiakkut assilisamik at-siorneqartalissasut, inuup kia oqartussaasoq sinnerlugu aalajangiisimanera-nik aalajangiinermi pineqartumut erseqqissumik nalunaarutiginnittunik.

Akitsuutininik naatsorsuineq pillugu aalajangiinernik naammagittaalliuuti-ginninnissamut periarfissaq

Nioqutissanik eqqussuineq annissuinerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 18-imi, 30. oktober 1992-imeersumi naammagittaalliortarneq pillugu aalaja-ngersagaq imaattoq 36-mi ilanngunneqarsimavoq:

"§ 36. Inatsisartut inatsisaat manna imaluunniit eqqussuinermit akitsuutit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 19, 30. oktober 1992-imeersoq naapertorlugit Akileraartarnermi Pisortaqarfiup aalajangiineri, aalajangiinerup nalunaarutigineqarnerata tiguneraniit qaammatit pingasut qaangiutsinnagit Naalakkersuisunut naammagittaalliuutigineqarsinnaapput.

Imm. 2. (...)

Imm. 3. Naalakkersuisut Akileraartarnermilu Pisortaqarfiup aalajangiineri, aalajangiinerup nalunaarutigineqarnerata tiguneraniit qaammatit pingasut qaangiutsinnagit eqqartuussisunut ingerlateqqinneqarsinnaapput."

Naammagittaalliornissamut periarfissaq taanna akitsuutit il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaasa ilaasa allannngortinneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 14-imi, 2. november 2006-imeersumi § 1, nr. 6-ikkut atorunnaarsinneqarpoq.

Inatsisip allannnguutissaatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini ilaatigut imatut allassimasoqarpoq:

"Siunnersuutip kinguneraa akileraaruseriffiup aalajangigaanik, naammagittaalliuuteqarsinnaanermut piffissaliussat, naatsorsuutiniq misissuisarnej assigisaallu pillugit malittarisassat atorunnaarsinneqarneri. Taarsiullugu pissutsit taakku akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkanit killilersorneqassapput."

Akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 11-mi, 2. november 2006-imeersumi § 1 imaattunik oqaasertaqarpoq:

"Akileraaruseriffiup akileraarutit, matumani aamma toqqaannartumik toqqaannangitsumillu akileraarutit pillugit inatsisip ingerlappai."

Inatsisissatut siunnersuummi aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatit imaapput:

"Aalajangersakkanut tunngasuupput pisortani akileraarutiniq sunilluunniit ingerlatsinermi inatsip, takuuk inatsisip tunngaviusut § 43-anni oqariaatsip akileraarutit atornerqarnera. Taamaalilluni aalajangersakkami akissarsiat akileraarutaasussat kisimik eqqartorneqanngillat, aammali akitsuutit, soorlu eqqussuinermit akitsuutit, eqquiniaanermi akitsuutit assigisaallu inatsisipitigut pisortanut kiffartuussutit."

Inatsisartut inatsisaanni tassani §§-it 70 aamma 71, imm. 2 naammagittaalliortarneq pillugu malittarisassanik imaattunik imaqarput:

"§ 70. Kinaluunniit suliassamut sutigulluunniit attuumassuteqartoq, toqqaannartumik aammalu naammagittaalliutaasumut inuttut namminerisamik inatsisipitigut aalajangiinermit soqutigisaqartoq, Skatterådimut naammagittaalliuuteqarsinnaavoq."

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

§ 71. Skatterådimut naammagittaalliuut allakkatigoortoq tunngavilersugaasorlu nassiunneqassaaq. Naammagittaalliuut Skatterådimut tiguneqarsimassaaq aalajangiinerup naammagittaalliuutigineqartup tigueneraniit kingusinnerpaamik qaammatit pingasut qaangiunneranni. Naammagittaalliuut piffissarititap qaangiutereerneratigut nassiunneqartoq itigartinneqassaaq. Pissutsilli immikkut ittut atuutsillugit piffissarititamik qaangiisimaneq Skatterådip soqutiginnigissinnaavaa."

Tamatuma kingornatigut oqaatigaara A-p akitsuutit naatsorsorneqarnerat pillugu naammagittaalliuutaata suliarineqarnissaa itigartitsissutigigiga, uannut naammagittaalliornissamut piffissaliussap qaangerneqarsimanera innersuussutigalugu.

Apeqqummik taassuminnga uanga naliliiviginninnera Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup aalajangiinerata 20. november 2008-meersup inaarutaasumik aalajangiineruneranik naatsorsuutiginninnermik tunngaveqarpoq.

Taamatut isumaqarunnaarpunga, akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsisikkut Skatterådimut Akileraartarnermik Aqutsisoqarfimmit oqartussaatut allaasumut naammagittaalliornissamut periarfissamik atulersitsisimaneq isiginiarlugu.

Taamaattumik uanga massakkut paasinninnera unaavoq Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup akitsuutinik naatsorsuineq pillugu aalajangiinerinik Ombudsmandimut naammagittaalliuutiginninnissamut piffissaliussaq ukiumik ataatsimik sivisussuseqartoq Skatterådip suliamik aalajangiiviginninnera aallarnerfigalugu naatsorsorneqassasoq. Tamatumani Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu inatsimmi § 13 imaattunik oqaasertaqartoq innersuussutigaa:

"Pissutsit ingerlatsinermi oqartussaasumut allamut naammagittaalliuutigineqarsinnaasut pillugit naammagittaalliuutit aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasumit qulliuernerusumit aalajangiiffigineqareersimatinnagit suliassanngortinneqarsinnaanngillat."

Tamatumunnga peqatigitillugu malugaara A Skatterådimut naammagittaalliornissamut periarfissamik ilitsersorneqarsimanersoq suliami allagaatini Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup uannut nassiussaani, Akileraartarnermillu Aqutsisoqarfiup tusarniaanermut akissummini 20. september 2010-meersuni Akiliisitsiniarnermi Oqartussaasumi suliaq pillugu paasisutissatut tamakkii-sutut oqaatigisaani takuneqarsinnaanngitsoq.

Taamaattumik uanga paasinninnera aamma unaavoq Skatterådimut naammagittaalliornissamut piffissaliussaq suli ingerlalersimanngitsoq.

A-p akitsuutinik naatsorsuineq pillugu naammagittaalliuutaa Skatterådimut suliarisassanngorlugu ingerlateqqillugu nassiuppara, oqaaseqaatip matuma assilineranik aamma ilaqartillugu.

A allakkatigut allatigut aamma ilisimatippara akitsuutit pillugit naammagittaalliuutaa Skatterådimut ingerlateqqillugu nassiukkiga, Skatterådillu aalajangiinera iluarinngikkuniuk uannut naammagittaalliorsinnaasoq, Skatterådip aalajangiineranit ukiumik ataatsimik piffissaqarluni. Allakkat ukua assilinerat A-mut nassiuppara."

Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup 26. oktober 2011-mi imatut akivaanga:

“Allakkani 5. juli 2011-meersuni suliamut qulaani pineqartumut Inatsisartut Ombudsmandiat oqaaseqaateqarpoq.

Naatsunnortillugu Ombudsmandi imatut oqarpoq:

1. Kommuninut akileraarummi akileraarutit sippuutaanneersumik akitsuutinut akiitsut akilersinnissaannut akiliisitsiniartarnermi oqartussaasut pisinnaatitaaffeqarsimannngitsut (suliap suliareqqinnissaanut piumasaqarneq).
2. Akiliisitsisarnermut aalajangiinerit ingerlatsinermi inatsiseqartitsinikkut aalajangiinerupput, assullu ajuusaarnarpoq akiliisitsiniartarnermi oqartussaasut aalajangiinerminni erseqqissarsimannngimmassuk aalajangiinermi akileeqqusineq imaluunniit ilanngunnissaq pineqarnerisut (aalajangersimasumik allattuiffiup allannortinnissaanut piumasaqarneq).
3. Akiliisitsiniartarnermi oqartussaasut aalajangigaat tamarmik siunissami atsiorneqartalissasut (nammineq imaluunniit qarasaasiatigut).
4. Eqqussuinermi akitsuutit aalajangerannut atatillugu naammagittaalliuuteqarnissamut ilitsersuisoqarsimannnginnerata kingunerimmagu Skatterådimut naammagittaalliuuteqarnissamut killissarititaq aallartissimannngimmat.

Immikkoortoq 1-imut atatillugu Ombudsmandip suliap suliareqqinnissaanut piumasaqarnera malinniarnagu akileraartarnermut aqutsisoqarfik aalajangersimavoq.

Aqutsisoqarfik isumaqarsimavoq isumaqarlunilu akileraarutit sippuutaannut tamarmiusunut Namminersorlutik Oqartussat akiitsortuusut, taamaammallu piumasaqatigiinnissaq akiliisitsinermut atatillugu naammassineqarsimalluni.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik Ombudsmandip oqaaseqaataanut atasumik aqutsisoqarfiup eqqartuussissuserisuanit akissutigineqartoq ilanngussa qiumasimavaa, taannalu tamakkerlugu innersuussutigineqarpoq. Aammattaaq akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsisartut inatsisaata allannortinnissaanut UKA 2011/56-mi siunnersuut saqqummiunneqartoq innersuussutigineqarpoq.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Immikkoortuni 2 aamma 3-mi qulaani taaneqartuni tunngatillugu (aalajangersimasumik allat-tuiffiup allangortinnissaa atsiorterullu ilannguttarnissaa) siunissami akiliisitsiniartarnernut Ombudsmandip piumasaqarnera Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup malinniarpa.

Immikkoortoq 4-imut tunngatillugu (naammagittaalliuuteqarnissamut ilitersuisarneq) apeq-putip aalajangiiffigineqarnera Skatterådimiippoq suliamik aallartitsereersumi. Taamaammat Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup ilumoornerusorivaa tamatumunnga massakkut oqaase-qanngikkaanni.”

Akileraartarnermik Aqutsisoqarfik tamatuma kingornatigut imatut akivara:

“Suliaq Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup oqaaseqaatinni 5. juli 2011-meersumi inassuteqaatinnut 26. oktober 2011-mi akissuteqarfigisimasaa massakkut uterfigaara.

Immersugassap qularnaveeqqutitut arsaarinninnerit, tiguisussanngorneq ilanngaassinerluunniit pillugit nalunaaruteqarnermi atorneqartartup allangortinneqarnissaanik inassuteqaatiga Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup malinniaraa, taamaalillunilu aalajangiinerimi suna pineqarner-soq erseqqissumik takuneqarsinnaalersinniaraa, tusaatissatut tiguara.

Akiliisitsiniarnermi oqartussaasup aalajangiinerisa (qarasaasiakkut assilisamik assammilluunniit) atsiorneqartarnissaannik inassuteqaatiga Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup malinniaraa aamma tusaatissatut tiguara.

Taamaattumik inassuteqaatit taakku eqqarsaatigalugit annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup Skatterådimut naammagittaalliuuteqarnissamut piffissaliussap naatsorsorneqarnera pillugu oqaaseqaataani oqaatigineqarpoq Akileraartarnermik Aqutsisoqarfik tamanna pillugu massakkut oqaaseqaateqarnianngitsoq, tassami apeqqut taanna Skatterådip aalajangiinerata ataaniimmat.

Tamanna pillugu oqaaseqaatissaqanngilanga, malugeqqulluguli oqaatigaara piffissaliussamik naatsorsuineq pillugu oqaatigisara inassuteqaataanngimmat, naatsorsuutigiinnarakkumi suliaq Skatterådip aalajangersimasumik suliarilissagaa.

Ilanngaassinissamut piumasaqaatit A eqqarsaatigalugu eqqortinneqarsimanerannik apeqqut eqqarsaatigalugu suliap suliareqqinneqarnissaanik inassuteqaatiga malinniarnagu Akileraartarnermik Aqutsisoqarfik aalajangersimavoq. Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup tamatumani eqqartuussissuserisumi oqaaseqaataa tunngavigisimavaa.

Akileraarutini akiliisarneq pillugu malittarisassat atuuttut manna nassatarigaat, tassalu innuttaasut akileraarutaavallaarsimasunit pisassarisaasa utertillugit tunniunneqarnissaannik piumasaqaatit taamaallaat naalagaaffimmut sammitinneqarsinnaasut Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup paasinninnerigaa tusaatissatut tiguara, matumani tak. eqqartuussut “Ugeskrift for Retsvæsen 1972.1056Ø”-mi naqinneqarsimasoq, Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup eq-

qartuussissuserisumi oqaaseqaataani inner-suussutigisimasaa, aamma matumani tak. “Kilde-skatteloven”, § 64.

Danmarkimi inatsiseqartitsinikkut atuuttut Kalaallit Nunaanni inatsiseqartitsinikkut atuuttut asigigaat Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup paasinninneranik inaarutaasumik naliliinermik saqqummiussinissannut massakkut pissutissaqarnanga isumaqaraluarlunga oqaatigaara akilersueriaatsip Danmarkimi atuuttup aamma akilersueriaatsip Kalaallit Nunaanni atuuttup inatsisigitigut tunngavigisaat arlalitsigut assigiinnigissuteqartut.

Pingaartumik manna innersuussutigaa, tassalu Kalaallit Nunaanni akileraaruserinermik aqutsineq pillugu inatsimmi § 40-kkut aalajangersarneqarmat nuna tamakkerlugu akileraarutit Nunap Karsianut nakkartussaasut, kommuninullu akileraarutit kommuninut nakkartussaasut, tamatumunngali peqatigitillugu inatsimmi § 42, imm. 2-kkut aalajangersarneqarluni akileraarutitnik pisortat karsiisa akornanni akiliisarneq pillugu malittarisassat Naalakkersuisut aalajangersarsinnaagaat.

§ 42, imm. 2 matumunnga tunngavissamik naammattumik imaqartoq uannut qularnaalluinnarsorinangilaq, tassalu Naalakkersuisut nalunaarummi malittarisassanik pigisanik inatsiseqartitsineq tunngavigalugu pisinnaatitaaffiit pisussaaffiillu kommuninut akileraarutitnik tigusissuusanermut atasut mattunneqarnerannik nassataqartunik aalajangersaasinnaasut.

Akitsuutitigut pisassarisat A-p akileraarutitigut utertoortisiassaanit ilanngaatigineqarnerisa Skatterådimit naammagittaalliuutigineqarsimanerat isiginiarlugu aamma inatsiseqartitsinikkut tunngavigisap nalornissutigineqartup akileraaruserinermik aqutsineq pillugu Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 14-ikkut, 22. november 2011-meersukkut siumut sammititaasumik aaqiivigineqarsimanera isiginiarlugu ilanngaassineq naammagittaalliuutigineqartoq nammineq pillugu annertunerusumik iliuseqaqqissanerlunga isumminnginninni Skatterådip aalajangiinneranik A uannut naammagittaalliuutiginninniarnersoq utaqqimaarniarpara.

Matumali oqaatiginissaanut pissutissaqarlunga isumaqarpunga, tassalu Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup paasinninnini pillugu sukumiisumik tunngavilersuutaa Aqutsisoqarfiup allakkamini 26. oktober 2011-meersuni saqqummiussaa Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup tusarniaanermut akissutaani 20. september 2010-meersumi imaluunniit 13. maj 2011-meersumi ilaasimasariaqaraluartoq, Ombudsmandilu pillugu inatsimmi § 18, imm. 2 imaattunik oqaasertaqartoq tamatumunnga peqatigitillugu innersuussutigaa:

“Ombudsmandip oqartussat sulinermini pineqartunut ilaatinneqartut allakkatigut oqaaseqaateqaqqullugit piumasaqarfigisinnaavai.””

5.6 Tapiissutit

5.6.1 Aallarteqqinnissamut tapiissutinik itigartinneqarneq pillugu naammagittaalliut

A-p aallarteqqinnissamut tapiissutinik qinnuteqaammi Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmit itigartinneqarnini Ombudsmandimut naammagittaalliutigaa.

Ombudsmandi isumaqarpoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup itigartitsinermit kukkusumik tunngavilersuisimanagera isorisarialerujussuusooq, tassami Naalackersuisoqarfiup itigartitsinini inatsimmi allami A-p aallarteqqinnissamut tapiissutinik qinnuteqarnermini tunngavigisimanngisaani aalajangersakkat aallaavigalugit tunngavilersorsimammagu, aalajangiinerlu pillugu Naalackersuisoqarfik naammagittaalliummut akissummini inatsiseqartitsinikkut malittarisassanut aalajangiinermi tunngavigineqarsimasunut innersuussisimanngilluinnarmat.

Ombudsmandip inassuteqaatigaa Naalackersuisoqarfiup pissutsinik anaasagaataasumik kinguneqartunik aallarteqqinnissamik qinnuteqaammut tunngaviusunik qinnuteqartup piffissap ingerlanerani piniarnermik aalisarnermilluunniit inuussutissarsiorluni ingerlatsineranut mattussisimassinnaasunik piosoqartillugu manna isumaliutersuutigisassagaa, tassalu inuussutissarsiutigalugu aalisartutut piniartutulluunniit allagartartaarniarluni immikkut akuersissuteqartoqarnissaanik qinnuteqarnissamut periarfissaqarneranik pisumi pineqartumi qinnuteqartup ilitsersorneqarnissanut aalajangersimasumik pissutissaqartoqarsinnaanersoq, taamaaliornikkut aallarteqqinnissamut tapiissutinik tunniussinermi piumasagaataasutut inuussutissarsiutigalugu aalisartutut inuussutissarsiutigaluguluunniit piniartutut inissisimalerniarluni.

A aamma eqqarsaatigalugu Ombudsmandip inassuteqaatigaa tamanna pillugu ilitsersuinissamut tunngavissaqartoqarsinnaanersoq Naalackersuisoqarfiup isumaliutersuutigisagaa.

Aallarteqqinnissamut tapiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaat (inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinermik ingerlataqartut aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 21. maj 2004-meersoq) pillugu oqaaseqaatini Inatsisartut inatsisaat pillugu ilitsersuutip

suliariniarneqarnissaa piunasaqaataasimavoq. Ombudsmandi tamanna tunuliaqataralugu isumaqarpoq inatsisip atortuulerneranit massakkut ukiut arfineq marlunngulerneranni ilitsersuummik taamaattumik suliarinnitoqarsimannginnera ajuusaarnartuusoq (j. nr. 2010-823-0001)

A aallarteqqinnissamut tapiissutinik Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmut 2010-mi qinnuteqarsimavoq, Kalaallillu Nu-naanni Namminersorlutik Oqartussani "Inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinermik ingerlataqartut aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 21. maj 2004-meersoq tunngavigalugu aallarteqqinnissamut tapiissutinik qinnuteqaat" immersorlugulu nassiussimallugu.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup A itigartillugu 25. oktober 2010-mi imatut nalunaarfigaa:

"Aallarteqqinnissamut tapiissutinik qinnuteqaatit Aqutsisoqarfimmit tiguneqarpoq, misissorneqarlunilu naliliiffigineqarluni aalajangiiffigineqarpoq itigartittariaqarlugu.

Itigartitsinermit peqqutigitinneqarpoq ukiuni kingullerni marlunni aalisartutut piniartutullu inuussutissarsiummik allagartaqarsimannginnerit, Inatsisartut inatsisaanni nr. 10-mi, 20. november 2006-imeersumi § 6, 2-mi piunasaqaataasut imaattut tunngavigalugit:

“Tapiiffigineqarnissamik qinnuteqarninni ukiuni marlunnik sioqqullugit inuussutissarsiutigalugu piniartutut aalisartutulluunniit allagarserneqarsimassalluni qinnuteqarnermilu nalaani taama allagartaqarsimassalluni.”

Ukiunilu kingullerni sisamani piniartutut aalisartutullu allagartaqarnak.

Suliaq equnngitsoq tunngavigalugu aalajangiisoqarsimasorigukku Aqutsisoqarfik periarfissaqarpoq suliap suliareqqinnissaanut. Aammattaq periarfissaqarputit suliap eqqartuussivinnut aamma/imaluunniit Inatsisartut Ombudsmandiannut ingerlateqqissallugu."

A Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmut 4. november 2010-mi imatut naammagittaalliorpoq:

"Qinnuteqaatinnut akissuteqaatersi paasivara, mannali erseqqissaatigilaarusuppara. 2007 qaammat oktober motori 60 HK 4 takti aserorpoq, atortussamalu (kingoraartissama) tikinnissaata tungaanut inuussutissarsiortariaqarama aalisakkerivimmilu sulisussarsiortuarmata utaqqiisaa sulilerpunga, taamaasillungalu isertitakka 2008-mi sulininnit pissarsiarisimallugit. Akisutissinni allappusi ukiuni marlunni kingullermi aalisartutut allagartaqanngitsunga. Taamaattoqanngimmat ilannguppakka 2007-imi allagartara kiisalu KNAPK-mut ilaasortaaninnut akilii-simaninnut uppersaat. Taamaattumik periarfissaqarama akissutersi eqqunngimmat taamatut erseqqissaateqarpunga.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Naggataatigut erseqqissaatigilaassavara nakorsamit allagarserneqarlunga oqimaatsunik suliaqarsinnaanngikkallarnera pillugu førtidspensioneqalersimmannga, taakkualu massakkut inuuniutigaakka. Skat peereerlugu 4.700 kr.-t tigusarpakka akiligassallu akileraangamik 1-2-3 nu-nguttarput. "Erloqinaqaaq" peqqissutut inuuleqqereerluni ingerlaqqinninnilu akissaqanngiluinnarlunga. Taamaattumik allakkut ingerlariaqqissinnaannginnama qinnuteqaraluarlunga, neriuppungalu paasinartuliorlunga."

A-p naammagittaalliuutaa Naalackersuisoqarfiup 15. november 2010-mi imatut akivaa:

"Aallarteqqinnissamut tapiissutinik qinnuteqaatit siusinnerusukkut allakkatigut itigartitsissutitut tunngavilersugaalluni aalisartutut piniartutullu ukiuni kingullerni marlunni allagartaqannginnerit peqquugalugu itigartinneqarpoq.

Aammaarlunga eqqaasissutigissavara Inatsisartut inatsisaat malillugu Aqutsisoqarfimmi iliuuseqaratta, taamaammatt pissutsit allanngortissinnaanngilavut."

Naalackersuisoqarfiup itigartitsinera A-p uannut 18. november 2010-mi imatut naammagittaalliuutigaa:

"Ukioq 1971 apersortikkama (qearama) taamanimiit imaani inuussutissarsiulerpunga, ukiorlu 2007 oktober qaammat motooriiarpunga 60 HK 4 taktit YAMAHA. Ingerlaqqittariaqarama fabrikkimi sulilerpunga, motoorip suliarititama akissaqartinnissaa pinerullugu taakku ima nutaaliaatigaat aatsaat Japanimi sanateqqaarlugit kingoraarsersinnaallugit, taamaasiorpungalu, aatsaallu 2008 maj naalersoq tigoqqippakka, kisiannili qaammataanngitsoq ajortippoq atorsinnaajunnaarluni, sulinerali ingerlatinniaannarsimavara. Taava ukioq taanna 2008 august qaammat motoorip assinganik pisaarpunga, kisiannili ukioq taanna april qaammat aattalimmik anartalerpunga tuppatigeqisannik, peqqissaasumilli kalerrinneqarlunga taamatut nalaataqartarnek nalinginnaasuusoq. Naggataatigullu ippiortalerama nakorsiukkakku Nuummot oktober qaammat kalerriippaanga erlukkut kræfteqartunga, misissortereernermalu kingorna kalerriippaanga qaammatip missaa qaangiuppat katsorsartikkiartussasunga Danmarkimut. Nunaqarfimmut angerlaratta (nuliara ilagalugu) sapaatit akunnerat ataaseq qaangiummat kalerriippat piffissaq siulleq aallartinniarlunga. Taamaaliorpungalu, 10. november nuliaralu Danmarkiliarpugut, nuliara nukkamini najugaqassalluni, tassangaanniit qujanartumik akuerineqarluni. Sapaatit akunnerat ataaseq qaangiuttoq nunatsinniit kalerrinneqarpunga umiatsiara puttasuniittoq anorersuaqattaarnerani kivisimasoq, tassami tupannikooqalungalu piffissarlu nunaqarfimmiinera sivikeqimmat umiatsiara qaqeriataarsinnaasimanngilara, naak nakkutigineqaraluartoq ernitsinnit ningaajusatsinnillu. Atortukka tamaasa, aallaasit motoorilu taratsup pingaartumik ajutoortippai, motoorilu GARANTI-ata akilersinnaanngilaa, kisiannili motoorip siulliup modeleqatiginngimmagu ernitta ningaajusattalu ajortittut kingoraarsersimavaat ningaajusattalu suaniarnermini atorlugu 2008.

2007 november aallaratta aatsaat 2008 januar qaammat angerlaqqippugut, seqersartillunga kemortillungalu, taavalu marts qaammat pullartaq naammattuugartik nakorsat kiliulaarlugu peearllarpaat, suliaritinnissaralu junimut kinguartilaarlugu. Angerlariarlunga Nuuliaqqippugut april qaammat. Nuliama qujanaqisumik ilagiinnarmanga nukittorsaatigeqaara, april naalluin-

nartok Danmarkimut aallaqqippunga kisima, kiisalu juni qaammat naalersoq inalugarsuara taamat peertariaqalerlugu, kræftip siaruaannissaa aarleqqutigigamikku, peqqarluinnarlungalu aniguiपालारlunga, kiisalu kalaallit peqqissartut inaani qaammat sinnerlugu nukittorsarlunga ikersuarma aseruutillattaartup aarlerinarunnaarnissaata tungaanut. Tamatumalu nalaani nuliama ornippaanga, najama akiligaanik, ajortikkaluttuinnaramimi sanngeeqalungalu. Qujanartumillu siumut saaqqippunga kiisalu august qaammat 2008 ajoqutaarullunga angerlarlunga. Ki-siannili sumilluunniit nukittorsinnaanngilanga, nakorsamillu allagarserneqarnikkut førtidspensioneqarlunga.

Ilaquttakkalu najulerakkit nukakkaluttuinnarlunga, maannakkullu ima pitsaatigilerpunga 98-99 % -iullunga, pisariaqartitsineralu malillugu ullut ilaanni nipaallisaatinik pisarlunga, tassa kisimi. Taamatut imminut misigisimaninni (-lerninni) uninngaanneq uanni oqimaalliarporpoq, pissarsiuulerusukkaluarama motoorissaqaraluaruma. Nammineerlunga nalunngilara inuunera qanoq ittoq, oorinnguanik pisartagaqartitaa-nera qujanaraluartoq imminut pilersoqqilernissara orniginerugaluarpara motoorissaqarnangalu.

Taamaattumik siunnersorneqarnera malillugu qinnuteqarsimagaluarpunga Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmut marloriarlunga. Qinnuteqaat siulleg itigartippaat makku patsisigalugit (akissut ilannguppaa). Aappasaanik qinnuteqarama itigartitsinermut tunngavilersuutaat eqqunngingaarmata uppernarsaatit ilanngullugit nassiuppakka (aamma taakku ilannguppakka). Akissuteqaqqinnerminnilu siullermik akissutertik akissutigeqqiinnarpaat, massa uppernarsaatit takusinnaagaluarlugit. Taamaattumik paasiuminaatsippara ukioq ataasiunngitsorluunniit nunap qaani suligama taanna kisiat toqqammaviginiarsimammassuk, tassalu 2007 novemberimiit september 2008 naaneranut. Sinnera 2009-2010 maannamut sumilluunniit sulinikkut aalisarnikkulluunniit isertitaqarfiginngilluinnarlugu.

Qinnuteqarninnut tunngavigaakka motori kingulleq 2008-meersoq atorsinnaajunnaarluni aserormat taratsup ajortimmagu kivinermigut 2010-p ingerlanerani atulaaleraluarlugu aserorami, kiisalu timmiarsiut aamma qoorortoq Pakerhall umiatsiap kivineratigut tammarmata, tassalu taakku ingerlaqqinniaraluarninni amigaatigilluinnakkakka. Marlunnik umiatsiaqaraluarpunga, tamarmilli nunap qaaniippat, aalisarnermullu atortukka aamma nunamiippat atoriaannaallutik.

Naggataatigut neriutima annersarigaat paasequara inuunera ingerlaqqissappat qulaani taasakka pisariaqartilluinnarakkit."

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik 22. december 2010-mi imatut allaffigaara:

"A-p saaffiginissutaa 18. november 2010-mi ullulernerqarsimasoq 16. december 2010-mi tiguaru. Assilinera saaffiginissutillu Atorfeqarfimmit qallunaatuumut nutserneqarnera ilanngullugit nassiuppakka.

Saaffiginissut imatut paasivara aallarteqqinnissamut tapiissutinik qinnuteqaammi Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmit itigartinneqarsimanera A-p naammagittaalliuutiginiaraa.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Suliami allagaatit uku misissoreerlugit naammagittaalliuut suliarilerniarlugu aalajangerpunga:

- Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup itigartitsissutaa, 25. oktober 2010-mi ullulerneqarsimasoq
- Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup itigartitsinermik aalajangiusimanninna 15. november 2010-mi ullulerneqarsimasoq

Allagaatit taaneqartut assilineri ilanngullugit nassiuppakka, taakku Atorfeqarfimmi maani nut-serneqarneri aamma ilanngullugit.

Misissuininni atugassatut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik qinnuigaara mappiutini allagaatit allaqqaarneqarnerinik tamarmiusunik imalik/imallit uannut atukkiuteqqullugu/atukkiuteqqullugit.

Naalackersuisoqarfik allagaatinik qarasaasiakkuinnaq toqqortarineqartunik peqarpat Naalackersuisoqarfik qinnuigaara taakkua naqitanngortinneqarneri uannut nassiuteqqullugit.

Misissuininni atugassatut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik aammattaq qinnuigaara suliamik paasinninnini pillugu nassuiaateqaqqullugu.

Naalackersuisoqarfik tamatumunnga atatillugu qinnuigaara apeqquutit uku akeqqullugit:

1. Naalackersuisoqarfiup itigartitsissutaanit 25. oktober 2010-mi ullulerneqarsimasumit erserpoq A aallarteqqinnissamut tapiissutinik qinnuteqarsimasoq.

Aallarteqqinnissamut tapiissuteqartarneq pillugu malittarisassat inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinermik ingerlataqartut aallarteqqinnissamut tapiiffiqineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 3-mi, 21. maj 2004-meersumiipput.

Naalackersuisoqarfiulli inatsimmi tassani malittarisassat itigartitsissummini 25. oktober 2010-meersumi innersuussutigisimangilai. Naalackersuisoqarfiup tassunga taarsiullugu aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutillit inuussutissarsiorterannik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 10-mi, 20. november 2006-meersumi § 6, nr. 2-mi piumasaaqat innersuussutigisimavaa.

Inuussutissarsiutigalugu umiatsiaaqqamik nutaamik pisinermi tapiissuteqarfigineqassagaanni piumasaaqatit aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutillit inuussutissarsiorterannik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 10-mi, 20. november 2006-meersumi § 6-ikkut aalajangersarneqarput.

Naalackersuisoqarfik qinnuigaara Naalackersuisoqarfiup paasinninna unaanersoq paasisutissiissutigeqqullugu, tassalu piumasaaqatit aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutillit inuussutissarsiorterannik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni aalajangersarneqarsimasut aallarteqqinnissamut tapiissutinik inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinermik ingerlataqartut aallar-

teqqinnissamut tapiiffigineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat tunngavigalugu qinnuteqaatinik suliarinninnermi inatsisinik unioqquitsinani tunngaviutinneqarsinnaasut.

Taamaappat Naalackersuisoqarfik qinnuigaara paasinninneq taanna Inatsisartut inatsisaata oqaasertaanik, inatsit piareersarlugu sulianik siunertaanillu tunngaveqarnersoq nassuiaqqullugu.

2. Naalackersuisoqarfik aammattaaq qinnuigaara piumasaqaatit aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutillit inuussutissarsiorterannik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni ilaasut Naalackersuisoqarfik aallarteqqinnissamut tapiissutinik inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinermik ingerlataqartut aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat tunngavigalugu qinnuteqaatit suliarineqarneranni aalajangiigaangat ataatsimut ilanngunneqartarner-sut paasissutissiissutigequllugu.

Taamaangippat Naalackersuisoqarfik qinnuigaara Naalackersuisoqarfiup suliami matumani piumasaqaatit taamaattut ilanngunneqarnissaat pissusissamisoortut soq isigineraa paasissutissiissutigequllugu.

Taamaappat Naalackersuisoqarfik qinnuigaara itigartitsissutitut allakkani qinnuteqartup piffissaq qinnuteqarfigisaq sioqqullugu inuussutissarsiutigalugu piniartutut imaluunniit inuussutissarsiutigalugu aalisartutut nalunaarsorneqarsimanissaanik piumasaqaatit taaneqartoq (aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutillit inuussutissarsiorterannik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 10-mi, 20. november 2006-imeersumi § 6, imm. 1, nr. 2) Naalackersuisoqarfiup periaasiani aallarteqqinnissamut tapiissutinik inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinermik ingerlataqartut aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 21. maj 2004-meersoq tunngavigalugu qinnuteqaatinik suliarinninnerani piumasaqaatit saneqqunneqarsinnaangitsut atorneqartarner-soq paasissutissiissutigequllugu.

3. Malugaara aallarteqqinnissamut inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinermik ingerlataqartut aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 3-mi, 21. maj 2004-meersumi § 1 tunngavigalugu tapiissutit taamaallaat inuussutissarsiutigalugu aalisartunut, inuussutissarsiutigalugu piniartunut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinermik ingerlataqartunut tunniunneqarsinnaasut.

Malugaarattaq Inatsisartut inatsisaat taanna pillugu oqaaseqaatinit nalinginnaasunit makku ersertutut:

"Inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinermik ingerlatsisut kikkorpiaaneranun tunngatillugu taakkua inatsisitigut qanoq paasineqartarnerat sukulluunniit atuuttoq innersuussutigineqarpoq."

A-p uannut naammagittaalliutaanit erserpoq inuussutissarsiutigalugu piniartutut kingullermik 2007-imi allagartaqarsimasoq, tulleriinnerilu malillugit napparsimasimanerata motoorililu ajoquteqarnerata inuussutissarsiutigalugu piniartutut ingerlanissaa tamatuma kingornati-

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

gut akornusersimagaat. Naammagittaalliummit aammattaaq erserpoq massakut peqqissigami inuussutissarsiummi aallarteqqinnissaa kissaatigigaa, tamannalu aallarteqqinnissamut tapiissutinik qinnuteqarsimaneranut tunngaviusoq.

Naalackersuisoqarfik qinnuigaara makku paasissutissiissutigeqqullugit, tassalu Naalackersuisoqarfiup pissutsit tamakku A-p qinnuteqaataata suliarineqarneranut atatillugu ilisimasi-manerai, taamaappallu inuussutissarsiutigalugu allagartartaarnissamut piniarneq aalisarnerlu pillugit Inatsisaanni (Inatsisartut inatsisaanni nr. 12-imi, 29. oktober 1999-imeersumi kingusinnerusukut allannguuteqartinneqartarsimasumi) § 4, imm. 4 tunngavigalugu immikkut akuersissuteqarfigineqarnissamut periarfissaqarneranik ilitsersorsimaneraa.

Aallarteqqinnissamut tapiissutinik qinnuteqaatip itigartinneqarnera pillugu naammagittaalliummi allami Naalackersuisoqarfik 22. november 2010-mi qinnuigaara inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinermik ingerlataqartut aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 21. maj 2004-meersoq pillugu ilitsersuut Naalackersuisoqarfiup Inatsisartut inatsisaata akuerineqarnerani tunngaviusoq suliarisimaneraa paasissutissiissutigeqqullugu. Taamaappat Naalackersuisoqarfik allakkani taakkunani aamma qinnuigaara ilitsersuutip assilinera uannut nassiuteqqullugu.

Eqqortussaq anguniarlugu malugeqquara Naalackersuisoqarfiup apeqqu taanna pillugu akis-sutaa suliamik matuminnga misissuininni ilaatinneqarsinnaassasoq.

A allakkanik ukuninnga ullumikkut ilisimatippara.

Naalackersuisoqarfiup akissutaata suliamik inaarsaallunga suliarinnilinninninni A-mut suliami illua'tungiusumut taassuma isumaanik tusarniaanertut saqqummiunneqarsinnaavoq."

Naalackersuisoqarfik akissuteqaqqullugu 27. januar 2011-mi, 25. februar 2011-mi kiisalu 8. april 2011-mi nukingisaarpara.

Naalackersuisoqarfiup 27. april 2011-mi nalunaarfigaanga Naalackersuisoqarfiup inatsisilerinermut immikkoortortaqarfiani ilaatigut suliamik matuminnga qulaajaaneq ingerlanneqartoq, akissullu uannut pilertornerpaamik nassiuunneqar-niartoq. Suliap ingerlasimanagera Naalackersuisoqarfiup ajuusaarutigaa.

Naalackersuisoqarfiup akissutaa imaattoq 10. maj 2011-mi tiguara:

"Aallaqqaatigalugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup utoqqatsissutigissavaa suliap kingusinaarujussuartumik akissuteqarfigineqarnera. Siunissami taamatut pisoqaqqinninnissaa siunertaralugu suleriaatsit allanngortinneqarput, taamaasilluni Ombudsmandimit suliakkiutigineqartut Naalackersuisoqarfiup inatsisilerinermut immikkoortortaqarfianit suliarineqartalersussanngorlutik.

Allakkassinni 22. december 2010-meersuni apeqqutigineqartunut Naalackersuisoqarfik imatut akissuteqassaaq:

1)-imut:

Naalackersuisoqarfik A-p qinnuteqaataanut akissutissatut ilusilersuinermini annertuumik kukkussuteqarsimavoq, inatsisimik tunngavigineqartussamik kukkusumik innersuussinermigut. Inatsit eqqortoq tunngavigineqartussarlu tassaavoq inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinermik ingerlataqartut aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaani nr. 3, 21. maj 2004-imeersumi § 1, tamatuma kingorna aallarteqqinnissamut inatsimmik taagorneqarluni innersuunneqartartussa.

Taamatut kukkussuteqartarnerq siunissami pinngitsoortinniarlugu allaffeqarfiup suleriaaseq allanngortippaa. Aallarteqqinnissamut tunngatillugu aalajangiinerit tamarmik siunissami inunnit marlunnit atsiorneqartalissapput.

Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiornerup siuarsarneqarnissaa pillugu aalajangiinermut tunngaviit akueralugit aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarnerat pillugit qinnuteqaatinik suliarinninnerni tunngavigineqarsinnaanngitsut.

Suliap suliarineqarnerani qitusoq tassaavoq aalajangiinermi inatsisip tunngavigineqartussap kukkusumik innersuussutigineqarsimanera. Aallarteqqinnissamut inatsimmi § 1 naapertorlugu aallarteqqinnissamut tapiiffigineqarsinnaasut tassatuaapput inuussutissarsiutigalugu aalisartut, piniartut nunalerinermillu ingerlataqartut.

Aallarteqqinnissamut tapiissuteqarnissamik nalilersuisartut qinnuteqaammut uani pineqartumut tunngatillugu akunnerminni eqqartorsimavaat "inuussutissarsiutigalugu piniartuq" qanoq paasineqassanersoq. Taaguut inuussutissarsiutigalugu Naalackersuisoqarfiup isumaa naapertorlugu tassaavoq pineqartup inuussutissarsiutigisani aqutugalugu isertitami amerlanersai isertitaqassutigisimassagai. Suliamut uunga tunngatillugu aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutillit inuussutissarsiornerannik siuarsaneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 10, 20. november 2006-imeersoq innersuussutigineqarsimavoq. Tassalu taanna kukkunermet aallaviusimavoq. Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq taaguutit taakku isumaat assigiinngissuteqanngitsut. Taamaattumik taaguutip isumaa eqqarsaatigalugu apeqqutaanngilaq suliame inuussutissarsiutigisaaq sorleq pineqarnersoq.

2)-mut:

Erseqqissaatigineqassaaq Naalackersuisoqarfiup aallarteqqinnissamut qinnuteqaatinik suliarnernermini aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutillit inuussutissarsiornerannik siuarsaneq pillugu Inatsisartut peqqussutaani piumasaqaatit ilanngullugit tunngaviginiarneq ajormagit.

Taamaattorli Naalackersuisoqarfiup paasinninnera tassaavoq pineqartup isertitaasa amerlanersaat pisortanit utoqqalinersianeersuppata pineqartoq inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut imaluunniit inuussutissarsiutigalugu nunalerinermik inuus-

5. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

sutissarsiuqartutut isigineqarsinnaajunnaarsimassasoq. Ilutigisaanik pineqartoq inuussutissarsiuqartutut isigineqarsinnaassanngilaq inuussutissarsiuqartutut alagartaqanngikkuni. Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq A 2007-imiit inuussutissarsiuqartutut piniartuujunnaarsimasoq. Illua'tungerisap nassuiaatigisaa uagut paasinninnitsinnut naapertuutinnngilaq. Tamannalu itigartitsinermit tunngaviit pingaarnersaraat.

Aallarteqqinnissamut inatsimmut innersuussuteqarsimaneq kukkuneruvoq. Inatsit pineqartoq akulerutsinneqarsimavoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup nalilersimammagu pineqartup inuussutissarsiuqartutut aalisartuujunnaarnera imaluunniit inuussutissarsiuqartutut piniartuujunnaarnera, tamannalu erseqqissumik nassuiarniarlugu.

3)-mut:

A-p immikkut akuerineqarsinnaanissamut/qinnuteqarsinnaanissamut periarfissarsiorinissamut tunngatillugu siunnersorneqarnissamik kissaataa Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmit oqaasiinnartigut allakkatigulluunniit ajoraluartumik qisuariarfineqarsimannngilaq. Allattoqarfimmut erseqqissaatigineqareerpoq saaffiginnissutit suugaluartulluunniit tutsuiginartumik pimoorullugillu suliarineqartassasut.

Ilisimatitsissutigineqassaaq aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarnermut inatsimmut tunngatillugu ilitsersuutinik suliaqartoqanngimmat. Ilitsersuut Naalakkersuisoqarfimmit piaarnerpaamik suliarineqassaaq."

Tamatuma kingorna imatut oqaaseqaateqarpunga:

"Aalajangiinermut inatsisikkut tunngavigisaaq tunngavilersuinerlu

Qinnuteqaat A-p Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmit 2010-mi tunniussaa tassaavoq inuussutissarsiuqartutut aalisartut, inuussutissarsiuqartutut piniartut inuussutissarsiuqartutut nunalerinermik ingerlataqartut aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 21. maj 2004-meersoq (aallarteqqinnissamut tapiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaannik matuma kingornatigut taaneqartartusaaq) tunngavigalugu aallarteqqinnissamut tapiissutinik qinnuteqaat.

Inatsisikkut tunngavigisaaq pillugu makku malugaakka:

Aallarteqqinnissamut tapiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 1, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq inuussutissarsiuqartutut aalisartunut, inuussutissarsiuqartutut piniartunut inuussutissarsiuqartutut nunalerinermik ingerlataqartunut pigisat ajoqusernerisigut, inuussutissarsiornermi sakkugisat tammarnersigut imaluunniit napparsimanikkut imaluunniit allatut timikkut ajoquserluni sulisinnaajunnaarnikkut inuussutissarsiuqartutiminnut tunngatillugu

annaasaqarsimasunut Naalackersuisut aallarteqqinnissamut tapiissuteqarsinnaasut.

Naalackersuisut tamatuma saniatigut Inatsisartut inatsisaanni § 1, imm. 2 tunngavigalugu pisuni immikkut ittuni inunnt pineqartunut innuttaasunut silaannaap pissusiata kingunerisaanik inuussutissarsiornikkut nalinginnaasumik ajornartoornikkut imaluunniit peqqiilliorluni sulisinnaannginnerup kingunerisaanik annaasanut aallarteqqinnissamut tapiissuteqarsinnaapput.

Aallarteqqinnissamik qinnuteqaat qinnuteqarnermi immersugassaq tassunga atorneqartussatut suliarineqarsimasooq atorlugu Inatsisartut inatsisaanni § 3 tunngavigalugu tunniunneqassaaq, uppersaatinillu erseqqinnerusumik taaneqarsimasunik ilaqartinneqassalluni, matumani qinnuteqartup aningaasaqarniarnikkut atugai pillugit uppersaasersuineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Naalackersuisut aallarteqqinnissamut tapiissutinik tunniussissagunik pissutsit tapiissuteqarnermut pissutaasut matussuserneqareersimannginnissaat imaluunniit nammineq sillimmasiinnikkut pisortalluunniit sillimmasiinerisigut, namminersortunut pisortatigulluunniit tapiissuteqarnermik aaqqissuussinikkut assigisaatigulluunniit matussuserneqarsinnaannginnissaat Inatsisartut peqqussutaanni § 2 tunngavigalugu piumasaqaatigisinnaavaat.

Qinnuteqartup Inatsisartut peqqussutaanni piumasaqaatit piumasaqaatillu al-lat Naalackersuisut Inatsisartut inatsisaat tunngavigalugu aalajangersimasaat eqqortikkaluarunigilluunniit aallarteqqinnissamut tapiissutinik tunineqarnisani inatsit tunngavigalugu piumasaqaatigisinnaanngilaa. Taamaalilluni Inatsisartut inatsisaanni § 7-imit erserpoq aningaasaliissutitut akuersissutigineqartut ukiumoortumik aningaasanut inatsisitigut aalajangersarneqartasasut.

2010-mi aningaasanut inatsimmi konto 51.01.04, Aallarteqqinnissamut tapiissutit, pillugit missingersuutitut oqaasertaliussanit imaattut erserput:

"Kantomut pingaarnermut matumunnga inatsisitigut tunngavigineqarpoq Inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut aamma inuussutissarsiutigalugu nunalerinermik ingerlataqartut aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarnerat pillugu inatsisartut inatsisaat nr. 3, 21. maj 2004-meersoq.

Aningaasaliissutit tunniunneqartarput aalisarnerup, piniarnerup nunalerinerullu iluanni inuussutissarsiummik ingerlataqartunut napparsimalersunut, silap pissusiinik pissuteqartu-

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

mik ajornartorsiulersunut imaluunniit inuussutissarsiumminnut tunngatillugu allanik ajornartorsiulersunut, imatut pissusilinnik pineqartut inuussutissarsiumminnik ingerlatseqqiniarlutik aningaasarsiorteranni periarfissatigut ulorianartorsiortinneqarlutik.

Aningaasaliissutit ukunanit tapiissutit pisuni taakkunani pineqartut inuussutissarsiuminik ingerlatsiinnarnissaannut peqataassapput.

Aallarteqqinnissamut tapiissutit ataasiaannartumik tunniunneqassapput suliami ataatsimi ikinnerpaamik 2.000 kr.-it amerlanerpaamillu 25.000 kr.-it.

Qinnuteqarnermi immersuiffissaq immikkut ittoq inummut tunngasoq nassiunneqartoq tunngavigalugu aallarteqqinnissamut tapiissutit tunniunneqassapput.

Aaqqissuussinermi 1. juli 2004-mi atuutilersumit misilittakkat takutippaat inatsimmut naleqqiullugu killeqartumik aaqqissuussineq aqunneqassappat ukiumut agguaqatigiissillugu 1 – 2 mio. koruuninik tapiissuteqartoqartassasoq.

Aaqqissuussineq pisunut aalajangersimasunut tapiissutaammat soorunami tapiissuteqarnissamut pisariaqartitsineq erseqqissumik siumoortumik aalajangersaaffigineqarsinnaanngilaq. Aallarteqqinnissamut tapiissutit nalinginnaasumik sillimmasiisarnerit naammaginartumik pilersinneqarsinnaasut taarsissanngilai, nalinginnaasumillu sillimmasiisarnermi pisutsini pilersinneqarsinnaanngitsuni tapiisoqartassalluni."

Naalackersuisoqarfiup A-mut allakkatigut 25. oktober 2010-meersutigut itigartitsissutigisaa tunngavilersuummik aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutillit inuussutissarsiorterannik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni aalajangersakkamut innersuussisumik imaqarpoq, tassa imaappoq inatsimmi allami, A-p aallarteqqinnissamut tapiissutinik qinnuteqarnermini tunngavigisaanit allaasumi, aalajangersakkamut innersuussisumik:

"Itigartitsinermut peqqutigitinneqarpoq ukiuni kingullerni marlunni aalisartutut piniartutullu inuussutissarsiummik allagartaqarsimanninnerit, Inatsisartut inatsisaanni nr. 10-mi, 20. november 2006-imeersumi § 6, 2-mi piumasaqaataasut imaattut tunngavigalugit:

"Tapiiffigineqarnissamik qinnuteqarninni ukiuni marlunnik sioqqullugit inuussutissarsitigalugu piniartutut aalisartutulluunniit allagarserneqarsimassalluni qinnuteqarnermilu nalaani taama allagartaqarsimassalluni."

Ukiunilu kingullerni sisamani piniartutut aalisartutullu allagartaqarnak."

A-p aalajangiineq pillugu naammagittaalliuutaanut akissummini 15. november 2010-meersumi Naalackersuisoqarfiup makku oqaatigai:

"Aallarteqqinnissamat tapiissutinik qinnuteqaatit siusinnerusukkut allakkatigut itigartitsis-sutitut tunngavilersugaalluni aalisartutut piniartutullu ukiuni kingullerni marlunni allagar-taqannginnerit pequtigalugu itigartinneqarpoq.

Aammaarlunga eqqaasissutigissavara Inatsisartut inatsisaat malillugu Aqutisoqarfimmi i-liuuseqaratta, taamaammat pissutsit allannortissinnaanngilavut."

Naalackersuisoqarfiulli tusarniaanermut akissummini 10. maj 2011-meersumi uannut oqaatigaa Naalackersuisoqarfiup aalajangiinera - naak tunngaviler-suutip oqaasertai taamaakkaluartut - aalisarnermik piniarnermillu inuussutis-sarsiutillit inuussutissarsiornerannik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut peqqus-sutaanni aalajangersakkat tunngaviginagit pisimasoq:

"Naalackersuisoqarfik A-p qinnuteqaataanut akissutissatut ilusilersuinermini annertuumik kukkussuteqarsimavoq, inatsimmik tunngavigineqartussamik kukkusumik innersuussinermi-gut. Inatsit eqqortoq tunngavigineqartussarlu tassaavoq inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinermik ingerlataqartut aallarteqqinnissamat tapiiffigineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaani nr. 3-mi, 21. maj 2004-meersumi § 1, tamatuma kingorna aallarteqqinnissamat inatsimmik taagorneqarluni innersuuneqartartussa."

Tamanna pillugu makku oqaatigaakka:

Aalajangiinernut tunngavilersuinerit pillugit piumasqaatit imaattut pisortat ingerlatsineranni suliasat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsi-saanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi aalajangersarneqarput:

"§ 22. Aalajangiineq allakkatigut nalunaarutigineqaruni aalajangiinermut tunngaviusu-mik ilaqartinneqassaaq, suliami peqataasumut tassunga tapersiisuulluinnanngikkuni.

(...)

§ 24. Aalajangiinermut tunngaviusumik nalunaarummi innersuussutigineqassapput inat-sisini maleruaqqusat aalajangiinermi tunngavigineqartut. Maleruaqqusat tamakku malil-lugit aalajangiineq oqartussaasuni sulisut isumaannik tunngaveqarpat tunngaviusumik nalunaarummi taaneqassapputtaaq pissutaasut pingaarnerusut isummat tamakkua atornerannut aalajangiisuunerusut.

Imm. 2. Tunngaviusumik nalunaarummi pisariaqarpat naatsumik erseqqissarneqassapput-taaq paasissutissat suliami pissusiviusunut tunngasut aalajangiinermi annertuumik pi-ngaartinneqartut.

Imm. 3. Tunngaviusumik nalunaarutip imarisai killiliiffigineqarsinnaapput suliami peqa-taasup tamakkununga ilisimasaqarnini nammineq iluaqutigiumallugu atuiumasinnaa-nerminik soqutiginninnera inuk taanna nammineq eqqarsaatigalugu imaluunniit inuinnaat allat pisortalluunniit soqutigisat pissutiginerullugit minnerutittariaqartutut isumaqarfigi-narpat, tak. § 15."

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Naalackersuisoqarfiup itigartitsinermut 25. oktober 2010-meersumut tunngavilersuummini inatsimmi malittarisassanut kukkusunut innersuussisimanera Naalackersuisoqarfiullu allakkamini 15. november 2010-meersuni aalajangiinermik aalajangiusimanniffigisamini inatsimmi malittarisassanut aalajangiinermi tunngaviusimasunut innersuussinngilluinnarsimanera isorisarialerujusuartut isigaara.

Tunngavilersuut Naalackersuisoqarfiup allakkamini 15. november 2010-meersuni aalajangiinermik aalajangiusimanniffigisamini atugaa eqqarsaatigalugu aamma oqaatigaara A-p aalajangiinermut tunngasut pillugit naammagittaalliuummini/suliarinneqqeqqusinermi 4. november 2010-meersumi akerliliissutitut saqqummiussaa Naalackersuisoqarfiup erseqqissumik isummerfigisimannigikkaa.

Naalackersuisoqarfiup aalajangiinermi 25. oktober 2010-meersumi oqaatiga itigartitsineq A-p inuussutissarsiutigalugu piniartutut inuussutissarsiutigaluguluunniit aalisartutut ukiuni kingullerni sisamani nalunaarsorneqarsimanniginneranik (ilaatigut) tunngaveqartoq. A aalajangiinermi ilitersorneqarpoq aalajangiineq kukkusumik tunngaveqarluni pisimasoq isumaqarpat Naalackersuisoqarfik suliap suliareqqinnissaanut periarfissaqartoq. A-p 2007-imi inuussutissarsiutigalugu piniartutut allagartaqarsimanini naammagittaalliuummini/suliarinneqqeqqusissumini 4. november 2010-meersumi uppernarsarpaa.

Uanga paasinninnera unaavoq tamanna Naalackersuisoqarfiup aalajangiinermi 15. november 2010-meersumi isummerfigisimasariaqaraluaruaa - inatsimilu malittarisassat eqqortut innersuussutigalugit - aalajangiinermilu tunngavigisaq pillugu akerliliissutigineqartoq itigartitsinerup aalajangiusimaneqarneranit allaasumik sooq kinguneqarsinnaanngitsoq nassuiarsimasariaqaraluarlugu.

Malugaarali Naalackersuisoqarfiup kukkunerit taamaattut pinngitsoortinniarlugit aallarteqqinnissamut tapiissutinik qinnuteqaatit suliarineqartarneranni periaatsit nutaat atulersissimagai. Aalajangiinermut tunngavilersuummut atattillugu matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

Inatsisikkut tunngavigisaq Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini 10. maj 2011-meersumi innersuussutigisaa pillugu makku oqaatigaakka:

Aallarteqqinnissamut tapiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 1-ikkut aalajangersarneqarpoq inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut nunalerinermillu inuussutissarsiuteqartut kisimik aallarteqqinnissamut tapiissutinik tunineqarsinnaasut.

Inatsimmi aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatini ilaatigut makku oqaatigineqarput:

"Naatsorsuutigineqarpoq inatsisip siunertaa malillugu tapiissutit tunniunneqartassasut. Anguniagaasariaqarpoq qinnuteqartoq maannamut inuussutissarsiutigisimasaminik ingerlatitseqqittuurtunngussasoq taamalu pisortanit ikiorsiissutinik assigisaannillu ikiorserneqassaarluni.

Aningaasat ikiorsiissutitut/tapiissutitut qinnutigineqartorpiaat tunniunneqarnerata kingunerissavaa qinnuteqartup inuussutissarsiumminik ingerlatitseqqissinnaanera. Inatsisartut inatsissaanni periarfissinniarneqarpoq annaasanut allatut matuneqarsinnaanngitsunut matususiisarnissaq.

Inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinermik ingerlatsisut kikkorpiaanerannut tunngatillugu taakkua inatsisitigut qanoq paasineqartarnerat sukkulluunniit atuuttoq innersuussutigineqarpoq.

Oqaatigineqassaaq naatsorsuutigineqarmat § 1, imm. 1 oqaasertai malillugit sakkortungaatsiartumik paasineqassasoq. Pissutsit allat inatsisip siunertaata ataaniittut § 1, imm. 2 malillugu suliarineqassapput."

Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini 10. maj 2011-meersumi taaguutinik "inuussutissarsiutigalugu piniartoq"-mik aamma "inuussutissarsiutigalugu aalisartoq"-mik il.il. paasinninnini pillugit uannut makku oqaatigai:

"Taaguut inuussutissarsiutigalugu Naalakkersuisoqarfiup isumaa naapertorlugu tassaavoq pineqartup inuussutissarsiutigisani aqputigalugu isertitami amerlanersai isertitaqassutigisimassagai."

(...)

"(...) Naalakkersuisoqarfiup paasinninnera tassaavoq pineqartup isertitaasa amerlanersaat pisortanit utoqqalinersiutisianeersuuppata pineqartoq inuussutissarsiutigalugu aalisartutut, inuussutissarsiutigalugu piniartutut imaluunniit inuussutissarsiutigalugu nunalerinermik inuussutissarsiuteqartutut isigineqarsinnaajunnaarsimassasoq. Ilutigisaanik pineqartoq inuussutissarsiutigalugu piniartutut isigineqarsinnaassanngilaq inuussutissarsiutigalugu piniartutut allagartaqanngikkuni."

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Aallarteqqinnissamut tapiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 1 pillugu oqaaseqaatini inuussutissarsiutigalugu aalisartut, inuussutissarsiutigalugu piniartut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinermik ingerlatsisut kikkorpiaanerannut tunngatillugu "taakkua inatsisitigut qanoq paasineqartarnerat sukkuluunniit atuuttoq" innersuussutigineqarpoq.

Aalisarneq pillugu inatsit nr. 18, 31. oktober 1996-imeersoq kingusinnerusukut allannguuteqartinneqartarsimasoq taaguutip inuussutissarsiutigalugu aalisartup qanoq paasineqarnissaanik nassuiaammik imaqqanngilaq. Inatsisartut inatsisaanni tassani "inuussutissarsiutigalugu aalisarneq" (Inatsisartut peqqussutaani § 3, imm. 1-mi tassaatinneqartoq "pisat tamarmiusut taakkualuunniit ilaasa tunineqarnissaat siunertaralugu aalisarneq") kiisalu "assigiimmik inuussutissarsiutillit" (Inatsisartut inatsisaanni § 3, imm. 3 tassaatinneqartut "inuussutissarsiutit pingaarnertut inuussutissarsiutigalugu aalisarnermik, saniatigooralugu inuussutissarsiutit inuussutissarsiutigalugu aalisarnermik imaluunniit inuussutissarsiutiginagu aalisarnermik ingerlatsinersut naapertorlugu inuttut ataatsimoortut ersarinnerusumik killilerneqarsimasut") kisimik nassuiarneqarsimapput.

Kalaallit Nunaata nunatut oqartussaaffigisaani imartanilu aalisarnikkut oqartussaaffigisaani inuussutissarsiutigalugu aalisarneq ingerlatissagaanni piumasaaqatit arlallit Inatsisartut inatsisaanni § 6-ikkut aalajangersarneqarsimapput. Angallatinik inunnit ataasiakkaanit pigineqartunik inuussutissarsiutigalugu aalisarneq eqqarsaatigalugu § 6, imm. 3-mi piumasaaqatit uku eqqortinneqarsimassapput:

"1) Inuit pineqartut tamarmik inuiaqatigiinnut kalaallinut aalajangersimasumik attuumasuteqassapput;

2) inuit pineqartut tamarmik Kalaallit Nunaanni najugaqartutut inuit nalunaarsorsimaffianni nalunaarsorsimassapput, Kalaallillu Nunaanni inuit aqqisa nalunaarsorsimaffianni ukiuni kingullerni marlunni nalunaarsorsimassallutik;

3) inuit pineqartut tamarmik Kalaallit Nunaannut tamakkiisumik akileraartartussaati-taassapput, qaammatisiutillu ukiuini kingullerni marlunni Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik akileraartartussaati-taasimassallutik.

4) inuit pineqartut tamarmik qaammatisiutit ukiuini kingullerni marlunni inuussutissarsiutigalugu aalisartuusimassapput, namminerlu sulinikkut ukiuni kingullerni marlunni iserti-taasa tamarmiusut 2/3-ii inuussutissarsiutigalugu aalisarnermit isertinneqarsimassapput. Inuussutissarsiutigalugu aalisartuunermut nallersuunneqarput piniartutut, savaatilittut, tuttuutilittut assigisaannillu inuussutissarsiuteqarnerit."

Naalackersuisut § 6-imi imm. 5 aamma imm. 6 imaattut tunngavigalugit immikkut akuersissuteqarsinnaapput:

"Imm. 5. Naalakkersuisut akuersissuteqarsinnaapput

1) imm. 3, nr. 2 aamma 3-mi aamma imm. 4, nr. 2-mi piumasaqaatit atuutinnginnissaannut, kinguaariit paarlaanneranni imaluunniit pineqartoq piffissat taaneqartut iluanni ilinniar-titaaneq assigisaaluunniit siunertaralugu Kalaallit Nunaata avataani najugaqarallarsi-mappat;

2) imm. 3, nr. 4-mi piumasaqaatit atuutinnginnissaannut, uppersarsarneqarsinnaappat pissutsit immikkut issimasut isertitanit pissarsianik piumasaqaatit naammassineqarsin-naannginnerannik kinguneqartumik.

3)) imm. 3, nr. 4-mi inunnut manna tikillugu pingaarnertut inuussutissarsiummik ingerlat-sisimangitsunut kiisalu allanut siusinnerusukkut pingaarnertut inuussutissarsiutigalugu aalisartuusimasunut.

Imm. 6. Naalakkersuisut pissutsini immikkorluinnaq ittuni imm. 1-4-mi piumasarineqartut atorqannginnissaannik akuersissuteqarsinnaapput, taamaaliorneq kalaallit aalisarnik-kut inuussutissarsiornerannut imaluunniit Kalaallit Nunaanni suliffissuaqarnermut pi-ngaarteqarsorinaraangat.

Imm. 7. Naalakkersuisut imm. 1-4-mi piumasarisat naammassineqarsimanerinit up-ternarsaateqaqquisinnaapput."

Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 12-imi, 29. ok-tober 1999-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqartarsima-sumi taaguut inuussutissarsiutigalugu piniartoq tamatuma pissuseqataanik er-seqqissumik nassuiarneqarsimangilaq.

Inuussutissarsiutigalugu piniarneq aallaaniarnerlu ingerlassinnaassagaanni piumasaqaatit arlallit Inatsisartut inatsisaanni tassani § 4. imm. 2-kkut aala-jangersarneqarsimapput:

"Imm. 2. Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut aallaaniarnermullu akuersissut taamaal-laat tunniunneqarsinnaavoq inunnut

1) inuiaqatigiinnut kalaallinut aalajangersimasumik attuumassuteqartunut;

2) Kalaallit Nunaanni najugalittut inuit nalunaarsorsimaffiannut nalunaarneqarsimasu-nut, Kalaallillu Nunaanni najugalittut ukiuni qaangiuttuni marlunni nalunaarsorneqareer-simasunut; aamma

3) Kalaallit Nunaannut tamakkiisumik akileraartartussaataasunut, Kalaallillu Nunaan-nut ukiuni qaangiuttuni marlunni tamakkiisumik akileraartartuusimasunut.

4) piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitaqartunut isertitat tamarmiusut ikinnerpaamik 50%-iisa nalinginik, takukkilli litra a-c. Angallatit angallatip uuttuutaanut uppersarsaat naapertorlugu 210 BT-init (150 BRT-init) mikinerusut atorlugit aalisarner-mit isertitat tamarmiusut piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitat tamar-miusut naatsorsuusiorneqarnerannut ilanngunneqassapput.

a) Akiliisitsilluni aallaaniartitsisarneq/tammajuitsussarsiniartitsilluni aallaaniartitsineq aalisartitsisarnerlu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat malillugu akiliisitsilluni aallaaniartitsinermik aaqqissuussinermi imaluunniit akiliisitsilluni aalla-niartitsinermut atatillugu ilisimasortatut suliffeqarnermit pisut isertitatut tamarmiusutut naatsorsorneqarneranni ilanngunneqassapput.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

b) Inuussutissarsiutigalugu piniarsinnaanermut allagartat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat malillugu takornariartitsinermut imaluunniit pinngortitami misissuinermit imaluunniit ilisimatusarnermut atatillugu sullissinernit isertitat, piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitat tamarmiusut naatsorsorneranni imaluunniit isertitat tamarmiusut tamakkerlugit naatsorsorneranni ilanngunneqassanngillat.

c) Qinikkatut pisortanillu toqqakkatut suliassaqartitaanermut aningaasarsiat imaluunniit inuussutissarsiutigalugu piniartut kattuffiisa/peqatigiiffiisa siulersuisuini sulinermit aningaasarsiat, piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitat tamarmiusut naatsorsornerannut imaluunniit isertitat tamarmiusut tamakkerlugit naatsorsornerannut ilanngunneqassanngillat."

Naalackersuisut inatsimmi § 4, imm. 4 tunngavigalugu immikkut akuersissuteqarsinnaapput:

"Imm. 4. Piumasaqaatinit ukunanit immikkut akuersissuteqarnermik Naalackersuisut nalunaaruteqarsinnaapput:

1) § 4, imm. 2, nr. 2-4, aamma imm. 3, inuk pineqartoq piffissat taaneqartut iluanni iliniarnermik assigisaanilluunniit pissuteqartumik Kalaallit Nunaata avataaniikkallarsimappat imaluunniit qinnuteqartup Kalaallit Nunaannut atassuteqarnera naapertorlugu naapertuuttutut isigineqarpat.

2) § 4, imm. 2, nr. 4, inunnut maannamut pingaarnertut inuussutissarsiuteqarsimannngitsunut.

3) § 4, imm. 2, nr. 4, uppersarnerqarsinnaappat pissutsit immikkut ittut kingunerannik isertitat annertussusissaannik piumasaqaat naammassineqarsinnaasimannngitsaq.

4) § 4, imm. 2, nr. 4, inunnut aalisarnermik, piniarnermik aallaaniarnermillu inuussutissarsiornermik pingaarnertut siusinnerusukkut inuussutissarsiuteqarsimasunut."

Qulaani taaneqartunit takuneqarsinnaasutut inuussutissarsiutigalugu piniarnermik ingerlatsisinnaassagaanni aallaavittut piumasaqaatigineqarpoq pineqartup isertitaasa tamarmiusut 50 %-ii piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu isertitaassasut. Tamatuma pissuseqataa inuussutissarsiutigalugu aalisarneq eqqarsaatigalugu atuuppoq, taamaattorli piumasaqaat qaammatisiutit ukiui malillugit ukiuni marlunni qaangiuttuni matumani eqqortinneqarsimassalluni.

A (2007-imiilli inuussutissarsiutigalugu piniartutut allagartaqarsimannngitsaq, paasissutissiissutigineqartullu malillugit isertitaasa pingaarnersaat tassaasimasut siusinaartumik pensionisiat) inuussutissarsiutigalugu aalisartutut imaluunniit inuussutissarsiutigalugu piniartutut isigineqarsinnaanngitsaq, taamaattumillu aallarteqqinnissamut tapiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 1, imm. 1 tunngavigalugu aallarteqqinnissamut tapiissutinik tunineqarsinnaanngitsaq Naalackersuisoqarfiup naliliisimanera pillugu tamatuma kingornatigut oqaaseqaatissaqanngilanga.

Ilitsersuisussaatiineq

Malugaara A-p Naalackersuisoqarfimmumt saaffiginnissummini 4. november 2010-meersumi oqaatigigaa aquuterarani 2007-imi oktoberip qaammataani aserorsimasooq, kingoraartissallu utaqqineranni aalisakkanik suliffissuarmi sulilersimalluni.

A-p uannut naammagittaalliuutaanit 18. november 2010-meersumit aamma er-serpoq kræfteqarnini pissutigalugu 2007-2008-mi katsorsarneqarsimasooq. A-p qinnuteqaataanik itigartitsinerlu pillugu naammagittaalliuutaanik suliarinninnermut atatillugu Naalackersuisoqarfiup paasissutissaq taanna ilisimasimane-raa uanga ilisimangilara.

Aalisarneq piniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 12-imi, 29. oktober 1999-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqartarsimasumi § 4, imm. 4, nr. 3-mit er-serpoq Naalackersuisut inuussutissarsiutigalugu piniartutut allagartamik qinnuteqaatinik suliarinninnerminni isertitat tamarmiusut 50 %-iisa piniarnermit, aallaaniarnermit aalisarnermillu ingerlataqarnikkut iserti-taasimanissaannik piumasaqaat atortinneqassanngitsooq immikkut akuersissu-tigisinnaagaat, pissutsit immikkut ittut piumasaqaatinik eqqortitsisinnaanngin-nermik kinguneqartut atuussimanerat uppersarneqarsinnaappat.

Tamatuma pissuseqataanik aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 18-imi, 31. oktober 1996-imeersumi § 6, imm. 5-imit er-serpoq Naalackersuisut i-nuussutissarsiutigalugu aalisarneq eqqarsaatigalugu immikkut akuersissute-qarsinnaasut, pissutsinik immikkut ittunik isertitat ilaasa inuussutissarsiummit tassangga pissarsiarineqarsinnaannginnerannik nassataqartunik atuuttoqarsi-manera uppersarneqarsinnaappat.

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut aallaaniarnermullu imaluunniit i-nuussutissarsiutigalugu aalisarnermut immikkut akuersissuteqarneq qulaani taaneqartutut A-p aallarteqqinnissamut tapiissutinik tunineqarsinnaaneranut sunniuteqarsinnaavoq.

Naalackersuisoqarfiup tusarniaaninnut akissutaanit 10. maj 2011-meersumit er-serpoq Naalackersuisoqarfiup A tamatuminnga ilitsersorsimangikkaa.

Pisortani suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi § 7, imm. 1-imi oqartussaasup ilitsersuisussaati-taanera pillugu imaattoq aalajangersarneqarsimavoq:

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

"Ingerlatsinermut oqartussaaffiup inuit oqartussaaffigisamini suliasat pillugit apeqquteqarlutik saaffiginnittut pisariaqarneratut annertutigisumik ilitsersorlugillu ikiortassavai."

Oqartussaasoq tamatuma saniatigut - ingerlatsinermi ileqqorissaarneq tunngavigalugu - pisussaaffeqarsinnaavoq suliami illua'tungiusoq, tamatumunnga pissutissaqarpat, nammineq suliniuteqarnermigut ilitsersussallugu (tak. Hans Gammeltoft-Hansenip allallu atuakkaaanni "Forvaltningsret"-imi, aappassaanik naqitertinneqartumi quppernerit 379 tulluilu).

Oqartussaasoq immikkut akuersissuteqarnissamut periarfissamik nammineq suliniuteqarnermigut ilitsersuissappat tamanna innuttaasup pineqartup immikkut akuersissuteqarfigineqarnissaminut soqutigisaanik pisumi naliliinermik tunngaveqarpoq (tamatumani tak. Hans Gammeltoft-Hansenip allallu atuakkaaanni "Forvaltningsret"-imi, aappassaanik naqitertinneqartumi qupperneq 381 aamma Folketingip Ombudsmandiata 1973-imi ukiumoortumik nalunaa-rutaani quppernerit 50 tulluilu).

A inuussutissarsiutigalugu piniarnermut aallaaniarnermullu imaluunniit inuussutissarsiutigalugu aalisarnermut allagartartaassaguni immikkut akuersissuteqarfigineqarnissaminut qanoq piviusumik periarfissaqartiginersoq paassutissat pigineqartut tunngavigalugit uanga nalilersinnaanngilara. Taamaattumik A-p aallarteqqinnissamut tapiissutinik qinnuteqaataanik suliarininnermut (imaluunniit Naalackersuisoqarfiup tamatuminnga itigartitsinernik A-p naammagittaalliuutiginninneranut) atatillugu inuussutissarsiutigalugu piniartutut inuussutissarsiutigaluguluunniit aalisartutut immikkut akuersissuteqarneq aqutigalugu inissisimalernissamut periarfissaanik A ilitsersorsimasariaqaraluarneraa isummerfigissallugu naammattunik aamma tunngavis-saqanngilanga.

Inassuteqaatigaara A-p tamatumunnga ilitsersornissaanut pissutissaqarsinnaanersoq isumaliutersuutigissagaa.

Naalackersuisoqarfiup ataatsimut periaasia eqqarsaatigalugu aamma inasuteqaatigaara Naalackersuisoqarfiup pissutsinik annaasaqaataasumik kinguneqartunik aallarteqqinnissamik qinnuteqaammut tunngaviusunik qinnuteqartup piffissap ingerlanerani piniarnermik aalisarnermilluunniit inuussutissarsiorluni ingerlatsinernanut mattussisimasinnaasunik piusoqartillugu manna isumaliutersuutigisassagaa, tassalu inuussutissarsiutigalugu aalisartutut piniartutulluunniit allagartartaarniarluni immikkut akuersissuteqartoqarnissaanik qinnuteqarnissamut periarfissaqarneranik pisumi pineqartumi qinnuteqartup

ilitersorneqarnissaanut pissutissaqarsinnaanersoq, taamaaliornikkut aallarteqqinnissamut tapiissutinik tunniussinermi piunasaqaataasutut inuussutissarsiuutigalugu aalisartutut inuussutissarsiuutigaluguluunniit piniartutut inissisimalerniarluni.

Inatsit pillugu ilitersuut

Inuussutissarsiuutigalugu aalisartut, inuussutissarsiuutigalugu piniartut inuussutissarsiuutigalugulu nunalerinermik ingerlataqartut aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3, 21. maj 2004-meersoq pillugu oqaaseqaatini nalinginnaasuni oqaatigineqarpoq Aalisarnermut Piniarnermullu Pisortaqarfiup Inatsisartut inatsisaat aamma qinnuteqarnermi immersugassaq pillugit ilitersuutip suliarineqarneranut atatillugu tusarniaanermi periaaseq KANUKOKA-mut isumaqatigiissutigisimagaa.

Naalackersuisoqarfiup akissummini 10. maj 2010-meersumi oqaatigaa ilitersuut suli suliarineqarsimanngitsoq, ilitersuulli taamaattoq Naalackersuisoqarfiup pilertornerpaamik suliariniaraa.

Ilitersuutip suliarineqarnissaata inatsit pillugu oqaaseqaatini tunngavigineqarsimanera isiginiarlugu ilitersuummik taamaattumik inatsisip atortuulerneranit ukiut arfineq marlungulersut qaangiunneranni suliarinnittoqarsimannginnera ajuusaarnartutut isigaara.

Ilitersuut sapinngisamik pilertornerpaamik suliarineqarniartog Naalackersuisoqarfiup oqaatigimmagu tamatumunnga atatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.”

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup allakkatigut 30. november 2011-meersutigut Naalackersuisoqarfiup A-mut allagai ukua assilinerat nassiuppai:

“Aallarteqqinnissamut tapiissutinik qinnuteqaat pillugu

Asasara A

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup ajuusaarutigaa aallarteqqinnissamut tapiissutinik qinnuteqaativit suliarinerani inatsit kukkusooq innersuunneqarsimammatt. Ajuusaarutigineqassaartaq naammagittaalliutivit suliarineqarnerani itigartitsinermut tunngaviusut naammattut tunniunneqarsimanngimmata.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Taamaattoq itigartitsineq allanngortinneqanngilaq, aalisartutut/piniartutut taaneqarsinnaanermut piumasaqaatit naammassinnginnakkit. Uani tunngaviuvoq qinnuteqarninnit ukiut siuliini marlunni isertitavit 50 %-i ataallugit inuussutissarsiummit pisimammata.

Qinnuteqarninni taavat ukiuni siuliini inuussutissarsiummit 50 % sinnerlugit isertitaqarsimannginninnut pissutaasoq napparsimallutit perulussimagavit. Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup tassunga atatillugu uparuassavaa, Piniarneq aalaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 12, 29. oktober 1999-imeersoq taassumalu kingusinnerusukkut allannguutai malillugit, § 4-mi imm. 4 nr. 3 malillugu isertitanik piumasaqaataasut naammassinnginnissaanik immikkut ittumik akuerineqarnissannut qinnuteqarsinnaagavit, uppernarsarneqarsinnaappat immikkut ittunik pisoqarsimanera pissutigalugu isertitarisassanut piumasaqaatit naammassineqarsinnaasimannngitsut.

Immikkut ittumik akuerineqarnissamik qinnuteqarninni napparsimasimaninnut uppernarsaat ilanngutissavat. Uppernarsaat napparsimaveqarfimmit oqaseqaataasinnaavoq. Piniarnermut immikkoortortaarfimmit nalunaarfigineqaruit inuussutissarsiutigalugu piniarnermik allagartamik peqqittutit, aallarteqqinnissamut taperneqaqqullutit qinnuteqaqqissinnaavutit. Tapersiinnaanermut apequtaassaaq qinnuteqarnerpit nalaani suli aningaasaliissutit sinneqarsimanersut.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup malugeqqussavaattaq inuussutissarsiutigalugu aalisartutut piniartutullu allagartartaqqikkuit siusinaartumik utoqqalinersiaqalerninnut kinguneqarsinnaammat. Naalackersuisoqarfiup tamakku suliarineq ajorpai. Taamaammat siunnersussavatsigit kommunimut akileraartarnermullu immikkoortortaarfimmut saaffigineqqullutit, tamakku pillugit iluamik paasitineqaqqullutit.

Una suliaq pillugu allanik apeqqutissaqassaguit Naalackersuisoqarfik attaveqarfigeqqiinnariuk.”

Naalackersuisoqarfiup A-mut allagai ukiumoortumik nalunaaruteqarfiusup naanerani suli isummerfiginngilakka.

5.7. Piffissaq suliamik suliarinninnermi atorneqartoq suliallu uppernarsaasersornera

5.7.1 Suliamik pensionisiantut tunngasumik suliarinninneq akuerineqarsinnaanngitsoq isorisarialerujussuarlu

A utoqqalinermi pensionisiassanik 2009-mi naatsorsuinermit akerliliissummi K Kommunimit akissuteqarfigineqarsimannginnera pillugu nukingisaarutiminillu kommunip akissuteqarsimannginnera 23. februar 2011-mi naammagittaalliutigaa.

Ombudsmandi isumaqarpoq piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq tamarmiusoq ukiunik pingasunik sivisussuseqartoq, pensionisias-sallu naatsorsorneqarnerannik akerliliissutitut saqqummiunneqartumik kommunip suli isummerfiginnissimannginnera akuerineqarsinnaanngitsoq isorisarialerujussuusorlu.

Ombudsmandip manna pingaartillugu isiginiarpaa, tassalu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suliami saaffiginnissutaanut kommunip akissuteqarsimannginnera, Naammagittaalliuuteqartarfiullu suliaq nutaamik suliareqqitassanngorlugu utertinneqassasoq aalajangiinerata kingornatigut ukiup ataatsip missaa qaangiuttoq aatsaat kommunip aalajangiinermik taassuminnga malinnissimanera.

Ombudsmandip inassuteqaatigaa kommuni pilertornerpaamik aalajangiisasoq, A-p akerliliissutaanut erseqqissumik isummerfiginnittumik.

A-p suliami nukingisaarutaasa kommunimit akineqartarsimannginnera Ombudsmandip isorisarialerujussuartut aammattaaq isigaa.

Suliap ingerlanerani taannaasumi kommunip pisussaaffimminik arlaleriarluni annertuunillu sumiginnaasimanerata nassatarisaanik Ombudsmandi Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 3. december 2009-meersumi § 23 tunngavigalugu Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaannut kommunalbestyrelsimullu nalunaaruteqarpoq. (j.nr. 2011-104-0013)

A-p utoqqalinermi pensionisiassanik 2009-mi naatsorsuinnermut akerliliissutimi K Kommunimit isummerfigineqarsimannginnerat pillugu naammagittaalliuutaa 23. februar 2011-mi tiguara.

Taamani K Kommuniusoq A-p 2009-mi utoqqalinermi pensionisiassaata aalajangersarneqarnerat pillugu 21. november 2008-mi aalajangiisimavoq, aalajangiinikkullu tassuuna pensionisiat aningaasartaat 2008-mut sanilliullugit 2009-mi annertuumik ikileriartinneqarlutik.

A K Kommunimit 28. november 2008-mi imatut allappoq:

“Pineqartoq: Pensionisiat, [cpr.nr.] A

Allakkat 21. november 2008-meersut, utoqqalinermi uanga pensionisiannik 1. januar 2009-mi aallarnerfigalugu qaammammut 1.175,00 kr.-nik pensionisiant immikkoortortaqarfiup aala-

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

jangersaaffigisimasaasa tiguneqarnerannut atatillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 7. maj 2007-imeersaq tunngavigalugu makku malugeqqussavakka:

Inatsisartut peqqussutaanni § 8-kkut aalajangersarneqarpoq pissutsit makku utoqqalinermi pensionisiat naatsorsorneqarneranni ilanngullugit isiginiarneqassasut, tamatumunngalu peqatigitillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 8, imm. 2-mi pkt. 4 innersuussutigineqarpoq, tassanimit oqaatigineqarmat aappariinnut aappaa utoqqalinermi pensionisialimmut aappaalu sumilluunniit pensionisiaqanngitsumut ukiumut isertitat 318.000 kr.-iussasut:

1. Massakkut utoqqalinermi pensionisiat ilanngullugit naatsorsuutigineqassanngitsut.
2. Pensionisiat Nunat Avannarliit isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu isumaqatigiissutaanni pineqartunut ilaatinneqartut naatsorsuinermit ilanngunneqassanngitsut, tak. Inatsisartut peqqussutaanni § 8, imm. 1.
3. Utoqqalinermit pensionisiaqartoq utoqqalinermit pensionisiat 50 %-iinik pisinnaatitaasoq, aappaasup isertitai apeqqutaatinnagit, tak. Inatsisartut peqqussutaanni § 8, imm. 3.

1 pillugu: Oqaaseqaatissaqanngilanga.

2 pillugu: 2007-imi inaarutaasumik naatsorsuinerup assilinerani ilanngullugu nassiunneqartumi, ilanngussaq 1, aningaasat Akileraartarnermit Pisortaqaarfimmit oqaatigineqartut ilanngunneqarsimapput.

Aningaasani taakkunani makku ilaatinneqarput, 48.292,00 kr.-t (...) Kommunimi tjenestemanditut soraarnerussutisiat, 35.692,00 kr.-t tak. ilanngussaq 2 aamma 2a ATP-mit kiisalu 12.600,00 kr.-t "Livsvarig pension"-imit.

Qulaani taaneqartut pissutigalugit nuliama akissarsiai 265.569,00 kr.-t kiisalu B-tut isertitat 540,00 kr.-t sinnerupput.

Allatut oqaatigalugu utoqqalinermit pensionisiat annertuumik ikilineqarnerat akueriniangilara, taamatuttaarlu malugeqquara utoqqalinermit pensionisiat akit qaffariartornerannut aaqqiissuteqarfigineqartussaasut, tak. utoqqalinermit pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaat, tassanimit aalajangersarneqarmat aaqqiissuteqarneq Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup Kalaallit Nunaanni atuisunut nalunaarsuisarnermini pisortatigoortumik saqqummersitai tunngavigalugit pissasoq, taamaalillutik utoqqalinermit pensionisiat aningaasartaat akinut qaffariaataasoq appariaataasorluunniit 3 pointinik ilivitsunik naleqalernerit tamaasa 3 %-imik qaffanneqasallutik appartinneqassallutilluunniit, akillu allannguutaat 1. juli atuisartunut saqqummiunneqartut tunngavigalugit 1. januar tulliuuttoq siulleq aallarnerfigalugu atulersinneqartassasut.

Tamatumunnga atatillugu Naammagittaalliuteqartarfiup suliami aalajangiinissaanik utaqqinissara naammaginaruusunnaangilaq, tassanimit aalajangiiniarneq ukiumit ataatsimiit ukioq ataaseq affarlu tikillugit sivisussuseqartarmat, taamaattumillu allakkanut ukununnga akissummik pilertornerpaamik tigusaqarnissara naatsorsuutigaara." (Atorfeqarfimmi nutsigaa-voq)

Kommunip akissuteqarnissaa A-p 17. december 2008-mi aamma 5. januar 2009-mi nukingisaarutigaa.

Kommunip A 13. januar 2009-mi imatut akivaa:

“Pineqartoq: 2009-mi pensionisiat

Taama kingusitsigisumik akissuteqarneq siullertut ajuusaarutigaa, tamatumunngalu K-mi isumaginninnermik ingerlatsivimmi sulisoqarniarnikkut pissutsit pissutaapput, tassami tassani sulisut massakkut ikittuaraannaammata.

Pensionisiassatit Inatsisartut pensionisiat pillugit takussutissiaa nr. UA2, aappariinnut aappaa pensionisiaqartumut aappaalu nammineq isertitaqartumut, aappaasorlu sumilluunniit pensionisiaqarsinnaatitaanngitsunut, atuuttoq tunngavigalugu naatsorsorneqarsimapput.

Pensionisiat aningaasartaasa amerlassusiat pillugu aalajangiineq allakkat ukua tiguneqarnerannit sapaatit akunneri sisamat qaangiutsinnagit uunga naammagittaalliuutigisinnaavat:

Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfik

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik

Imaneq 27, 1

Postboks 689

3900 Nuuk

Takussutissiaq UA2 allakkanut ukununnga ilanngullugu nassiunneqarpoq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut tamatuma kingornatigut 3. februar 2009-mi naammagittaalliorpoq.

A kommunimut 10. marts 2010-mi imatut allappoq:

“2009-mi pensionisiassama aalajangersarneqarnerannut atatillugu aalajangersaaneq pillugu naammagittaalliuut Siunnersuisoqatigiinnik Aalajangiisartunillu Aqutsisoqarfimmi Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut 3. februar 2009-mi nassiuppara.

Naammagittaalliuutima tiguneqarnerannut uppersaat Naammagittaalliuuteqartarfimmit tiguara, taamatuttaarlu Naammagittaalliuuteqartarfiup suliami paasissutissanik erseqqinnerusunik pissarsiniarluni K Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsivimmut allagaasa arlallit assilineri tigullugit.

Naammagittaalliuuteqartarfimmut oqarasuaatikkut 8. marts 2010-mi apeqquaqarama paasitineqarpunga Naammagittaalliuuteqartarfiup qinnutigisai K Kommunimi isumaginninnermik i-

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

ngerlatsiviup naammagittaalliummik nassiussinerup kingornatigut ukioq ataaseq sinnerlugu qaangiukkaluartoq akisimannikkai, tamannalu sussaangitsutut isigaara, tassami piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq akissuteqartoqannginneratigut sulivivisuneruliinnartussaammat.

Allakkat uku manna tunngavigalugu nassiuppakka, tassalu Naammagittaalliuuteqartarfik piler-tonerpaamik akineqanngippat suliaq tusagassiutinut nassiunnarlugu, tassami Naammagittaalliuuteqartarfiup apequtigisaanut akissuteqarnissaq eqiagineqarunnaarpat aatsaat akissuteqartoqarnissaanik uanga utaqqisinneqarnissara eqqortuusinnaanngimmat.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup A pillugu aalajangiinerata as-silinerata imaattoq K Kommunip 9. juli 2010-mi tiguaa:

“Qaammammut utoqqalinnermi pensionisiavit allanngortinneqarnerat pillugu K Kommuniata ulloq 21. november 2008 aalajangiinera naammagittaalliuutigisat Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup siulittaasuata ulloq 25. juni 2010 suliaraa imatullu

Aalajangiilluni

K Kommunip ulloq 21. november 2008 aalajangiinera utertinneqarpoq, aalajangiinnermi tassani utoqqalinnermi pensionisiavit amerlassusii 1. januar 2009-mut aalajangersarneqarlutik.

K Kommuni, massakkut K Kommuniusoq, suliaq pillugu nutaamik aalajangiissaaq, taamaalil-luni aalajangiinnermi inatsisit piumasaat eqqortinneqassallutik.

Suliaq aalajangiiffiqineqassaaq utoqqalinnermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 7. maj 2007-imeersoq aamma utoqqalinnermi pensionisiat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 14, 27. juni 2007-imeersoq kiisalu pisortat ingerlatsineranni sulias-sat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 13. juni 1994-imeersoq naapertorlu-git.

Nassuiaat:

Suliami takuneqarsinnaavoq utoqqalinnermi pensionisiaqartuusutit aappallu pensioninik pisarta-gaqarani.

K Kommunia ulloq 21. november 2008 suliaq pillugu aalajangiivoq, taannalu malillugu kom-munip utoqqalinnermi qaammammut pensionisiavit amerlassusii allanngortippai.

Aalajangiinnermi kommunip ukiumi 2007-imi isertitat akileraaruteqaataasussat pingaartutut isigai.

K Kommunip aalajangiineq tunngavilersimannigilaa, taamaattumik suliami pissusiviusut pingaartinneqartut allanneqarsimangillat.

Kommuni aalajangiinnermini utoqqalinermini pensionisiassanik katersisarneq pillugu apeqqummut isummersimangilaq.

Aammattaq kommuni aalajangiinnermi kisitsisit kommunip ilinnut aappannullu qaammamoortumik utoqalinersiassassi allanngortinnerinik naatsorsuinnermini kisitsisit tunngavittut atukkani nalunaarlugit naatsorsuinnermik nalorninaatsumik suliaqarsimangilaq.

Kiisalu kommuni inummut tapit pillugit sumilluunniit allataqarsimangilaq.

Allakkatigut 5. januar 2008 ullulernerqartutigut kommuni erseqqissaavigaat isumaqaravit utoqqalinermini pensionisiavit amerlassusilerneqarnerat eqqunngitsuusoq, peqatigitillugulu nasuiaanneqarnissat qinnutigisimallugu.

Kommunip ilinnut allakkatigut 13. januar 2008 ullulernerqartutigut uteqqiinnarpaa utoqqalinermini pensionisiassatit naatsorsorneqarsimasut Inatsisartut pensioninut atortussanngorlugu tabiilliaat UA2 tunngavigalugu, kisianni tabiili pineqartoq sunik imaqarnerasoq nalunaarnagu. Kommunillu tamatuma saniatigut naammagittaalliorsinnaaninnut innersuullutit.

Allakkatigut 3. februar 2009 ullulernerqartutigut aalajangiineq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmuut naammagittaalliuutigaat. Naammagittaalliuutinni allapputit utoqqalinermini pensionisiassi qaammammut tunniunneqartartut amerlassusiisa ikilisinneqarnerat akuerisinnaanagu, ilaatigut pissutigalugu isumaqaravit pensionisiat akinut nalimmassaavigineqartariaqartut, ilaatigullu pissutigalugu kommunip ukiut qassit Kalaallit Nunaanni najugaqarsimane-rit naatsorsuutigisimangimmagu.

K Kommuni arlaleriarluni qinnuigineqartaraluarluni suliaq pillugu nassuiaammik saqqummiussaqaangilaq paasissutissallu suliamut tunngassuteqartut nassiunnagit.

Taamaattumik Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik suliami takuneqarsinnaasut tunngavigalugit aalajangiivoq.

Inatsisitigut tunngavigisat:

Utoqqalinermini pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 3-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 10, imm. 1 malillugu utoqqalinermini pensionisiat ukiut tamaasa 1. januarimi, ukioq kingulleq isertitarisimasat ilisimaneqartut tunngavigalugit akinut nalimmassarneqartassapput.

Utoqqalinermini pensionisiat pillugit Namminersorerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 14-imi, 27. juni 2007-imeersumi § 3, imm. 1-2 malillugit tapit aningaasanut atugassiissutitut tunngasut kommunalbestyrelsimit aalajangersarneqartassapput, najukkami inuuniarnermut atugassarititaasut tunngavigalugit kiisalu eqqarsaatigineqassalluni utoqqalinermini pensionisiallip najukkami innuttaaqataasunit allanit pitsaannerusunik atugassaqartitaalinnginnissaa. § 3, imm. 3 malillugu tapit aningaasanut atugassiissutitut tunngasut tunniunneqarnissaannut tunngavissat allannguuteqarpata, utoqqalinermini pensionisiallip tapit aningaasanut atugassiissutitut tunngasut pisartagai iluarsivigineqassapput.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi § 22 malillugu aalajangiineq allakkatigut nalunaarutigineqaruni aalajangiinnermut tunngaviusumik ilaqartinneqassaaq, suliameqataasumut tassunga tapersii-suulluinnangikkuni.

§ 24, imm. 2 malillugu tunngaviusumik nalunaarummi pisariaqarpat naatsumik erseqqis-sarneqassapputtaaq paasissutissat suliameqataasumut tunngasut aalajangiinnermi annertuumik pingaartinneqartut.

Naliliineq:

K Kommuni, suliaq pillugu nutaamik aalajangiissaaq. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup siulittaasuata pingaartut isigaa K Kommuni ulloq 21. november 2008 aalajangiinerata pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi piumasagaataasut eqqortinngimmagit.

Naliliinnermi tassani ilaavoq aalajangiineq ilaqartinneqassasoq aalajangiinnermut tunngaviusumik, tassani taaneqarlutik annertuumik pingaartinneqartut kommunip pingaartut isigisai, taakkununga ilanngullugu illit aapparpillu 2008-mut naleqqiullugu aningaasanik ikinnerusunik tunineqarnissassinut pissutaasoq.

Kiisalu kommunip utoqqalinnermi pensionisiassat, aningaasat atugassiissutit nalorninaatsumik naatsorsussavai aammalu inummut tapit nalorninaatsumik naatsorsorlugit.

Taamaalilluni aalajangiinnermi ilanngunneqassapput paasissutissat suliameqataasut tunngassuteqartut tamarmik, taamaalilluni aalajangiinnermi pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi piumasarineqartut eqqortinneqarlutik.

Oqaatigineqassaaq kommunip suliaa pillugu nutaamik aalajangiinerata naammagittaalliuutiginnissaanut periarfissaqassagavit.

Aalajangiineq:

Taamaalilluni K Kommunip ulloq 21. november 2008 aalajangiinera utertinneqarpoq.”

Aalajangiineq taanna A-p kommunimut allakkatigut nassiussutitigut 11. juli 2011-meersutigut imaattutigut aamma nassiuppaa:

“Utoqqalinnermi pensionisiassanik aalajangersaaneq 3. februar 2009-meersoq pillugu naammagittaalliuutinnut atatillugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup AALAJANGII-NERA ilanngullugu nassiunneqartoq 9. juli 2010-mi tiguara, imaattunillu oqaaseqaateqarumalunga:

1. Naammagittaalliuutiga Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut 3. februar 2009-mi tunniunneqarpoq, taamaattorli pensionisianut immikkoortortaqarfimmut 5. januar

2009-mili malugeqqoreerpara uanga paasinninnera unaasoq pensionisiat aningaasartaat kukkusumik naatsorsorneqarsimasut, nassuiaasoqarnissaalu tamatumunnga peqatigitillugu qinnutigalugu.

2. Kommuni tamatuma kingorna 13. januar 2009-mi oqaatigeqqiinnarpaa aningaasat taakku pensionisiat pillugit takussutissiaq UA2 tunngavigalugu naatsorsorneqarsimasut.
3. Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup K Kommunian – massakut K Kommuni – suliaq pillugu nassuiaammik saqqummiusseqqullugu suliamilu allagaatinik nassiusseqqullugu arlaleriarluni qinnuigisimavaa, taamaaliortoqarsimangilarli, tassami Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik kommunimi pensionisiant immikkoortortaqarfiup/ isumaginninnermik ingerlatsiviup ukioq ataaseq affallu missaat qaangiutereeraluartut akissallugu eqiagisimammagu. Tamanna isornarlunnartuuvoq, malugisinnaasoraaralu utoqqalinnermi pensionisiant qanoq atugaqarnerat ingerlatsiviup soqutiginnillunnaraa, matumani pisimasoq aatsaat pigunangitsoq.

Taamaakkaluartoq suliamik suliarinninnermi piumasaqaatit eqqortinneqarsimangillat, massakullu qinnutigaara suliaq massakkorluinnaq suliarineqassasoq, kiisalu 2009-mi 2010-milu pensionisiant naatsorsuineq pillugu akissut akuerineqarsinnaasoq kingusinnerpaamik 16. juli 2010-mi tigusimassagiga, taamaangippammi suliaq tamarmiusoq tusa-gassiuutitut Inatsisartullu ombudsmandiannut nassunneqassamat, taamatuttaarlu pensionisiant immikkoortortaqarfik suliaqqarfiup tassani inatsisnik unioqqutitsisutut kiisalu pisortat ingerlatsineranni suliaqqarfiup suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaannik (suliaqqarfiup suliarineqartarnerat pillugu inatsimmik) unioqqutitsisutut eqqartuussivitsigut suliaqqarfiup suliarineqarsanersoq isummerfigineqarumaarluni.” (Atorfeqqarfiup nutschigaa-voq)

Kommuni aalajangiinissaa A-p 19. juli 2010-mi nukingisaarutigaa, 2008-milu isertitani pillugit paasissutissat amerlanerusut kommunip suliamik suliarinneq-qinnerani atugassat tamatumunnga peqatigitillugu nassiullugit.

Kommuni aalajangiinissaa A-p 15. september 2010-mi nukingisaarutigeqqippaa.

A kommunip akissutaanik tigusaqangiinnarami uannut allakkatigut 17. februar 2011-meersutigut naammagittaalliorpoq.

Kommuni 25. februar 2011-mi imatut allaffigaara:

"A-p saaffiginnissutaa 17. februar 2011-meersoq tiguara. Assilinera ilannullugu nassiuppara.

Saaffiginnissut imatut paasivara A-p piffissaq K Kommunip suliamik utoqqalinnermi pensionisiant tunngasumik suliarinninnermut atugaa naammagittaalliutiginiaara.

Suliaq suliarilerniarlugu aalajangerpunga.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Taamaattumik K Kommuni qinnuigaara mappi suliami tassani allagaatit allaqqaarneqarnerinik tamarmiusunik imalik uannut atukkiuteqqullugu.

K Kommuni aammattaq qinnuigaara suliami iliuuserineqartut ulluisa allattorsimaffiat nassiu-teqqullugu, iliuuserineqartut taakku naammagittaalliortumut qanoq annertutigisumik paasissutissiissutigineqartarsimanerat nalunaarlugu.

K Kommuni allagaatinik qarasaasiakkuinnaq toqqortarineqartunik peqarpat taakkua assilineri ilanngullugit nassiu-teqqakka. K Kommuni sulianik qarasaasiakku aqutseriaaseqarpat allagaatit suliami qarasaasiakku aqutseriaatsimiittut allattorsimaffiata naqitanngortinneqarnera ilanngullugu aamma nassiu-teqquara.

K Kommunip akissutaata suliamik inaarsaallunga suliarinnilinnginninni A-mut saqqummiunneqarnissaa naatsorsuutigaara.

A qulaani taaneqartumik ullumikkut ilisimatippara."

Akissummik tigusaqannginnama kommuni akissuteqaqqullugu 28. april 2011-mi nukingisaarpara.

Kommuni A-mut 31. maj 2011-mi imatut allappoq:

"K Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsivik K-miittoq isumaginninnermik ingerlatsivimmut kiisalu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut saaffiginnissutit tunngavigalugit imatut nalunaaruteqarpoq, ukiunut ataasiakkaanut agguataagaasunik:

2006:

Akileraaruseriffiup paasissutissiissutai aallaavigalugit 435.655,00 kr.-nik isertitaqarsimavusi, Namminersorerullutillu Oqartussat killissaliussaata aallaavigigaanni 2006-imi utoqqalinermit pensionisiaqarsinnaanngilatit, isertitat killissarititaasunik qaangiisimmamata.

2007:

Akileraaruseriffiup paasissutissiissutaasa takutippaat 384.134,00 kr.-nik isertitaqarsimasusi, taamaalillunilu utoqqalinermit pensionisiaqarsinnaassagaanni isertitat killissarititaasunik aamma qaangiisimapput.

2008:

2007-imi akileraaruteqaataasussatut 287.170,00 kr.-nik isertitaqarsimavusi, taamaattumillu 2008-mi qaammammut 4.583,00 kr.-nik utoqqalinermit pensionisianik pisartagaqarsimavutit.

2009:

2008-mi akileraaruteqaataasussatut 339.081 kr.-nik isertitaqarsimavusi, taamaattumillu 2009-mi qaammammut 1.299 kr.-nik utoqqalinermi pensionisianik pisartagaqarsimavutit.

2010:

2009-mi akileraaruteqaataasussatut isertitat 301.558,00 kr.-iusimapput, utoqqalinermilu pensionisiat 706,00 kr.t pisartagarisimavutit.

2011:

2010-imi akileraaruteqaataasussatut isertitat 324.483,00 kr.-iusimapput, taamaattumillu 2011-mi utoqqalinermi pensionisianik pisartagaqanngilatit.

Oqaatigineqassaaq isumaginninnermi ingerlatsiviup utoqqalinermi pensionisiassat aningaasartaasa amerlassusii Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat takussutissiaat aallaavigalugit, illillu saniatigut isertitatit kiisalu nuliavit ukiumoortumik isertitai pensionisiat aningaasartaasa takussutissiat taakku aallaavigalugit amerlassusilerneqarnerannut aalajangiisuusimapput.

Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup ukiumoortumik naatsorsugaasa, utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaata kiisalu Namminersorlutik Oqartussat takussutissiaata UA2-p assilineri allakkatigut ukununnga nassiunneqarput.

Apeqqutissaqaruit allanilluunniit oqaaseqaatissaqaruit (...) attaveqarfigisinnaavat.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A kommunimut 15. juni 2011-mi imatut allappoq:

“(…) nr. 10-mi, 26. maj 2011-mi saqqummertumi utoqqalinermi pensionisiat aamma naammagittaalliutima 2009-meersup kommunimut suliareqqitassanngortillugu Naammagittaalliuteqartarfiup utertitsineranut K Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsiviup/pensionisianut immikkoortortaqarfiup akissuteqarnissani eqiagilluinnarsimagaa allaaseraara, Naammagittaalliuteqartarfiullu nalunaarfigaanga kommunip nutaamik aalajangiinera malittarisassat atuuttut tunngavigalugit naammagittaalliutigisinnaagiga.

Allaaserisama nassatarisaanik – aap, sillimagit – K Kommunimit allakkanik tigusaqarpunga, taamaattumillu neriuppunga allakkat taakku suliamik 2009-meersumik suliarinneqqinnermut tunngasuussasut, aalajangiinerlu iluarinngikkukku taanna naammagittaalliutigisinnaasallugu, naaggali.

Allakkat puuat 2006-imi, 2007-imi, 2008-mi, 2010-mi aamma 2011-mi, kisianni 2009 pinnagu, naatsorsuinermi immersukkanik imaqarpoq.

Taakku siusinnerusukkut tigoreersimagakkit sumut atussagakkit???

5. Suliap nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Allaaserisarlut tamatumunnga aamma tunngasuunngilaq, naagga, allaaserisanni pineqartut tassaapput

- K Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsivimmi pensionisianut immikkoortortaqrarfiup Naammagittaalliuuteqartarfik akissallugu ukiumi marlunni eqiagisimagaa,
- K Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsivimmi pensionisianut immikkoortortaqrarfiup suliaq Naammagittaalliuuteqartarfimmit piumasarineqartut suliareqqissallugu ukiumi ataatsimi eqiagisimagaa,
- K Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsivimmi pensionisianut immikkoortortaqrarfiup kommunimut saaffiginnissutikka akissallugit eqiagisimagaa,
- K Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsivimmi pensionisianut immikkoortortaqrarfiup isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinnermi naammagittaalliuuteqarnissamut periarfissaq kommunillu Naammagittaalliuuteqartarfimmut akissuteqartussaamera malissimannikkai.

Ingerlaqqissinnaagaluarpunga, massakkulli apeqqutiga unaavoq Naammagittaalliuuteqartarfiup piumasarisaaatut 2009-mi naammagittaalliuutiga nutaamik qaqugu aalajangiiffigineqassanersoq, taamaallungaa aalajangiineq taanna naammagittaalliuutiginnaaniassagaku, uanga erseqqilluinnartumik paasinninnera unaamat utoqqalinnermi pensionisiat pillugit peqqussummut tunngasut qanoq paasineqarnissaat K Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsivimmi pensionisianut immikkoortortaqrarfiup kukkusumik paasisimagai, uangalu tamatuma nassatarisaanik tamatuma Naammagittaalliuuteqartarfimmi misilitsinnissaanut pisinnaatitaasunga!!!

Tamanna qaquguluunniit pisinnaaganngilaq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kommuni tusarniaaninnut 25. februar 2011-meersumut akissuteqaqqullugu 15. juli 2011-mi nukingisaaqqippara.

Kommunip akissutaa imaattoq 2. august 2011-mi tiguara:

“Inatsisartut Ombudsmandiata saaffiginnissutaa kingulleq 15. juli 2011-meersoq, 25. juli 2011-mi tiguneqartoq, K Kommunimi inatsisilerinnermut immikkoortortaqrarfiup matumuuna akivaa.

Suliap matuma suliarineqarnera K Kommuni sinnerlugu assut ajuusaarutigineqassaaq, matamani Inatsisartut Ombudsmandianit saaffiginnissutit akineqartarsimanninnerat, tiguneqarnerisa uppersarneqartarsimanninnerat akissutaasarsimasullu ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Taama kingusitsigisumik akissuteqarnermut ilaatigut pissutaavoq isumaginninnermik ingerlatsiviup suliassaqrarnerujussua, tamannali akissuteqartarsimanninnermut kisimi utoqqatsissutaasinnaannngilaq.

Suliamik suliarinninnermi kukkunerit annertuut suliap A-mut tunngasup suliarineqarnerani kukkussutigineqarsimasut isumaginninnermik ingerlatsiviup pisortaanut kiisalu K Kommuni-
mi kommunaldirektørip tullersortaanut uparuarneqarsimapput.

Isumaginninnermik ingerlatsivik peqquneqarpoq suliamik suliarinnineq pillugu malittarisas-
sat allassimasut allassimangitsullu maleqqullugit, matumani makku ilanngullugit eqqarsaati-
galugit: Akissuteqarnissamat piffissaliussat, tunngavilersuisarneq, naammagittaalliornissamat
periarfissaq pillugu ilitersuineq, suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq il.il.

Uparuaaneq qulaani taaneqartoq pingaartumik pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarine-
qartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi malittarisassanik
tunngavilersorneqarpoq.

Akissuteqarnissamat piffissaliussat eqqarsaatigalugit inatsilerinnermut immikkoortortaarfik
inatsimmi § 16, imm. 2-p paasineqarnissaata pissuseqataanik paasinnippoq. Isumaginninner-
mik ingerlatsivik minnerpaaffiatut peqquneqarpoq inuit ataasiakkaat pisortallu saaffiginnis-
sutaasa tiguneqarneri kingusinnerpaamik ullut qulit qaangiunnerani uppernarsarneqareersima-
sassasut. Ullut qulit qaangiutsinnagit aalajangiisoqarsinnaanngippat / akissuteqartoqarsinnaan-
ngippat isumaginninnermik ingerlatsiviup aalajangiisoqarnissaa / akissuteqartoqarnissaa qa-
qugu naatsorsuutigineqarsinnaasoq suliami illua'tungiusumut ilisimatitsissutigissavaa.

Inatsilerinnermut immikkoortortaarfiup isumaginninnermik ingerlatsivik inassuteqaateqarfi-
gaa Ombudsmandip paasissutissinneqarnissaminik kissaatigisaa pilertornerpaamik maleqqul-
lugu, paasissutissallu suut kissaatigineqartut nukingisaarummi kingullermi isumaginninnermik
ingerlatsivimmit 25. juli 2011-mi tiguneqartumi immikkoortuni kingullerni pingasuni erseqqis-
sarneqarsimapput.

Inatsisartut Ombudsmandiata akissutip naammagittaalliorumut saqqummiunneqarnissaanik
paasissutissiissutigisaa K Kommunip tusaatissatut tiguaa." (Atorfeqarfimmi nutsigaa-
voq)

Kommuni A-p 2009-mi pensionisiaqarsinnaatitaanera pillugu 25. august 2011-
mi imatut aalajangiivoq:

“2009-mi pensioniassanik naatsorsuineq pillugu saaffiginnissut:

K Kommunimi isumaginninnermik ingerlatsiviup suliaq ilinnut tunngasoq 20. juni 2011-
mi saaffiginnissutip kingulliup kingornatigut naliliiffigeqqippaa.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup saaffiginnissutaasa isumaginninnermik i-
ngerlatsivimmit akineqartarsimanginnerat assut ajuusaarutigineqarpoq, tamannalu ingerlatsi-
viup suliarinninnerani kukkunertut annertuutut nassuerutigineqarpoq. Isumaginninnermi
Naammagittaalliuuteqartarfik saaffiginnissuteqaqqippat saaffiginnissut isumaginninnermik i-
ngerlatsiviup akissavaa.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Ukiuni 2006-imit 2011-mut utoqqalinermi pensionisiat tunniunneqartarsimasut pillugit takusutissiaq isumaginninnermik ingerlatsiviup allakkatigut 31. maj 2011-meersutigut (ilanngussaq 1) ilinnut nassiuppa.

2009-mi akileraaruteqaataasussatut isertitassinnik Akileraartarnermi Pisortaqarfiup naatsorsuina (ilanngussaq 2) malillugu isertitat taakku 339.081,00 kr.-iupput. Taakku pensionisiiqarsinnaassagaanni isertitat amerlanerpaaffissaattut 318.000 kr.-nut aalajangersarneqarsimasut sinnerpaat, tak. utoqqalineq pillugu pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 3-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 8, imm. 2, nr. 4 (ilanngussaq 3).

Suliat ilinnut tunngasup torersumik inaarneqarnissaa kissaatigalugu ukiumi akileraarfiusumi 2009-mi pensionisiat amerlanaarlugit tunniunneqarsimasut utertillugit akileqqullugit piunasaqaatigineqarnissaat isumaginninnermik ingerlatsiviup kissaatiginnilaa.

Aalajangiineq:

Isumaginninnermik ingerlatsivik isumaqarpoq siusinnerusukut aalajangiinerup 31. maj 2011-meersup allannortinnissaanut pissutissaqarani, taamaattumillu siusinnerusukut aalajangiineq aalajangiusimaneqarluni.

Isumaginninnermik ingerlatsiviup suliat illit pensionisiannut tunngasoq pillugu aalajangiineri pillugit naammagittaalliutitut siusinnerusukut akissutaasimasut isiginiarlugit isumaginninnermik ingerlatsiviup matumuuna erseqqissarniarpa paasissutissanik annertuunik/pingaarteqartunik saqqummertoqanngippat aalajangiineq manna isumaginninnermik ingerlatsiviup siunmut sammititaasumik aalajangiusimaniaraa.

Naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu ilitersuineq:

Aalajangiineq manna Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut naammagittaalliutigineqarsinnaavoq.

Suliat ilinnut tunngasoq K Kommunimi inatsisilerinerimut immikkoortortaqarfiata Inatsisartut Ombudsmandiannut qanittukut akissuteqarfiginiarpaa.

Ilanngussaq 1: Allakkat 31. maj 2011-meersut – Pensionisiat tunniunneqarsimasut aamma 2006-imit 2011-mut akileraaruteqaataasussatut isertitat pillugit takusutissiaq

Ilanngussaq 2: A-p nuliatalu 2009-mi akileraaruteqaataasussatut isertitaannik Akileraartarnermi Pisortaqarfiup naatsorsugai.

Ilanngussaq 3: Utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 3-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 8 (naggataani).

Inatsisikkut tunngavigisaq:

(...)

Utoqqalinermermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 7. maj 2007-imeersoq

“§ 8. Utoqqalinermermi pensionisiat, kiisalu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaat malillugu Isumaginninnermi Sillimmasiisarfirmi nalunaarsorsimasut pisartagaat ilanngunnagit, utoqqalinersiallip immaqalu aappaasup, nalunaarsukkamik inooqatigiittut imaluunniit katisimanatik aappariittut ukiumut isertitaasa akileraarutaasussat katinnerisa, kisitsisinik makkuninnga sinniisimappata, taava utoqqalinersiat ilanngaateqartinneqarsinnaapput:

- 1) Utoqqalinersialik kisimiittoq ukiumut 56.000 kr.-nik sinniisimappat.
- 2) Utoqqalinersialinnut aappariinnut, aappaa utoqqalinersialik aappaa siusinaartumik utoqqalinersialik, ukiumut 70.000 kr.-nik sinniisimappata.
- 3) Utoqqalinersiallit aappariit, tassani tamarmik utoqqalinerisaqarpata, ukiumut 84.000 kr.-nik sinniisimappata.
- 4) Aappariit, tassani aappaasoq utoqqalinerisaqarpat aappaasorlu sumilluunniit utoqqalinerisaqanngippat, ukiumut 84.000 kr.-nik sinniisimappata.

Imm. 2. Ukiumut isertitat kisitsisinik ataani taaneqartunik sinniisimappata utoqqalinersiat peerneqartassapput:

- 1) Utoqqalinersiallip kisimiittup ukiumut isertitaasa 228.000 kr.-t sinnersimappagit.
- 2) Utoqqalinersiallit aappariit, tassani aappaasoq utoqqalinerisaqarpat, aappaasorlu siusinaartumik utoqqalinerisaqarpat, katillutik isertat 300.000 kr.-t sinnersimappatigit.
- 3) Utoqqalinersiallit aappariit, tassani tamarmik utoqqalinerisaqarlutik ukiumut isertitaasa katillutik 318.000 kr.-t sinnersimappatigit.
- 4) Aappariit, tassani aappaasoq utoqqalinerisaqarpat aappaasorlu sumilluunniit utoqqalinerisaqanngippat, ukiumut isertitat katillugit 318.000 kr.-nik sinnersimappatigit.

Imm. 3. Pensionisialik nammineq inuttut isertitaqanngitsaq, pensionisiallip kisermaap pisartagaasa 50 %-iinik pisinnaatitaavoq, tamatumani aappaasup, nalunaarsukkamik aappaasup imaluunniit katissimanagu aapparisaq ukiumut isertitaasa akileraarutaasussat amerlassusaat apequtaatinnagit.

Imm. 4. Utoqqalinersiat akinut tulluarsarlugit iluarsisarneq pillugu malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasussaapput.”

2009:

2008-mi akileraaruteqaataasussat 339.081 kr.-nik isertitaqarsimavusi, taamaattumillu 2009-mi qaammammut 1.299 kr.-nik utoqqalinermermi pensionisianik pisartagaqarsimavutit.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kommunimit tamatuma kingornatigut tusagaqannginnama kommunip kommunaldirektørianut 28. oktober 2011-mi imatut allappunga:

“Kommuni 25. februar 2011-mi imatut allaffigaara:

“(…)”

Suliaq allakkatigut 28. april 2011-meersutigut aamma 15. juli 2011-meersutigut eqqaasitsissutigaa.

5. *Suliat nalinginnaasunik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

Kommunip 29. juli 2011-mi akivaanga tusarniaanera pilertornerpaamik akineqassasoq kommunimi inatsisilerinnermut immikkoortorta qarfiup isumaginninnermik ingerlatsivimmuut inassuteqaatigisimagaa.

Kommunimilli tamatuma kingornatigut tusagaqanngilanga.

Suliap manna tikillugu ingerlasimanera isiginiarlugu qinnuigaakkit tusarniaaninnut akissummik ullumikkumiit sapaatit akunneri sisamat qaangiutsinnagit tigusaqarnissara isumageqqullugu.

Kommunimit tusagaqanngiinnaruma kommunip saaffiginnissutinnut akissuteqartannginnera pissutigalugu suliame ingerlaqqissinnaannginnerma Naalakkersuisunut kommuninik nakkutiliineri oqartussaasunut aamma Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaannut nalunaarutiginnissaa isumaliutersuutiginiarpara.”

Kommunip suliaq A-p pensionisiaqarneranut tunngasoq pillugu allagaatai emailikkut 8. november 2011-mi tiguakka.

Kommuni suliamik nassiussinnermut atatillugu uannut imatut allappoq:

“Suliami A-p, inuttut normua (...), utoqqalineri pensionisiaqarneranut tunngasumi allagaatit tamaasa matumuuna nassiunneqarput.

Isumaginninnermik ingerlatsiviup malugeqqullugu oqaatigissavaa suliaq tamaat inatsisit mallittarisassallu atuuttut tunngavigalugit suliarisimagipput.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik tamatuma kingornatigut attaveqarfigaara, taassumalu uannut oqaatigaa kommunip aalajangiinera 25. august 2011-meersoq A-p Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigisimangikkaa.

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

“Piffissaq [...] K Kommunimi suliamik suliarinninnermut atorneqartoq

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit suliassat qanoq siviisutigisumik suliarineqartarnissaat pillugu nalinginnaasunik aalajangersagartaqanngilaq, sulialli pisortat ingerlatsivianni suliarineqartut tamarmik sapinngisamik pisariitsumik, pilertortumik aningaasartuutaavallaanngitsumillu suliarineqartarnissaannik pissusissamisoortumik piumasagaat atuuppoq. Tamanna suliame ingerlatseqatigiiffiit, suliffeqarfiit, peqatigiiffiit il.il. namminersortut suliame illua'tungiuffigisaanni pingaartumik immikkut atuuppoq. Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat Inatsisileriffiata suliassat suliarineqartar-

nerat pillugu inatsit pillugu ilitersuusiana december 1994-imeersumi immikkoortoq 199 tamatumunnga atatillugu innersuussutigaa.

Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq naammaginartumik sivissuseqartutut isigineqarsinnaanersoq naliliinnermi suliami inatsiseqartitsinikkut pissusiviusutigullu tunngaviusut eqqarsaatigalugit suliap pisariussusia, oqartussaasup suliani taamaattuni piffissaq suliamik suliarinninnermut atortagaa nalinginnaasoq aamma suliaq paasisutissartalersorniarlugu iliuutsit piffisartornartut ilaanersut ilanngullugit isiginiarneqartussaapput. Illua'tungaani piffissap sivikitsup ingerlanerani aalajangiisoqarnissaanik suliami illua'tunngiusup soqutigisaqarnera aamma isiginiarneqartussaavoq.

Suliami matumani taamani K Kommuniusup 2009-mi utoqqalinnermi pensionisiassanik naatsorsuiner A-p allakkani 28. november 2008-meersuni akerliliis-suteqarfigaa.

A-p tamatumunnga atatillugu manna atortussaattippaa, tassalu utoqqalineq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 3-mi, 7. maj 2007-imeersumi § 8, imm. 3 kommunip pensionisiassanik naatsorsuinerata kukkusuuneranik nassataqartoq tunngavigalugu nassuarneqarsimasoq.

Kommunip A allakkatigut 13. januar 2011-meersutigut akivaa pensionisiassanik naatsorsuineq taanna kommunip aalajangiisimaga, kommunilli inatsiseqartitsinermik atuinera kukkusuunerarlugu A-p akerliliissutaa kommunip isummerfiginngilaa.

A-p pensionisiassat naatsorsorneqarnerat Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut tamatuma kingornatigut naammagittaalliutiga, suliarlu Naammagittaalliuteqartarfiup kommunimi suliareqqinneqartussanngorlugu utertippaa, amigartumik tunngavilersuisimaneq suliallu amigartumik paasisutissartalersorneqarsimanera pissutigalugit.

Suliareqqitassanngortitsilluni utertitsinerup manna nassataraa, tassalu aalajangiineq naammagittaalliutigineqartoq oqartussaasoq qulliunerusoq suliami nammineq aalajangiinngikkaluartoq tunuartinneqassasoq¹⁶.

Tassa suliami matumani imaappoq kommuni suliami nutaamik aalajangiinissaminik suli eqqortitsinngitsoq kommunip pensionisiassanik naatsorsuineranut

16) Jens Garde allallu, "Forvaltningsret, Almindelige Emner", pingajussaani 1997-imi naqitertitaq, qupperneq 284.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

A-p akerliliissutai 28. september 2008-meersut pillugit inatsisinik unioqutitsinani aalajangiisoqarsimangitsoq.

A-p kommuni aalajangeeqqullugu 19. juli 2010-mi aamma 15. september 2010 kiisalu 15. juni 2011-mi nukingisaarsimavaa.

Kommunip tusarniaanermut akissummini uanga 2. august 2011-mi tigusanni nassuiaatitut oqaatigaa piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq kommunip isumaginninnermik ingerlatsiviani suliaaqqarpallaarnermik ilaatigut pissuteqartoq.

Kommuni A-p 2011-mi utoqqalinermi pensionisiassai pillugit 25. august 2011-mi nutaamik aalajangiivoq, kommunilli A-p akerliliissutai 28. november 2008-meersut tunngavilersuummini suli isummerfigisimangilai.

Aamma malugaara Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut akissuteqarsimanginnini kommunip aalajangiinnermigut kingullertigut ajuusaarutigisimagaa, A-lli saaffiginnissutaanut akissuteqarsimanginnini kommunip aalajangiinnermini ajuusaarutigisimangilaa.

Ataatsimut isiginnillunga uanga paasinninnera unaavoq A-p pensionisiassat naatsorsorneqarnerinut akerliliissutai 28. november 2008-meersut kommunip suli isummerfigisimangikkai.

Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq tamarmiisoq ukiut pingasut sinnerlugit sivisussuseqartoq, pensionisiassat naatsorsorneqarnerinut akerliliissutinik kommunip suli isummerfiginnissimangiffia eqqarsaatigalugu uanga paasinninnera unaavoq taanna akuerineqarsinnaangitsoq isorisarialerujussuusorlu.

Piffissamik kommunip suliamik suliarinninnerminut atugaanik uanga naliliiviginninninni manna pingaartillugu aamma isiginiarpara, tassalu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suliame saaffiginnissutai kommunip akissimangikkai, Naammagittaalliuuteqartarfiullu suliameq nutaamik suliareqqitassanngorlugu utertinneqassasoq aalajangiinerata kingornatigut ukiup ataatsip missaa qaangiuttoq aatsaat kommunip aalajangiineq taanna malissimagaa.

Aamma oqaatigaara isumaginninnermik ingerlatsiviup suliaaqqarpallaarsimaneranut kommunip tusarniaanermut uannut akissummini innersuussinera kommunip suliame isumaginninnermut tunngasumi saaffiginnissummut ukiut

pingasut missaasa qaangiunneranni suli isummerfiginnissimannginnera pil-lugu nassuiaatitut naammaginartutut isikkoqanngitsoq.

Inassuteqaatigaara kommuni suliame sukumiisumik pilertornerpaamillu aalajangiissasoq, kommunip 2009-mi pensionisiassanik naatsorsuineranut akerli-liissutitut erseqqissumik isummerfiginnittumik.

Nukingisaarutitut akissuteqartarsimannginneq

Suliap qulaani allaaserineqarnerani ersertutut A-p piffissami 13. januar 2009-mit 31. maj 2011-mut suliaq pillugu saaffiginnissutai kommunip akisarsimannilai.

Ingerlatsinermi ileqqorissaarnerup manna nassataraa, tassalu suliame illua'tungiusup nukingisaarutitut allagai suliap suliarineqarnerani piffissamik ator-neqartumik pissutissaqartumik tunngavilersukkat pissutsit nalinginnaatillugit ingerlaannartumik akineqartariaqartut. Akissut suliap sumut killinnera, ajor-nanngippallu qaqugu aalajangiisoqarnissaanik oqartussaasup naatsorsuuti-ginninnera pillugit paasissutissanik imaqartariaqarpoq. Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat Inatsileriffiata suliassat suliarineqartar-nerat pillugu inatsit pillugu ilitersuusuaani december 1994-imeersumi immik-koortoq 207 innersuussutigaara.

A-p nukingisaarutaasa akineqartarsimannginnerat piffissamut suliamek sulia-rinninnermut ator-neqartumut akuerineqarsinnaanngitsumik sivisuallaartumut ataneqartillugu isorisarialerujussuurtut isigaara.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23 tunngavigalugu nalunaarutiginninneq

Suliamik suliarinninninni makku pingaartumik maluginiarpakka:

- kommunip suliame illua'tungiusumit aamma Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmit saaffiginnissutitut akissallugit pisussaaffigisaminut akissuteqartarsimannginnera,

- Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup suliamik kommunimi nutaamik suliareqqitassanngortitsilluni utertitsinerata kingornatigut aatsaat ukiut ataatsip missaata qaangiunnerani kommunip nutaamik aalajangiisimanne-ra,

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

- utoqqalinermi pensionisiat aningaasartaasa amerlassusissaannik naatsorsuinnermut A-p akerliliissutaanut kommunip ukiut pingasut qaangiunneranni sukumiisumik sulii isummerfiginnissimanninnera.

Pineqartut tassaapput suliap ingerlanerani taannaasumi pisussaaffinnik anertumik arlaleriarluni sumiginnaanerit, taamaattumillu suliap ingerlanerani taannaasumi kommunip pisussaaffimminik arlaleriarluni annertuunillu sumiginnaasimanerata nassatarisaanik kommunip suliarinninnera pingaarnerusutigit arlalitsigut naliliiffigaara, tamatumalu kingornatigit isumaqarlunga taakku ima annertutigisut, taamaattoqarnera Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaannut kommunalbestyrelsimullu uanga nalunaarutigisariaqarlugu, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi nr. 8-mi, 3. december 2009-meersumi § 23, imaattunik oqaasertaqartoq:

“Ombudsmandip suliamik misissuinerata takutippagu pisortat ingerlatsivianni annertunerusumik kukkussuteqartoqarsimanissaa imaluunniit sumiginnaasoqarsimanissaa ilimagisariaqartoq, Ombudsmandi suliaq pillugu Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaannut tamatumunngalu peqatigitillugu Naalakkersuisunut imaluunniit kommunalbestyrelsimut nalunaaruteqassaaq.”

Taamaattumik Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaat allakkatigit allatigit allakkat ukua assilinerannik ilaqartinneqartutigit suliaq pillugu nalunaarfigaara.

Allakkat ukua matumunnga peqatigitillugu kommunalbestyrelsimut § 23 tungavigalugu nalunaarutaapput.

Naggasiutaasumik oqaaseqaatikka

A suliamik uanga paasinninninnik allakkatigit allatigit allakkat ukua assilinerannik ilaqartinneqartutigit ilisimatippara.

Kommunip inassuteqaatinnut malitseqartitsiviginninnissaa matuma kingornatigit utaqqimaarpara.”

Ukiuoorumik nalunaaruteqarfiusup naanerani kommunimit akissummik tigu-saqanngilanga.

5.8 Palasit palaseqarfiillu

5.8.1 Kalaallit Nunaanni Ilagiit Danmarkimi sulinerat

Kalaallit Danmarkimi palasiata kalaallinut namminneq piumassusertik tunngavigalugu Danmarkimiittunut ilageeqarnermi kiffartuussinerani killissalersuutinik Kalaallit Nunaata Biskoppeqarfiani Biskoppip aalajangersaasimanera A-p Ombudsmandimut naammagittaalliuutigaa.

Ombudsmandi isumaqarpoq kalaallit Danmarkimi palasiata innuttaasunik namminneq piumassusertik tunngavigalugu Danmarkimiittunik kiffartuussinerani killissalersuutinik Biskoppip aalajangersaasimanera isornartorsiussallugu tunngavissaqarani. Ombudsmandi oqarpoq killissalersuutit taamaattut Namminersorlutik Oqartussat, matumani Kalaallit Nunaanni Ilagiit ilanngullugit eqqarsaatigalugit, pisinnaatitaanerannik tunngaveqartut, tassami taakku nunap ilaani sumiinneq eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaanniimmata, kiisalu Kalaallit Nunaanni ilagiit Danmarkimi ilagiinnut naalagaaffimmit tapersersugaasunut ilaammata. Taamaattumik Kalaallit Nunaanni Ilagiit Danmarkimi sulinerisa immikkut pisariaqartitanut Danmarkimi ilagiinniit naalagaaffimmit tapersersugaasunit suliarineqarsinnaanngitsunut tunngasuunissaat aallaaviusariaqarpoq.

Taamaattorli Ombudsmandi inuit pineqartut ilageeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat tunngavigalugu Danmarkimi kiffartuunneqarsinnaasut aqutsinikkut aalajangersaavigineqarnerat pillugu oqaaseqaateqarpoq, taamatuttaarlu Ombudsmandi isumaqarluni Biskoppip palaseqarnikkut Danmarkimi kiffartuussineq pillugu kaajallaasitaanut inatsisikkut tunngavik erseqqissarneqartariaqartoq.

Ombudsmandi tamatuma saniatigut isumaqarpoq Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfimmut, ullumikkut Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfimmut naammagittaalliornissamut periarfissaq ilageeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 28, imm. 3-kkut atulersinneqartoq Naalackersuisoqarfiup Kalaallit Nunaanni ilagiit eqqarsaatigalugit nakkutilliinikkut piginnaatitaanerisa annertussusiisa qanoq paasineqarnissaannik nalornilersitsisinnaasoq, taamaattumillu Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaat aamma Naalackersuisut tamatuminnnga nalunaarfıgalugit, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11 (j.nr. 2011-241-0001).

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Kalaallit Danmarkimi palasiata kalaallinut Danmarkimi aalajangersimasumik najugaqartunut ilageeqarnermi kiffartuussinernik suliaqartarnissaa siunertaasi-manngisaannartoq, taamatullu sulinissamut aningaasanik akuersissuteqartoqarsi-manngitsoq Biskoppip tusagassiuutini oqarsimanera pillugu naammagittaalliuut A-mit 3. januar 2011-mi tiguara.

A-p naammagittaalliuunni erseqqinnerusumik tunngavilersorlugu oqaatigaa ilageeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 19. maj 2010-meersoq piareersarlugu sulianit ersertoq kalaallit Danmarkimi palasiata kalaallit namminneq piu-massusertik tunngavigalugu Danmarkimiittut pisinnaasaqassuseq tunngavigalugu kiffartuussinnaagai, innuttaasorlu taamatuttaaq isumaqarluni Danmarkimi ilageeqarnikkut sulinerlut aningaasaliissutit inuit taakku ilageeqarnikkut kiffartuunneqarnissaannut periarfissiisut.

Naammagittaalliuut tigoreerlugu Kalaallit Nunaanni Biskoppi 6. januar 2011-mi imatut allaffigaara:

“(…)

Suliami annertunerusumik iliuuseqarnissannut tunngavissaqarnerlunga isumminnginninni Biskoppi ilageeqarnermik Aqutsiviup pisortarisaa, tak. ilageeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 9-mi, 19. maj 2010-meersumi § 6, imm. 1, qinnuigaara makku pillugit nassuiaateqqullugu:

1. Biskoppip (imaluunniit oqartussaasut allat) kalaallit Danmarkimi palasiat peqqusimavaa innuttaasut ilageeqarnikkut iliuuseqartoqarnissaanik qinnuteqaataat ataatsimut imaluunniit pisut ataasiakkaarlugit itigartittassagai?
2. Kalaallit Danmarkimi palasiat Danmarkimi ilageeqarnikkut malittarisassat atuuttut tunngavigalugit palasinit iliuuserineqartussatut qinnuteqaatinik (Qeqqata Tunullu provstianut, tamatuma kingornatigut Biskoppimut naggataatigullu Kultureqarnermut, Ilinniar-titaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut oqartussasutut qulliunerusunut) naammagittaalliuutigineqarsinnaasunik aalajangiiviginninnissaminut pisinnaatitaava?
3. Kalaallit Danmarkimi palasiata ilageeqarnikkut iliuuserisassai suut pineqarsinnaappat, sunalu inatsiseqartitsinikkut tunngavigalugu?
4. Kalaallit Danmarkimi palasiata innuttaasunit qinnuigineqanngikkaluarluni ilageeqarnikkut iliuuseqarnissaa imaluunniit iliuuseqarsinnaanera malittarisassatigut sutigut qanorlu annertutigisumik aalajangersaavigineqarpa?
5. Kiffartuussineq taamaattoq kalaallit Danmarkimi palasiannit isumagineqanngippat Biskoppi naliliiva innuttaasut namminneq piu-massusertik tunngavigalugu Danmarkimiittut

ilageeqarnermut tunngasut killissarititaasa iluanni ilageeqarnikkut kalaallisut kiffartuun-
neqarnissaminnut periarfissaqartut?”

**Biskoppip allaffiata kaajallaasitaq 12. januar 2011-meersoq imaattoq akissutaa-
gallartutut uannut nassiuppaa:**

“Biskoppip kaajallaasitaa nr. 2, 12. januar 2011-meersoq Provsteqarfik Qeqqani Tunumilu
provstimut provstillu allaffianut kiisalu Danmarkimi immikkut palasitut atorfirmut makku pil-
lugit:

Danmarkimi palaseqarnikkut kiffartuussineq

Ilageeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 9-mi, 19. maj 2010-meersumi (ilageeqarneq
pillugu inatsimmi) § 5, imm. 3 aamma § 8, imm. 3 aallaavigalugit Kalaallit Nunaanni Ilagiit
ataanni ingerlanneqartumik Danmarkimi palaseqarnikkut kiffartuussineq pillugu aalajanger-
sakkat erseqqinnerusut imatut aalajangersarneqarput.

Kapitali 1

Innuttaasut piumassuserinngisaminnik Danmarkimiittariaqartut inatsisit naapertorlugit kiffar-
tuunneqarsinnaanerit

§ 1. Kalaallit piumassuserinngisaminnik Danmarkimiittariaqartut Kalaallit Nunaanni Ilagiit
inatsisit naapertorlugit kiffartuutissavaat.

Imm. 2 Kalaallit piumassuserinngisaminnik Danmarkimiittariaqartutut isigineqartut ukuup-
put:

- 1) Danmarkimi pineqaatissinneqarsimasut parnaarussivimmiitinneqartullu
- 2) Danmarkimi napparsimmavimmiitinneqartut.

§ 2. Inatsisit naapertorlugit palaseqarnikkut kiffartuunneqarnissamik piumasaqarsinnaasut
kalaallit ukuupput:

- 1) Uninngavigisami minnerpaamik qaammammut ataasiarluni naalagiartinneqarsinnaa-
neq, tassani pisortaasoq isumaqatigiissuteqarfigalugu.
- 2) Oqaluffimmi suliarineqartussat suullunniit pisariaqartitsineq naapertorlugu pisassap-
put, tassani pisortaasoq isumaqatigiissuteqarfigalugu.
- 3) Tarnikkut isumagineqarneq pisariaqartitsineq naapertorlugu periarfissinneqassaaq,
tassani pisortaasoq isumaqatigiissuteqarfigalugu.

Kapitali 2

Oqaatsit

§ 3. Danmarkimi palaseqarnikkut kiffartuussinermi kalaallisut oqaatsit atorneqarput.

Kapitali 3

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Danmarkimi palasitut atorfik

§ 4. Ilagiit pillugit inatsisip kaajallaasitallu uuma malinneqarnissaat pillugu Kalaallit Nunaanni Ilagiit pisussaaffitsik naammassiniarlugu palasimik atorfeqartitsippat.
Imm. 2. Danmarkimi palaseqartitsineq konto 40.97.04. II 02 atorlugu aningaasalersorneqarpoq, atorfillu Qeqqani Tunumilu provstiusup ataani inissisimavoq, tak. ilagiit pillugit inatsimmi § 8, imm. 3.

Kapitali 4

Uppernarsaaneq

§ 5. Paragraffit 1-2 naammassiniarlugit ukiut tamaasa 1. januar aamma 1. juli sumi qassillu Danmarkimiinnersut nalunaarutigalugit palasiutitaasoq provstimut nalunaaruteqartassaaq, tak. § 1, imm. 2.

Imm. 2. Paasissutissat taakku provstip Biskoppimut ingerlateqqissavai.

§ 6. Qaammatit tamaasa kingusinnerpaamik 25-ani palasiutitaasup provstimut nalunaarutigisassavaa qaammammi tulliuuttumi § 2 malillugu palaseqarnikkut kiffartuussinerit pilersaarusiorerat.

Imm. 2. Nassiussaq taaneqassaaq qaammat x Danmarkimiittunik palaseqartitsinikkut kiffartuussinnermut pilersaarusiat, imatut agguataarneqassalluni:

a) Naalagiaritsinissanut pilersaarutit, tak. paragrafit 1-2 aamma § 8, imm. 2

b) Piffissamik atuinnermut nalunaarusiaq, tak. § 8

Imm. 3. Palasiutinneqartup ilanngutissavaa, tak. imm. 2, kiffartuussinerup aningaasatigut kingunerisassaanut missingersuusiasinnaasut.

§ 7. Qaammatit tamaasa kingusinnerpaamik 30-ani palasiutitaasup nassiussai provstimit akissuteqarfigineqartassapput, tak. § 6.

Imm. 2. Akissut taaneqassaaq qaammat x Danmarkimi palaseqarnikkut kiffartuussineq, imatullu agguataarneqassalluni:

a) Naalagiaritsinissanut pilersaarutit, tak. paragraffit 1-2

b) Kalaallinut Danmarkimi najugaqartunut oqaluffimmi suliassat naalagiarnerrillu suliarneqarnerat, tak. § 8

Imm. 3. Palasiutitaasoq pisussaavoq, provstip akissuteqarnera aallaavigalugu, tak. imm. 2 palaseqarnikkut kiffartuussineq ataqatigiissaassallugu.

Imm. 4. Aningaasartuutit palasiutitaasup pilersaarusianut ilaatinneqanngitsut, tak. § 6, imm. 3, malitsigitillugu akilerneqarsinnaanngillat taartisissutigineqarsinnaanatillu.

Kapitali 5

Innuttaasut piumassutsiminnik Danmarkimiittut

§ 8. Oqaluffimmi suliassat aamma naalagiarnerrit pillugit palasiutitaasumut saaffiginnissutit provstimut innersuuneqartassapput.

Imm. 2. Taakkua saniatigut aalajangersimasumik Helligåndskirkenimi naalagiaritsinerit ingerlanneqartassapput, tak. § 7, imm. 2, qaammatit tamaasa sapaat siulleq, adventimi sapaat siulleq, juulliaqqami, juullip ulluani, poorskip ulluani aamma pinsip ulluani.

Kapitali 6

Palasit taamatut sulisorineqanngitsut atornerat

§ 9. Palasit taamatut sulisorineqanngitsut Danmarkimi palaseqarnikkut kiffartuussinermi atorneqarnissaat siumoortumik Biskopimit akuerineqarnissaat piumasarisaavoq.

Imm. 2. Tamatumunnga qinnuteqaat provstimut ingerlatinneqassaaq.

Kapitali 7

Aningaasaqarneq

§ 10. Danmarkimi palaseqarnikkut kiffartuussinermut aningaasartuutit tamarmik pala-siutitaasumit provstimillu atsiorneqartassapput.

Imm. 2. Akissarsiat akiligassallu allat provstimt atsiorneqarsimannngitsut provstip allaffianit tunniunneqarsinnaanngillat.

Imm. 3. Danmarkimi palaseqarnikkut kiffartuussinermi aningaasartuutit assilinerat qaamma-tit pingasukkaarlugit kvartalip naanerani Biskoppip stiftkontorchefianut ilisimatitsissutitut nassiunneqartassapput.

Kapitali 8

Atortuulersitsineq

§ 11. Kaajallaasitaq una atuutilerpoq 12. januar 2011.”

Biskoppip Allaffiata tusarniaanermut akissut imaattoq uannut 25. januar 2011-mi nassiuppa:

“Danmarkimi ilageeqarnikkut kalaallinik kiffartuussineq pillugu Biskoppi Ombudsmandimit 6. januar 2011 allakkatigut saaffigineqarsimavoq.

Pineqartoq taannarpiaq pillugu innutaasumit A-mit Danmarkimi najugaqartumit maalaarutaa-soq aallaavigalugu saaffiginnissut pivoq.

Immikkoortut tallimat erseqqinnerusumik nassuiaateqarfigeqqullugit Ombudsmandi qinnute-qarpoq, taakkulu tullerriaarneri malillugit ukuupput:

1. Ilageeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9 ulloq 19. maj 2010-meersoq (Ilagiinnut Inatsit) malillugu Danmarkimi kalaallinik maannakkorpiaq kiffartuussinermi Provsteqarfik Qeqqani Tunumilu provstiusoq aamma Biskoppi pisussaatisinissaminnut piginnaatitaapput, tak. ilagiinnut inatsit § 8, imm. 3 (provsti) aamma § 6 (Biskoppi). Ilagiinnut inatsimmi § 6 qa-noq paasineqassanersoq, inatsimmut siunnersuummut nassuiaatinik ikorfartorneqartoq, tassaa-voq Ombudsmandip apeqqutaanut pisortaqarfimmik killilersuisutut isikkoqartoq.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Danmarkimi kalaallinut palasiusoq pisorta qarfiit arlaannaaniilluunniit peqquneqarsimanngilaq tamanut atuuttumik imaluunniit pisunut ataasiakkaanut tunngasunut oqaluffimmi suliaasartut pillugit innuttaasunit qinnuteqaatinut itigartitsisarnissaanik.

2. Palasit atorfik Danmarkimiittoq palasit atorfivoq immikkoortoq. Palasit atorfik inuttalerneqarpoq. Palasinik atorfinitsitsinernut il. il. Ilagiit sinniisaasa peqataatinneqartarnerat pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 38, 29. december 1998-imeersoq malillugu immikkut malittarisassat malillugit, kapitali 5, palasit atorfii immikkut ittut, § 11, imatut oqaasertaqartoq:

“Palasit atorfinni suliffeqarfinnik inunnilluunniit immikkoortukkuutaanik kiffartuussinissaq tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit siunertaralugu pilersinneqarsimasuni ilagiit sinniisogarfiunngitsumi atorfinitsitsineq, matumani Palaseqarfik Danmark ilanngullugu eqqarsaatigalugu, biskoppip inassuteqaateqareerneratigut Naalakkersuisunit suliarineqassaaq.” Taanna aalajangersagaq inatsisitigut tunngavilerneqarpoq Ilagiinni atorfinitsitsinerit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 8, 30. oktober 1998-imeersoq § 9. Aalajangersagaq imatut oqaasertaqarpoq:

“Suliffeqarfiit inuilluunniit aalajangersimasukkuutaat ilagiit sinniisaannik pilersitsiviusimanngitsut tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit sullinneqarnissaat siunertaralugu palasit atorfii pilersinneqarsimasut inuttalerneqartarneranni periaasissat pillugit malittarisassanik immikkut ittunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. Tamannattaq atuuppoq piffissaq sivi-kitsumi atorfinitsitsinermi.” § 9-mut nalunaajaatini (p.6, 3.) atuarneqarsinnaavoq: “Aalajangersakkami matumani aammattaq immikkut eqqarsaatigineqarpoq Danmarkimi Palaseqarfik.”

Ulloq 1. august 2010 ilagiinnut inatsit atortuulerpoq. Tassani § 5, imm. 3-mi malittaritinneqarpoq Kalaallit Nunaanni Ilagiit kalaallit piumassuserinngisaminnik Danmarkimiittut kiffartuutissagaat.

Aalajangersagaq imatut oqaasertaqarpoq: “Kalaallit namminneq piumassuserinngisaminnik Danmarkimi najugaqartariaqartut naalagiartinneqarnissamik tarnikkullu annikilliuutinik ikiorneqarnissamik neqeroorfigineqassapput.”

Ombudsmandip apequtaata aappaanut atasumik Biskoppip nassuiaanera unaavoq 1. august 2010-llu kingornagut inatsimmi § 5, imm. 3-miittoq erseqqissoq tassaavoq Ombudsmandip apequtaani immikkoortumut kingullermut aalajangiisussa: “aalajangersakkat malillugit palasinit suliarineqartussat”.

Danmarkimi kalaallinut palasiusoq pillugu malittarisassanik atuutsitsinermini nalinginnaasumi Biskoppip pisariaqartissimavaa erseqqissassallugu kikkut inatsisit malillugit kiffartuunneqarnissaminnik pisussaataitanersut, kikkullu pisariaqartitsineq naapertorlugu inatsisit iluanni aammattaq kiffartuunneqarsinnaanersut, taassuma ataaniillutik taakkununga piumasarisassat aalajangersassallugit.

Malittarisassanik atuutsitsinermini matumani Biskoppip inatsisip oqaatigisaata saniatigut immikkut eqqumaffigilluinnarsimassavai qangaanerusoq aningaasanut inatsimmi kontonut oqaa-

sertaliunneqartarsimasut aamma ilagiinnut inatsisip § 5, imm. 3-mi. Aningaasanut inatsimmi konto 40.97.02-mi oqaasertaliussani kingulliit imaattut atuarneqarsinnaapput:

“Akuersissutaasut atorneqassapput naalagiarinneqarnermut tarnikkullu annikilliuutinik ikiorneqarnissamut inunnut Kalaallit Nunaanniit kingoqqisunut, Danmarkimili najugaqartunut, siullunneqarlutik inuit piumassuserinngisaminnik Kalaallit Nunaata avataani najugaqartut.” § 5, imm. 3-mut oqaaseqaatini imatut allassimavoq:

“Aalajangersagaq peqqussummut maannakkut atuuttumut atatillugu nutaajuvoq, kisiannili allaffissornikkut ingerlatsinermi allannguutinik imaqarani. Taaneqassaaq naalagiarinneqarnikkut tarnikkullu annikilliuutinik ikiorneqarnissamik neqeroorfigineqarnissaaq inunnut piumassuserinngisaminnik Danmarkimiittunut Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartunut. Inuit taakkua ukuusinnaapput Danmarkimi isertitsivimmiinnissaminnut pineqaatissinneqarsimasut imaluunniit Danmarkimiikkallartut Rigshospitalimi allanilu nakorsartinnermini. Ingerlatsinermi atorneqartoq unaavoq Inatsisartut aningaasanut inatsisaanni suliamut tamatumunnga akuersissummik immikkoortitsisoqartarluni, suliasarlutik tamanna naammassiniarlugu palasi Danmarkimi najugalik sulisorineqartoq. **Tassunga ilassutitut oqaatigineqassaaq palasi Danmarkimi najugaqartoq aammattaaq kalaallinut piumassutsiminnik Danmarkimi najugaqartunut oqaluffimmi suliaasartut ingerlassinnaagai, tamatumunnga periarfissaqarneq apeqqutaatillugu.** (Uanga erseqqissaanera). Ingerlatsinermi ileqqusoq inatsimmut siunnersuummut ilanngunneqarpoq, tassa Namminersorlutik Oqartussat ilagiinnik kiffartuussinerat taamaallaat Kalaallit Nunaanni ingerlanneqanngimmat, aammali piumassuserinngisaminnik Danmarkimi najugaqartut inuit ilaammata.”

Tassunga ilanngullugu Biskoppip nalilersimavaa ilagiinnut inatsit taamalu § 5, imm. 3 lex posterioriusoq. Tassunga tapersiissutitut oqaatigineqassaaq oqaasertaanut nalunaarsugaq 2011-mi aningaasatigut inatsimmi oqaasertareqqinneqanngimmat, soorlu pingajussaaniq suliarineqarnerani ilagiinnut inatsisip siunertaa naammassineqartoq tassaasoq aqutsineq ataasiusoq aammalu ilagiinnut kontot ataasiinnannortillugit katinneqarnissaat konto 40.97.04-mut, taamaalluni Danmarkimi palasiusup atorfiata immikkoorluni inissisimajunnaarluni II-mut ilineqarluni, provsteqarfik Qeqqanut Tunumullu tamakkiisumik ilanngunneqarluni, tamatumalu kinguneranik Danmarkimi palasitutor atorfik immikkut aningaasatigut taaguutaarulluni.

§ 5, imm. 3-mut oqaasertat erseqqissarlugit allanneqarsimasut eqqarsaatigalugit assilineqartut inatsisip isumarpiaanut tunngasut eqqarsaatigalugit eqqumiiginarsinnaavoq. Biskoppip isumaa unaavoq inatsisinut nassuiaatit inatsisaanngitsut. Taamatuttaaq ippoq Peter Rørdamip allagaa “Justitsministeriets lovforslag om dommerinhabilitet”, Juristen 1990, qupp. 93ff. Taamaattumik Biskoppip § 5, imm. 3-p nassuiaasersornerani inatsisip oqaasertaa erseqqissoq malippaa Danmarkimi ilageeqarnikkut kikkut inatsit malillugu kiffartuunneqartussaataasut aalajangerneqarmat. Taamaakkaluortoq Danmarkimi ilageeqarnikkut kiffartuunneqarneq tamaat isigalugu Biskoppip piginnaatitaaffeqarsinnaaneq inatsisip atuuttup saniatigut pisinnaasoq ajorisimangilaa - ingerlatsinermi atorneqartoq qulaani uparuarneqartuni eqqaaneqartoq, tak. aamma Ombudsmandip apeqqutaanut 5-imut akissutaasoq, piumassusertik naapertorlugu aammattaaq Danmarkimiittunik ilageeqarnikkut kiffartuussineq, kisiannili nangittumik aammalu aalajangerneqarsimasunik erseqqinnerusunik piumasaqaaserlugu.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Danmarkimi kalaallinut palasiusoq pinngitsoorani sulerissanersoq, kiisalu pingaartillugu kikkut sullisissanerai - Biskoppip kaajallaasitaa nr. 2 ulloq, 12. januar 2011-meersoq Danmarkimi-ittunik ilageeqarnikkut kiffartuussinermut tunngasumi inatsisitigut piumasaqarsinnaatitaasut kikkunersunik oqaluttuartoq, tak. kapitali 1 - Ombudsmandip apeqquataa 2 akuersaarlugu akineqarsinnaavoq. Piumassusertilli naapertorlugu Danmarkimiittut pillugit apeqqutigineqarnerinut itigartitsinermik akineqarsinnaalluni, tassami taakku pillugit aalajangigassat Provsteqarfik Qeqqani Tunumilu provstiusumit taakkua aalajangiiffigineqartussaammata, tak. Biskopip kaajallaasitaa nr. 2, ulloq 12. januar 2011-meersoq § 8, Biskopimut maalaartoqarsinnaalluni, tak. ilagiinnut inatsimmi § 28, imm. 2.

3. Danmarkimi kalaallinut palasiutinneqartup oqaluffimmi suliarineqartussat tamaasa suliarisavai, taakkua upperisamini tarnikkut nalunngissutsimut akerliusuunngippata, taakkunanngalu sulissunneqartut tassaapput piumassuserinngisaminnik Danmarkimiittut Kalaallit Nunaanni ilagiinni ilaasortaasut, sulinerminilu ilagiinnut inatsisip § 5, imm. 3-a toqqaannartumik malitassaraa.

Taakkua saniatigut oqaluffimmi suliarineqartussat upperisamini tarnikkut nalunngissutsimut akerliunngippata suliarisinnaavai Kalaallit Nunaanni ilagiinnut ilaasortat piumassusertik naapertorlugu Danmarkimiittunut, tamanna provstimit akuerineqarsimappat, tak. Biskopip kaajallaasitaa nr. 2, ulloq 12. januar 2011-meersoq § 7, imm. 2, b.

4. Oqaluffimmi suliarineqartussanik paasinninneq nalinginnaasoq kissaateqarnermut atasuavoq, imaluunniit nammineq paasinnittaaseq naapertorlugu - innuttaasumit qinnuteqaataasoq; kisiannili malugineqassalluni naalagarneq nammineq oqaluffimmi isigineqarsinnaammat. Biskoppip naliliinera unaavoq malittarisassat ullumikkut Danmarkimi taamatut suliaqarnermik nalimmassaasut, tassaasut ilagiinnut inatsimmi § 5, imm. 3-miittut aamma § 8, imm. 3-miittut, Biskoppip kaajallaasitaa nr. 2, ulloq 12. januar 2011-meersoq tamakkiisumik peqatigalugu atuuttoq.

5. Biskoppip naliliinera unaavoq Naalagaaffeqatigiinnerup iluani ilagiinnut ilaasortaasunut allamik atorfeqartumik Danmarkimi palaseqanngitsoq, kalaallisut kiffartuussisinnaasumik taamaallaalli kalaallinut palasiutinneqartoq kisimi taamaattuusoq. Biskoppip naliliinera unaavoq kaajallaasitaa nr. 2, ulloq 12. januar 2011-meersoq malillugu aqutissiunneqartoq, inuit pisariaqartitsisut killeqartumik inatsisip iluani ilagiillu akissaqarnerat naapertorlugu kiffartuunneqarsinnaanerat.

Taamaalilluni Biskoppi neriuppoq suliassaq pillugu Ombudsmandimut paasissutissanik tunniussaqaarsinnaasimassalluni. Danmarkimi palaseqartitsineq arlalitsigut oqaluttuamik pilerisitsisuuvoq, taamaattorli aamma ingerlatsiviuvoq nunap ilagiillu aningaasatigut piginnaanerat naapertorlugu ineriartortinneqartoq aammalu inatsisiliortut piumassuseqarnerat malillugu.

Atortitassarisaasut taakku ataanni Biskopip suliassaa unaavoq, Kalaallit Nunaanni ilagiinni aqutsivimmi qitiulluni pisortaasutut, nunami pisortaasut innuttaasullu naammaginartumik sulisissallugit.”

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

“Ilagiit Kalaallit Danmarkimi sulinerannut inatsiseqartitsinikkut killissa-liussat

1. Namminersorluni Oqartussaanermik aaqqissuussineq

Kalaallit Nunaanni ilageeqarneq pillugu inatsit nr. 264, 6. maj 1993-imeersoq Kalaallit Nunaanni ilagiit pillugit malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaanissamik Namminersornerullutik Oqartussanut piginnaatitsisoq Namminersorlutik Oqartussanut atatillugu pissutsit assigiinngitsut pillugit inatsimmi nr. 474-mi, 12. juni 2009-meersumi § 7, imm. 7-ikkut atorunnaarsinneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut atatillugu pissutsit assigiinngitsut pillugit inatsisissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatinit nalinginnaasunit¹⁷ makku erserput:

“(…)

Kalaallit Nunaata namminersorneranik inatsisissatut siunnersuutip kingunerisaatut inatsisitut siunnersuummi matumani aappaattut siunertarineqarpoq Kalaallit Nunaanni namminersornerunermik inatsimmi § 5 malillugu piginnaatitsissutitut inatsisiliat atorunnaarsinnissaat.

Kalaallit Nunaanni namminersornermik inatsimmi § 5-imi maannamut atuuttumi allasimavoq naalagaaffiup pisortatut oqartussaatitai namminersornerusut isumaqatiginiareerlugit inatsisikkut namminersornerusunut piginnaatitsissuteqarsinnaassasoq suliassa qarfik inatsimmi § 4 malillugu namminersornerusunut suli nuunneqanngitsaq pillugu malittarisassiornissamut aqutsinissamullu.

Suliassa qarfinnut Kalaallit Nunaanni namminersornerunermik inatsimmi § 5 naapertorlugu tiguneqartunut naalagaaffiup tapiissutissai inatsisikkut aalajangersarneqartarput taamaallinilu taakku pillugit akuersissutiginninnissamut pisinnaatitaaneq suli Folketingimiiluni.

Piginnaatitsissutitut inatsisit aamma taaneqartarput sinaakkutitut inatsisinik, tassami atuuffissanik killiliiffiginninnerup saniatigut imarisarmatigit tunngavigisassat pingaarutillit amerlanngitsut namminersornerusut namminneq malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanerisigut naammassiniarnissaat pissaaffiusumik.

17) Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaani quppererit 344 tullialu.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Kalaallit Nunaanni namminersornerunermik inatsimmut siunnersuummi § 23, imm. 4 malillugu Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat suliassa qarfiit iluini namminersornerusut pillugit inatsimmi atuuttumi § 5 malillugu malittarisassiornissamut aamma aqutsisutut oqartussaassuseqarnissamut pisussaaginnaratik suliassa qarfinnut namminersornerunermik inatsimmi § 5 naapertorlugu tiguneqareersunut iliornertulli aamma suliassa qarfinnut Kalaallit Nunaanni namminersornermik inatsisitut siunnersuutaasoq tunngavigalugu tiguneqarumaartussanut naleqqiullugu inatsisinik aalajangersaasinnaalerlutillu aalajangiiffiginissinnaalissapput. Piginnaatitsissutitut inatsisit tamatuma kingorna sunniutaarutussaapput, tamannalu tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq piginnaatitsissutitut inatsisit atorrunnaarsinneqassasut.”

Taamaalilluni Kalaallit Nunaanni ilagiinnut tunngasunik inatsiseqartitsinikkut aalajangersaaviginnineq Namminersorlutik Oqartussat atulerneranniit tasaa voq Namminersorlutik Oqartussat inatsisiliornikkut susassa qarfigisaat.

Namminersorlutik Oqartussat Kalaallit Nunaata avataani pisinnaatitaanerat Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiisutaani imatut oqaatigineqarpoq:

“4.6.2. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat pisinnaatitaaffiisa naalagaaffeqatigiinnerup killingisa iluanni killilernerat

Kalaallit Nunaata iluanut tunngasuinnaat Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut nuutsinneqarsinnaapput. Tassa imaappoq suliassa qarfinnut tigusanut tunngatillugu Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat inatsisiliornissamut aqutsinissamullu piginnaatitaaffiat taamaallaat Kalaallit Nunaanni atortoq, naalagaaffiup sinneranut atuunnani.

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat piginnaatitaaffiisa taamaallaat Kalaallit Nunaanni atorsinnaanerannik aalajangiinikkut akornutissaqanngilaq Namminersorlutik Oqartussat inatsisiliaasa pisariaqartumik annertussusilimmik Kalaallit Nunaata avataani iliuuserineqarsimasunut aamma atorsinnaatitaanissaat. Ilaatigut pillaasarnermut tunngasutigit ajornassanngilaq - Danmarkimi pillaasarnermik inatsit naapertorlugu - aalajangissallugu inuit Kalaallit Nunaannut immikkut atassuteqartut pissutsit naapertorlugit pillarneqarsinnaanissaat Kalaallit Nunaata avataani pinerluutiminnut.

Tassunga atatillugu aamma taaneqarsinnaavoq inuussutissarsiutitigit ilinniartitaanerit pillugit Kalaallit Nunaannut inatsimmi § 5-imi aalajangersarneqarsimammat, naak inatsit nr. 582, 29. november 1978-imeersoq Namminersornerullutik Oqartussat maleruaqqusaliorinnaasut inuit Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartut, Kalaallit Nunaanni Danmarkimi luunniit ilinniarnerni peqataasut ilinniarnermi iektorserneqartarnissaannik.”

Tamanna aallaavigalugu uanga paasinninnera unaavoq Kalaallit Nunaanni ilagiit ingerlatanik sunik Danmarkimi ingerlataqarsinnaaneranni killissalius-sat tunngaviusumik inatsisikkut aalajangersarneqartut arlallit atuuttariaqartut.

*Uanga paasinninnera unaavoq killissaliussanik taakkuninnga aalajangersa-
nermi Kalaallit Nunaanni ilagiit Danmarkimi ilagiinnut naalagaaffimmit ta-
persersorneqartunut ilaanerat aamma pingaartillugu isiginiarneqartariaqar-
toq.*

*Namminersorlutik Oqartussat Danmarkimi ilagiit naalagaaffimmit taperser-
sorneqartut eqqarsaatigalugit pisinnaatitaanerat Namminersorlutik Oqartus-
sat pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiisutaani immikkoortumi 4.1.-
2.2.-mi imatut allaaserineqarpoq:*

*“Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat ilageeqarnermut tunngasut iluanni pisin-
naatitaaffii ingerlanneqassapput inatsimmi tunngaviusumi § 4 naapertorlugu.*

*Inatsimmi § 4-mi aalajangersarneqarpoq ilagiit evangelistit-lutherikkuusut tassaasut ilagiit
naalagaaffimmit tapersersorneqartut. Ilagiinni allakkat nassuerutiginnissutit ukunaniipput:
Bibelimi, ilagiinni qangarsuarli upperisamik nassuerutiginninnerni pingasuni, Den augs-
burgske Konfession aamma Lutherip katekismusinnguani.”*

*Kalaallit Nunaanni ilagiit Namminersorlutik Oqartussanut ilaanerisa tamatu-
munngalu peqatigitillugu Danmarkimi ilagiinnut naalagaaffimmit tapersersu-
gaasunut ilaanerisa kingunerisaat tassaasariaqarpoq Kalaallit Nunaanni ila-
giit sulinerminnik Danmarkimi ingerlatsisinnaasut, taamatut sulinerup Dan-
markimi ilagiinnit naalagaaffimmit tapersersugaasunit matussuserneqarsin-
naanngitsup immikkut pisariaqartinneqarneratut annertutigisumik.*

2. Ilageeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 5, imm. 3

*Uanga tamatuma kingornatigut paasinninnera unaavoq ilageeqarneq pillugu
Inatsisartut inatsisaanni § 5, imm. 3 “Kalaallinut namminneq piumassuserin-
ngisaminnik Danmarkimi najugaqartariaqartunut naalagiartinneqarnissamik
tarnikkullu annikilliuutinik ikiorneqarnissamik neqeroorfigineqassapput”
Namminersorlutik Oqartussat oqartussaassutsiminnik Danmarkimi atuutsitsi-
nerannut killissaliussatut pingaarnertut taaneqartut naapertorlugit paasine-
qartariaqartoq.*

*Tamatuma kingornatigut apeqqutaalersoq unaavoq, tassalu inatsisissatut
siunnersuummi § 5, imm. 3 pillugu oqaaseqaatit qanoq annertutigisumik pi-
ngaartillugit isiginiarneqassanersut, tassami taakku A-p erseqqissarsimamma-
git, taakkulu Biskoppip tusarniaanermut uannut akissutaani oqaaseqaateqarfi-
gineqarsimallutik:*

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

“Oqaatigineqassaaq inuit Kalaallit Nunaannut atasut nammineq piumassuserinngisaminnik Danmarkimiittut ilagiittut tarnikkullu tuppallersarneqarnikkut isumagineqarnissaannut neqerooruteqarmat. Tamakkua tassaasinnaapput Danmarkimi parnaarussassanngorlugit pil-lagaasut, imaluunniit Rigshospitalimi assigisaanniluunniit suliaritissallutik Danmarkimiik-kallartut.

Allaffissornikkut ileqquvoq suliamut tassunga Inatsisartut aningaasanut inatsisaanni a-ningaasaliissutinik aalajangiisarneq aammalu suliap taassuma isumaginissaanut palasimik Danmarkimiittumik atorfinitsitaqarneq. Tassunga nangissutitut taaneqassaaq palasi Dan-markimi najugalik aamma inunnut nammineq piumassutsiminnik Danmarkimiittunut ilagiit suliaasaannik isumaginissinnaammat, tamanna periarfissaqarfigineqartillugu.

Allaffissornikkut periaaseq inatsisissatut siunnersuummut ilanngutaavoq, tassami Nammi-nersorlutik Oqartussat ilagiinnik sullissinerat Kalaallit Nunaanni palaseqarfinnarni pineq ajormat, aammali inunnut nammineq piumassuserinngisaminnik Danmarkimiittunut a-tuummat.”

Oqaatigaara inuit Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartut namminneq piu-massuserinngisaminnik Danmarkimiikkunik Kalaallit Nunaanni ilagiinnit kif-fartuunneqarnissartik inatsiseqartitsineq tunngavigalugu piumasaqaateqar-sinnaanerisa inuit Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartut nammineq piumas-susertik tunngavigalugu Danmarkimiittut Kalaallit Nunaanni ilagiinnit kiffar-tuunneqarnissamik neqerooruteqarfigineqarsinnaanerit imminni mattutin-ngikkaat.

Taamaattumik isumaqarpunga inatsimmi § 5, imm. 3 imatut paasineqartaria-qartoq, tassalu inuit inatsisip oqaasertaani taaneqartut Kalaallit Nunaanni i-lagiinnit kiffartuunneqarnissartik inatsiseqartitsineq tunngavigalugu piumasa-qaatigisinnaagaat, Kalaallillu Nunaanni ilagiit pingaarnertut suliasamat tas-sunga pissusissamisoortumik atatillugu inuit allat ilageeqarnikkut kiffartuus-sinnaagaat.

Innuttaasunik Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartunik namminneq piumas-susertik tunngavigalugu Danmarkimiittunik pingaarnertut suliasamat pissu-sissamisoortumik atatillugu taamatut kiffartuussinerup qanoq annertutigissa-neranik apeqqut siullertut - qulaanilu oqaatigineqartutut - Namminersorlutik Oqartussat oqartussaassutsimik Danmarkimi atuutsitsinerannut inatsiseqar-titsinikkut pingaarnertut killissaliussanit aalajangerneqartariaqarpoq.

Uanga tamatuma saniatigut paasinninnera unaavoq innuttaasut Kalaallit Nu-naannut attuumassuteqartut namminneq piumassusertik tunngavigalugu Dan-markimiittut Kalaallit Nunaanni ilagiinnit kiffartuunneqarnissamik inatsise-

qartitsineq tunngavigalugu kiffartuunneqassappata tassani inatsisikkut erseq-qissumik tunngaveqarnissaq piumasagaataasariaqartoq, tak. Tunngaviusumik Inatsimmi § 66 imaattunik oqaasertaqartoq:

“Ilagiit naalagaaffimmit tapersersugaasut pillugit tunngaviusumik aalajangersakkat inatsisikkut aalajangersarneqassapput.” (Atorfeqarfimmit nutsigaavoq)

Isumagisassanngortitsineq aalajangersakkap taassuma nassatarisaanik inerteqqutaavoq, taamaallinilu ilageeqarnerup aqunneqarnera inatsisikkut aalajangersarneqassalluni¹⁸.

3. Kalaallit Nunaata Biskoppeqarfiani Biskoppip Danmarkimi palaseqarnikkut kiffartuussineq pillugu kaajallaasitaa nr. 2, 12. januar 2011-meersoq

Kalaallit Nunaata Biskoppeqarfiani Biskoppip Danmarkimi palaseqarnikkut kiffartuussineq pillugu kaajallaasitaani nr. 2-mi, 12. januar 2011-meersumi Kalaallit Nunaanni ilagiit sulinerannut killissaliussani makku aalajangersarneqarsimanerisa isornartorsiuinissannut pissutissaqalersinngilaannga, tassalu inuit namminneq piumassuserinngisaminnik Danmarkimiittut ilaatinneqartut (§§-it 1 aamma 2), kiffartuussineq kalaallisut oqaatsit atorlugit ingerlanneqassasoq (§ 3), inunnik namminneq piumassusertik tunngavigalugu Danmarkimiittunik ilagiit kiffartuussissappata tamanna pisumi qinnuteqarnerup aalajangiivigineqarnera malillugu pissasoq (§ 8, imm. 3) aamma naalagiaritsinerit kaajallaasitami aalajangersarneqartut saniatigut killilimmik amerlassuseqartunik naalagiaritsisoqartassasoq (§ 8, imm. 2).

Taamaattorli oqaatigaara inuit namminneq piumassuserinngisaminnik Danmarkimiittut Kalaallit Nunaanni ilagiinnit kiffartuunneqarnissaminnik inatsiseqartitsineq tunngavigalugu piumasagaarsinnaatitaanerat ilageeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 5, imm. 3-kkut qulakkeerneqartoq.

Inatsimmi aalajangersagaq taanna piareersarlugu suliani oqaatigineqarpoq inuit taakku tassaasinnaasut inuit “Danmarkimi parnaarussassanngorlugit pillagaasut, imaluunniit Rigshospitalimi assigisaanniluunniit suliaritissallutik Danmarkimiikkallartut”.

Taamaattumik manna nalorninartutut isigaara, tassalu inuit taakku kaajallaasitami § 1, imm. 2-mi killiliisimanertut killiliiffigineqarsinnaanersut, tassami inuit pineqartut tassaatinneqarmata inuit Danmarkimi pineqaatissinneqarsi-

18) Henrik Zahle, “Danmark Riges grundlov med kommentarer”, 1999, qupperneq 319.

5. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

masut parnaarussivimmiitinnegartullu imaluunniit inuit Danmarkimi napparsimmavimmiitinnegartut, tassami uanga paasinneqqaarnera unaammat inuit allat inatsimmi § 5. imm. 3-mi pineqartunut ilaatinnegartutut taaneqartunut ilanngunneqarsinnaasut.

Taamaattumik Biskoppi qinnuigaara manna isumaliutersuutigeqqullugu, tassalu Biskoppip inunnik ilageeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 5, imm. 3 tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni Ilageeqarfimmi kiffartuunneqarnissamik piumasaqarsinnaatitaasunik Danmarkimi kiffartuussineq pillugu kaajallaasitaani nr. 2-mi, 12. januar 2011-meersumi § 1, imm. 2 inatsisikkut tunngavissaqanngitsumik killiliinermik imaqarnersoq.

4. Kalaallit Nunaanni ilagiit Danmarkimi ingerlataannik aalajangersaaviginninnissamat pisinnaatitaaneq

A-p naammagittaalliummini oqaatigaa, Biskoppip aamma Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup kalaallit Danmarkimi palasiat peqqusimagaat inunnik namminneq piuumassusertik tunngavigalugu Danmarkimiittunik ilageeqarnikkut kiffartuussiqunagu.

Pisinnaatitaanermik apeqqut tamanna tunngavigalugu naliliivigaara.

Biskoppip uannut paasissutissiissutai imatut paasivakka Kalaallit Nunaanni ilagiit Danmarkimi ingerlataat sulinermit atatillugu naalakkiutitut (kaajallaasitatut nr. 2-tut, 12. januar 2011-meersutut) ilusilerlugit massakkut aalajangersarneqarsimasut.

Ilagiit kiffartuussinerat pillugu malittarisassat makku ilagiit pillugit Inatsisartut inatsisaatigut aalajangersarneqarsimapput:

“§ 3. Naalakkersuisut Ilageeqarnermi pingaarnertut akisussaasuupput, taakkulu pillugit aalajangersagassanik Biskoppi isumaqatiginiariarlugu aalajangersagaliorsinnaallutik.

(...)

§ 4. Naalagiartarnerit ilagiinnullu tunngasunik suliaqarnerit pillugit Biskoppi isumaqatiginiariarlugu aalajangersagassat Naalakkersuisut aalajangersassavaat.

Imm. 2. Naalagiarnermi ileqqorisassat ritualit, tussiutit aamma tussiutit tapiisa akuerineqarlutik atortussanngortinneqarnissaat pillugit Naalakkersuisut Biskoppip innersuussutaa naapertorlugu aalajangersagaliussapput.

§ 5. Kalaallit Nunaat palaseqarfinnut amerlassusaat angissusissaallu Naalakkersuisunit aalajangersarneqartunut aggorneqassaaq.

Imm. 2. Palaseqarfiit tamarmik palasimit oqaluffiup atuagaanik allattuisartuusumit aquneqassapput, tak. § 15, imm. 1.

Imm. 3. Kalaallinut namminneq piumassuserinngisaminnik Danmarkimi najugaqartariaqartunut naalagiartinneqarnissamik tarnikkullu annikilliuutinik ikiorneqarnissamik neqeroorfigineqassapput.

Kapitali 3

Biskoppi provstillu

§ 6. Kalaallit Nunaata Biskoppeqarfiani Biskoppip Ilageeqarnermi qitiusumik aqutsineq allaffissornerullu siulersornera isumagisarai biskoppeqarfimmilu provstinik, palasinik ajoqinik ilagiinnullu sinniisaasunik nakkutilliisuulluni.

Imm. 2. Biskoppitut atorfimmut atatillugu biskoppeqarfiup allaffia pilersinneqassaaq.

Imm. 3. Ilagiit assigiinngitsut suleqatigiinneranni Biskoppi Ilagiinnut sinniisuvoq. Tassunga tunngasunik aalajangersagassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

§ 7. Biskoppimik qinersinermi qinersisinnaatitaapput biskoppeqarfimmi ilagiit sinniisaat kiisalu palasit kiffartortut, matumanittaaq palasiugallartut aamma palasit qinersinerup nalaani palasiunerminnit sulinngiffeqarallartut.

Imm. 2. Naalakkersuisut qinersinerup ingerlanneqarnissaa pillugu aalajangersagaliussapput.

§ 8. Biskoppi ilagiit siulersorlugit sulinermini provstinit pingasunit ikiorneqassaaq: Ataaseq Avannaanut, ataaseq Kujataanut aamma ataaseq Qeqqanut Tunumullu provstinit.

Imm. 2. Qeqqanut Tunumullu provstiusoq domprovstiuvoq Biskoppimullu taartaasartuulluni.

Imm. 3. Danmarkimi kalaallinut palasi aaqqissuussaaniikkut Qeqqanut Tunumullu provsteqarfimmut atavoq.

(...)”

Tamatuma kingornatigut uanga paasinninnera unaavoq kalaallit Danmarkimi palasiat Danmarkimi ilageeqarnikkut iliuutsit pillugit apeqqutinik aalajangiiffiginninnissaminut pisinnaatitaanermik ilageeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaatigut tunineqarsimanngitsoq.

Pisinnaatitaaneq taanna Naalakkersuisunut ilaasortami pineqartumiippoq, tak. inatsimmi § 4, imaluunniit Biskoppimi aqutsinermi pisortaasumiilluni, tak. inatsimmi § 6, imaluunniit Qeqqata Tunullu provstianiilluni, tak. inatsimmi § 8, imm. 3.

Pisinnaatitaanermik Naalakkersuisunut ilaasortap akisussaasuusup Biskopillu akornanni agguataarineq eqqarsaatigalugu oqaatigaara ilageeqarneq pillugu

Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini nalinginnaasuni immikkoortumit 3.2-mit ilaatigut makku ersertut:

“Naalakkersuisut Biskoppillu akornanni suliaasat agguarsimanerat

(...)

Inatsisissatut siunnersuummi matumani siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut Biskoppillu akornanni suliaasat agguarsimanerat ersarinnerulerlunilu takulertoruminarnerulissasoq. Naalakkersuisut siunertaraattaaq ilagiinni tassanilu atorfilinni soqutigisalinnilu aalajangii-sinnaatitaarpiarneq sunniuteqarnerlu Biskoppimut tunniunneqassasut.

Tamanna tunngavigalugu inatsisissatut siunnersuummi § 3, imm. 1-imi oqaatigineqarpoq Naalakkersuisut Ilageeqarnermut pingaarnerusumik akisussaasut, Biskoppilli ilageeqarnerup qitiusumik allaffissornikkullu aqunneqarnera aammalu Biskoppeqarfiup provstiisa, palasiisa ajoqiisalu ilagiittut nakkutiginerat isumagissallugu, tak. Inatsisissatut siunnersuummi § 6, imm. 1. Tamatuma kinguneraa Naalakkersuisut suliaasarimmassuk inatsisiliornissaq inatsisillu ilagiinnut tunngasut nassuiarnissaat, Inatsisartut aningaasanut inatsisaannut tunngatillugu aningaasaliissutit pingaarnerusumik aqunnissaat aamma nalinginnaasumik periusissat ilageeqarnermut tunngasut ilusilersornissaat. Tamatuma peqatigisaanik Biskoppip allaffitsigut suliaasat arlallit tigussavai, tamatumani ilanngullugu palasit ilinniarteqqineqartarnerat.

Inatsisissatut siunnersuutip Kalaallit Nunaanni Ilageeqarnikkut ingerlatsinikkut immikkoortortaarfik pilersissavaa, tassanilu Biskoppi oqaluffeqarnerup ataani oqartussaasutut qullersatut inissisimalluni. Tamatumalu kinguneraa Biskoppip akisussaaffinni assigiinningsuni nammineq akisussaaffimmi iluaniittunut kaajallaasitanik ilitersuutinillu suliaqarsinnaaler-nera kiisalu suliat kaajallaasitat ilitersuutillu sanneqqullugit ingerlasunut uparuaasinnaas-salluni. Biskoppip aalajangigai Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliutigineqarsinnaapput, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 28 imm. 3.”

Tamanna tunngavigalugu isumaqarpunga naalagiarnerit ilageeqarnikkullu iliuuserineqartut pillugit aalajangersakkanik aalajangersaasinnaaneq eqqar-saatigalugu pisinnaatitaanerup agguataarneqarnera imatut paasissallugu qaninnerpaasoq, tassalu Naalakkersuisut (imaluunniit Ilageeqarnermut Naalak-kersuisutut akisussaasuusup) naalagiarnerit ilageeqarnikkullu iliuutsit pillugit pingaarnerusutigut malittarisassat aalajangersarsinnaagaat, tak. inatsimmi § 4, imm. 1, inatsimmili § 6 tunngavigalugu sulinermit atatillugu naalagiarner-nik ilageeqarnermilu sulianik ingerlatsinerit pillugit provstinut palasinullu pisuni ataasiakkaani ataatsimullu naalakkiuteqartarneq, matumani aningaasa-tigut aaqqissuussaannikkullu sinaakkusiussat aalajangersimasut iluanni ilagee-qarnermi qasseriarluni iliuuseqartoqartarnissaa taakkulu piffissani suni pisar-

nissaat ilanngullugit eqqarsaatigalugit, Biskoppip aqutsinermi pisortaasutut pisinnaatitaanerata ataaniittariaqarluni.

Taamaattumik Kalaallit Nunaanni ilagiit Danmarkimi sulinerisa annertussusiannik Biskoppip kaajallaasitakkut sukumiinerusumik aalajangersaasimane-rata isornartorsiuinissannut pissutissaqalersissinnaanngilaanga.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara inatsimmi § 5, imm. 3 aamma § 8, imm. 3 inatsimmi tunngavigineqartut kaajallaasitami oqaatigineqartoq. Biskoppip provstit palasillu eqqarsaatigalugit aqutsinermi piginnaatitaaneri nalinginnaasumik quillersariaannermik allersariaannermillu pissuteqarnani inatsimmili § 6, imm. 1-ip nassatarisaatut oqaatigisariaqarmat uanga paasininnera unaavoq kaajallaasitami taanna kisimiitillugu imaluunniit inatsimmi aalajangersakkanut allanut kaajallaasitami innersuussutigineqartunut ilassutitut inatsimmi § 6, imm. 1 tunngavittut oqaatigineqarsimasuuppat tamanna eqqornerpaasimassagaluartoq.

5. Oqaaseqaatikka allat

Ilagiinni pisinnaatitaanerup agguataarneqarneranik misissuininnut atatillugu malugaara ilageeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat naammagittaalliornis-samut periarfissaq pillugu malittarisassanik imaattunik imaqartoq:

“§ 28. Ilagiit sinniisaasa palasillu aalajangigaat aalajangiinermi sapaatit akunneri sisamat qaangiutsinnagit provstimut naammagittaalliuutigineqarsinnaapput.

Imm. 2. Provstit aalajangigaat aalajangiinermi sapaatit akunneri sisamat qaangiutsinnagit Biskoppimut naammagittaalliuutigineqarsinnaapput.

Imm. 3. Biskoppip aalajangigai aalajangiinermi sapaatit akunneri sisamat qaangiutsinnagit Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaapput. Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermi inaarutaapput.”

Oqaatigaara Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut naammagittaalliorsinnaaneq inatsisissatut siunnersuummi immikkoortoq 3.2. pillugu nalinginnaasumik oqaaseqaatini pisinnaatitaanermut tunngasut allaaserineqarnerat eqqarsaatigalugu qanoq paasinninnissanik nassuiaanermi nalornissutissaqalersitsisoq.

Tamatumani manna pingaartillugu isiginiarpara, tassalu inatsisip 2010-mi allanngortinneqarnerata ilageeqarnerup qitiusumik aqunneqarnerata taamani Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu

*Naalackersuisoqarfiusumit Biskopimut nuunneqarnissaa ilaatigut siunertarisi-
magaa.*

*Ilageeqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat aamma inatsisissatut siunner-
suummi § 3 pillugit ataatsimut oqaaseqaatinit erserpoq Naalackersuisut pi-
ngaarnertut akisussaanerannik oqarnermi “inatsisiliornermut inatsisillu nas-
suiarnerannut kiisalu Inatsisartut aningaasanut inatsisaannut tunngatillugu
ilageeqarnermut aningaasat pingaarnertut agguataarnerat” pineqartoq.*

*Inatsisissatut siunnersuut pillugu nalinginnaasumik oqaaseqaatinit erserpoq §
28-mi naammagittaalliornissamut periarfissaq pillugu aalajangersagaq Dan-
markimi Biskoppit Peqatigiiffiata aamma Kalaallit Nunaata Biskoppeqar-
fiani Biskopip tusarniaanermut akissutaat tunngavigalugit ikkunneqarsima-
soq. Danmarkimili Biskoppit Peqatigiiffiata tusarniaanermut akissutaani
Biskoppi qullersatut oqartussaatiillugu naammagittaalliornermik aaqqissuussi-
neq kaammattuutigineqarpoq.*

*Biskoppip aalajangiinerisa Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqar-
nermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfimmu naammagittaalliuuti-
gineqarsinnaanerannik ataatsimut periarfissiinikkut § 28, imm. 3 oqartussaa-
sumut qulliunerusumut naammagittaalliorsinnaanermik immikkut aaqqis-
suussinerup imaluunniit oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaallior-
nissamut inatsisikkut aalajangersagaanngitsumik periarfissap inatsisikkut aa-
lajangersarneqarnerata pineqarneranut takussutissaanersoq nalornissutigin-
ninneq aamma pilerpoq.*

*Aalajangersakkap allatut oqaatigalugu manna nalorninarsisippaa, tassalu Ka-
laallit Nunaanni ilageeqarneq tassaannersoq aqutsisoqarfik ingerlatsineq pil-
lugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu taamatut paasineqartartoq (Biskoppi
aqutsinermi qullersatut inissillugu) oqartussaasuni qullersariiaannermi ilaa-
soq, kiisalu Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissi-
taanermullu Naalackersuisoqarfik (Ilageeqarnermut Naalackersuisoq akisus-
saasutut pisortaralugu) tassaannersoq qulliunerusutut oqartussaasooq.*

*Taamaappat Naalackersuisoqarfiup naammagittaalliuutit suliariinnartassan-
ngilai, aammali ilagiinni sulisunut naalakkiuteqarsinnaassalluni, ilageeqar-
nermilu aalajangiinerit naammagittaalliuutigineqanngikkaluartut suliareqqis-
sinnaassallugit (call-in), tamannalu ilageeqarneq pillugu Inatsisartut massak-
kut inatsisaata Naalackersuisut ilageeqarnerup aqunneqarneranut sunniute-*

qarnerisa killilerneqarnissaanik ilaatigut siunertaqarnermut ataneqartinneqarsinnaasorinangilaq.

§ 28, imm. 3-li naammagittaalliornissamut immikkut periarfissatut inatsisikkut aalajangersagaasutut isigineqarpat pineqartoq tassaavoq nakkutilliinermi suliaq immikkut ittoq killissaligaasoq, aqutsinermi pingaarnertut piginnaatitaanerit inatsimmi § 3, imm. 1-ip nassatarisaasa saniatigut inatsisikkut Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfimmu inissineqartoq.

Taamaattumik isumaqarpunga matuma sukumiinerusumik isumaliutersuutigineqarnissaa pisariaqartinneqartoq, tassalu naammagittaalliornissamut periarfissaq inatsimmi § 28, imm. 3-mi allaaserineqartoq Naalackersuisut Kallaallillu Nunaanni ilagiit akornanni pissutsinik aalajangersaaviginninnermut naapertuuttuunersoq - aalajangersagarlu atatiinnarneqassasoq kissaatigineqarpat - naammagittaalliortarnermik aaqqissuussinerup erseqqinnerusumik suussusia annertussusialu erseqqissarneqartariaqartut.

Taamaattumik Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaat aamma Naalackersuisut Siulittaasuat allakkatigut allatigut allakkat ukua asilinerannik ilaqartinneqartutigut pissutsimik tamatuminnga nalunaarfigaakka, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 11.”

Ukiuortoortumik nalunaaruteqarfiusup naanerani biskoppip allaffianit tusaqanngilanga.

6. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Naam-

6. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Naammagittaalliuit pillugit suliat

6.1 2009-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 3, qupperneq 55

Ulluunerani paaqqinniffinnik atuisut akiliutaat pillugit nalunaarummi malittarisassani akiliisussaatitaaneq pillugu malittarisassanik aalajangersaanissamut inatsisikkut tunngavigisassaqaqqannginneq (j.nr. 2009-149-0005)

Nalunaarummi akiliisussaatitaaneq pillugu malittarisassanik aalajangersaanissamut inatsisikkut tunngavigisassaqaqqannginneq pillugu Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu inatsimmi § 11 tunngavigalugu nalunaarutinnut tunngatillugu Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmu 13. oktober 2010-mi imatut allappunga:

“(…)

Taamaalillunga malugaara akiliisussaatitaaneq pillugu malittarisassat meeqqanut suli atulingitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik ulluunerani neqerooruteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata nr. 10-p, 5. december 2008-meersup allanngortinneqarnissaanik Inatsisartut peqqussutaanni nr. 4-mi, 19. maj 2010-meersumi ilanngunneqarsimasut.

Matumani malugaara inatsisip allannguutaanit § 28a, imm. 2-tut akuerisaasumit makku ersertut:

"Kommunip ulluunerani ingerlanneqartumik neqeroorutaanut atuinermut akiliuteqartussaatitaavoq meeqqamut pilersuisussaatitaasoq. Meeraq angajoqqaajusut aappaanni najugaqarpat, angajoqqaajusorlu taanna katissimappat, aappariittut nalunaarneqarsimappata imaluunniit katinnikut assigalugit ataavartumik inooqateqaruni minnerpaamik ukiumik ataatsimik sivi-sussuseqartumik, angajoqqaajusooq taassumalu aappaa, aappariittut nalunaarsorsimaqataa imaluunniit aalajangersimasumik inooqateqaruni, taava angajoqqaajusooq aappaasorlu, nalunaarsorneqarsimasumik inooqataa aalajangersimasumilluunniit inooqataalu tamarmik angajoqqaatut akiliuteqartussatut naatsorsuutigineqassapput."

Apeqqut tamatuma kingornatigut kinguleruttoq tassaavoq akiliisussaatitaanerup meeqqanut suli atulingitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik ulluunerani neqeroorutitut akiliuteqartarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutitaatigut nr. 17-ikkut, 27. november 2009-meersukkut aalajangersarneqarnera, tassanilu § 5, imm. 3-kkut aalajangersarneqarpoq meeqqat nammineq aaqqissuussamik ilaqutariinni paarineqarpat akiliisussaatitaaneq meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 20, imm. 3 tunngavigalugu aalajangersarneqassasoq.

Taamaalilluni nalunaarummi massakkut aalajangersagaq peqqussummi malittarisassamut a-tuuttumut naapertuuttuunngilaq.

Tamatumunnga peqatigitillugu malugaara nalunaarut taanna peqqussutip kingullermik allannortinneqarnerani § 2-kkut atortiinnarneqartoq, tamannalu meeraq nammineq aaqqissuussamik paarineqarpat kia pisumi pineqartumi akiliisussaataitanerani paasinninnermik nassuiaaniarnermi immikkut nalornissutissaqalersitsivoq.

Uanga paasinninnera unaavoq nalunaarutip nutaap peqqussummik allannortitsinermut peqatigitillugu atuutilersinnaanerata Naalackersuisoqarfimmit isumagineqarnissaa kissaatiginartuusimagaluartoq.

Naalackersuisoqarfiulli akissutaa imatut paasivara nalunaarut Naalackersuisoqarfiup massakkut allannortiterlugu aallartissimasoq, Inatsisartut peqqussutaanni aamma nalunaarummi akiliuteqartarneq pillugu malittarisassat imminnut tamakkiisumik naapertuuttunngortinneqarnissat siunertaralugu.

Nalunaarut allannortitaq tamanut sulii saqqummiunneqarsimanngilaq, Naalackersuisoqarfiulli akissutaa pissutigalugu naatsorsuutigaara tamanna piffissap sivikinnerusup ingerlanerani pissasoq, taamaattumillu suliama annertunerusumik iliuseqaqqissananga.”

Naammagittaalliutitut suliama pineqartumi K Kommunip allakkatigut 2. august 2011-meersutigut imatut nalunaarfigaanga:

“Kommunip ilisimatitsissutigisinnaavaa A 18. juli 2011-mi illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut atatillugu kommuni oqarasuaatikkut ilisimatissimagaa meeqqap anaanaviata, (...), meeqqap ulluunerani paaqqinnittarfimmiittarnerani akiliisarulluni. Kommunip illua'tungeriit atsiogatigiinneratigut tamatuma uppersaaserneqarnissaa qinnutigaa. A-p tamanna isumaginarpa. Kommunili taamaattumik sulii tigusaqanngilaq.

Meeqqamut angajoqqaatut oqartussaasoq, (...), illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut atatillugu kommunimut oqarasuaatikkut 26. juli 2011-mi attaveqarpoq ilisimatitsissutigalugulu 2008-mi nammineq aaqqissuussamik meeqqap paarsarneqarnissaanut isumaqatigiissuteqarnermit maannamut meeqqap ulluunerani paaqqinnittarfimmiittarneranut akiliuteqarnissaa akissusaaffigerusullugu. [Meeqqap anaanaviata] tamatuma kingornatigut tamanna pillugu kommunimit saaffigineqartarnissani naatsorsuutigaa.

Tamanna tunngavigalugu ulluunerani paaqqinnittarfiit allaffiata siusinnerusukkut A-mut ulluunerani paaqqinnittarfimmit akileeqqusissutigineqartarsimasut utertissavai kingornalu 22. december 2008-miit 28. februar 2011-mut [...] -mut akileeqqusisalluni.

A meeqqamut pilersuisuusutut, angajoqqaarsiaasutullu meeqqanut sulii atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik ulluunerani neqeroorutinut akiliuteqartarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarummi nr. 3-mi, 4. februar 2011-meersumi § 5 tunngavigalugu 1. marts 2011 aallarnerfigalugu ulluunerani paaqqinnittarfimmiittarneranut akilersuisussanngorput, tak. meeqqanut sulii atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik ulluunerani

6. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Naam-

neqeroorteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 10-mi, 5. december 2008-meersumi Inatsisartullu peqqussutaatigut nr. 4-kkut, 19. maj 2010-meersukkut allanngortinneqartumi § 28a.”

Suliami matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqinniarnanga A-mut K Kommunimullu nalunaarutigaa.

6.2 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi imm. 6, qupperneq 60 tulluilu.

Ineqarnermut tapiissutininik oqartussaasup paasinninnera malillugu pissutis-saqanngitsumik tunniunneqarsimasunik inatsisunik unioqquitsilluni akiliisitsi-niarneq. Attartorallartitsinermi ineqarnermut akiliutinik akiliisarneq pillugu malittarisassat qanoq paasineqarnissaannik apeqquut ilanngullugu (j. nr. 2008-119-0001)

K Kommunip 8. november 2010-mi aamma 8. april 2011-mi akissuteqarnissaa-nik nukingisaarpara.

Akissummik 17. juni 2011-mi suli tigusaqannginnama pissutsit pillugit Inatsisar-tut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaannut Naalakkersuisunullu nalunaaruteqarpunga.

Kommunip 4. november 2011-mi akivaanga ineqarnermut tapiissutininik tunnius-sisoqarpallaarsimanera pissutigalugu A-p utertitsilluni akiliinissaanik piuma-saqaateqarnermik aalajangiineq aalajangiusimaneqartoq. Kommunip uannut akissummini makku taavai:

“A-p K kommunip inissiaataanut attartortittakkamut (...) -imut 07.08.2006-imiilli ineqarnermut tapeqartinneqarnissamik pisinnaatitaaffeqannginnini ilisimasariaqaraluaraa Isumaginninnermi immikkoortortaqrifiup nalilerpaa, tassami pineqartoq taassumalu inoqutai inuit allattorsimaf-fiat tunngavigalugu inissiami aalajangersimasumik ineqarunnaarsimmata, kiisalu pineqar-toq inissiamik attartortitsisutut aamma isigineqarsinnaanngilaq, tassami (...) pisortat inissiaa-taattut attartortittakkatut klassilersorneqarsimmat.

Naliliineq tamanna tunuliaqutaralugu K-mi isumaginninnermi immikkoortortaqrifik aalaja-ngerpoq A ineqarnermut tapit aningaasartaasa utertillugit akilerneqarnissaannik pisussaaffeqar-simasoq aamma kukkulluni tunniussisimaneq pissutigalugu kommuni akisussaaqataasaria-qanngitsoq. Taamaattumik kommunip ineqarnermut tapit aningaasartai 8.288 kr. utertillugit akilerneqareersimasut A-mut utertinniannilai.”

A 14. december 2011-mi imatut allaffigaara:

“K Kommuniata akissutaa 4. november 2011-mi tiguara. Kommunip nalunaarfigaanga kom-
muni naliliisoq kommunip inissiaataani attartortittakkami (...) -imi ineqarnermut tapiissutisisin-
naatitaannginnerit ilisimasariaqarsimagaluarit.

Suliassaqarfimmi tassani malittarisassat suliamut matumunnga tunngasut malittarisassat qanoq
annertutigisumik sunniuteqarnerinik nalornissutiginnilersitsimmata isumaqarpunga suliap pis-
susia eqqarsaatigalugu suliaq eqqartuussivinnit aalajangiivigineqartariaqartoq. Taamatut nali-
liininni manna pingaartillugu isiginiarpara, tassalu kommuni uannut akissummini 4. november
2011-meersumi paasissutissanik nutaanik suliamut annertunerusumik pingaaruteqartunik
saqqummiussisimanngitsoq.

Taamaattumik Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 22 tunngavigalugu ilinnut aningaasar-
tuutaanngitsumik eqqartuussivikkoortitsinissannut akuerineqassasutit taamaaliornissamut a-
kuersissuteqartartunut inassuteqarnissannut periarfissama atornissaanut piareersimavunga.
(...)“

A ukiumoortumik nalunaaruteqarfiusup naanerani tusagaqarfiginngilara.

6.3 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 6, qupperneq 103 tullilu

*Peqqinnissaqarfimmi atorfeqartitaanerup unitsinneqarneranut atatillugu sulia-
mi pissusiviusut taakkulu inatsiseqartitsinikkut suussusilerneqarneranni kukku-
nerit erseqqarluttullu. Pisinnaatitaanermi amigaatit pillugit apeqqutit aamma
ilanngullugit (j.nr. 2008-310-0001)*

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik inassuteqaatinnut 5. juli 2011-mi imatut
akissuteqarpoq:

“Allakkani, j.nr. 2008-300-0001, 18. november 2010-meersuni A pillugu naammagittaalliut
aalajangiiffigaat, quppernernilu 2-mi 3-milu innersuussutinnut Peqqissutsimut Naalackersui-
soqarfik oqaaseqaateqaqqusimavat.

Suliarlu atorfinitsitsinermi inatsisitigut inissisimanermut tunngasortaqaqmat, matuma akissutis-
sap suliarineqarnissaa sioqqullugu naalackersuisoqarfiup Aningaasaqarnermut Sulisoqarner-
mullu Aqutsisoqarfiup Isumaqaatigiissutit pillugit Immikkoortortaqarfia oqaloqatigisimavaa.

Sulisoqarnermik Aqutsinermut tunngasutigut piginnaatitaaffiit

Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq (...) Peqqinnissaqarfiup aqutsisui, (...) napparsimmaviun-
ngitsoq (najukkami nakorsaaneq (...)) forstanderilu (...), illit innersuussutigillattaakkat - allak-
kanni eqqaaneqartutut pisariaqartinneqartumik iliuitsinik suliaqarnissaminnut sulisoqarnermik
aqutsinermut tunngasutigut piginnaatitaaffeqarsimasut. Kukkussuteqarnerat ingerlatsinermut
tunngasutigut piginnaatitaaffeqarnermut sunniuteqanngilaq.

6. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Naam-

Inatsisartut peqqussutaanni nr. 3-mi, 23. maj 2000-meersumi, § 4-kkut Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfik Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut najukkanilu peqqinnissaqarfinnut arlalinnut aggulunneqarpoq. Najukkani peqqinnissaqarfiit aqunneqarnerat ataqatigiissarniarlugu pisariillisarniarlugulu Peqqinnissaqarfinnik Aqutsivik pilersinneqarpoq, ilaatigut inuttaralugit nakorsat pisortaanerat peqqissaasullu pisortaanerat (...). Peqqinnissaqarfinnik Aqutsiviup Peqqissutsimut Pisortaqarfik qullersaraa, taamanikkullu suliap matuma suliarineqarnerata nalaani Sulisoqarnermik Aqutsisoqarfik tassunga atavooq.

Peqqinnissaqarfinnik Aqutsiviup Sulisoqarnermilu Aqutsisoqarfiup akornanni qanittumik suleqatigiittoqarpoq, ataatsimoorussanillu allaffeqarlutik. Peqqinnissaqarfinnik Aqutsiviup pilersinnissaanut tunngavissaq Inatsisartut peqqussutaanniippoq nr. 3-mi, 23. maj 2000-meersumi, § 2-mi, aammali Naalackersuisut allaffissornikkut ingerlatsinerminik aaqjissuussinissamut salleryaapput.

Illit saqqummiussininni qupp. 7f-imi takuneqarsinnaavoq A-p soraarniutaa Sulisoqarnermut Aqutsisoqarfiup (...) uppersarsaraa, (...)lu A-mut najukkami peqqinnissaqarfiup “neriorsueqatiginninnera” pillugu PK-mik ataatsimeeqateqarsimasooq, tamatumalu kingorna uppersarsaraa, qupp. 10f. Ulloq 15. august 2007 atorfirmik inuttassarsiulerneq pisortaqarfiup, Peqqinnissaqarfinnik Aqutsiviup najukkamilu peqqinnissaqarfiup akornanni suliffiit iluini ingerlatseriaatsit naapertorlugit ingerlanneqarsimavoq.

Naalackersuisoqarfimmit qularineqanngilaq aalajangiisut namminneq piginnaatitaaffitik ilisimalluinnarsimassagaat, taamaattumillu naalackersuisoqarfiup piginnaatitaanermut tunngaviusunik ersarinneginneraanerit isumaqatiginngilaa.

Qupp. 50-imi Hans Gammeltoft-Hansen, Ingerlatsinissamut pisinnaatitaaneq, aappasaanik naqitaq, qupp. 139 issuaaffigaat. Atuakkiami tassani, qupp. 1471-imi, suliffeqarfiup iluani suliaassanik agguataarisinnaaneq pillugu itisilerneqarpoq nalinginnaasumik pisariaqartuusoq inatsisiliornermilu ilanngunneqartussaasooq. Ingerlaqqilluni, suliaassanik agguataarineq malittarisasatut ileqquliussatulluunniit iluseqarsinnaasooq, suliaassanillu agguataarinermi killigititaasut pisutsinit marlunniit aalajangerneqartartut, tassalu suliakkerneqartup suliaassamik suliarinninissaminut piginnaaneqarluartuunera aammalu suliaassap suliffeqarfimmut innuttaasumulluunniit pingaaruteqassusia.

Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq Peqqissutsimut Pisortaqarfiup ataani immikkoortortanut suliaassanik agguataarinermi inatsisitigut piumasaqaatit naammassineqarsimasut, tamatumani pineqartoq suliffiup iluani ingerlatsinermut oqartussaasumit qulliunerusumit appasinnerusumut suliaasiissut.

Nunap immikkoortuini peqqinnissaqarfinnik pilersitsinerup kingunerisaanik naalackersuisoqarfiup, Peqqissutsimut Pitsaaliuinernullu Aqutsisoqarfiup, nunallu immikkoortuini peqqinnissaqarfiit akornanni sulisunik aqutsinermi piginnaatitaaffik sulisoqarnerup periarfissaqarfilerniariarpagu naalackersuisoqarfiup aalajangersaaffiginiarpaa.

A-p soraarniummik tunuartitsinera

Apeqquummi atorfinitsitsinermi inatsisitigut inissisimaneq pineqarmat, naalakkersuisoqarfiup Isumaqatigiissutit pillugit Immikkoortortaqarfik aperisimavaa, taannalu imaattunik oqaaseqaa-teqarpoq:

Sulisup soraarniutaa peqqussutaavoq, tiguisussamat apuukkuni atuutilertussaq. Isumaqatigiis-sutinut inatsimmi §§ 7 aamma 39-mi, oqaaseqatigiit aappaat naapertorlugit tunuartinneqarsin-naavoq, Ole Hasselbalch: Atorfinissinnaatitaaneq, pingajussaaniq naqitaq qupp. 197, aamma Henrik Karl Nielsen: Atorfillit pillugit inatsit, sisamassaanik naqitaq qupp. 108. Taamaasilluni atorfillit soraarumalluni qinnuteqaataanngilaq, Ombudsmandip nassuiaataani qupp. 52-ip aallaqqaataani takuneqarsinnaasutut, aamma pisortani sulisup aallaavittut atorfeqartitaanini nammineerluni atorunnaarsisinnaanngikkaa qanoq paasineqassanersoq ersarinngilaq. Peqqus-sut piumassutsimik nalunaarneruvoq, tiguisussamik pituttuisoq. Soraarniuteqarneq nalunaaru-taavoq atorfeqarnermi illua'tungerisamat illuinnarsiortumik tunaartaqartoq, kalerriinissamat piffissarititaasut atuuttut ataqqillugit atorfeqarnermik atorunnaarsitsiviusinnaasoq.

Ombudsmandip qupp. 52-imi nangilluni soraarniuteqarnermik tunuartsineq pillugu eqqar-tuussissutit marluk eqqaavai, U 2001.603K aamma U 2007.1 263H. Eqqartuussissutini taakku-nani marlunni, aappaa atorfillimmut tunngasuusumi, soraarniuteqarnerup tunuartsinerullu akornanni piffissaq ulloq ataaseq ullullu marluk pineqarput. Eqqartuussissutit taakku marluusut inerneranni isumaqatigiissutinut inatsimmi § 39-mi oqaaseqatigiit aappaat aalajangiisuupput.

Suliami matumani A-p soraarniutini ulloq 31. juli 2007-imi tunniuppaa taamaasillunilu ulloq 15. august 2007 atorfik inuttaarussimasoq inuttassarsiorneqalermoq. Kingusinnerpaamik tama-tuma nalaani soraarniummik tunuartsineq eqqartuussivitsigoortitsinermi sunniuteqarnavian-ngilaq. Assortugassaannngilaq ullup taassuma kingorna, sapaatip akunnerani 34-unnguatsiartu-mi, A-p soraarniutini tunuartsinmagu, takuneqarsinnaanngilarli qanga soraarniuteqartoqarsima-nersoq. Taamaattumik qularnannngilluinnarpoq soraarniuteqarneq atuuttoq, taamaattumillu a-peqqutaanngilaq A-p soraarniumminik tunuartsiterusulluni kissaataanut aalajangiisalluni kina piginnaatitaaffeqarsimanersoq.

Isumaqatigiissutit pillugit Immikkoortortaqarfiup isumaqatiginngilaa, (...) napparsimmavimmit / najukkami peqqinnissaqarfimmit allakkat 28. august 2007-imeersut tunuartsinermik akuer-sissutit paasineqarnissaannik Ombudsmandip isumaqarnera, tamatumani pineqarmat qaam-matini pingasuni taartaasutut, aalajangersimasumik atorfinitsitaanissamik periarfissalimmut, atorfinitsitaaneq. Tamatumani atorfik nutaaq eqqartorneqarpoq, tassami A-p atorfigisimasaa killeqanngimmat.

Isumaqatigiissutit pillugit Immikkoortortaqarfiup paasilluannngilaa "atorfinitsitseqqinneq" pil-lugu Ombudsmandi qanoq isumaqarnerasoq. Soraarniummik tunuartsineq akuerineqarsima-galuarpat, soorlu taaneqareersutut pisussaaffiunngitsumik, suliffimmik ingerlatseqqinnarne-rusimassagaluarpoq. Tunuartsineq akuerineqanngimmat, atorfilli inuttassarsiorneqarluni, nutaamik atorfinitsitsineq pineqarpoq. Qinnuteqartunut siusinnerusukkat atorfilli taamaaqaa-taani suliffimmilu tassani atorfeqarsimasunut immikkut ittunik malittarisassanik atuuttoqan-ngilaq. Aammattaaq taamanikkut Isumaqatigiissutit pillugit Immikkoortortaqarfimmit nas-suiaammi qupp. 36ff-imut Ombudsmandimut akissummut innersuussisoqarpoq.

Atorfinitsitsinermi suleriaaseq

6. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Naam-

Tamatumanittaaq atorfinitsitsinermi inatsisitigut inissisimaneq isumaqatigiissutinillu paasinneq isumaliutersuutigineqarmata naalakkersuisoqarfiup isumaqatigiissutit pillugit Immikkoortotaqarfik oqaaseqaateqaqquusimavaa:

(...) aqutsisut (...) -mut 27. august 2007 mailikkut allagaasigut aammalu 28. august 2007 A-mut allakkatigut takuneqarsinnaavoq atorfimmuut inuttassarsiorneqartumut atorfinitsinniarneqartoq, kisiannili siullermik qaammatini pingasuni taartaasutut, tamatumalu kingorna aalajangersimatumik atorfininnissaa isummerfigineqassasoq.

Tamanna pillugu (...) aqutsisut A-lu isumaqatigiissinnaappata, qaqutigoortuugaluarluni isumaqatigiissutinut akerliunngilaq. Taamaattumik Isumaqatigiissutit pillugit Immikkoortotaqarfik PK-p paasininneranut isumaqatiginningilaq, takuuk Ombudsmandip nassuiaataa, qupp. 8-11.

Isumaqatigiissutit pillugit Immikkoortotaqarfiup isumaqataaffigaa, atorfinitsitaanermut atugassarititaasut allakkatigut 28. august 2007-imeersutigut takuneqarsinnaasut naapertorlugit “Atorfinitsitaanermut isumaqatigiissut” A-mut atsiortissallugu piumasarsineqarsinnaanngitsaq. Kisianni Peqqinnissaqarfinnik Aqutsivimmi Peqqissaasut pisortaanerata (...) augustip 28-anni 29-anniluunniit [...] aqutsisut nalunaarfigimmagut atorfinitsitaanermut isumaqatigiissut tunuartinneqassasoq, [...] aqutsisut ulloq 30. august tamanna pillugu A nalunaarfigimmassuk (Ombudsmandip nassuiaataa, qupp. 11), kukkuneq iluarseqqinneqarpoq.

Isumaqatigiissutit pillugit Immikkoortotaqarfiup isumaqatiginngilaa, “atorfinitsitaanermut isumaqatigiissutit” imarisai pillugit A tusarniaaffigineqarsimassagaluartoq, tassami atugassarititaasut tunngavissaqanngereermata, taamaattumillu tunuartinneqartussaallutik.

Akerlianik (...-mi) aqutsisut 30. august nutaamik qinnuteqaateqaqquusinerat isumaqatigiissutit pillugit immikkoortotaqarfiup eqqunngitsutut isigaa, nassiuunneqarmallu A-p nalunaarutigaa nutaamik qinnuteqaqquneqarnini ullunik marlunnik sioqqullugu qinnuteqarnissamut killigitaasooq naasimasoq. A-p aallaqqaataaniit qinnuteqaataa amigaateqartoq takussutissaqanngilaq, taamaattumillu taanna suliarineqartussaasimagaluarpoq, “atorfinitsitaanermut isumaqatigiissutitigut” atugassarititaqartinnagu.

Tamannali A-p atorfinitsinneqarnissaanik kinguneqartussaannngilaq, aammattaaq kisimi qinnuteqartuusimagaluaruniluunniit. (...-mi) aqutsisut piukkunnaateqartutut isigisimannngikkunikku, tunngavilersukkamik itigartissinnaavaat, taamaaliorpullu allakkatigut 17. september 2007 ullulerneqartutigut, nassuiaammik qupp. 12f. Isumaqatigiissutit pillugit Immikkoortotaqarfik isumaqarpoq, napparsimmaviup ingerlanneqarnerata eqqarsaatigineqarnera tunngavilersuutaalluartsuusoq, aammalu suliamik saqqummiussineq eqqarsaatigalugu tunngavilersuutaasooq eqqortoq.

Suliareqqiineq

A (...) angerlarsimaffinni ikiortinut maanna pisortaavoq. Eqqarsaatigigaannili pisoqarneraniit ukiut pingasut affarlu ingerlareersut, nassuiaatinni immikkoortoq 2-mi suliamik suliarinninnermi kukkussutit aqqinneqareersimammata imaluunniit naalakkersuisoqarfiup isumaa naapertorlugu kukkussutaanngimmata, aammalu takussutissaqanngimmat A aningaasaqarnikkut

annaasaqarsimansoq, suliareqqiineq maannakkorpiaq sumut iluaqutaassanersoq naalakkersuisoqarfiup takusinnaangilaa.”

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmut suliap suliareqqinneqarnissaa pillugu inassuteqaatiga allakkatigut 13. juli 2011-meersutigut imatut uteqqippara:

“Suliamik sulisumut A-mut tunngasumik peqqinnissaqarfimmi oqartussaasut suliarinninneranik Peqqissaasut Kattuffiata naammagittaalliutaa pillugu oqaaseqaatinni 18. november 2010-meersumi inassuteqaatinnut Naalakkersuisoqarfiup akissutaa 6. juli 2011-mi tiguara.

Naalakkersuisoqarfiup akissutaa imatut paasivara Naalakkersuisoqarfik oqartussaasutut qulliu-nerusutut imaluunniit suliarinnittussatut siullertut suliamik suliarinninnissaminut pissutissaqar-ani isumaqartoq.

Naalakkersuisoqarfiup akissutaa pillugu tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqar-punga:

Sulisogarnermik aqutsinermi pisinnaatitaaneq eqqarsaatigalugu manna innersuussutigaa, tassalu oqaaseqaatikka ilaatigut tusarniaanermut akissutunik marlunnik imminnut ataneqartin-neqarsinnaangitsunik (tusarniaanermut akissummik Aningaasaqarnermut Nunamullu Nammi-nermut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfimmit 9. juni 2009-mi tigusannik aamma tusarniaane-remut akissummik Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmit 1. september 2009-mi tigusannik) peqqinnissaqarfimmi suliani sulisunut tunngasuni pisinnaatitaanermut tunngasunik allaaserin-nittunik tigusaqarninnik aallaaveqartut.

Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaatinnut akissutaa tamanna tunngavigalugu imatut paasivara su-lisogarnermik aqutsinermi oqartussaaneq suliarinninnermi siullermi najukkani peqqinnissaqar-finni ataasiakkaaniittoq, imaangitsoq napparsimmavinni ataasiakkaani.

Peqqinnissaqarfiup aqunneqarnera aaqqissuusaaneralu pillugit Inatsisartut inatsisaata nr. 3-p, 23. maj 2000-imeersup sulisogarnermik aqutsinermi pisinnaatitaanermik najukkani peqqin-nissaqarfimmut ataasiakkaanut inissinissamut periarfissiineranik Naalakkersuisoqarfiup oqar-nera eqqarsaatigalugu tamanna isumaqatigaara, tassami taakku oqartussaasutut nammineertut Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup ataaniittut Inatsisartut peqqussutaanni nassuiarneqar-simammata.

Suliassanilli agguataarineq taanna Naalakkersuisoqarfiup isumagisassanngortitsineranik tun-ngaveqartariaqarpoq, tassami Inatsisartut peqqussutaata imaluunniit Inatsisartut aningaasanut inatsisaasa allanngorartut najukkani peqqinnissaqarfiit ataasiakkaat sulisogarnermik aqutsiner-mi immikkut oqartussaassulinngimmatigut.

Pisinnaatitaanermik agguataarineq taamaattoq aalajangersakkatut ilusilerlugu tamanut saq-qummiunneqarsimanngilaq, pisinnaatitaanermillu taamatut agguataarisoqarsimaneranut allak-katigut allatut ilusiligaasumik uppemarsammik suliamik suliarinninninnut atatillugu tigu-saqangilanga.

6. *Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Naam-*

Taamaattumik Naalackersuisoqarfiup oqaaseqaatinnut akissutaa tunngavigalugu manna kisiat malugalugu oqaatigisariaqarpara, tassalu Naalackersuisoqarfiup paasinninnera unaasoq pisinnaatitaanermik taamatut agguataarineq atuuttusoq.

Tamanna aamma pissutigalugu kiisalu qitiusumik oqartussaasut najukkanilu peqqinnissaqarfiit ataasiakkaat eqqarsaatigalugit napparsimmaviit ataasiakkaat pisinnaatitaanerannik suliamik suliarinninninni tusarniaanermut akissutit imminnut assortuuttut tigusama nassatarisaannik manna aalajangiusimasariaqarpara, tassalu sulisoqarnermik aqutsinermi pisinnaatitaaneq eqqarsaatigalugu erseqqarluttumik piusoqartoq, tamatumalu qulaajarneqarnissaa pisariaqartinneqartoq.

Najukkani peqqinnissaqarfinni ataasiakkaani atorfeqartitaasut pisinnaatitaanermut tunngasunik erseqqissumik paasinnissimanerat suliassanik agguataarineq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi uuttuisarneq tunngavigalugu naammattumik erseq-qissuseqarneranik apeqqummi aalajangiisuunngilaq.

Taamaattorli manna tusaatissatut tiguara, tassalu peqqinnissaqarfimmi sulisoqarnermik aqutsinermi pisinnaatitaaneq pillugu malittarisassat sukumiinerusut aalajangersarneqarnissaat Naalackersuisoqarfiup naatsorsuutigigaa, matumani sulisoqarnermik aqutsinermi pisinnaatitaaneq peqqinnissaqarfiup immikkoortuinut qanoq annertutigisumik tunniunneqassanersoq pillugu apeqqut ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Peqqinnissaqarfimmi sulisoqarnermik aqutsinermi pisinnaatitaaneq Naalackersuisut Siulittaasuanit Inatsisartut Naalackersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 26-mi, 18. november 2010-meersumi § 23, imm. 1 tunngavigalugu aalajangersaavigineqanngippat tamatuma Naalackersuisoqarfimmi oqartussaasunut alliunerusunut sulinermi allakkatigut naalakkiiutikkut aalajangersaavigineqarnissaa Naalackersuisoqarfiup qulakkiissagaa naatsorsuutigaara.

Pisinnaatitaanermik agguataarineq pisinnaatitaanerup Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfimmut aamma Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmut avinneqarneranik nassataqartoq malittarisassat Inatsisartut Naalackersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 23, imm. 1 tunngavigalugit aalajangersarneqartut tunngaviginagit aalajangersarneqartoq atulersissamaarpagu taamatut ilusiliinermut inatsisikkut tunngavigisassap pissarsiarineqarnissaa Naalackersuisoqarfiup suliniutigisagaa naatsorsuutigaara.

Tulliullugu oqaatigaara Naalackersuisoqarfiup imatut paasinninnera ilalersinnaanngikkiga, tassalu sulisoqarnermik aqutsinermi pisinnaatitaanerup najukkani peqqinnissaqarfinnut nuunneqarnera nammineq ilumi isumagisassanngortitsinermut takussutissaasoq. Pineqartorli tassavoq avammut isumagisassanngortitsineq. Tamanna najukkani peqqinnissaqarfiit ataasiakkaat Naalackersuisoqarfik eqqarsaatigalugu oqartussaasutut alliunerusutullu nammineertuuneranik pissuteqarpoq.

Oqartussaasoq alliunerusooq aalajangiippat aalajangiineq taanna aqutsinermut oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliuuteqartarneq pillugu malittarisassat nalinginnaasut tunngavigalugit oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliuutigineqarsinnaavoq, oqartussasullu qulliunerusup taassuma oqartussaasup alliunerusup aalajangiinera naammagittaalliuutigineqanngikkaluartoq allanngortissinnaavaa (call in).

Taamaattumik uanga paasinninnera aamma unaavoq A eqqarsaatigalugu suliamik suliarinninnermi aaqqinneqartussamik kukkusooqarsimappat Naalakkersuisoqarfik oqartussaasutut qulliu-nerusutut suliaq suliarissallugu pisussaaffeqartoq, kukkunerit aaqqinniarlugit.

A-p soraarniummi tunuartinneqarnissaanik kissaatigisaata suliarineqarnera eqqarsaatigalugu aallaqqaasiutitut oqaatigaara uanga oqaaseqaatinni "fodnote 6"-imi ajoraluartumik kukkuneqartoq: Hans Gammeltoft-Hansenip allallu atuakkiaannut "Forvaltningsret"-imut appasaanik 2002-mi naqitertitamut innersuussinnermi quppernerit 222 tullialu taaneqartussaagaluarput.

Tulliullugu oqaatigaara uanga isumaqartunga - aamma tak. "fodnote 6" -imi paasissutissiissutitut innersuussutigisakka - manna qularutissaanngitsoq, tassalu pisortani atorfeqartitaasumik soraarsitsineq tassaasoq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiineq, soraarsitsineq soraarnej pillugu isumaqatigiissutitut ilusilerlugu ingerlanneqarsimangippat.

Atuakkianut innersuussutit Naalakkersuisoqarfiup innersuussutigisai atorfeqarnermut tunngasunut inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu pisunut tunngasuupput. Ole Hasselbalchip atuakkiaani "Ansættelsesret"-imi, pingajussaanik naqitertinneqartumi quppernerit 350-imit tulliinilu, Naalakkersuisoqarfiup innersuussutigisaanit aamma erserpoq pisortani atorfeqartitaasumik soraarsitsinnermi ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinnermi malittarisassat malinneqassasut.

Tulliullugu isumaqarpunga suliami pineqartumi Naalakkersuisoqarfiup matuminnga pingaartitsilluni isiginninnera suliamut attuumassuteqanngitsoq, tassalu eqqartuussutini marlunni "fodnote"-ni 5-imi 6-imilu innersuussutigisakka soraarniuteqarnerit tunuartsinissamillu kissaateqarsimanerit akornanni piffissap sivikinnerusup ingerlasarsimanagera.

Oqaaseqaatinni (kalaallisuuani quppernerup 53-ip aallaqqaataani qallunaatuuanilu quppernerit 52-ip naanerani 53-illu aallartinnerani) erseqqissarlugu oqaatigaara A-p soraarniummi tunuartinneqarsinnaanissaa inatsiseqartitsineq tunngavigalugu piumasaqaatigisinnaanngikkaa.

A-lli imaaliallaannaq piumasaqaatigisinnaasaanit inatsiseqartitsinikkut pitsaanerumik oqartussaasumit pisinnaatitaasumit pineqartup soraarniummi tunuartinneqarnissaanik qinnuteqaataata atorfinitsitseqqinnissamik qisuariarfigineratigut inissinneqarnissaanik inerteqqutiginnitunik malittarisassaqaanngilaq.

Naalakkersuisoqarfiulli uanga oqaaseqaatinnik imatut paasinninnera kukkusuuvoq, tassalu uanga eqikkaallunga naliliinera unaasoq napparsimmaviup (najukkami peqqinnissaqarfiup) alagai 28. august 2007-imeersut A-p soraarniutaata tunuartinneqarsimaneranik akuersissutiginninnermut takussutissaasut.

Akerlianilli oqaatigaara allakkat taakku A-p atorfeqartitaanera napparsimmaviup (najukkami peqqinnissaqarfiup) ingerlaannartilersaarneraa imaluunniit nutaamik piffissami killiligaasumi atorfinitsinniarlugu neqerooruteqarfigineraa naammattumik erseqqissuseqartumik oqaatiginningitsumik oqaasertaligaasut.

6. *Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Naam-*

Naalackersuisoqarfiulli akissutaa imatut paasivara Naalackersuisoqarfiup paasinninnera unaa-soq A-p nutaamik atorfinitsinneqarnissamik neqerooruteqarfigineqarnissaa allakkani 28. august 2007-imeersuni siunertaasimasoq.

Tulliullugu matuma oqaatiginissaanut pissutissaqarlunga isumaqarpunga, tassalu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasussaataitaneq ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi inatsisikkut aalajangersagaasumik qularnaveeqqutitut maleruaqqusaasoq, taannalu atuuttartoq pissutsit suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaatigineqartussat ingerlatsinermi akuersaartumik aalajangiinermi nanertuutaasunik atugassaqartitsinissamut tunngaviunersut imaluunniit taakku aalajangiinermut pisussamut namminermut tunngavigisanut ilaanersut apeqqutaatinna-gu.

Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasussaataitaneq atuunnersoq apeqqummi paasissu-tissat taakku suliami illua'tungiusumut ajoqusiisuunerat aalajangiisuusumik sunniteqarpoq.

Taamaalilluni suliami pineqartumi suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasussaataitaneq atorfinitsitsisoqassappat atugassiissutitut piumasaaqatitut tunnganngilaq, paasissutissanulli atorfinitsitsinermi oqartussaasup aalajangiinermi pingaartillugit isiginiarniagaanut tunngasuul-luni.

(...-mi) Napparsimmaviup A-mut allagaani 17. september 2007-imeersunit, oqaaseqaatinni aamma issuakkannit, makku erserput:

"Qinnuteqaativit 30. august 2007-imeersup itigartinneqarnera pillugu

Qinnuteqaativit itigartinneqarnera annertunerusumik tunngavilersussagippat Sinerissami Aqutsisoqarfiup kissaatigaa. Illit suleqativillu kiisalu pisortaqatigiit/pisortap akunnissinni su-leqatigiinermi ajornartorsiuteqalertarneq misilittagaqarfigaarput, taamaattumillu peqqissaa-sutut atorfinitsinnissat kissaatiginngilarput.

Taamaalilluni atorfinitsinneqannginnissannut tunngavilersuut tassaavoq napparsimmaviup ingerlanneqarnerata isiginiarneqarnera." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Misissuininnut atatillugu malugaara A peqqinnissaqarfimmi siusinnerusukkut atorfeqartitaa-nermini uparuarneqartarsimanera imaluunniit suleqatigiinermi ajornartorsiuteqarneq pissuti-galugu inatsiseqartitsinikkut pitsaanngitsumik qisuariarfigineqartarsimanera pillugu paasissu-tissanik oqartussap suliami paasissutissaataani peqanngitsoq.

Taamaattumik paasissutissat taamaattut A-p atorfinitsinneqarnissaanik itigartitsinermut tun-ngavimmi ilaasimappata paasissutissat taakku pillugit suliami illua'tungiusup isumaanik tusar-niaanissamut pisussaaffik atuussimavoq.

Paasissutissat taamaattut A-p atorfinitsinneqarnissaanut killissalersuutaasutut tunngaviusinnaa-simanginnerisa atorfinitsitsinermi oqartussaasoq suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaa-sussaajunnaarsinngilaat, paasissutissat taamaattut atorfinitsitsinissap kingusinnerusukkut itigartitsissutigineqarneranut tunngavimmi ilaasimappata.

A-p suleqataasalu akornanni suleqatigiinnermi ajornartorsiuteqartoqarsimanerani napparsimmaviullu ingerlanneqarnerata isiginiarneqarnerani ataatsimut allaaserinnineq aalajangiinnermut tunngavilersuummi innersuussutigissallugu aamma naammangilaq.

Suliap suliareqqinneqarnissaanik apeqqu eqqarsaatigalugu tamatuma kingornatigut oqaatigaa-ra uanga paasinninnera suli unaasoq, tassalu allakkat 28. august 2007-imeersut [erseqqarluttu-mik oqaasertalersugaasut](#), pineqartup siusinnerusukku atorfeqartitaanerani pissutsit atorfinit-sitsinnermi oqartussaasup assuarinnissutigineqarsinnaasut isigisai pissutigalugit atorfimmut qinnuteqaataanik pineqartoq atorfinit-sitsinnermi oqartussaasup itigartissimappagu A-p suliame illua'tungiusutut isumaanik tusarniaaviginissaanut [pisussaaffik atuussimasoq](#) aamma atorfinit-seqqinneqarnissaanik itigartitsineq [sukumiisuunngitsumik tunngavilersugaasoq](#).

Suliamik suliarinninnermi kukkunerit aaqqiniarneqartussaapput, kukkunernik aaqqiineq aalajangiinerup tunuartinneqarnerani atorunnaarsinneqarneranilluunniit kinguneqassanersoq i-maluunniit taarsiissuteqartoqarnerani ajunngitsorsiassaqartitsisoqarnerani assigisaanilluun-niit, soorlu tamanna eqqortumik qisuariarneruppat suliame illua'tungiusumut ajuusaarnerinnar-mik kinguneqassanersoq, apeqqutaatinnagu.

Suliamik suliarinninnermi kukkunerit aaqqikkumaneqannginnerat aamma suliame illua'tungiu-sumut kukkunernik pineqartumut ajuusaarutiginnikkumannginneq imminni kukkunerupput.

Taamaattumik suliamik suliarinninnermi kukkunerit aaqqinneqarnissaat siunertaralugu A eqqarsaatigalugu suliap suliareqqinneqarnissaanik inassuteqaatiga matumuuna inassuteqaati-geqqippara.”

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup 5. september 2011-mi imatut akivaanga:

“Allakkatigut 13. juli 2011-meersutigut A-mut tunngatillugu suliap suliarineqarnerani kukkus-sutaasimasunik aaqqiissuteqarnissaq siunertaralugu Ombudsmandip Peqqissutsimut Naalak-kersuisoqarfik, suliap aallarteqqinneqarnissaa pillugu qinnuigaa.

Sulisogarnermik ingerlatsinnermut atatillugu piginnaatitsineq pillugu Ombudsmandip oqaase-qaateqarnerminut pissutaanerarpaa, Aningaasaqarnermut Nunanullu allanut Naalakkersui-soqarfimmit Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfimmit tusarniaanermut atatillugu akissute-qaatinik marlunnik imminnut akerlilersortunik tigusaqarsimanini, taakkunani peqqinnissaqar-fimmi sulisunut atatillugu suliani piginnaatitsissutinut tunngassuteqartut allaaserineqarput.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup ajuusaarutigaa Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut atatillugu akissummi 1. september 2009-mi Ombudsmandimut apuunneqartumi oqaatigineqar-mat aalajangiinissamut atatillugu piginnaatitsissutit peqqinnissaqarfinni ataasiakkaani sulisu-nik aqutsisunut agguataarneqarsimasut. Taamaangilaq. Taamaattumik Peqqissutsimut Naa-lakkersuisoqarfiup tusarniaanermut atatillugu akissummi Aningaasaqarnermut Naalakkersui-soqarfik isumaqatigaa, tamatuma kingunerani soraarsitsinissamik aalajangiinerit aamma peq-qinnissaqarfimmi sulisunik atorfinit-sitsisarnerit, peqqinnissaqarfiup sulisoqarnermik ingerlat-siviani aalajangiiffigineqartarmata, najukkami napparsimmavimmit inassuteqaatit aallaavi-galugit.

6. *Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Naam-*

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik aamma Peqqissutsimut Pitsaaliuinemullu Aqutsisoqarfik tassaapput ingerlatsinissamut pisinnaatitaaneq malillugu ingerlatsinermi oqartussaaniemik assigiimmik tigumiaqartut. Taamaalilluni Peqqissutsimut Pitsaaliuinemullu Aqutsisoqarfik Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup ilaatut isigineqarpoq.

Soorlu Naalackersuisoqarfiup akissutaani taaneqartoq, nunap immikkoortuini peqqinnissaqarfinnik pilersitsinerup kingunerisaanik Naalackersuisoqarfiup, Aqutsisoqarfiup aammalu nunap immikkoortuini Peqqinnissaqarfiit akornanni sulisoqarnermik ingerlatsinermi pisinnaatitaaffiit Naalackersuisoqarfiup aalajangersaavigissavai, sulisoqarnikkut inissisimanerup tamanna ajornarunnaartinniariapagu.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup Ombudsmandip oqaaseqaatai tusaatissatut tiguai, tamannalu tunngavigalugu aalajangerpoq A-mut tunngatillugu suliami kukkussutaasimasut aaqqiiffigineqarnissaannik siunertaqartumik suliaq aallarteqqinniarlugu.

Suliaq aallarteqqinneqarumaarpoq inatsiseqarnermik suliaqartut periarfissaqalerpata.

Taamaalilluni Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup neriuutigaa Ombudsmandip inassuteqaatai naammattumik akissuteqarfialugit.”

Suliaq matuma kingornatigut Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmumut allakkatigut 5. oktober 2011-meersutigut naammassivara:

“Naalackersuisoqarfiup allakkannut 13. juli 2011-meersunut akissutaa misissoreerpara, siulertullu malugaara Naalackersuisoqarfiup paasininnera unaasoq peqqinnissaqarfimmi sulisoqarnermik aqutsinermi aalajangiinissamut pisinnaatitaaneq Naalackersuisoqarfimmiittoq.

Naalackersuisoqarfiup akissutaa aammattaq imatut paasivara tamanna pillugu malittarisassat Naalackersuisoqarfiup aalajangersarniarai, sulisoqarnermik aqutsinermi aalajangiinissamut pisinnaatitaaneq peqqinnissaqarfiup immikkoortuinut isumagisassannngortinneqassasoq pineqalerpat.

Tamatumunnga peqatigitillugu naatsorsuutigaara Naalackersuisoqarfiup uanga imatut paasininnera isumaqatigigaa, tassalu peqqinnissaqarfimmi sulisoqarnermik aqutsinermi suliassat Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfimmumut nuunneqassappata tamanna taamaallaat inatsit tunngavigalugu imaluunniit Naalackersuisut Siulittaasuata Inatsisartut Naalackersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 23, imm. 1 tunngavigalugu aalajangiineratigut pisinnaasoq.

Taamaattumik peqqinnissaqarfimmi sulisoqarnermik aqutsinermi aalajangiinissamut pisinnaatitaaneq pillugu apequt eqqarsaatigalugu annertunerusumik iliuuseqaaqqissanngilanga.

Suliaq pineqartoq eqqarsaatigalugu malugaara A-p (...) napparsimmavimmi peqqissaasutut atorfinitsinneqarnissamik qinnuteqaataa 31. august 2007-imeersoq Naalackersuisoqarfiup suliareqqinniaraa, suliamik suliarinninnermi kukkussutigineqarsimasut aaqinneqarnissaat siunertaralugu. Naalackersuisoqarfiup ilassutitut oqaatigaa suliap suliareqqinneqarnera “inatsisilerinikkut atugassiisutigineqartut tamanna periarfissaqalersippassuk” pissaasoq.

Oqaatigaara inatsisit naapertorlugit ingerlatsinerup nassatarisaanik piumasaqaataamat kukunerit sapinngisamik pilertornerpaamik aaqqinniarneqartassasut.

Taamaattumik naatsorsuutigaara suliap suliareqqinneqarnissaanut inatsisilerinikkut atugassiisutit pisariaqartut piffissap naammaginatsumik sivissuseqartup qaangiutinnginnerani pissarsiarineqarnissaat Naalackersuisoqarfiup ilungersuullugu suliniutigissagaa, taamaattumillu suliami annertunerusumik iliuuseqaqqissananga.

Peqqissaasut Kattuffiat allakkatigut allatigut allakkat ukua assilinerannik ilaqartinneqartutigit ilisimatippara suliap Naalackersuisoqarfimmi suliareqqinneqarnissaa qulaani oqaatigineqartut naatsorsuutigakku suliami annertunerusumik iliuuseqaqqissanngitsunga.”

6.4 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi imm. 6, qupperneq 187 tulluilu.

Tusarniaasussaatitaaneq aamma oqartussaasup nammineertup qanoq nassuiarneqarnissaat pillugit apeqqutit (j. nr. 2008-820-0001)

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup 13. januar 2011-mi inassuteqaatinnut akissuteqarnissaa nukingisaarutigaa.

Akissummik imaattumik 4. februar 2011-mi ukiumoortumik nalunaaruteqarfiusup naanerani suli isummerfiginngisannik tigusaqarpunga:

“Inatsisartut Ombudsmandiat allakkatigut 4. maj 2010-imeersutigut timmissat pillugit nalunaarutissat marluusut kingulliit sularinerini, tusarniaatitsinerimi nalunaarusiornermilu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup periusersimasai pillugit arlalinnik isornartorsuisimavoq, tamatumunngalu atatillugu Inatsisartut Ombudsmandiata innersuussutai tunngavigalugit, Naalackersuisoqarfik qanoq iliuuseqalersaarnersoq ilisimatinneqarnissani ujarlorlugu. Tulliuttuni Ombudsmandip immikkoortuni 2.1, 2.2, 3, 4, 5 aamma 6-imi aalajangiineri Naalackersuisoqarfiup nassuiaateqarfigissavai.

2.1 Qularutigineqassanngilaq Naalackersuisoqarfik ingerlatsinermini ammasumik periaaseqarusummat aammalu inatsisiliornermi innuttaasut tusarniaavigineqartarnissaat kissaatigalugu. Taamaattumik aamma inatsisiliassanik nutaanik Namminersorlutik Oqartussat tusarniaanermi nittartagaatigut (www.nanoq.gl) saqqummiisarneq atorneqaleriartuinnarpoq.

2.2 Tamatumunnga aamma ilutigitillugu Inatsisiliornermut allaffiup tungaaniit tusarniaasarnerup sapaatip akunnerinik sisamanik sivissuseqarnissaanik piffissaliussap malinneqartarnissaanik innersuussinera, aammattaaq Naalackersuisoqarfiup anguniarusuppaa, qularnaarlugulu tusarniaatitsinerimi akissuteqaatit nalunaarutillu tigoorarneqarnerini tamatumuuna piffissaqarluartitsisarnissaq, tusarniaanermilu akissuteqaatit nalilersuiffigineqareerpata tamanna pisariaqarpat inatsisissamat ilanngussinissamat. Tamatumunnga atatillugu oqaatigineqassaaq, tassalu Qilalukkat qaortat Qernertallu pillugit nalunaarutissap nutaap sularineranut atatillugu nalunaarutissatut missingiutip saniatigut aammattaaq tusarniaatitsinerimi akissuteqaatit Naalackersuisoqarfiup Namminersorlutik Oqartussat tusarniaanermi nittartagaanut tamanut saqqummiunnikummagit.

6. *Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Naam-*

3. Nalunaarusiap atortuulersinneqarnissaa sioqqullugu nalunaaruteqartarnissaq, Naalakkersuisoqarfiup eqqumaffigaa. Taamaattumillu Inatsisartut Ombudsmandiata 4. maj 2010-mi aalajangiinerata kingorna nalunaarutissanut nutaanut tunngatillugu, atortuulersitsinissaq sioqqullugu nalunaaruteqarnikuunani. Ilutigitillugu eqqaasitsissutigineqassaaq, tassalu Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 26, 18. november 2010-imeersumi kapitalit 7 § 31, imm. 1 naapertorlugu aalajangersarneqarmat nalunaarutissat nutaat tamanut saqqummiunneqarfimmik kingornatigut ullup unnuallu tulluuttup aallartinnerani Namminersortutik Oqartussat nittartagaatigut saqqummiunneqarnerminni atortuulersinneqartarmata.

4. Timmissat pillugit suleqatigiissitaq qangatut suli ingerlaannarpoq, ilaasortaasullu nipangius-sissusaatitaanissaminnik piunaffigineqarsimanatik.

5. Suliat suliarineqartarnerisa aaqqissuussaavallaannginnerannik isornartorsiunermit tunngatillugu tamanna Naalakkersuisoqarfiup ajuusaarutigissavaa, allakkanillu nalunaarsuiffiup Capi-tiap tamanut atuutilersinneqarneratigut ajornartorsiutip tamatuma iluarsivigineqarnissaa naat-sorsuutigalugu.

6. Isornartorsiuneq Naalakkersuisoqarfiup tusaatissatut tiguaa innuttaasunillu sullissinerup pitsaanerulernissaa sulissutigalugu. Tamatumunnga ilaavoq, ingerlatsiviup inussianersumik tikilluaquserpalaartumillu pissuseqartarnissaa.“

6.5 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi imm. 6-imi qupperneq 431 tul-lilu.

Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq aamma tunngavilersuisar-neq pillugit malittarisassat soraarsitsinermut atatillugu malinneqarsimanngin-nerat. Suliap oqartussaasumi qulliunerusutut naammagittaalliorfissami naam-maginangitsumik paasissutissartalersorneqarnera (j. nr. 2009-323-0019)

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoqarfiup al-lagai imaattut 19. januar 2011-mi tiguakka:

“Matuma siuliani taaneqartoq aammalu allagarsi 22. november 2010-meersaq innersuussuti-galugit nalunaarutigissavarput, immikkoortut isornartoqartitatit maluginiarlugit tusaatissatut ti-gugatsigit.

Suliaq Mittarfeqarfinnut utertillugu nutaamik suliarineqartussanngorlugu aallarteqqinneqas-saaq.

Suliap utertinneqarnissaanut aalajangiinnermi immikkoortut makku immikkut pingaartinne-qarput:

- Mittarfeqarfiit suliami akuusunut qaninnerupput, taamaattumillu suliaq pillugu eqqortu-mik paasissutissiinissaq ajornanninnerusumik ingerlassinnaallugu,

- Suliamik utertitsineq Mittarfeqarfinnut perorsaatitut ilikkagassatullu sunniuteqassaaq, aammalu siunissami suliat eqqortumik suliarineqartarnissaat qulakkeerneqassalluni,
- A-p suliamut tunngatillugu aalajangiinermik oqartussaasunut qaffasinnerusunut pigiinnasavaa.

Mittarfeqarfiit immikkoortut isornartoqartitatit tusaatissatut tigussagaat, aammalu suliap aallarteqqinnerani taakku maligassaat erseqqissaatigaarput.

(...)“

A Ineqarnermullu, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalackersuisoqarfik allakkatigut 2. februar 2011-meersutigut suliami annertunerusumik iliuuseqaqqiniarnanga nalunaarfigaakka.

A tamatuma kingornatigut Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfiup atorfimmik qinnuteqaammut itigartitsisimanera naammagittaalliuutigalugu e-mailikkut 28. november 2011-mi uannut saaffigineqqippoq. Itigartitsinermi Mittarfeqarfimmi atorfimmit soraarsinneqarsimanera tunngavilersuutigineqarsimavoq.

Tamatumunnga tunngatillugu Naalackersuisoqarfiup soraarsitsinerup nutaamik suliarineqartussanngorlugu Mittarfeqarfimmut utertitsisimanerata kingornatigut suliareqqiinerup inerneranik A-p suliami illua'tungiusutut sinniisaa oqarasuaattikkut aperaara.

Suliap suliareqqinneqarsimanera pillugu A-p ilisimatinneqarsimannginnera suliami illua'tungiusutut sinniisuusup paasissutissiissutigaa.

Tamanna tunuliaqutaralugu allakkatigut 7. december 2011-meersuti gut Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalackersuisoqarfik nalunaarfigaara suliamik suliarinninnera aallarteqqinniarlugu aalajangertunga.

Naalackersuisoqarfik qinnuigaara suliamik suliareqqiinissamik 17. januar 2011-mi aalajangiinerup kingornatigut suliami Mittarfeqarfiup Naalackersuisoqarfiullu iliuuserisimasaat pillugit nassuiaateqaqqullugu.

Qinnutigaaakkattaaq A-p soraarsinneqarnera pillugu suliami allagaatit piffissami 22. november 2010-miit 7. december 2011 tikillugu Naalackersuisoqarfiup Mittarfeqarfiullu pigilersimasaat tamaasa.

6. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Naam-

Akissummik ukiumoortumik nalunaaruteqarfiusup naanerani Naalakkersuisoqarfimmit tigusaqanngilanga.

6.6 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 7, qupperneq 530 tullilu

Namminersornerullutik Oqartussat Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiata meeqqanik paarsinermik aaqqissuussineranik atuinnermut angajoqqaat atuisut akiliutinik Namminersornerullutik Oqartussat kommunini ulluunerani paaqqinniffinnut aalajangersarsimasaat unioqqutillugit akiliisitsiniarnissaminnut inatsisitigut tunngavissaqanngitsut (j. nr. 2008-143-0001)

Allakkama 7. december 2010-meersut akineqarnissaat pillugu Ilinniartitaanermut Iisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut eqqaasitsissutigaa.

Naalakkersuisoqarfiup 10. juni 2011-mi akissutaa imaattoq tiguara:

“Suliaq qulaani pineqartoq pillugu Ombudsmandip allagaa 7. december 2010-meersaq Ilinniartitaanermut Iisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfiup tiguara suliaralugulu.

Ombudsmandip allagaani siullertut takuneqarsinnaavoq, Tikiusaamut tunngatillugu atuisut akiliuteqartarnerat pillugu apeqqut kommunit aamma Namminersornerullutik Oqartussat/Namminersorlutik Oqartussat akornanni taamaallaat suliaasaasoq Ombudsmandip akuerisinnaanngikkaa, tassa pissutsit tunngavissaqarluartut arlallit innersuussutigineqartarnerat pissutigalugu.

Ombudsmandip oqaatigisaanut tunngatillugu pineqarpoq, paaqqinnittarfimmik atuisoq isumaginninnermi tunniuttakkanik tiguisussaasoq naammagittaalliuuteqarsinnaatitaasorlu pillugu Naalakkersuisoqarfiup nalileraa, Namminersornerullutik Oqartussaasimasut kommunitu akunnerminni tunniutassatut isumaqatigiissutigisimasaat isumaginninnermi malittarisassanut attuumassuteqanngitsaq, tassa ilinniartut Nuummi ilinniarnerminnut atatillugu meeqqaminnik nassataqarsinnaanerannik kissaateqartunut, meeqqanik paaqqinninnissamik neqeroorutit kommuninut taamaallaat attuumassuteqarmata.

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Iisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiusimasup 21. december 2009-mi allagaqaammuni nassuiarpaa, soq naalakkersuisoqarfik isumaqarneraq, atuisutut akiliuteqartarneq Namminersornerullutik Oqartussaasimasut suliffeqarfiutaata Tikiusaap aamma kommunit akornanni taamaallaat suliaasaasoq. Ombudsmandip oqaatigisaata naalakkersuisoqarfiup isumaa allanngortinngilaa, tassa Tikiusaap ilinniartullu ataasiakkaat akornanni akiligassanik isumannaagassaqaarsimannginnera tamatuma allanngortitsinnginnera pissutigalugu.

Ataasiaannarluni pisoqarsimanerani, tak. 2-p aamma 3-p ataani tassunga tunngasoq, paasinarpoq ilinniartup Tikiusaamut akiliuteqarsimanerata, taakkua akornanni akiligassatigut isumannaagassaqartoqarsimannginneranik naalakkersuisoqarfiup isumaa allanngortinngikkaa. I-

linniartup ataasiarluni akiliuteqarsimanera allaffissornikkut kukkunertut isigisariaqarpoq, soorlu taama kukkusoqartillugu akiliutaasimasut utertillugit aaqiisoqartartoq.

Atuisut ataasiakkaat paaqqinnittarfimmut Tikiusaamut akiliuteqartariaqarsimanerannik Ombudsmandip isumaqataanninneranut tunngatillugu oqaatigineqassaaq, Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfiusimasup 21. december 2009-mi Naalackersuisoqarfiup suliamut atatillugu akissuteqarluni allagaqarnerata nalaani ilinniartut Tikiusaamut akiliuteqartarsimaneragaanerata Naalackersuisoqarfimmit ilisimaneqanngitsaq.

Ilutigalugu paasissutissiissutigineqassaaq, soorlu qulaani oqaatigineqartoq, akiliuteqartoqarsimasoq paasineqarmat, obligationinut tunngatillugu inatsiseqartitsinikkut maleruagassat nalinginnaasut malillugit akiliutaasimasunik utertitsisoqartoq, tassa Tikiusaamik atuisup Tikiusaamut akiliuteqarsimanera kukkusuusooq paasineqarniariarmat utertitsisoqarsimavoq, tassani tunngavigineqarluni, taamatut pisoqarnerani Tikiusaap aamma meeqqanik paaqqinnittarfimmik atuisut akornanni illua'tungeriittut pissutsit aallaavigineqarput. Tamatumunnga tunngatillugu eqqarsaatigineqassaaq, akiliutinik utertitsineq illua'tungeriit akiligassanik isumannaagassaqartut akornanni taamaallaat isumagineqartussaammat. Tassunga atatillugu Naalackersuisoqarfiup aalajangiussimavaa, Tikiusaap aamma Tikiusaamik atuisut allat, tassunga ilanngullugu A, akornanni isumaqatigiissuteqartoqarsimannngitsaq.

Kommunip aningaasaleeqataasimanninnera pillugu ajornartorsiutaasoq taamaallaat K1 Kommunerisimasaanut tunngassuteqartoq pillugu paasissutissiisimanermut Ombudsmandip isumaqataanninneranut tunngatillugu, allaffissornikkut kukkusoqarsimanerata kinguneranik atuisut Tikiusaamut akiliuteqarsimanerat pillugu, aamma taama pisoqarnerani akiliutinik utertitsisoqarsimanera pillugu qulaani taaneqartut Naalackersuisoqarfiup innersuussutigissavai. Ilutigalugu Naalackersuisoqarfiup erseqqissaassutigissavaa, 21. december 2009-mi Naalackersuisoqarfiup suliamut atatillugu akissuteqarluni kingullermik allagaqarnerata nalaani, K2 Kommunerisimasaani innuttaasut kommunip avataani ilinniarnerminnut atatillugu meeqqanik paaqqinninnissamut tapiissuteqarnissamik qinnuteqaataat, akiliutinik utertitsinissamik piumasaqaataasartut tunngavigalugit kommunip akuersissuteqarsimanera ilisimaneqanngitsaq. Aamma taataq Tikiusaap, tassunga ilanngullugu Namminersornerullutik Oqartussaasimasut kiisalu innuttaasup pineqartup, K2 Kommunerisimasaanik akiliutinik utertitsinissamik piumasaqaatitaqartumik tapiissuteqarnissamik isumaqatigiissuteqartut akornanni tamanna isumaqatigiissummik pilersitsisinnaanngilaq.

Ilanngullugu Naalackersuisoqarfiup nalunaarutigaa, Ombudsmandip oqaatigigaa, kommunip paaqqinnittarfiinut akiliutigineqartartup nalinganik kommunimit ikiorsiissutinik pissarsisunit akiliutinik utertitsinissamik kommunip piumasaqarsimanera, taamaallaat kommunit kommunimilu ikiorsiissutinik pissarsisut kisimik akornanni malittarisassat malillugit suliaasaasoq. Suliap taassuma akiliutinik utertitsinissamut tunngassuteqannginnera pissutigalugu, Naalackersuisoqarfik tassunga tunngasumik oqaaseqaatissaqanngilaq.

Kommunip aningaasaleeqataanissaanik kommunit isumaqatigiissuteqarsimanerannik naalackersuisoqarfik sumik tunngaveqarluni paasinnissimaneersoq pillugu Ombudsmandip ilisimanninnerarlugu oqaaseqaataanut tunngatillugu, allakkat kommuninut nassunneqarsimasut naalackersuisoqarfiup innersuussutigissavai. Assersuutigalugu akigititanik qaffaanissaq pil-

6. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Naam-

lugu allakkiatut ilanngunneqartumi takuneqarsinnaavoq, meeqqanik paaqqinnittarnissamik neqeroorutit Nuup Kommuneanit tiguneqarnissaannut piunasaqaataasut tunngavigalugit Tikiusaq pilersinneqartoq. Tassunga ilutigigitillugu pissutaavoq, piunasaqaatit taaneqartut aallavigalugit neqeroorummik atuinnissamut KAF-ip aamma kommunit neqeroorummik atuisut akornanni isumaqatigiissuteqartoqarnissaa.

Aammattaq ombudsmandip allagaani takuneqarsinnaavoq, naalackersuisut paasissutissiissutigigaat, 2009-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut pillugu isumaliutissiissummi 4. november 2008-meersumi Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilisimatinneqartoq, akiliutigineqartup inatsisitigit tunngaveqanngitsumik akileqquneqarsimaneramik Ombudsmandip paasinninnerata atuisut akiliuteqartarnerat allannortinngikkaa. Tamatuma naalackersuisoqarfiup oqaaseqaateqaqqinnissaanik tunngavissaqartinngilaa, taamaallaat oqaatigisinnaavaa, oqaatigineqartut paatsooqatigiinnermik pissuteqarsimassasut, tassami Tikiusaq “atuisunut” atuisutut akiliuteqaqqusisimannigilaa, tamannami aamma Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfiusimasup 21. december 2009-mi allagaqaammini nassuiarpaa.

Tamatuma kingorna Ombudsmandi isummerpoq, Ombudsmandip suli isumaqarfigigaa, Tikiusaq atornerqarneranut meeqqamut ataatsimut qaammammut atuisutut assigiimmik akiliutaasarutunik 5.000 kr.-nik akileeqqusineq, paaqqinnittarfirmi inissap ataatsip tamakkiisumik aningaasartuutaasarnerata nalinga, naammaginaratumik tunngavissaqanngitsoq, aamma innuttaasut akigititamik taassuminnga akiliisariaqarsimasut (akiliinissaminut pisortatigit ikiorserneqarsimagaluarunilluunniit) utertitsinissaminut pisinnaatitaaffeqartut. Taamaattumik akiliinissamut inatsisitigit tunngavissaqannginnerup qanoq kinguneqarsinnaanera pillugu Naalackersuisut isummernissaanik Ombudsmandip piunasaqarnini attatiinnarpaa.

Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq, Naalackersuisoqarfiup suli isumaqarfigimmagu, meeqqanik paaqqinnittarnerup ingerlatiinnarneqarnissaanut tunngaviusup isikkua, tassunga ilanngullugu kommunip meeqeriviinik atuinermut akiliutigineqartartut aalajangersarneqartarnerat, isumaqatigiissuteqartarnermi malittarisassat nalinginnaasut malillugit nalilersorneqartassasut. Paaqqinninnissamik neqeroorutit atornerqarnissaat pillugu apeqqut, kommunit innuttaannut ikiorsiisummik taassuminnga kommunimut qinnuteqartariaqarsimasunut tunngatilugu kommuninit ataasiakkaanit aalajangerneqarpoq, soorlu kommunit sullissinerani ikiorsiisutitip taassuma aamma qanoq ilaatinneqarsinnaanera kommuninut aalajangigassanngortinneqartoq.

Tamatuma kingorna Naalackersuisoqarfik suli isumaqarpoq ilinniagaqartunut meeqqanik paaqqinninnissamut neqeroorummik kommuniminnik isumaqatiginnissimaneq tunngavigalugu atuisimasunut tunngatilugu pereersimasut tunngavigalugit iliuuseqartariaqanngitsoq, taassuma ataani akilikkanik utertitsisinnaanermik oqaloqatiginnissinnaaneq Tikiusaq ilinniagaqartullu pineqartut akornanni akilersuisoqarsimanngisaannarsimanera pissutigalugu. Taamaattumik Naalackersuisoqarfiup Tikiusaamik atuisunut arlaannut aningaasat pineqartut kommunimullu akiliutigineqareersimasut utertinneqarnissaanik tunngavissaqanngissorivaa, taamaaliortoqassagaluarpammi kommunit innuttaasunut kiffartuussinerisa malittarisassaqarnerannik allannortitsinermik Naalackersuisoqarfik inississammat.

Taamaattumik Naalackersuisoqarfiup isummani attatiinnarusuppaa, tassa neqeroorutip atornerarnerani kommunit akilersimasaata utertinniarneqarnerani pisinnaatitaaneq, taamaattumillu Ombudsmandip piginnaatitaassutsimik peqannginneraasimanera tunngavigalugu kingunerisasanut isummernissamik pequtissaqarsorinani, taassuma ataani ilinniartunut aningaasanik utertitsinnaaneq. Tamanna aamma A-mut tunngatillugu.

Naalackersuisoqarfiup siusinnerusukkut oqaaseqaatigineqarsimasut tamaasa innersuussutigivai, tassunga ilanngullugu Inatsileriffiup suliamut tunngatillugu oqaaseqaatai, Naalackersuisoqarfiup uterteqqusilluni akiluteqaqqusineranut atatillugu naliliineranit taperseerseqartut.“

Naalackersuisoqarfik 26. september 2011-mi imatut akivara:

“Naalackersuisoqarfiup allakkannut 7. december 2010-meersumut akissutaa 10. juni 2011-mi tiguara.

Naalackersuisoqarfiup akissutaanit erserpoq Naalackersuisoqarfik suli imatut isumaqartoq, tassalu Tikiusaami inissamik atuineranut akiluteqaqqusineq kommuni pineqartoq Namminersornerullutik Oqartussallu/Namminersorlutik Oqartussallu akornanni isumaqatigiissuteqarnermik taamaallaat tunngaveqartoq.

Naalackersuisoqarfiup taamatut isumaqarnera isumaqatigiissusiamik taamatut ilusilimmik piusoqarneranik suli uppersaatinik tunngavilersorneqanngilaq, paasissutissallu A-p naammagittaalliutaanik suliarinninnerma nalaani tigusimasannut naapertuutinngillat, tamanna oqaaseqaatinni 12. august 2009-meersumi suliap saqqummiunneqarnerani taaneqarpoq.

Naalackersuisoqarfiup tulliullugu oqaatigaa, ilinniartut ataasiakkaat Tikiusaamut akiliisimagunik tamanna kukkuneramik tunngaveqarsimassasoq, pisunilu taakkunani akiliutit utertillugit akileqquneqarsimasut imaluunniit iluarsivigineqarsimasut.

Paasissutissaq taanna pillugu Naalackersuisoqarfiup isumaa uannut erseqqarluppoq. Naalackersuisoqarfik isumaqaruni aningaasat taakku ilinniartut namminneq akiliutigisimasaat utertinneqareersimasut, tamatumunnga uppersaatinik Naalackersuisoqarfiup saqqummiussinissaa naatsorsuutigaara, soorlu aamma akiliutit utertinneqarnerat imatut paasineqassanersoq, tassalu ilinniartut taakku Tikiusaamik atuineranni akiluteqarnissamik piumasaqarfigineqarsimannginerannik isumaqarnerasoq Naalackersuisoqarfiup nassuiaateqarfigissagaa naatsorsuutigigiga.

Tamatuma kingornatigut inatsiseqartitsinermi inissisimaffik unaalersimappat ilinniartup nammineq Tikiusaamut akiluteqarsimasoq utertillugit tunniusseqqusisinnaasoq, ilinniartulli kommuni aqutigalugu akiluteqarsimasut utertitsilluni tunniussisoqarnissaanik piumasaqarsinnaanngitsut, tamanna pisortat ingerlatsineranni pisunut assersuunneqarsinnaasunut innuttaasunik naligiimmik pinninnissamik tunngaveqarnermik qularutissaanngitsumik unioqutitsineruvoq.

Tulliullugu oqaatigaara Tikiusaamut akiliutit matussusernissaannut kommunit pisortanit ikorsiissutinik ikorsiinissamat inatsisitigut tunngaveqarnerat pillugu apequt misissuininni ilaatinneqanngimmat. A-lli naammagittaalliutaanik suliarinninnerma nalaani K1 Kommuniusimasu-

6. *Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Naam-*

mit paasissutissanit tigusimasannit aamma oqaaseqaatinni 12. august 2009-meersumi issuaaffigisannit erserpoq kommuni imatut isumaqarsimasoq A pisortanit ikiorsiissutinik ikiorserneqar-nissamut piumasaqaatinik naammassinninngitsoq kommunilli Tikiusaami inissamut pisortanit ikiorsiissutit utertinneqarnissaat pillugu malittarisassat malillugit ikiorsiissuteqarnissani toq-qarsimagaa.

Kommuni pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat tunngavigalugu ikiorsiis-suteqaruni innuttaasoq pineqartuq qularutigineqarsinnaanngitsumik tassaavoq ikiorserneqar-tuusoq ikiorsiissutit utertinneqassanersut imaluunniit utertinneqassannginnerat apeqqutaatinna-gu.

Kommuni ingerlatamut aningaasaleeqataalluni ikiorsiissuteqassaguni ersarilluinnartumik inat-sisitigut tunngaveqarnissaq piumasarineqarpoq, tak. tamanna pillugu oqaaseqaatinni 12. august 2011-meersumi oqaaseqaatikka.

Namminersorlutik Oqartussani oqartussaasut kommunillu kommunit pisortanit ikiorsiissute-qarnissaannik isumaginninnermiluunniit ikiorsiissuteqarnissaannik inatsisitigut tunngavissa-qanngitsunik nassataqartunik kinguneqartunilluunniit tamanna isumaqatigiissuteqarsimagunik inatsiseqartitsiner-mi innarlitsaaliineq eqqarsaatigalugu akuerineqarsinnaanngilaq inatsisinillu tunngaveqarluni ingerlatsineq pillugu tunngaveqarnermut tunngaviusumik akerliulluni. Ikiors-iivigineqartulli ikiorsiissummilluunniit tigusisup inatsisitigut tunngavissaqanngitsumik pisor-tanit ikiorsiissutigineqarsimanerat ilisimasimaguniuk ilisimasariaqarsimagaluaruniulluunniit kommuni innuttaasumut pineqartumut ikiorsiissutit utertinneqarnissaannik isumaginninnermi inatsiseqartitsiner-mi malittarisassat tunngavigalugit allamilluunniit tunngaveqartumik piuma-saqarsinnaanngilaq.

Tamatuma kingorna Naalackersuisoqarfik paasissutissanik nutaanik saqqummiussinikuun-gimmat tamarmiusumut isummernerata attatiinnarpara, tassalu Naalackersuisoqarfik Tikiusaa-mi qaammammut 5.000 kr.-inik paaqqinnittarfimmiittuuteqarnermut akiliuteqartitsinera inatsi-sitigut tunngavissaqarnanilu tunngavissaqarsimanngitsoq.

Taamaattumik Naalackersuisoqarfik qinnuigaara nutaamik nalunaarfigeqqullunga akiliummut tassunga akileeqqussisimaneq pillugu suliat suliarineqaqqissanersut nalunaarfigeqqullunga.

Naalackersuisoqarfiup isummani aalajangiusimaannarpagu Inatsisartut Ombudsmandiat pil-lugu Inatsisartut inatsisaanni § 23 malillugu Naalackersuisoqarfiup inatsisitigut tunngavis-saqanngitsumik akiliuteqartitsinissamik aqqissuussinera kommunillu inatsiseqartitsiner-mi malittarisassanik atuuttunik akerliusumik iliuseqartariaqalernerannik kinguneqartumik anner-tuumik kukkussuteqarsimanera pillugu Inatsisartut Naalackersuisullu nalunaarfigisaria-qarpakka.“

Naalackersuisoqarfiup akissutaa 5. december 2011-mi tiguara, akissut ukiumoor-tumik nalunaaruteqarfiusup naanerani suli isummerfiginngilara.

Naalackersuisoqarfiup allagaanit erserpoq:

“Meeqqanik paaqqinnittarfimmut Tikiusaamut angajoqqaat akiliuteqartarnerat A-p K1-imeersup naammagittaalliutaa pillugu Ombudsmandip allagaa 26. september 2011-meersoq Ilinniartitaanermut Iisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfiup ullormi 27. september 2011-imi tiguaa.

(...)

Naalackersuisoqarfiup aallarniutitut erseqqissaassutigissavaa kommunit innuttaat Nuummi ilinniagaqarnermut atatillugu meeqqaminnik paarisqaqtitsinissamik pisariaqaqtitsisutut kommuninit pineqartunit nalilerneqartut sullinneqarnissaat siunertaralugu kommunit paaqqutarinninnissamik aaqqissuussinermik atuisimasut Namminersornerullutillu Oqartussaasimasut taamaallaat akornanni Tikiusaamik atuisimaneq susassaqaqfigineqarmat.

Isumaqatigiissutip imaqarniliornera pillugu apeqqummut tunngatillugu Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiata (KAF) kommuninut allagai 7. november 2005-meersut Naalackersuisoqarfiup innersuussutigissavai, tak. taassuma assiliner ilanngussaq, kiisalu atugassarititaasutut oqaatigineqartut aallaavigalugit paaqqutarinninnissamik atuisinnaaneq pillugu neqeroorutit tamatumunnga tunngatillugu isumaqatigiissummik atuutsitsilernerat. Aamma paaqqutarinninnissamik neqeroorummik atuinisaaq pillugu apeqqut kommuninit ataasiakkaanit aalajangerneqarpoq, tassa kommunit innuttaasa taamatut ikiorserneqarnissaq pillugu kommunimut qinnuteqarsimasut eqqarsaatigalugit, soorlu taamatut sullissinissamat kommunip qanoq sullissinnaanera kommunit namminneq aalajangertaraat. Taamatuttaaq innuttaasut paaqqutarinninnissamik neqeroorummik atuisinnaaneq pillugu kommunerisaminnut qinnuteqarsimasut tamatumunnga isumaqatigiissuteqarfigineqarsimaneri pillugit Namminersornerullutik Oqartussaasimasut akulerussimangillat.

Taamaattumik Naalackersuisoqarfiup isummani aalajangiussimavaa, tassa meeqqanik paaqqutarinninnissamat neqeroorutip atuutsinneqalernissaanut tunngaviusup isikkua, tassunga ilanngullugu meeqqanik paaqqutarinninnissamik neqeroorummik kommunit atuinissaannut akiliutissap aalajangersarneqarnera inatsisitigit isumaqatigiissutip pillugit maleruagassat nalinginnaasut malillugit nalilersorneqassasut. Taakkununnga ilanngullugu Naalackersuisoqarfik suli isumaqarpoq, ilinniagaqartut kommuniminnik isumaqatigiissuteqarneq aallaavigalugu meeqqanik paaqqutarinninnissamik neqeroorummik atuisimasut kingumoortumik iliuseqarnissamat tunngavissaqanngitsut, aamma akiliutigisimasanik utertitsinnaaneq pillugu oqaloqatigiinnissamat tunngavissaqanngitsut, tassa Tikiusaap ilinniartullu pineqartut akornanni akiliuteqarnissamik isumaqatigiissummik saqqummiussisoqanngisaannarsimammat. Illua'tungeriit aningaasatigit isumannaagassallit akornanni taamaallaat akiliutigisimasanik utertitsinissamik soqutigisaqartarnerat tamatuma erseqqissarpaa. Tassunga atatillugu Naalackersuisoqarfiup aalajangiussimavaa, Tikiusaap Tikiusaamillu atuisut allat akornanni, tassunga ilanngullugu A, isumaqatigiissusiortoqarsimanginnera. Taamaattumik Naalackersuisoqarfiup tunngavissaqarsorinngilaa, Tikiusaamik atuisut kommunerisaminnut akiliuteqarsimasut akiliutigisimasaminik utertitsivigineqarnissaat pillugu kommunit innuttaminnut tunngatillugu sullissisarnerisa allanngortinneqarnissaat.

Paaqqutarinninnissamik aaqqissuussamik atuisunut ataasiakkaanut, Tikiusaamut toqqaannartumik akiliuteqarsimasunut, tunngatillugu akiliutigisimasanik utertitsisimaneq pillugu Naalackersuisoqarfiup paasissutissiisimaneranut atatillugu Ombudsmandip apeqqutigisimasaa eqqar-

6. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Naam-

saatigalugu erseqqissaassutigineqassaaq, pisuni ataasiakkaani Tikiusaamik atuisut Tikiusaamut kukkusumik akiliuteqarsimanerat pillugu tamanut pisinnaatitaaffiit pillugit maleruqqusat nalinginnaasut malillugit akiliutigisimasanik utertitsinikkut aaqeeqqittoqarsimasoq ilumoor-mat. Tassunga pissutaavoq, pisuni taakkunani Tikiusaap meeqqanillu paaqutarinninnissa-mik aaqqissuussamik atuisut pineqartut akornanni immikkut inatsisitigut maleruqqusat malil-lugit aaqqiisoqarsimanera. Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq, akiliutigisimasanik utertitsi-nissaaq illua'tungeriit akunnerminni aningaasatigut isumannaagassallit kisimik iluminni aaqqi-tassarimmassuk. Tassunga atatillugu Naalakkersuisoqarfiup aalajangiussimavaa, Tikiusaap Tikiusaamillu atuisut allat akornanni, tassunga ilanngullugu A, isumaqatigiissusiortoqarsi-mannginera. Tassunga ilutigitillugu paasissutissiissutigineqassaaq, Naalakkersuisoqarfiup ili-simatitsinera malillugu, tamanna (...) -mut tunngatillugu ataasiaannarluni isumaqatigiissuteqar-nikkut pisimasoq. Akiliutigisimasanik utertitsisimaner-mut uppersaateqarnissaaq pillugu Om-budsmandip kissaateqarsimanera malillugu utertitseqqusineq pillugu KAF-ip Akileraartarner-mut Aqutsisoqarfimmu allagarisimasaata assiliner-a kiisalu tassunga tunngatillugu aningaasa-nut atukkanut takussutissat assilinerat Naalakkersuisoqarfiup ilannguppai.

Inatsisit malillugit ingerlatsinermi naligiimmik pineqarnissamut tunngaviusunut tunngatillugu Ombudsmandip oqaatigisaanut oqaatigineqassaaq, tamanna pisuni assigiinni taamaallaat ator-neqarsinnaammat, tassa pisut assigiit assigiimmik suliarineqartarnissaa pingaaruteqartoq. Tassunga atatillugu erseqqissaassutigineqassaaq uani pisut assigiinnginnerat pineqarmat, tassa Tikiusaamik atuisut paaqutarinninnissamik aaqqissuussamik Namminersorerullutik Oqartussat avaqqullugit kom-munerisaminnik isumaqatigiissuteqarsimanerat aallaavigalugu taamaallaat atuisimapput, tassa suliap ingerlanneqarneranut Namminersorerullutik Oqartussaasimasut ilanngunneqarsi-mannngillat, soorlu isumaqatigiissut qulaani oqaatigineqartoq naapertorlugu paaqutarinnin-nissamik aaqqissuussinermik atuinermi KAF-imut akiliuteqarsimaneq kommuninit pineqartu-nit isumagineqarsimasoq. Atuisoq pineqartoq akiliumminik utertitsisimasoq isumaqatigiissum-mut attuumassuteqanngilaq, taamaammat pineqartup kommunerisaa avaqqullugu pineqartumut akiliummik utertitseqqusineq ingerlanneqarsimavoq, taamaalilluni atuisup pineqartup KAF-illu akornanni isumaqatigiissut aaqinneqarsimavoq. Tassa tamanna tunngavigalugu, immik-kut inatsisitigut maleruqqusat malillugit atuisup KAF-illu akornanni aaqqiissuteqartoqarpoq. Taamaattumik pisut assigiinngitsut uani pineqarput, tassa atuisoq pineqartoq KAF-ip kommu-nillu akunnerminni isumaqatigiissutaannut attuumassuteqanngilaq.

Tamanna tunngavigalugu kommunit innuttaasa Nuummi ilinniagaqarnerminnut atatillugu meeqqaminnik nassataqarsinnaanerannik kommunit aalajangiisinnaanerat pillugu Namminer-sorerullutik Oqartussaasimasut kommuniusimasunik isumaqatigiissuteqarnissamut inatsisiti-gut naammaginnartumik tunngavissaqarsimannginerannik naliliineq Naalakkersuisoqarfiup isumaqatiginngilaa.

Ilutigalugu erseqqissaassutigineqassaaq, kommunip najukkap avataani sivikinnerusumik ilin-niagaqarnissamut atatillugu meeqqanit paaqutarinninnissaaq kommunit sullissinerannut aama-ilaatinneqarsinnaanersooq pillugu kommunit ataasiakkaat aalajangiussaqaartarnerat taamaal-laakommunit pineqartunit isumagineqartussaammat. Tassa isumaginninnikkut inatsisiti-gut maleruqqusat naapertorlugit kommunit ikiorsiissuteqarsimanngippata, Namminersorne-rullutik Oqartussaasimasut kommuninik isumaqatigiissuteqarnissamut tunngavissaqanngillat, soorlu tamanna kommuninik isumaqatigiissuteqarnermut atatillugu oqaatigineqarsimanngit-

soq. Taamaattumik Naalackersuisoqarfik isumaqanngilaq, paaqqinnittarfimmik atuisoq isumaginninnikkut ikiorsiisummik tunineqartoq, tassa Namminersornerullutik Oqartussaasimasut kommunillu akornanni isumaqatigiissuteqarsimaneq aqqutigalugu ikiorsiissut tamanna isumaginninnermi inatsisitigut maleruaqqusanut attuumassuteqanngimmat, taamaallaalli kommunit kissaateqarsimasut, kommunimi ilinniagaqartut Nuummi ilinniarnermiinnut atatillugu meeqqaminnik nassataqarsinnaasut.

Naalackersuisoqarfiup naggataatigut innersuussutigissavai nassuiaatit siusinnerusukkut saqqummiunneqartut, tassunga ilanngullugit Inatsisileriffiup suliamut oqaaseqaatai, tassani akiliutinik utertisisimanermut apeqqutinut atatillugu Naalackersuisoqarfiup naliliinera taper-serneqarpoq. “

6.7 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortumi 7, qupperneq 542 tullilu

Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata aningaasarsiaqartitaaneranut inatsisikkut tunngavigisaq aamma aningaasarsiat naatsorsornissaannut pisinnaatitaaneq (j. nr. 2009-721-0001)

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfik 20. juni 2011-mi imatut akivara:

“Suliaq Naalackersuisoqarfiup uannut 13. december 2010-mi akissuteqarfigisaa massakut uterfigaara.

Malugaara A-p piffissami 19. januar 2004-mit 27. november 2009-mut Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnerinut aningaasarsianik aalajangersaernerup suliareqqineqarnissaanik qinnutigisaa 15. november 2010-meersoq Naalackersuisoqarfiup taamatuttaaq 13. december 2010-mi aalajangiivigisimagaa.

Aalajangiineq taanna A-p uannut 16. januar 2011-mi naammagittaalliuutigaa, taamaattumillu A-p naammagittaalliuutaanik 4. december 2007-imeersumik suliarinninnera matumuuna inaarsarpara, tassami Naalackersuisoqarfiup suliami uanga inassuteqaatinnut akissummini 7. december 2009-meersumi aningaasarsiaqartitsineq pillugu malittarisassanik uanga paasinninnera ilalerlugu oqaaseqaateqarsimanera aamma pingaartillugu isiginiarakku.

A-p naammagittaalliuutaa nutaaq matuma kingornatigut naammagittaalliuut pillugu suliami alami suliarineqalissaaq.

Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit allattoqarfiata aqqissuussaanikkut inissineqarsimaneranut malittarisassatigut tunngaviusoq pillugu apeqqut kinguleruppoq.

Apeqqut taanna eqqarsaatigalugu malugaara Naalackersuisoqarfiup akissummini 13. december 2010-meersumi oqaatigigaa atuisartunut pisisartunullu tunngasut pillugit malittarisassat allanngortinneqarnissaannik siunnersuut Inatsisartut 2012-imi upernaakkut ataatsimiinneranni Naa-

6. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Naam-

lakkersuisut saqqummiutissallugu naatsorsuutigigaat, tassanilu Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit pisinnaatitaaneri inissisimanerallu isummerfigineqarniartut.

Taamaattumik naatsorsuutigaara kukkuneq taamani Ombudsmandi pillugu inatsimmi atuuttumi § 11 tunngavigalugu Inatsisartunut Naalakkersuisunullu 20. oktober 2009-mi nalunaarutigisara, Atuisartunut Pisisartunullu Siunnersuisoqatigiit Allattoqarfiata Inuussutissarsiornermut Sulisoqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup ataani inissinneqarsimanerata Inatsisartut inatsisaanik nr. 1-imik, 28. februar 1994-imeersumik unioqqutitsineruneranut tunngasoq, malittarisas-sanik allanngortitsiniarluni nalunaarutigineqartukkut aaqinneqarumaartoq.

Inatsisissatut siunnersuutip saqqummiunneqarnissaa matuma kingornatigut utaqqimaarpara, suliamilu tamatuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissananga.“

6.8 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 6-imi qupperneq 561

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup siusinaartumik pensionisiaqalersitsinissap itigartitsissutigineqarneranik atortussanngortitsinera (j. nr. 2008-120-0008)

K Kommuni 16. september 2010-mi akissuteqaqqullugu nukingisaarpara.

K Kommunip 14. februar 2011-mi akissutaa imaattoq tiguara:

”Inatsisartut Ombudsmandiata allagai 16. september 2010-meersut innersuussutigalugit apeq-qutit uku akineqassapput:

1) A siusinaartumik pensionisiaqalersitsisoqassappat piginnaanngorsaaqqinniarluni misilii-soqarnissaata tunngaviuneranik ilitersorneqarsimanersoq apeqqummut akissutitut nalunaarutigineqassaaq A sullissisuminit ilitersorneqarsimanersoq pappiarani suliamiittuni takuneqarsinnaanngitsoq. Pensionisianut ataatsimiititaliap 8. januar 2008-mi ataatsimiinnermini A-p siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaataanik suliarinninnermini siusinaartumik pensionisiaqalersinneqassanngitsoq inassuteqaatigisimavaa, tassami siusinaartumik pensionisiaqalernissamat piumasaqaatit eqqortinneqarsimanngimmata.

2) A siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaatip 26. september 2002-meersup Sisimiut Kommuniannit suliarineqarneranut atatillugu piginnaanngorsaaqqinneqarnissaanik neqeroorfigineqarsimanersoq suliami takuneqarsinnaanngilaq. Suliami allattuiffimmi pineqartumut tunngasumi 18. december 2002-meersumi takuneqarsinnaavoq A-p sullissisuni oqaloqatigisimagaa, sullissisullu pineqartoq paasitissimagaa suliaq pensionisianut ataatsimiititaliap siulittaasuaniittoq. Suliaq pillugu paasissutissat amerlanerusut ataatsimiititaliap aalajangiinerani 8. januar 2003-meersumiittut innersuussutigineqarput.

3) Siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaat nutaaq sooq immersoqqissaneraa suliami paasissutissanik erseqqissunik peqanngilaq. Pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaat 26. september 2002-meersooq taamani inaarlugu suli suliarineqarsimanngilaq, tak. pensionisianut

ataatsimiititaliap aalajangiinera 8. januar 2003-meersoq. A-p siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaataa pensionisianut ataatsimiititaliap 11. juni 2003-mi aappassaanik suliaraa, qinnuteqaatilli akuerineqannginissaa pensionisianut ataatsimiititaliap inassuteqaatigaa, tassami siusinaartumik pensionisiaqalissagaanni piumasaqaatit eqqortinneqaqqartussaammata, peq-qinnissaqarfiullu naliliinera kiisalu piginnaanngorsaaqqinnerup ingerlanera pillugu paasissutissat pensionisianut ataatsimiititaliap aamma amigaatigalugit. Aammattaaq aalajangiisoqarpoq paasissutissat pisariaqartut tiguneqarpata suliaq pensionisianut ataatsimiititaliap oqaluusereq-qissagaa.

4) Suliami allattuiffimmit 15. juli 2003-meersumit erserpoq pineqartoq siusinaartumik pensionisiaqalersinnaatitaanersoq naliliisoqannginnerani piginnaanngorsaaqqinnerup inernilerneqar-nissaa utaqqimaarneqartoq.

5) Pensionisianut ataatsimiititaliap paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit 8. august 2003-mi naliliivoq A-p siusinaartumik pensionisiaqalersinneqarnissaanut peqqissutsikkut tunngaviu-sinnaasut naammangitsut. Suliaq Sisimiut Kommunianni isumaginninnermut ataatsimiititalia-mut aalajangiivigisassanngortillugu 3. september 2003-mi saqqummiunneqarpoq, isumagin-ninnermullu ataatsimiititaliap aalajangiivoq A-p siusinaartumik pensionisiaqalersinneqanngin-nissaanik ilaqutariinnut ikiorsiisarnermullu immikkoortortaqarfiup inassuteqaataa akuerineqas-sasoq.

6) Isumaginninnermut ataatsimiititaliap aalajangiinera 3. september 2003-meersoq A-p Isuma-ginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigisimangilaa. Taamaat-torli 27. oktober 2003-mi paasinarsivoq isumaginninnermi ataatsimiititaliap suliami aalajangi-i-nera suliamik suliarinnittup Namminersornerullutik Oqartussani (...) -mut nassiussimagaa.

Taanna ilanngussatut 5-itut nassiunneqarpoq. Isumaginninnermut ataatsimiititaliap siusinaar-tumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaat itigartillugu september 2005-imi aalajangiinera A-p naammagittaalliuutigisimavaa, naammagittaalliuutaatali suliarineqarmissaa Naammagittaal-liuuteqartarfiup itigartitsissutigisimavaa, tassami naammagittaalliornissamut piffissaliussaq ukiumik ataatsimik affarmillu qaangerneqarsimammat.

Suliaq pillugu apeqqutissaqaruit paasissutissanilluunniit amerlanerusunik piumaguit ikiuun-nissannut piareersimavunga. Suliaq inaarlugu suliariniarneranut piffissaq siviisooq atorneqartoq naggaatigut ajuusaarutigisavara. Suliaq suliariuminaassimavoq, tassami pappiararpassuit up-fernarsaatillu ilarpassui toqqorsivimmut toqqorneqarsimasut ujarneqarlutillu sukumiisumik misissorneqartariaqartarsimammat.”

Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik tamatuma kingorna 9. september 2011-mi imatut allaffi-gaara:

“Naammagittaalliuutitut suliamik aalajangersimasumik misissuininnut atatillugu Piginnaan-gorsaaqqinnissamut ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat 2001-imeersup Siusinaar-tumillu pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaat 2007-imeersup imminnut naapertuunner-sut nalornissutigaa.

6. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Naam-

Piginnaangorsaaqqinnissat pillugit malittarisassanit erserpoq kommunip aalajangiiffigisai peqqussummi § 3, 10 aamma 15 kiisalu § 13, imm. 2 tunngavigalugit Isumaginninnermi Naamagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaasut. Piginnaangorsaaqqinnissamut ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni aammattaaq arlaleriarluni erserpoq innuttaasup nammineerluni piginnaangorsaaqqinnissamut ikiorserneqarnissamik qinnuteqarnissaa piumasarineqartoq, tak. assersuutigalugu § 2, imm. 2, § 3 aamma § 4.

Siusinaartumik pensionisiat pillugit peqqussummi suliarinneriaaseq allaanerusorinarpoq. Tassanga erserpoq siusinaartumik pensionisianik tunineqarsinnaalinnginnermi piginnaangorsaaqqinneq misilinneqarsimassasoq. Taamaattumik pisuni taamaattuni innuttaasup nammineerluni piginnaangorsaaqqinnissaq pillugu qinnuteqarnera pineqanngilaq piginnaangorsaaqqinnerli kommunip siusinaartumik pensionisiaqalernissaq pillugu qinnuteqaammik suliarinninnerata ilaattut piginnaangorsaaqqinnissamik misiliisitsinissaq ilaatinneqartoq.

Taamaattumik qulaani taaneqartut tunngavigalugit Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara makkua nassuiaateqarfigeqqullugit:

Siusinaartumik pensionisiat pillugit peqqussut tunngavigalugu piginnaangorsaaqqinneq pillugu aalajangiineq tassaava immikkut naammagittaalliuutigineqarsinnaasoq imaluunniit suliamik paasisutissartalersuinissaq pillugu alloriarneruva, suliap ingerlanneqarnissaa pillugu aalajangiinertut taaneqartartoq, inatsisitigut tunngavigisaqarani naammagittaalliuuteqarnissamut periarfissaq?”

Akissummik ukiumoortumik nalunaarusiorfusup naanerani tigusaqanngilanga.

7. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Suliat nammineerluni misissugassanngortitat

7.1 2010-mi ukiumoortumik nalunaarut, immikkoortoq 6, qupperneq 490 tullilu.

Tarnikkut napparsimasunik katsorsaannermi pinngitsaaliinermik atuinermik inatsiseqartitsinikkut aalajangersaaviginnineq (j. nr. 2009-905-0009)

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup 9. august 2011-mi akivaanga, tamatumalu kingornatigut suliaq allakkatigut 24. oktober 2011-meersutigut imatut naammasillugu:

“Oqaaseqaatinni 18. november 2010-meersumi inassuteqaatika Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup 9. august 2011-mi akivai.

Naalackersuisoqarfiup taamaalilluni paasissutissiissutigaa tarnikkut napparsimasunik inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliinermi qularnaveeqqutit kaajallaasitakkut ullumikkut aalajangersarneqarsimasut Kalaallit Nunaanni tarnikkut napparsimasunik katsorsaaneq pillugu inatsisissatut siunnersuummi Inatsisartut 2012-imi ukiakkut ataatsimiinneranni saqqummiunneqartussatut naatsorsuutigineqartumi ilanngunniarini.

Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu aalajangiinerit tarnikkut napparsimasunik katsorsaannermi pinngitsaaliinermik atuinernut atorneqassasut inatsisissatut siunnersuummi takuneqarsinnaanissaa Naalackersuisoqarfiup tamatuma saniatigut isumaginiarpaa.

Suliami tamanna tunngavigalugu annertunerusumik iliuseqaqqissanngilanga.”

7.2 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 8, qupperneq 546 tullilu.

Ineqarnermut akiliutinut akiitsut naafferartumik akilersorneqarnissaannut inatsisikkut tunngavigisami amigaatit (j. nr. 2008-904-0003)

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalackersuisoq 2011-mi suli tusagaqarfiginngilara.

7. *Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Suliat*

7.3 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 8, qupperneq 551.

Piffissaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnerminut atortaga (j. nr. 2008-905-0006)

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfiup akissutaa imaattoq 14. februar 2011-mi tiguara:

“Neriorsuutigineratuut Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi suliassanik isumaginninnerup sivissusaa pillugu naliliinermik nassiussivigivagit - kiisalu suliaqartarnerup ingerlateqqinnissaanut pilersaarummik.

Ulloq 3. januar 2011 329-nik naammassineqanngitsunik suliassaqrpoq, taakkunanngalu suliassat 60-t miss. naammassillugit suliarineqarsimapput, nutserneqarnissaallu utaqqineqaannarpoq.

2010-mi suliarpassuit naammassillugit suliarineqarsimasut isumaqarput, tassa Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi suliassamik isumaginninnerup sivissusaa agguaqatigiisillugu ukiumik ataatsimik annikillisinneqarsimasoq. Kisiannili qaammatini arfinilinni suliassamik isumaginninnerup sivissusaaanik politikkikkut anguniakkatut siunniunneqarsimasoq suli anguneqanngilaq. Siunniunneqarsimasorlu anguniassagaanni iluserisamik allannguisoqartariaqassaaq.

Taamaattumik suleqatigiinnik pilersitsisoqarsimavoq tullerriaallutik tassaasut: (...), Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoqarfimmi pisortaagallartoq, (...), Siunnersuisoqatigiinnut Aalajangiisartunullu Aqutsisoqarfimmi pisortaagallartoq, (...), retschef, Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup allaffeqarfiani Siunnersuisoqatigiinnut Aalajangiisartunullu Aqutsisoqarfiani inatsisileritooq ataaseq, (...) Isumaginninnermut Naalackersuisoqarfimmiit, ataanilu atsiortoq.

Suleqatigiit anguniagaat tassa Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup ilusilersonera eqaallisassallugu, taamaasilluni suliassanik isumaginninnerup ukiup affaanik sivissusilimmik anguniagaq anguneqarsinnaaniassamat.

Suliap ingerlanneqarnerata nalaani suliaq pillugu qanoq ingerlasoqarneranik suleqatigiit ilissinut nassuiaateqarumaarput.”

Naalackersuisoqarfik 17. juni 2011-mi imatut akivara:

“Piffissap Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup sulianik suliarinninnerminut atortagaata sivikillineqarnissaanik suliap ingerlasimanera pillugu ilisimatitsissut Naalackersuisoqarfimmit 7. februar 2011-mi tiguara.

Siullertut malugaara piffissaq sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq sulianik 2010-mi inaarsaalluni suliarinnissimanerup nassataanik ukiup ataatsip missaanik sivilissuseqalersillugu sivikillisinneqarsimasoq.

Taamaattumik Naalackersuisoqarfik qinnuigaara piffissap suliamik suliarinninnermut atorneqartartup ataavartumik sivikillisinneqarnera pineqartoq naliliisoqarnersoq paasissutissiissuti-geqqullugu.

Aamma malugaara Naalackersuisoqarfik suleqatigiissitaliamik pilersitsisimasoq, Naamma-gittaalliuuteqartarfiup ilusilersugaanera eqaallisarniarlugu, piffissap sulianik suliarinninnermut atorneqartartup sivilissususiata ukiup affaannanngortinneqarnissaa siunertarlugu.

Taamaattumik Naalackersuisoqarfik aamma qinnuigaara suleqatigiissitaliap taassuma sulinera-ta killiffianik ilisimateqqullunga.”

Naalackersuisoqarfimmit ukiumoortumik nalunaaruteqarfiusup naanerani akis-summik tigusaqqaqqinngilanga.

7.4 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi imm. 8-imi qupperneq 557

Qarasaasiakkut allattukkanik/ullorsiutinik naqitanngortitsisannginneq aamma akiligassaqarfiusunik tulleriiaarisarneq pillugit ataatsimut oqaaseqaatit (j. nr. 2008-901-0018)

Akissummik Akileraartarnermik ingerlatsivimmit suli tigusaqannginnera allak-katigut 8. februar 2011-meersutigut Inatsisartut Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliaannut Naalackersuisunullu nalunaarutigaa.

Suliamut matumunnga tunngatillugu oqaaseqaatikka ukiumoortumik nalunaaru-teqarfiusup naanerani suli akineqanngillat.

7.5 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 8, qupperneq 557.

Akiitsut pisoqalisoortarnerat aamma akiitsoqartumut pinngitsaaliiniutinik inat-sisinik unioqqutitsilluni atuneq pillugit apeqqutit assigiinngitsut (j. nr. 2008-901-0024)

Inatsisartut Naalackersuisunullu 8. februar 2008-mi nalunaarfigaakka saaffiginnis-sutinnut akissummik suli tigusaqarnanga. Naalackersuisunut allakkakka imatut oqaasertaqarput:

“Naalackersuisut Inatsisartullu 11. maj 2010-mi nalunaarfigaakka saaffiginnissutikka Akiler-aaruseriviup akineq ajorai.

7. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Suliat

Inatsisilerinermi pisortap Michael Mikkelsenip aamma fuldmægtig (...) Naalakkersuisoqarfiup pisortaa (...) aamma Akileraaruseriviup pisortaa (...) ajornartorsiut taanna pillugu 16. august 2010-mi ataatsimeeqatigaat.

Suliat akineqarnissaannut piffissatigut pilersaarusiaq ataatsimiinneq taanna tunngavigalugu isumaqatigiissutigineqarpoq.

Ajuusaarlungali oqaatigisariaqarpara pilersaarut taanna Akileraaruserivimmit ilaannakortumik malinneqartoq, taassumalu akissuteqartarnerup ingerlanerata allanngortinneqarsinnaanera siu- nertaralugu aamma attaveqarfigisimangikkaanga.

Taamaalillunga suliani ukunani akissutit suli amigaatigaakka:

2008-632-0002, (...) -p naammagittaalliuta

2010-629-0001, (...)

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik Qaanaap Kommunianut tikeraarnermut atatillugu misissuineq

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik Ammassallip Kommunianut tikeraarnermut atatil- lugu misissuineq

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik Ittoqqortoormiit Kommuniannut tikeraarnermut ata- tillugu misissuineq

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik Nuup Kommunianut tikeraarnermut atatillugu misis- suineq - ataatsimut oqaaseqaatit

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik Nuup Kommunianut tikeraarnermut atatillugu misis- suineq - pensionisiaqartunik akiliisitsiniarneq

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik Nuup Kommunianut tikeraarnermut atatillugu misis- suineq - suliffeqarfiit

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik Kangaatsiap Kommunianut tikeraarnermut atatil- lugu misissuineq

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik Nuup Kommunianut tikeraarnermut atatillugu misis- suineq - oqartussaasut allat sinnerlugit akiliisitsiniarneq

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik Qaanaap Kommunianut tikeraarnermut atatillugu misissuineq

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik Nuup Kommunianut tikeraarnermut atatillugu misis- suineq - akiitsutoqqat

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik Upernaviup Kommunanut tikeraarnermut atatillugu misissuineq

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik Nuup Kommunanut tikeraarnermut atatillugu misissuineq - pisassarisat akiliisitsiniarnermi erseqqarluttunik tunngavillit

Akileraaruseriviup 3. september 2010-mi neriorsuutigaa akissutit 2010-mi novemberip decemberillu qaammataasa ingerlaneranni suliarineqassasut.

Taakkua saniatigut suliami uani akissut amigaatigaara:

2009-632-0009, (...)

taannalu Akileraaruserivimmut 10. oktober 2010-mi kingullermik eqqaasitsissutigaa.

Tamatuma kingornatigut isumaqarpunga Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 8, Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni siusinnerusukkut atuuttumi § 7, imm. 1, tunngavigalugu akissuteqartussaataitanini Akileraaruseriviup malilersaarneraa annertuumik nalornissutaasoq.

Taamaattumik isumaqarpunga Naalackersuisut Inatsisartullu pissutsimik tamatuminnga ilisimateqqinneqarnissaat pisariaqartoq, Naalackersuisullu qinnuigaakka suliani akissutinik piaarnerpaamik imaluunniit pissutsit apeqqutaatillugit ullumikkumiit sapaatit akunneri sisamat qaangiutsinnagit tigusaqarnissara isumageqqullugu imaluunniit akissutinik qaqugu tigusaqarnissara naatsorsuutigisinnaagiga uppernarsaammik erseqqissumik nasseqqullunga.

Inatsisartut Akileraaruseriviup akissuteqartussaataitanerminik sumiginnaaneranik Inatsisit A-tortinneqarnerannut Ataatsimiititaliamut allakkatigut allatigut allakkat ukua assilinerannik ilaqartinneqarutigut ilisimatippakka.”

Naalackersuisut Siulittaasuata akissutaa imaattoq 19. april 2011-mi tiguara:

“8. februar 2011-meersunik allagaqarlutit nalunaarutigaat isumaqaravit assut nalorninarqartoq Akileraartarnermut ingerlatsiviup inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 8-mi [§ 18-iusariaqaraluarpoq], siusinnerusukkut inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 7, imm. 1-imi, akissuteqartussaataaneq malinnialersaarneraa.

Allakkami suliat assigiinngitsut marluk taaneqarput:

1. Pissutsit aalajangersimasut pillugit innuttaasunit naammagittaalliutit, aamma
2. Kommunini assigiinngitsuni tikeraarnermut atatillugu akiliisitsiniartarnermik sulianik Ombudsmandip misissuisarnera.

1-imut. Pissutsit aalajangersimasut pillugit innuttaasunit naammaagittaalliutit

7. Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Suliat

Akilerartarnermik Aqutsisoqarfiup oqaatigaa suliat pingasut allakkami taaneqartut akineqareersut ulloq 15. februar 2011-mi (...) aamma ulloq 25. marts 2011-mi (...) -imit aamma (...) -imit).

Akilerartarnermik Aqutsisoqarfik nassuiaavoq september 2010-mi Ombudsmandimik ataatsimeeqateqaramili isumartik malillugu suliasat suliarisarsimallugit sulisussat tamaasa sapinngisanngamik suliasanik suliarinnissinnaasut atorlugit. Akilerartarnermik Aqutsisoqarfiup oqaatigaa Ombudsmandimut akissuteqartussaataitanertik nalunngilluinnaqqissaaritsik tamannalu pimoorutorujussuugitsik kisiannili peqatigitillugu sulisussaqaarnikkut assut ilungersunartorsiorlutik.

Naalackersuisut tamatuma kingornatigut Akilerartarnermik Aqutsisoqarfimmut erseqqissaatigaat Ombudsmandimit saaffiginnissutit sapinngisamik piaarnerpaamik akissuteqarfigineqartassasut. Akissuteqarnissamut killiliussaq Ombudsmandimit aalajangerneqartoq eqqortinneqarsinnaanngippat Ombudsmandimut saaffiginnittoqartassaaq akissuteqarnissamut nutaamik killiliussinissaq isumaqatigiissutiginiarlugu.

2-mut. Kommunit assigiinngitsuni tikeraarnermut atatillugu akiliisitsiniartarnermik sulianik Ombudsmandip misissuisarnera

Akilerartarnermik Aqutsisoqarfiup oqaatigaa nammineerluni piumassutsimik misissuineq anertoq tamatumani pineqarmat, Ombudsmandip 2005-2006-imi taamanikkut kommunit 18-it akiliisitsiniartarnerannik misissuina. Misissuinerup kinguneraa kommunit toqqarlugu amerlasuunik apeqquteqartoqarnera, akiliisitsiniartarnermut tunngassuteqartuni suleriaasianik taamatullu toqqarlugu akiliisitsiniarlutik iliuuserisarsimasaannik.

Amerlanerpaartaannut tunngatillugu kommunit Ombudsmandip apeqqutai akiliisitsiniartarneq ulloq 1. april 2008-mi eqiterunneqarmat annikitsuinnarmik akisimavaat akinngitsuittarsimalugilluunniit.

Akilerartarnermik Aqutsisoqarfimmi imatut isumaqartoqarpoq - Ombudsmandip sulianut aalajangersimasunut toqqarlugit apeqqutigisai eqqarsaatigalugit - Aqutsisoqarfiup taamaallaat suliat / piumasaqaatit 1. april 2008-mi Akilerartarnermik Aqutsisoqarfimmut nuunneqartut, taakkunani aqutsisoqarfiup periaasit aamma / imaluunniit akiliisitsiniarluni iliuuserineqartut ingerlateqqitai, pillugit apeqqutigineqartut Ombudsmandillu apeqqutaanut tunngasut akisinnaagai. Tamakku saniatigut Akilerartarnermik Aqutsisoqarfiup isumaa malillugu isumaqassanngilaq kommunit sulianik ingerlatsisarsimanagerat isummerfiginiassallugu.

Akilerartarnermik Aqutsisoqarfiuttaaq oqaatigaa kommunit suliasaat pillugit allaffigeqatigiittarsimanerit atuarsimagitik aamma sulianik ingerlatsisarsimanagerit akiliisitsiniarnermilu iliuuserineqartarsimasut pillugit Ombudsmandip oqaatigisarsimasai assigiinngitsut tusaatissatut tigugitik siunissamilu suliat suliarineqartarneranni tamakku ilanngullugit eqqaamaneqartassasut. Akilerartarnermik Aqutsisoqarfiup oqarnera malillugu tamakku Ombudsmandimut arlaleriarluni oqaatigineqartareersimapput.

Kiisalu Akileraartarnermik Aqutsisoqarfimmiit oqaatigineqarpoq kommuninit suliarineqartarsimasut allattorneqarsimasut misissugarilersimagitik ingerlaavartumillu tamakku pillugit Ombudsmandimut akissuteqarlutik nalunaaruteqartassallutik.

Naalackersuisut maluginiarpaat Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup kommunini suliat pillugit allaffigeqatigiittarsimanerit atuarsimagai Ombudsmandimullu oqaatigineqartarsimasut tusaatissatut tigusimallugit.

Taamatuttaaq Naalackersuisut maluginiarpaat Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup kommunini suliat pillugit Ombudsmandip apeqquutigisarsimasai akiortulersimagai ingerlaavartumillu Ombudsmandimut nalunaaruteqartassasut. Aammattaaq Naalackersuisut sulianut taakkununga tunngatillugu erseqqissarpaat Ombudsmandimit saaffiginnissutigineqartut sapinngisamik piaarnerpaamik akissuteqarfigineqartassasut aamma akissuteqarnissamut killiliussaq Ombudsmandimit aalajangerneqartoq eqqortinneqarsinnaanngippat Ombudsmandimut saaffiginnit-oqartassasooq akissuteqarnissamut nutaamik killiliussinissaq isumaqatigiissutiginiarlugu.

Sulianut ulloq 1. april 2008-mi Akileraartarnermik Aqutsisoqarfimmut nuunneqanngitsunut tunngatillugu Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup tamakku akisartussaagai Ombudsmandi isumaqarmat Naalackersuisut tunngavissaqarsorinngilaat.

Akileraartarnermik Aqutsisoqarfik sulianut tamakkununga akuliussimanngisannarpoq taamaattumillu suliat imaluunniit tamakku kommunini suliarineqarsimanerat pillugit paasissutissanik suugaluartunilluunniit tigungmiaqarani. Tamakkununga ilanngunneqassaaq kommunit inatsisilerinermut tunngatillugu immikkoorlutik inassisimmamata, Akileraartarnermik Aqutsisoqarfiup Naalackersuisulluunniit ilitersuisuuffigisinnaanagit.

Aappaatigut kommunit, takuuk Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 18-imi, imm. 1, pisussaapput paasissutissanik tamanik Ombudsmandi nalunaarfigisassallugu atortussallu tamaasa piumasai tunniuttassallugit. Tamakku saniatigut Ombudsmandi, takuuk § 18. imm. 2, kommuninut allakkatigut oqaaseqaateqaqqusisinnaavoq.

Tamakku tunngavigalugit Naalackersuisut isumaqarput Ombudsmandi suliat tamakku pillugit toqqaannartumik kommuninut saaffiginnissappat pissusissamisoornerpaassasoq.”

Naalackersuisut Siulittaasuata akissutaa ukiumoortumik nalunaaruteqarfiusup naanerani isummerfiginngilara.

Suliami 2008-901-0024-mik j. normulimmi ukiumoortumik nalunaaruteqarfiusup naanerani akissummik tigusaqanngilanga.

7. *Sulianut ukiuni siusinnerusuni nalunaarutini eqqartorneqartunut malitseqartitsineq – Suliat*

7.6 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 8, qupperneq 563.

Kommunimi suliat akiliisitsiniarnermut tunngasut pillugit ataatsimut oqaaseqaatit (j. nr. 2009-901-0031)

Ukiumoortumik nalunaaruteqarfiusup naanerani akissummik sulit tigusaqanngilanga.

Suliami immikkoortumi matumani aamma 2008-924-0001-imik j. normulik innersuussutigaa.

7.7 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 8, qupperneq 564.

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik misissuineq. Inatsisikkut tunngavigisaq pisinnaatitaanerlu pillugit apeqqutit (j. nr. 2009-901-0028)

Ukiumoortumik nalunaaruteqarfiusup naanerani akissummik sulit tigusaqanngilanga.

Suliami immikkoortumi matumani aamma 2008-924-0001-imik j. normulik innersuussutigaa.

7.8 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 8, qupperneq 564.

Sulianik akiliisitsiniarnermut, akiliisinnaajunnaarnermut, qularnaveeqqutitut arsaarinninnermi sulianik uppersaasersuinermit, pisortat ilanngaassinissamut periarfissaannut aamma akissarsianit unerartitseqqusissummut malitseqartitsineq pillugu apeqqutinut tunngasunik misissuineq (j. nr. 2009-901-0029)

Ukiumoortumik nalunaaruteqarfiusup naanerani akissummik sulit tigusaqanngilanga.

Suliami immikkoortumi matumani aamma 2008-924-0001-imik j. normulik innersuussutigaa.

7.9 2010-mi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 8, qupperneq 569.

Sulianik akiliisitsiniarnermut tunngasunik misissuineq (2009-901-0026)

Akiliisitsiniarnermut oqartussaasut qinnuiginninnerat malillugu suliamut tunngatillugu oqaaseqaatiga 30. september 2005-imeersoq 13. juni 2011-mi nassiuteqqippara.

Ukiumoortumik nalunaaruteqarfiup naanerani Akiliisitsiniarnermit Oqartussasup akissutaanik tigusaqanngilanga.